MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZEMĚDĚLSTVÍ 2010

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 117 05 Praha 1
internet: www.eagri.cz
email: info@mze.cz

ISBN 978-80-7084-963-7

Produkce a tisk: MS Polygrafie s.r.o. – Bělá pod Bezdězem

ZEMĚDĚLSTVÍ

2010

Obsah

Kapitola	Strana
Úvodní slovo ministra zemědělství	3
Použité zkratky	4
OBECNÝ RÁMEC VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ	7
Národohospodářský rámec	7
Vývoj sektoru zemědělství	9
Souhrnný zemědělský účet ČSÚ	13
Vývoj na vnitřním agrárním trhu	16
Agrární zahraniční obchod	19
Podpůrná a dotační politika MZe (podle Zásad - State Aid)	21
Státní zemědělský intervenční fond	25
Rozvoj venkova	41
Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond	49
Legislativní změny národní a evropské	52
ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA	62
ROSTLINNÁ VÝROBA	62
Výrobní faktory RV	62
Počasí	62
Výživa rostlin	63
Ochrana rostlin	64
Osivo a sadba	67
Rostlinné komodity	67
Obiloviny	67
Cukrová řepa, cukr	71
Brambory	73
Bramborový škrob	74
Olejniny	75
Luskoviny	75
Len přadný a konopí seté	76
Zelenina	78
Ovoce	79
Chmel	81
Réva vinná, víno	83
Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny	86
Květiny a okrasné rostliny	87
ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA	88
Výrobní faktory ŽV	88
Plemenářská práce a evidence zvířat	88
Krmiva	89
Ochrana zvířat	93
Živočišné komodity	93
Mléko, mléčné výrobky	93
Skot, hovězí maso	100
Prasata, vepřové maso	107
Drůbež, drůbeží maso a vejce	111
Ostatní živočišné komodity (Ovce a kozy, Králíci, Ryby, Včely, Koně)	113
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	119
BIOPALIVA	122
GENETICKY MODIFIKOVANÉ ORGANISMY	125

ÚVODNÍ SLOVO MINISTRA ZEMĚDĚLSTVÍ

Vážení čtenáři,

tato publikace souhrnně informuje o stavu zemědělství v České republice v roce 2010, ve kterém byla ekonomická situace ovlivněna odeznívající hospodářskou recesí. Je pozitivní, že se celkově projevilo mírné oživení po krizovém roce 2009 a v zemědělství vzrostl zisk meziročně o 3,6 miliardy na 6,2 miliardy korun. Vývoj cen většiny důležitých komodit ukázal, jak je zemědělství celosvětově provázané a jak celosvětová vzrůstající poptávka po potravinách spolu s dalšími vlivy dokáže zahýbat s cenami v Evropě i u nás.

Produkce zemědělského odvětví, vyjádřená v běžných základních cenách, byla za rok 2010 téměř 98,5 miliardy korun, z toho rostlinná výroba činila 53,5 miliardy a živočišná 40,5 miliardy korun. Zbývající část do celkové produkce tvořily zemědělské služby a nezemědělské vedlejší činnosti. Na rostlinné produkci se nejvýznamněji, 40 procenty, podílely obiloviny. Nejdůležitější složkou živočišné výroby byla produkce mléka s více než 45procentním podílem. Ekonomická hodnota produkce zemědělského odvětví v běžných cenách přes poklesy v naturální výrobě zůstala na přibližně stejné hodnotě, nebo dokonce mírně rostla. Šlo o důsledek zvyšujících se cen zemědělských komodit, v první řadě pšenice a řepky. Tento růst vyvážil pokles hodnoty produkce v živočišném sektoru. Propad v chovu prasat nastal především koncem roku 2010 v souvislosti s drahým krmivem. Přesto se jatečná prasata podílela na celkové živočišné výrobě 22 procenty a v celoročním srovnání je pokles jejich produkce jen o málo větší než u skotu.

Dalším významným faktorem v zemědělské prvovýrobě byl pokles mezispotřeby, který souvisel s přechodným poklesem cen některých vstupů do zemědělské výroby. Ostatní dotace na výrobu klesly meziročně přibližně o 4 miliardy korun. K tomuto poklesu v roce 2010 došlo vzhledem k časově urychleným výplatám dotací v roce 2009 z důvodů krize, a také částečně k nižším výplatám doplatků k přímým platbám TOP UP. Ostatní dotace na výrobu jsou částí dotací, které nejsou vázány na hodnotu produkce. Mimo ostatních dotací na výrobu dostávají zemědělské podniky také investiční dotace a dotace na produkty. Pokles dotací na produkty činil meziročně 1,3 miliardy korun, naopak došlo k výraznému zvýšení dotací na investice, ve výši 3 miliard korun.

Odhad meziročního vývoje podnikatelského důchodu ze zemědělské prvovýroby se meziročně zvýšil o více než 3,6 miliardy korun. Ovšem tento výsledek z větší části tvoří vývoj cen pšenice a některých energetických plodin, případně přidružených služeb. Celkový nízký podíl zemědělství na HDP odpovídá podílu, jaký bývá u vyspělých zemí, jeho trvalý pokles proto sám o sobě není třeba vnímat negativně.

V roce 2010 Parlament ČR, vláda a Ministerstvo zemědělství projednaly a schválily několik desítek právních předpisů týkajících se bezprostředně zemědělství. Další byly zpracovávány v různých stupních legislativního procesu, např. ve stadiu návrhu zákona, návrhu nařízení vlády nebo návrhu vyhlášky. Naprostá většina z těchto legislativních opatření ve vztahu k agrárnímu sektoru byla v roce 2010 předkládána s cílem jejich implementace s předpisy Evropské unie, včetně zdokonalování právních předpisů z oblasti zemědělství.

Koncepce naší zemědělské politiky se hlásí k multifunkční úloze zemědělství a je nastavena tak, aby vytvořila co největší prostor pro podnikání a pro širší spektrum aktivit ve venkovském prostředí. Podporuje zvyšování přidané hodnoty k zemědělské surovině, investice do nových technologií a omezuje nadbytečnou byrokracii. To vše dává předpoklad pro úspěšnou budoucnost zemědělství a potravinářství. Věřím, že i v příštích letech budou další bilanční zprávy o českém zemědělství převážně příznivé.

Ivan Fuksa
Ministr zemědělství ČR

Použité zkratky

a. s.	akciová společnost
AEO	agroenvironmentální opatření
AZO	agrární zahraniční obchod
b. c.	běžné ceny
BSE	bovinní spongiformní encefalopatie (nemoc šílených krav)
CPV	ceny průmyslových výrobců
CZV	ceny zemědělských výrobců
ČHMÚ	Český hydrologický a meteorologický ústav
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČNB	Česká národní banka
ČPI	Česká plemenářská inspekce
ČSCHMS	Český svaz chovatelů masného skotu
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠS	Český škrobárenský svaz
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
č. ž.	čisté živiny
DDT	dichlor-difenyl-trichlorethan (dichlor-difenyl-trichlormetyl-methan)
DPH	daň z přidané hodnoty
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)
EAGGF	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund (Evropský zemědělský orientační a záruční fond)
EFTA	European Free Trade Agreement (Evropské sdružení volného obchodu, tj. Norsko, Island, Lichtenštejnsko, Švýcarsko)
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
ES	Evropské společenství
EU 10	státy přistoupivší do Evropské unie 1. 5. 2004 (Česko, Slovensko, Polsko, Maďarsko, Slovinsko, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Kypr, Malta)
EU 15	Evropská unie po roce 1994 (Belgie, Dánsko, Německo, Španělsko, Francie, Velká Británie, Řecko, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Finsko, Švédsko)
EU 25	Evropská unie od 1. 5. 2004
EU 27	Evropská unie od 1. 1. 2007 (vč. Rumunska a Bulharska)
€	euro = společná měna Evropské měnové unie (platnost od 1. 1. 1999)
Eurostat	Evropské statistické centrum
EZ	ekologické zemědělství
FADN	Farm Accountancy Data Network (Síť testovacích podniků)
FAME	Fat Acid Methylesther (skupina esterů mastných kyselin)
FEFAC	Evropské sdružení výrobců krmiv (European Feed Manufacturers Federation)
GIS	geograficko-informační systém
GM	geneticky modifikované
HDP	hrubý domácí produkt
HPH	hrubá přidaná hodnota
HRDP	Horizontal Rural Development Plan (Horizontální plán rozvoje venkova)
CHKO	chráněná krajinná oblast
IP	integrovaná produkce
ISTA	International Seed Testing Association (Mezinárodní asociace pro zkoušení semen)
j. hm.	jatečná hmotnost
KBTPM	krávy bez tržní produkce mléka
KEZ	Kontrola ekologického zemědělství
kW	kilowatt

KVS	Krajská veterinární správa
LFA	Less Favoured Areas (méně příznivé oblasti)
LPIS	Land Parcel Identification System (Systém pro identifikaci pozemků)
MEŘO	metylester řepkového oleje; nyní užíváno FAME
MF	Ministerstvo financí
MJ	měrná jednotka
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
Natura 2000	Evropská ekologická síť chráněných území
NČZ	nové členské země
NH	národní hospodářství
NM	normalizovaný moštoměr (množství cukru v kg/100 l moštu)
NO_3^-	dusičnany
NP	národní park
NPK	dusík - fosfor - draslík
NV	nařízení vlády
o. p.	orná půda
o. p. s.	obecně prospěšná společnost
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
OKEČ	odvětvová klasifikace ekonomických činností
OP	Operační program
OP RVMZ	OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP Zemědělství)
OR	ochrana rostlin
OZE	obnovitelné zdroje energie
p. a.	per annum (ročně)
p. b.	procentní bod
PF ČR	Pozemkový fond ČR
PFO	podniky fyzických osob
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond
PHM	pohonné hmoty a mazadla
PPO	podniky právnických osob
PRV	Program rozvoje venkova ČR pro období 2007-2013
RO SZIF	Regionální odbory SZIF
s. c.	stálá cena
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SAPARD	Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development (Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova)
SAPS	Single Area Payment Scheme (zjednodušená přímá platba na plochu)
Sb.	sbírka zákonů
SEUROP	Klasifikace jatečně upravených těl prasat a skotu (třídy S, E, U, R, O, P)
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí ČR
SNS	Společenství nezávislých států
SOT	společná organizace trhu
SRS	Státní rostlinolékařská správa
SVB	Sdružení pro výrobu bionafty
SVS ČR	Státní veterinární správa ČR
SVÚ	Státní veterinární ústav
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond

SZP	Společná zemědělská politika
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
SZÚ	Souhrnný zemědělský účet
TIS^{ČR} SZIF	Tržní informační systém České republiky SZIF
TTP	trvalé travní porosty
ÚKOZ	Ústřední komise pro ochranu zvířat
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
USD	americký dolar
USDA	United State Department of Agriculture (Ministerstvo zemědělství USA)
ÚSKVBL	Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
ÚZPI	Ústav zemědělských a potravinářských informací
VaV	výzkum a vývoj
VDJ	velká dobytčí jednotka
VFU	Veterinární a farmaceutická univerzita v Brně
VŠPS	výběrové šetření pracovních sil
VÚMOP	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy
VÚRV	Výzkumný ústav rostlinné výroby
VÚZT	Výzkumný ústav zemědělské techniky
VÚŽV	Výzkumný ústav živočišné výroby
WTO	World Trade Organization (Světová obchodní organizace)
z. p.	zemědělská půda
ZCHÚ	zvláště chráněné území
ZOD	zranitelná oblast dusíkem
ZPF	zemědělský půdní fond
ž. hm.	živá hmotnost

Obecný rámec vývoje zemědělství

Národohospodářský rámec

Vybrané makroekonomické údaje o ČR v letech 2000, 2009 a 2010

Ukazatel	Rok		
	2000	2009	2010
Počet obyvatel (střední stav v milionech)	10,21	10,51	**10,53**
HDP celkem (v mld. Kč, běžné ceny)	2 189	3 626	**3 670**
HDP běžné ceny – meziroční přírůstek (v %)	+ 3,6	-4,1	**+2,3**
HDP běžné ceny – vývoj (v %, 2000 = 100)	100,0	165,6	**167,7**
HDP běžné ceny na 1 obyvatele (v Kč)	213 110	345 601	**348 928**
Směnný kurz - průměr roku (Kč/USD)	38,6	19,1	**19,1**
Směnný kurz - průměr roku (Kč/EUR)	35,6	26,4	**25,3**
Saldo celkového zahraničního obchodu (v mld. Kč)	- 119,8	+148,1	**+124,9**
Výdaje na konečnou spotřebu domácností (meziroční index v %)	101,3	99,7	**100,4**
Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu (meziroční index v %)	105,1	92,1	**95,4**
Tržby: - v průmyslu (meziroční index v %)	107,7	84,1	**109,3**
ve stavebnictví (meziroční index v %)	100,6	99,1	**92,4**
ve službách (meziroční index v %)	105,7	90,2	**99,0**
v zemědělství (meziroční index v %)	97,0	108,8	**95,8**
Produkce zemědělských výrobků dle SZÚ ČSÚ (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	102,8	**94,7**
z toho: Produkce rostlinných výrobků (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	56,0	**50,4**
Produkce živočišných výrobků a zvířat (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	46,8	**44,3**
Zaměstnaní celkem (průměrně v tisících)	4 731,9	4 934,3	**4 885,1**
Nezaměstnaní celkem (průměrně v tisících)	454,5	352,2	**383,8**
Míra obecné nezaměstnanosti (průměr v %)	8,8	6,7	**7,4**
Průměrná hrubá měsíční mzda v národním hospodářství (NH) (v Kč)	13 219	23 488	**23 951**
Průměrné hrubé nominální mzdy (meziroční index v %)	106,4	104,0	**102,0**
Průměrné reálné mzdy (meziroční index v %)	102,4	103,0	**100,5**
Souhrnná produktivita práce (meziroční index v %)	104,1	97,6	**106,8**
Hrubé národní úspory (v mld. Kč, běžné ceny)	542,4	744,3	**734,6**
Průměrný starobní důchod / průměrná mzda (v %)	44,2	41,6	**41,1**
Průměrná míra inflace (meziroční index v %)	103,9	101,0	**101,5**
Vládní deficit (přebytek) / HDP (v %)	- 3,7	-5,8	**-4,7**
Saldo státního rozpočtu (SR) (v mld. Kč)	- 46,1	-192,4	**-156,4**
Saldo SR / HDP (v %)	- 2,1	-5,3	**-4,3**
Vládní dluh (v mld. Kč)	405,4	1 279,6	**1 413,5**
Vládní dluh / HDP (v %)	18,5	35,3	**38,5**

Pramen: ČSÚ

- Za celý rok 2010 stoupl HDP reálně o 2,3 % ve srovnání s krizovým rokem 2009, kdy se ekonomika propadla meziročně o více než 4 %. Domácnosti spotřebovaly jen o 0,3 % meziročně více, stejně tak vládní instituce. Naopak významně stoupla tvorba kapitálu (+4,2 %). Nikoli však vlivem investic, které se meziročně snížily (-4,6 %), ale novým růstem zásob po vyprazdňování skladů patrném v předchozím krizovém období. Rychlý růst dovozu i vývozu zboží a služeb (shodně +17,6 %) se po předloňském desetinovém propadu přiblížil tempům z doby konjunktury české ekonomiky.

- V evropském srovnání si vedla česká ekonomika v roce 2010 lépe než EU 27, kde se HDP podle odhadu Eurostatu zvýšil meziročně o 1,8 %. Také export zboží a služeb z České republiky byl ve srovnání s unijním průměrem o polovinu rychlejší, příznivěji se vyvíjela i obecná míra nezaměstnanosti (7,3 % proti 9,6 % v EU 27). Výkonnost odvětví podle temp hrubé přidané hodnoty v EU i ČR během roku akcelerovala, ale v ČR bylo meziroční tempo silnější (ve 4. čtvrtletí oproti EU dokonce téměř dvojnásobné). Naopak pokles investic v ekonomice České republiky byl v roce 2010 hlubší než unijní průměr (-4,6 % oproti -0,4 %), přestože propad investic v EU 27 v roce 2009 byl ve srovnání s ČR dramaticky větší. Podstatně hůře dopadlo srovnání spotřeby – zatímco výdaje domácností v EU stoupaly a od poloviny roku se jejich přírůstek stabilizoval nad 1 % při zhruba tomtéž růstu vládní spotřeby, v ČR vyústila ve 4. čtvrtletí postupná ztráta dynamiky do meziročních poklesů (-0,4 %, resp. -1,6 %.

- Průměrná nominální mzda v ekonomice stoupla v roce 2010 o 2 %, v roce 2009 o 4 %, v letech konjunktury 2006-2008 v průměru ročně dokonce o 7,2 %. Výsledný přírůstek průměrné mzdy v roce 2010 byl způsoben jejím růstem v podnikatelské sféře (+2,6 %), naopak mzda v nepodnikatelské sféře poklesla (-0,6 %). Vyšší inflace v roce 2010 pak vedla ke zvýšení reálné mzdy v ekonomice o pouhých 0,5 % (v podnikatelské sféře o +1,1 %, v nepodnikatelské -2,1 %). Tento nepříznivý vývoj způsobilo 4. čtvrtletí – v něm se růst nominálních mezd prakticky zastavil. Reálná mzda v podnikatelské sféře stagnovala, v nepodnikatelské sféře se po tři čtvrtletí trvajících poklesech nakonec propadla o téměř 6 %. Také tento vývoj může být rizikem pro ekonomický růst, neboť vyústil do dalšího oslabení poptávky domácností.

- Spotřebitelská inflace i růst cen výrobců byly nižší než v EU 27. Vcelku pak pohyb cen, stejně jako trh práce, odrážel jen v menší míře cyklický vývoj ekonomiky - růst HDP nebyl doprovázen výrazným růstem cen. Také ty se ve 4. čtvrtletí vyvíjely odlišně. Prudký růst cen komodit na světových trzích - ovlivněný jednak rostoucí poptávkou v globálním pokrizovém oživení, ale i spekulativními a později geopolitickými důvody – vedl k výraznému růstu cen zemědělských výrobců a zrychlení růstu cen v průmyslu. Dopad do spotřebitelských cen pozorovaný obvykle se zhruba půlročním časovým zpožděním také může kombinaci s ostatními vlivy negativně ovlivnit poptávku domácností a budoucí růst ekonomiky.

- Deficit rozpočtu se snížil proti 192 mld. korun v krizovém roce 2009 na 156 mld. korun, po vývoji ve 4. čtvrtletí, kdy škrty snížily celkové výdaje o 56 mld. korun proti již upravenému rozpočtu. Prakticky po celý rok neodpovídal výběr daní tempu růstu ekonomiky. Zaostávalo především inkaso spotřebních daní, ale i DPH. Oproti rozpočtu byl nižší i výběr daní z příjmů právnických osob. S ohledem na zálohové platby by bylo možné připsat tento nepříznivý vývoj zčásti krizovému roku 2009. Ovšem tehdy již zisky firem meziročně stouply (k poklesu došlo v roce 2008) a vliv nízké základny tedy u inkasa této korporátní daně nepůsobil.

- Po postupném zrychlování během prvních třech čtvrtletí HDP v posledních třech měsících roku ztratil na tempu: domácnosti vydaly na spotřebu méně než ve 4. čtvrtletí 2009, pokles výdajů vládního sektoru se dále prohloubil a po meziroční stagnaci investiční aktivity ve 3. čtvrtletí nastal znovu pokles. Všechny tyto složky snižovaly ve 4. čtvrtletí růst HDP, zvyšoval ho naopak vývoj zásob a zahraničního obchodu. Rizikem pro růst české ekonomiky mohou být restrikce zamýšlené právě pro ty výdajové složky HDP, které poklesly už ve 4. čtvrtletí 2010.

- Pozitivem nepříliš příznivého vývoje trhu práce je rostoucí produktivita. Ta se podle hrubé přidané hodnoty na jednu zaměstnanou osobu zvýšila proti roku 2009 o 6,8 %, ve zpracovatelském průmyslu dokonce o téměř pětinu. Dojde tak zřejmě ke zlepšení relativní pozice ČR v evropském srovnání - podle dosud dostupných dat za rok 2009 dosahovala produktivita práce na pracovníka v ČR pouze necelých 73 % průměru EU 27 a ve srovnání s vyspělými zeměmi EU 15 byla jen dvoutřetinová. Z nových členských zemí má horší pozici v relativní produktivitě než Česká republika kromě Pobaltí a Bulharska s Rumunskem už pouze Polsko, zhruba stejnou pak Maďarsko.

Vývoj sektoru zemědělství

Sklizeň některých zemědělských plodin v letech 2009 a 2010

Plodina	Sklizňová plocha (ha)		Výnos (t/ha)		Sklizeň (t)	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Pšenice ozimá	793 472	785 491	5,33	5,08	4 229 261	3 992 965
Pšenice jarní	37 827	48 086	3,41	3,51	128 812	168 588
Žito	38 453	30 249	4,63	3,91	178 070	118 233
Ječmen ozimý	134 613	110 207	4,82	4,5	648 753	495 786
Ječmen jarní	320 207	278 718	4,23	3,91	1 354 278	1 088 670
Oves	50 021	52 278	3,32	2,64	165 993	138 244
Kukuřice na zrno	105 268	103 276	8,45	6,71	889 574	692 589
triticale	52 950	45 871	4,21	3,73	222 711	171 200
ostatní obiloviny	8 868	8 661	1,64	1,31	14 547	11 343
OBILOVINY CELKEM	**1 541 679**	**1 462 836**	**5,08**	**4,7**	**7 831 998**	**6 877 619**
Hrách setý	21 147	24 391	2,45	1,98	51 866	48 242
Brambory - rané	1 654	1 341	17,39	19,01	28 754	25 489
- ostatní (bez sadbových)	23 205	22 124	27,33	25,19	634 190	557 268
Cukrovka technická	52 465	56 388	57,91	54,36	3 038 220	3 064 986
Řepka na semeno	354 826	368 824	3,18	2,83	1 128 119	1 042 418
Mák	53 623	51 103	0,61	0,46	32 692	23 690
Ostatní olejniny	78 084	70 493	1,52	1,33	118 808	93 985
Len - stonky	153	13	3,01	2,50	461	33
Kukuřice na zeleno a siláž	166 005	178 608	38,15	33,04	6 332 712	5 901 650
Víceleté pícniny na o.p. celkem	180 513	181 299	6,85	6,42	1 236 089	1 163 553
Trvalé trav. porosty (píce v seně)	907 899	919 120	3,33	3,45	3 021 973	3 167 854
Chmel (chmelnice plodnící)	5 307	5 210	1,25	1,49	6 616	7 772
Vinné hrozny (vinice plodné)	16 089	15 991	4,27	2,87	68 737	45 923

Pramen: ČSÚ

Celková produkce jednotlivých plodin vychází z osevních ploch zjišťovaných ČSÚ v květnu a z vývoje vegetačních podmínek.

Sklizňová **plocha obilovin** (včetně kukuřice na zrno a ostatních obilovin) se meziročně snížila o 78,8 tis. ha tj. o 5,1 % na 1 462,8 tis. ha. Celková sklizeň ve výši 6 877,6 tis. tun byla proti roku 2009 nižší o 954,4 tis. tuny, tj. o 12,2 %. Nad úrovní roku 2009 byla pouze sklizeň pšenice jarní, a to 168,6 tis. tun, což je o 39,8 tis. tun více (o 30,9 %). Pšenice bylo sklizeno 4 161,6 tis. tun tj. o 196,5 tis. tun méně (o 4,5 %) než v roce minulém. U ječmene byla sklizeň 1 584,5 tis. tun, tj. o 418,6 tis. tun méně (o 20,9 %), žita bylo sklizeno 118,2 tis. tuny, tj. o 59,8 tis. tun méně (o 33,6 %).

Hektarový **výnos obilovin** 4,70 t je ve srovnání s předchozím rokem nižší o 0,38 t (tj. o 7,5 %), z toho u pšenice ozimé byl dosažen hektarový výnos 5,08 t (5,33 t v roce 2009), pšenice jarní 3,51 t (3,41 t), žita 3,91 t (4,63 t), ječmene ozimého 4,50 t (4,82 t), ječmene jarního 3,91 t (4,23 t), ovsa 2,64 t (3,32 t), kukuřice na zrno 6,71 t (8,45 t) a triticale 3,73 t (4,21 t). I produkce **luskovin** byla nižší než v roce předešlém. Celkem bylo sklizeno 58,1 tis. tuny luskovin. Z toho hrachu setého 48,2 tis. tuny, tj. v porovnání s rokem 2009 o 3,6 tis. tun méně. Celková produkce **zrnin** (obiloviny a luskoviny) 6 935,8 tis. tun je proti předchozímu roku nižší o 958,3 tis. tuny (tj. o 12,1 %).

Celková sklizeň **brambor** po zahrnutí sklizně domácností ve výši 821,9 tis. tun představuje proti roku 2009 snížení o 106,9 tis. tun (o 11,5 %). Hektarový výnos ve výši 23,45 t je o 1,84 t nižší. Raných brambor bylo sklizeno 50,1 tis. tuny. Průměrný výnos brambor ostatních z jednoho hektaru je 24,22 t, tj. o 2,24 t méně než v loňském roce. Produkce 689,3 tis. tuny je o 92,8 tis. tun nižší než v roce 2009. **Cukrovky** technické bylo sklizeno při výnosu 54,36 t z jednoho hektaru 3 065,0 tis. tun bulev (3 038,2 tis. tun v roce 2009) tzn. zvýšení o 0,9 %.

V roce 2010 došlo ke zvýšení osevních ploch **olejnin** celkem o 19,6 tis. ha (o 0,8 %) na výměru 490,4 tis. ha. Dosažená produkce z této plochy 1 160,1 tis. tuny je o 119,5 tis. tun nižší než v roce minulém. Řepky bylo sklizeno 1 042,4 tis. tuny, v roce předchozím 1 128,1 tis. tuny, tzn. snížení o 85,7 tis. tun. Výnos řepkového semene z jednoho hektaru 2,83 t je o 0,35 t nižší. Nižší byla také produkce máku, kdy se z plochy 51,1 tis. ha při průměrném hektarovém výnosu 0,46 t sklidilo 23,7 tis. tun (32,7 tis. tun při hektarovém výnosu 0,61 t v roce 2009) makového semene.

Jednoletých **pícnin** na orné půdě bylo sklizeno 6 482,0 tis. tun zelené píce, tj. o 365,2 tis. tuny méně než v roce 2009. Z toho bylo sklizeno 5 901,7 tis. tun kukuřice na zeleno a siláž, tj. o 431,1 tis. tuny méně než v roce minulém. Sklizeň sena víceletých pícnin byla 1 163,6 tis.tun, z toho sklizeň sena jetele červeného 337,5 tis. tun.

Produkce **zeleniny** po zahrnutí sklizně domácností byla proti předchozímu roku nižší. Ve sledovaném roce bylo sklizeno 218,6 tis. tun zeleniny (253,8 tis. tun v roce 2009). Produkce **ovoce** 288,1 tis. tuny byla proti loňskému roku nižší (406,7 tis. tun v roce 2009). Na 16,0 tis. ha **plodících vinic** se při hektarovém výnosu 2,87 t (4,27 t v roce 2009) sklidilo 45,9 tis. tun hroznů, tj. o 22,8 tis. tun méně než v roce 2009. Produkce **chmele** ve výši 7 772 tuny se proti roku 2009 zvýšila o 1,2 tis. tuny (tj. o 17,5 %). Výnos chmele z jednoho hektaru 1,49 t je také vyšší, a to o 0,25 t než v roce minulém

Některé ukazatele živočišné produkce v letech 2009 a 2010

Ukazatel	2009	2010	Index (%) 2010/2009
Stavy skotu celkem – Soupis k 1.4. (tis. ks)	1 363	1 349	**98,9**
z toho: Býci ost. vč. volů (nad 6 měs. a do 1 roku) - Soupis k 1.4. (tis. ks)	1)	47	**x**
Býci ost. vč. volů (nad 1 rok a do 2 let) - Soupis k 1.4. (tis. ks)	113	110,6	**97,8**
Býci ost. vč. volů (nad 2 roky) - Soupis k 1.4. (tis. ks)	19,1	17,6	**91,7**
Jalovice od 1 do 2 let – Soupis k 1.4. (tis. ks)	201	198	**98,9**
Jalovice nad 2 roky – Soupis k 1.4. (tis. ks)	72	70	**96,6**
Krávy celkem – Soupis k 1.4. (tis. ks)	560	551	**98,5**
v tom: Krávy dojné - Soupis k 1.4. (tis. ks)	400	384	**96,0**
Krávy bez TPM 2) - Soupis k 1.4. (tis. ks)	160	168	**104,6**
Průměrné stavy dojnic (tis. ks)	400	384	**96,0**
Užitkovost dojených krav – průměr (l/ks/rok)	6 870	6 904	**100,5**
Produkce mléka celkem (mil. l)	2 708	2 613	**96,5**
Celkový prodej mléka (mil. l)	2 588	2 508	**96,9**
z toho: Dodávky mléka do mlékáren (mil. l)	2 292	2 251	**98,2**
Domácí spotřeba mléka (mil.l)	2 233	2 197	**98,4**
Vývoz mléka (mil. l)	909,7	902,4	**99,2**
Dovoz mléka (mil. l)	853,7	848,8	**99,4**
CZV za mléko – I. a vyšší třídy (Kč/1000 l)	6 150	7 450	**121,1**
Soběstačnost ČR - mléko (%)	121,2	118,9	**98,1**
Porážky skotu celkem (tis. ks)	198	255	**128,8**
z toho: Býci (tis. ks)	82	109	**132,9**
Krávy (tis. ks)	91	111	**122,0**
Jalovice (tis. ks)	18	25	**138,9**
Telata (tis. ks)	6,7	8,4	**125,4**
Průměrná živá hmotnost poráženého skotu (kg ž. hm.)	535 3)	544,4	**101,8**
Produkce hovězího masa celkem (tis. t ž. hm.)	180,9	170,6	**94,3**
Domácí spotřeba hovězího masa (tis. t ž. hm.)	149,4	152,3	**101,9**
Vývoz hovězího masa (tis. t ž. hm.)	65,9	59,5	**90,3**
Dovoz hovězího masa (tis. t ž. hm.)	31,7	40,7	**128,4**

Ukazatel	2009	2010	Index (%) 2010/2009
Soběstačnost ČR - hovězí maso (%)	121,1	104,6	**86,4**
Stavy prasat celkem – Soupis k 1.4. (tis. ks)	1 971	1 909	**96,8**
z toho: Prasnice celkem – Soupis k 1.4. (tis. ks)	142	133	**93,3**
Prasničky celkem – Soupis k 1.4. (tis. ks)	55,3	58,2	**105,3**
Selata – Soupis k 1.4. (tis. ks)	573	563,6	**98,4**
Prasata na výkrm (vč. vyřaz. kanců a prasnic) - Soupis k 1.4. (tis. ks)	757	721	**95,2**
Opraseno prasnic a prasniček (tis. ks)	349	330	**94,6**
Narozeno selat (tis. ks)	3 590	3 469	**96,6**
Počet odchovaných selat (tis. ks)	3 200	3 091	**96,6**
Počet odchovaných selat na prasnici	21,2	22,1	**104,2**
Produkce vepřového masa (tis. t ž. hm.)	370	366	**98,9**
Porážky jatečných prasat bez prasnic a kanců - (tis. ks)	3 161	3 034	**95,9**
Průměr. porážková hmotnost prasat bez prasnic a kanců (kg ž. hm.)	110,5	111,5	**100,9**
Domácí spotřeba vepřového masa (tis. t ž. hm.)	568,9	574,0	**100,9**
Vývoz vepřového masa (tis. t ž. hm.)	59	68,6	**116,3**
Dovoz vepřového masa (tis. t ž. hm.)	256	279,5	**109,2**
Soběstačnost ČR - vepřové maso (%)	65,1	63,8	**98,0**
Stavy drůbeže celkem (bez hobby aktivit) – Soupis k 1.4. (tis. ks)	26 491	24 838	**93,8**
z toho: Hrabavá drůbež celkem - Soupis k 1.4. (tis. ks)	25 487	24 042	**94,3**
Slepice - Soupis k 1.4. (tis. ks)	6 464	6 216	**96,2**
Kuřata na výkrm - Soupis k 1.4. (tis. ks)	15 868	14 884	**93,8**
Produkce drůbežího masa celkem (tis. tun ž. hm.)	270,5	263,0	**97,2**
Domácí spotřeba drůbežího masa (tis. tun ž. hm.)	338,3	332,6	**98,3**
Vývoz drůbežího masa (tis. tun ž. hm.)	34,4	35,6	**103,5**
Dovoz drůbežího masa (tis. tun ž. hm.)	103,2	103,9	**100,7**
Soběstačnost ČR - drůbeží maso (%)	79,9	79,1	**99,0**
Stavy slepic – po dopočtu domácích hospodářství (tis. ks)	10 443	8 554	**81,9**
Produkce vajec – včetně samozásobení (mil. ks)	2 275	2 125	**93,4**
Průměrná roční snáška vajec (ks/slepice)	290,3	309	**106,4**
Domácí spotřeba vajec (mil. ks)	2 656,6	2 549	**95,9**
Vývoz vajec, vč. násadových (mil. ks)	235	271,8	**115,7**
Dovoz vajec, vč. násadových (mil. ks)	940	675	**71,8**
Soběstačnost ČR - vejce (%)	97,2	83,3	**85,7**
Stavy ovcí a beranů celkem - Soupis k 1.4. (tis. ks)	183,1	196,9	**107,6**
Stavy koz a kozlů celkem - Soupis k 1.4. (tis. ks)	16,67	21,7	**130,2**
Produkce skopového a kozího masa (t ž. hm.)	4 217	4 388	**104,1**
Domácí spotřeba skopového a kozího masa (t ž. hm.)	4 796	4 837	**100,9**
Vývoz skopového a kozího masa (t ž. hm.)	157	184	**117,2**
Dovoz skopového a kozího masa (t ž. hm.)	9 795	6 935	**70,8**
Soběstačnost ČR - skopové a kozí maso (%)	87,9	90,7	**103,2**

Pramen: ČSÚ-soupis hospodářských zvířat k 1.4.2009, Výsledky statistického zjišťování MZe, Situační a výhledové komoditní zprávy MZe
Poznámka: 1)přesný údaj za rok 2009 není k dispozici, 2) TPM = Tržní produkce mléka, 3) údaj za leden až září

Podle soupisu hospodářských zvířat k 1. dubnu 2010 ve srovnání s předchozím rokem klesly stavy všech druhů zvířat. Výjimkou byl pouze stavy koz a kozlů a také stav ovcí a beranů, které vzrostly.

Stavy skotu se meziročně snížily o cca 14 tis. kusů (1,1 %). Procentuálně se nejmarkantněji snížily celkové stavy býku včetně volů ve stáří nad 2 roky (o 8,3 %), v celkovém počtu pak stav dojných krav, o 16 tis. kusů. Stav krav bez tržní produkce mléka oproti tomu vzrostl o 8 tis. kusů (4,6 %) na 168 tis. kusů.

Užitkovost dojných krav meziročně opět mírně vzrostla, v roce 2008 to bylo o 3,5 %, v roce 2009 pak o 1,4 %, v roce 2010 pak o dalších 0,5%. Vzhledem ke již zmíněnému snížení stavu dojnic však produkce mléka meziročně opět klesla, tentokrát o 3,5 %. Domácí spotřeba mléka po loňském mírném meziročním vzrůstu v roce 2010 klesla o 1,6 % a klesl rovněž i dovoz mléka (o 0,6 %). Vývoz mléka také mírně klesl a to o 0,8 %. Tento vývoj znamenal meziroční pokles soběstačnosti ČR v mléce o 1,9 %.

V roce 2010 došlo k významnému meziročnímu nárůstu produkce hovězího masa (o 28,8 %), přičemž jeho domácí spotřeba zůstala téměř na stejné úrovni (nárůst o 1,9 %). Vývoz hovězího masa zaznamenal po letech růstu pokles o 9,7 %, dovoz naopak vzrostl o 28,4 %. Soběstačnost ČR v hovězím mase klesla o propastných 13,6 %.

Stavy prasat proti 1. 4. 2009 opět poklesly, i když ne tak výrazně jako minulém období, tentokrát to bylo o 62 tis. kusů (3,2 %), z toho stavy prasnic o 9 tis. kusů (6,7 %), stavy selat o 1,6 % a stavy prasat na výkrm o 4,8 %. Stavy pasniček oproti tomu vzrostly o 2,9 tis. kusů (5,3 %). Produkce vepřového masa meziročně poklesla o 1,1 %). Poklesl i počet porážek (o 4,1 %), při mírném nárůstu porážkové hmotnosti o 0,9 % na 111,5 kg. Domácí spotřeba vepřového masa meziročně vzrostla, i když pouze mírně (o 0,9 %). Vrostly i vývoz vepřového masa (o 16,3 %) a dovoz vepřového masa (o 9,2 %). Tento vývoj znamenal další meziroční pokles soběstačnosti ČR ve vepřovém mase, i když pouze o 2 % (ze 65,1 % v roce 2009 na 63,8 % v roce 2010).

Stavy drůbeže se meziročně snížily o 1 653 tis. kusů (6,2 %). Produkce drůbežího masa meziročně se také meziročně snížila (o 2,8 %). Vývoz vzrostl o 3,5 % dovozu o 0,7 %. Tento vývoj vedl k mírnému meziročnímu snížení soběstačnosti ČR v drůbežím mase o 1 % (z 79, 9 % v roce 2009 na 79,1 % v roce 2010).

Produkce vajec se meziročně snížila (o 6,6 %), domácí spotřeba vajec opět meziročně poklesla (o 4,1 %). Současně došlo k dalšímu růstu vývozu vajec (o 15,7 %), dovozu naopak výrazně poklesl (o 28,2 %). Tento vývoj vedl k poklesu soběstačnosti ČR ve vejcích o 14,3 (z 97,2 % v roce 2009 na 83,3 % v roce 2010).

V roce 2010 se opět nastartoval trend růstu stavů ovcí a beranů (o 7,6 %). Nárůst zaznamenal opět i stav koz a kozlů, v roce 2010 dokonce o 30,2 %. Domácí spotřeba skopového a kozího masa vzrostla o 0,9 %, dovoz poklesl o 29,2 % a vývoz naopak vzrostl o 17,2 %. Soběstačnost ČR ve skopovém a kozím mase se meziročně zvýšila o 3,2 % (z 87,9 % v roce 2009 na 90,7 % v roce 2010).

Některé ukazatele vývoje agrárního sektoru ČR v letech 2000, 2009 a 2010

Ukazatel	Rok		
	2000	2009	2010
Zemědělská půda (tis. ha)	4 280	4 239	**4 233**
Orná půda (tis. ha)	3 082	3 017	**3 008**
Zornění [1] (%)	72,01	71,17	**71,06**
Podniky zemědělské prvovýroby celkem (počet k 31.12.)	56 487	47 564	**46 477**
z toho: Podniky fyzických osob (počet k 31.12.)	53 460	44 028	**42 929**
Zemědělská družstva (počet k 31.12.)	746	585	**575**
Obchodní společnosti (počet k 31.12.)	2 107	2 739	**2 755**
Ostatní podniky, vč. státních (počet k 31.12.)	174	212	**218**
Podíl zemědělství na HPH [2] dle statistiky národních účtů (%) [3]	2,99	2,27	**2,41**
Produkce zemědělských výrobků dle SZÚ - v běžných cenách (mld. Kč)	100,3	93,3	**94,0**
z toho: Produkce rostlinných výrobků - v běžných cenách (mld. Kč)	49,8	51,1	**53,5**
Produkce živočišných výrobků a zvířat - v běž. cenách (mld. Kč)	50,5	42,2	**40,5**
Vývoj cen zemědělských výrobců (CZV) (v %, meziroční index)	109,2	98,9	**101,8**

Ukazatel	Rok		
	2000	2009	2010
CZV živočišné výrobky (v %, meziroční index)	108,0	99,4	**100,7**
Vývoj cen vstupů do zemědělství (v %, meziroční index)	108,5	92,3	**98,2**
Vstup pracovní síly do zemědělství (tis. AWU) [4]	165,5	130,3	**129,5**
Vývoj vstupu pracovní síly do zemědělství (v %, index 2000 = 100)	100,0	78,7	**78,2**
Průměrná měsíční nominální mzda v zemědělství [5] (Kč/zaměstnanec)	10 134	17 941	18 644[6]
Rentabilita (výnosnost celkového kapitálu) [7] v zemědělství (v %)	+ 1,76 [9]	1,19	- [10]
Míra zadluženosti [7] v zemědělství (v %)	39,18 [8]	23,35	- [10]
Hospodářské výsledky zemědělství (+ zisk/- ztráta) (mld. Kč)	-1,2	3,17	**5,1**
Celková podpora agrokomplexu (mld. Kč) [11]	10,85	41 833	**42 945**
v tom: - ze zdrojů ČR (mld. Kč) [11]	10,85	16 609	**14 589**
- ze zdrojů EU (mld. Kč) [11]	x	25 224	**28 355**
Saldo agrárního zahraničního obchodu (mld. Kč)	- 17,3	-27,5	**-33,3**

Pramen: ČÚZK (1-3),ČSÚ (4-19, 22), ÚZEI – FADN CZ (20, 21, 26), MZe (23-25)

Poznámky:

1) *Zornění = podíl celkové výměry orné půdy na celkové výměře zemědělské půdy v %*
2) *HPH= Hrubá přidaná hodnota*
3) *Podíl zemědělství na HPH v běžných cenách = včetně myslivosti a souvisejících činností*
4) *V souladu s údaji používanými v EU byl nahrazen původní údaj o počtu pracovníků údajem ALI (Annual Labour Input – vstup pracovní síly do sektoru zemědělství) vyjádřeným v jednotkách AWU (Anual work unit – Roční pracovní jednotka) Jedna AWU zahrnuje takový počet hodin, který odpovídá počtu skutečně odpracovaných hodin v rámci plného pracovního úvazku v zemědělství (1 800 hodin). Nezahrnuje státní svátky, placenou dovolenou na zotavenou, dny pracovní neschopnosti, přestávky na jídlo, apod.*
5) *Bez podniků fyzických osob*
6) *Předběžný údaj*
7) *Od roku 2008 metodika - data výběrového souboru FADN napočtena na celorepublikovou úroveň prostřednictvím systému vážení (tzv."weighting system")*
8) *V roce 2000 odlišná metodika (cizí kapitál / celkový kapitál) x 100, jen za podniky hospodařící na z. p.*
9) *V roce 2000 odlišná metodika (hosp. výsledek za účetní období / celkový kapitál) x 100 , jen za podniky hospodařící na z. p.*
10) *Údaje za rok 2010 nejsou k dispozici*
11) *Rok 2009=vyplaceno do 30.6.2010, rok 2010 – předpoklad vyplacení do 30.6.2011*

Souhrnný zemědělský účet (SZÚ)
semidefinitivní výsledky za rok 2009 a předběžné výsledky za rok 2010

Tab. 1: SZÚ - výsledky účtu výroby — v mil. Kč

Kód	Ukazatel	v běžných cenách		Index 2010/09 (%)
		2009	2010	
01	**OBILOVINY (včetně osiva)**	**18 777,2**	**21 610,5**	**115,1**
01.1	Pšenice a špalda	10 078,1	13 316,1	132,1
01.2	Žito a ozimé směsky	368,5	378,7	98,0
01.3	Ječmen	5 281,3	4 540,6	86,0
01.4	Oves a letní směsky	370,3	315,6	85,2
01.5	Kukuřice na zrno	2 262,6	2 557,3	113,0
01.7	Ostatní obiloviny	398,3	502,3	126,1
02	**TECHNICKÉ PLODINY**	**13 508,1**	**13 488,8**	**99,9**
02.1	Výsevy olejnin a olejnaté plody (včetně osiva)	9 202,7	9 862,9	107,2
02.2	Luskoviny (včetně osiva)	313,9	360,6	114,9
02.4	Cukrová řepa	2 254,4	2 148,6	95,3
02.5	Ostatní technické plodiny	1 737,1	1 116,8	64,3

Kód	Ukazatel	v běžných cenách		Index 2010/09 (%)
		2009	2010	
04	**ZELENINA A ZAHRADNICKÉ VÝROBKY**	**4 846,1**	**4 869,5**	**100,5**
04.1	Čerstvá zelenina	1 362,9	1 342,2	98,5
04.2	Sazenice a květiny	3 483,1	3 527,3	101,3
05	**BRAMBORY (včetně sadby)**	**2 490,1**	**2 293,7**	**92,1**
06	**OVOCE**	**1 251,3**	**1 040,2**	**83,1**
06.1	Čerstvé ovoce	1 251,3	1 040,2	83,1
07	**VÍNO 1)**	**708,6**	**658,9**	**93,0**
09	**OSTATNÍ ROSTLINNÉ VÝROBKY**	**449,1**	**747,1**	**166,4**
10	**ROSTLINNÁ PRODUKCE (01 AŽ 09)**	**51 050,5**	**53 477,3**	**104,8**
11	**ZVÍŘATA**	**23 804,8**	**20 019,2**	**84,1**
11.1	Skot	7 443,1	5 913,6	79,5
11.2	Prasata	9 889,5	8 928,4	90,3
11.4	Ovce a kozy	56,8	48,4	85,2
11.5	Drůbež	6 324,9	5 038,4	79,7
12	**ŽIVOČIŠNÉ VÝROBKY**	**18 442,2**	**20 494,2**	**111,1**
12.1.	Mléko	16 134,3	18 458,8	114,4
12.2.	Vejce	2 284,3	1 998,4	87,5
13	**ŽIVOČIŠNÁ PRODUKCE (11+12)**	**42 247,1**	**40 513,4**	**95,9**
14	**PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH VÝROBKŮ (10+13)**	**93 297,6**	**93 990,7**	**100,7**
15	**PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH SLUŽEB**	**2 602,1**	**2 596,9**	**99,8**
16	**ZEMĚDĚLSKÁ PRODUKCE (14+15)**	**95 899,7**	**96 587,6**	**100,7**
17	**NEZEMĚDĚLSKÉ VEDLEJŠÍ ČINNOSTI (NEODDĚLITELNÉ)**	**1 783,0**	**1 876,0**	**105,2**
17.1.	Zpracování zemědělských výrobků	1 399,3	1 485,6	106,2
17.2.	Jiné neoddělitelné vedlejší činnosti (zboží a služby)	383,7	390,3	101,7
18	**PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÉHO ODVĚTVÍ (10+13+15+17)**	**97 682,7**	**98 463,6**	**100,8**
19	**MEZISPOTŘEBA CELKEM**	**78 778,8**	**75 663,6**	**96,0**
19.1	Osivo a sadba	3 176,1	3 114,2	98,1
19.2	Energie; maziva	9 877,4	10 997,8	111,3
19.3	Hnojiva a prostředky zlepšující půdu	6 143,4	4 987,0	81,2
19.4	Prostředky na ochranu rostlin	5 739,2	4 845,3	84,4
19.5	Veterinární náklady	3 053,6	2 932,6	96,0
19.6	Krmiva	29 163,2	27 931,8	95,8
19.7	Údržba a oprava strojů a zařízení	3 048,9	2 923,9	96,0
19.8	Údržba a oprava budov	2 124,6	2 037,5	96,0
19.9	Zemědělské služby	2 602,1	2 596,9	99,8
19.10, 11	Ostatní zboží a služby	12 650,3	12 131,7	95,9
20	**HRUBÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (18-19)**	**18 904,0**	**22 800,0**	**120,6**
21	**SPOTŘEBA FIXNÍHO KAPITÁLU**	**14 704,0**	**14 749,2**	**100,3**
22	**ČISTÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (20-21)**	**4 200,0**	**8 050,8**	**191,7**

Pramen: ČSÚ; Poznámka: 1) vinné hrozny určené k výrobě stolního vína

Tab. 2: SZÚ - výsledky účtu tvorby důchodu v mil. Kč

Kód	Ukazatel	v běžných cenách		Index 2010/09 (%)
		2009	2010	
23	NÁHRADY ZAMĚSTNANCŮM	24 635,9	23 303,2	94,6
24	OSTATNÍ DANĚ NA VÝROBU	1 264,7	1 364,1	107,9
25	OSTATNÍ DOTACE NA VÝROBU	28 657,7	27 171,3	94,8
26	DŮCHOD Z FAKTORŮ (22-24+25)	31 593,0	33 857,9	107,2
27	**ČISTÝ PROVOZNÍ PŘEBYTEK/SMÍŠENÝ DŮCHOD (22-23-24+25)**	**6 957,1**	**10 554,7**	**151,7**

Pramen: ČSÚ

Tab. 3: SZÚ - výsledky účtu podnikatelského důchodu v mil. Kč

Kód	Ukazatel	v běžných cenách		Index 2010/09 (%)
		2009	2010	
28	PŘEDEPSANÉ PACHTOVNÉ A OSTATNÍ NÁJEMNÉ Z NEMOVITOSTÍ	3 899,9	3 821,9	98,0
29	NÁKLADOVÉ ÚROKY	1 140,8	1 147,9	100,6
30	VÝNOSOVÉ ÚROKY	668,1	654,6	98,0
31	**PODNIKATELSKÝ DŮCHOD (27-28-29+30)**	**2 584,6**	**6 239,7**	**241,4**

Pramen: ČSÚ

Komentář k předběžným výsledkům SZÚ 2010

Produkce zemědělského odvětví (PZO) vyjádřená v běžných základních cenách představovala v předběžných výsledcích za rok 2010 výši 98 463,6 mil. Kč, z toho rostlinná produkce činila 53 477,3 mil. Kč a živočišná produkce 40 513,4 mil. Kč. Zbytek do celkové produkce zemědělského odvětví vedle rostlinné a živočišné produkce tvořila jednak zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb (2 596,9 mil. Kč) a jednak nezemědělské vedlejší činnosti (neoddělitelné) ve výši 1 876,0 mil. Kč. V rostlinné výrobě došlo i přes pokles sklizní u většiny komodit ke zvýšení produkce díky značnému nárůstu cen obilovin. Celková živočišná produkce byla v roce 2010 nižší oproti minulému roku z důvodu poklesu produkce všech komodit; výjimkou bylo mléko, u kterého došlo k navýšení ceny. Celkový odhadnutý objem dotací na výrobky za rok 2010 činil 839,0 mil. Kč, z toho 65,4 mil. Kč na rostlinné výrobky a 773,6 mil. Kč na živočišné výrobky, zatímco celkový objem dotací na výrobky v roce 2009 představoval 2 145,8 mil. Kč.

Produkce zemědělského odvětví ve stálých základních cenách roku 2000 činila 97 893,2 mil. Kč, z toho rostlinná produkce 50 388,1 mil. Kč a živočišná produkce 44 330,6 mil. Kč.

Rostlinná produkce se v roce 2010 podílela na produkci zemědělského odvětví v běžných základních cenách 54,3 %, přičemž nejvýznamnější zastoupení na rostlinné produkci měly obiloviny (40,4 %) a technické plodiny (25,2 %). Živočišná produkce byla zastoupena na produkci zemědělského odvětví v běžných základních cenách 41, 1 %, nejvýznamnější podíl na živočišné produkci představovaly produkce mléka (45,6 %) a chov jatečních prasat (22,0 %).

Mezispotřeba (MS) se podílela na produkci zemědělského odvětví (bez dotací na výrobky) 77,5 %, v mezispotřebě byla nejvíce zastoupena krmiva (36,9 %).

Struktura produkce zemědělského odvětví v ČR v roce 2010

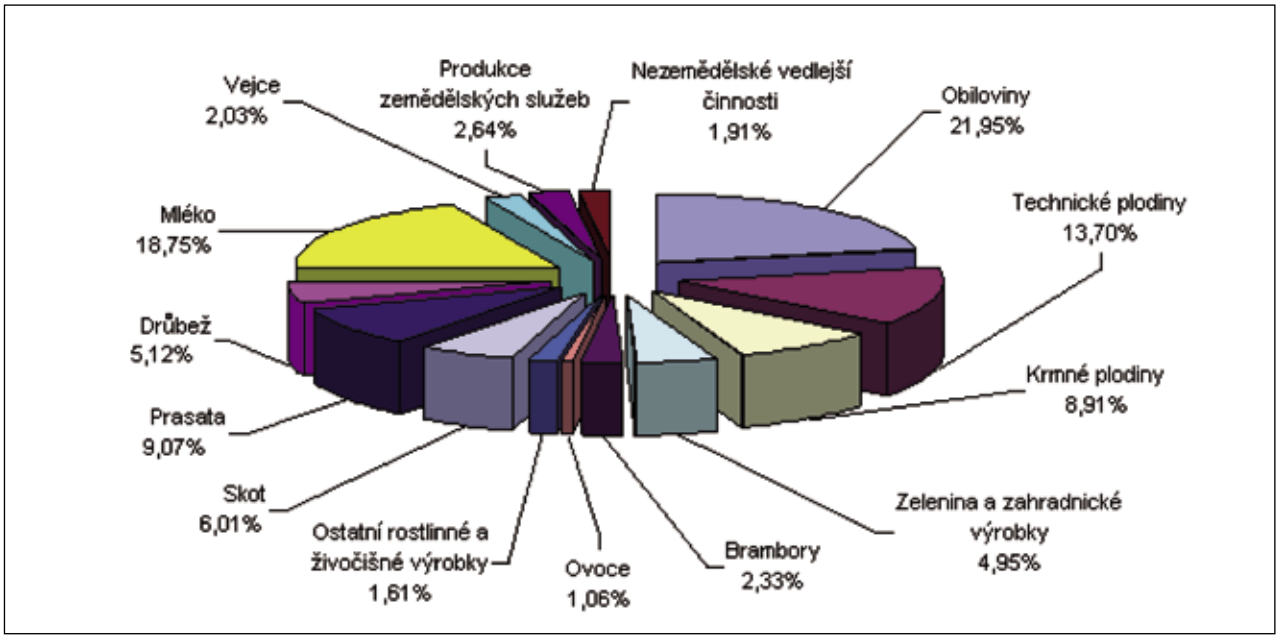

Pramen: ČSÚ

Vývoj na vnitřním agrárním trhu

Vývoj cen zemědělských výrobců

Ceny zemědělských výrobců (CZV) byly v úhrnu za celý rok 2010 o 5,4 % vyšší než ceny v roce 2009. Ceny rostlinných výrobků se po loňském výrazném propadu zvýšily o 6,3 %, ceny živočišných výrobků pak o 15,8 %.

K nejvyššímu meziročnímu nárůstu došlo u položek – med včelí (o 95,8 %), zelí bílé hlávkové (o 53,8 %), vinné hrozny moštové (o 53,1 %), mrkev (o 39,7 %), cibule kuchyňská (o 30,0 %) a u brambor konzumních (o 26,5 %). Meziroční nárůsty cen zemědělských výrobců u žádné z dalších položek nedosáhly hranice 20 %.

Snížení CZV za rok 2010 naopak postihlo tyto položky – stonky lnu odsemeněné rosené (o 49,2%), brambory průmyslové (o 39,6 %), hrách krmný (o 16,7 %), hrách jedlý (o 16,4 %), chmel sušený (o 11,7 %) a ječmen sladovnický (o 11,4 %). CZV u žádné z dalších položek neklesla o více než 10 %.

Nejvyšší nárůst zaznamenaly CZV ve 4. čtvrtletí 2010. Oproti stejnému období roku 2009 2. čtvrtletí 2009 vzrostly o 22,8 %. Ceny rostlinných výrobků se v tomto období meziročně zvýšily dokonce o 37,9 %, ceny živočišných výrobků pak o 20,7 %. U některých komodit byl ale i v tomto období zaznamenán pokles. Nejvýraznějších pokles v tomto období zaznamenaly ceny položky ovce, berani, skopci jateční v živém (o 48,4 %), ceny stonků lnu odsemeněného roseného (o 38,5 %) a ceny jehňat jatečních na výkrm (o 32,4 %).

Ceny zemědělských výrobců vybraných zemědělských komodit – indexy 2010/2009 (%)[1)]

Název	Průměr roku 2010	Průměr čtvrtletí roku 2010			
		I.	II.	III.	IV.
Rostlinné produkty celkem	**106,3**	**89,7**	**91,9**	**109,8**	**137,9**
z toho: Pšenice potravinářská	**117,5**	90,8	91,0	122,7	172,1
Pšenice krmná	**113,6**	95,3	94,6	120,8	148,4
Ječmen sladovnický	**88,6**	72,5	82,8	89,7	115,4
Ječmen krmný	**106,3**	88,0	89,5	113,3	139,8

Název	Průměr roku 2010	Průměr čtvrtletí roku 2010			
		I.	II.	III.	IV.
Oves krmný	**94,1**	77,8	82,9	97,9	125,8
Kukuřice krmná	**117,2**	103,9	101,6	105,5	165,0
Hrách jedlý	**83,6**	70,0	66,4	93,4	118,2
Hrách krmný	**83,3**	59,0	67,1	105,5	130,5
Semeno řepky olejné	**108,9**	89,7	101,2	115,7	134,5
Chmel sušený	**88,3**	91,0	92,9	93,8	70,6
Stonky lnu odsemeněné rosené	**50,8**	45,2	45,2	54,9	61,5
Cukrovka technická	**92,9**	93,7	93,5	92,8	91,8
Brambory konzumní	**126,5**	90,7	103,7	131,4	190,4
Brambory průmyslové	**60,4**	63,1	36,1	58,4	114,5
Vinné hrozny moštové	**153,1**	166,1	166,1	171,3	122,0
Jablka konzumní	**110,3**	100,1	88,6	104,1	127,2
Třešně	**114,5**	2)	150,0	105,3	2)
Mrkev	**139,7**	189,8	171,1	119,8	126,9
Zelí bílé hlávkové	**153,8**	129,2	93,4	185,9	137,5
Cibule kuchyňská	**130,0**	154,6	58,5	154,8	133,6
Živočišné produkty celkem	**104,4**	**99,9**	**103,0**	**106,0**	**108,6**
Zvířata (bez živočišných výrobků)	**95,0**	**94,6**	**92,2**	**95,0**	**98,4**
z toho: Býci jateční (tř. jak. EUROP v živém)	**100,3**	99,0	98,4	100,8	103,1
Jalovice jatečné (tř. jak. EUROP v živém)	**100,0**	100,0	98,0	100,5	101,3
Krávy jatečné (tř. jak. EUROP v živém)	**98,8**	97,1	97,0	99,0	102,2
Telata jateční savá (tř. jak. EUROP v živém)	**95,7**	105,5	99,3	86,8	92,8
Prasata jatečná (tř. jak. EUROP v živém)	**91,1**	89,5	87,0	91,7	96,6
Jehňata jatečná výkrm v živém	**94,7**	184,0	104,7	68,5	67,6
Ovce, berani, skopci jateční v živém	**106,1**	146,2	146,2	91,9	51,6
Kuřata jatečná (tř. jak. I.)	**98,7**	97,3	96,6	98,9	101,7
Krůty brojlerové v živém	**92,7**	92,2	87,8	93,0	98,3
Králíci jateční v živém	**104,2**	106,5	106,5	104,2	100,0
Kapr (tř. jak. I. v živém)	**97,6**	94,7	99,1	98,8	97,5
Živočišné výrobky	**115,8**	**105,9**	**116,5**	**120,4**	**120,7**
Mléko kravské (tř. jak. Q)	**118,6**	105,8	118,8	124,9	125,7
Vejce slepičí (konzumní tříděná)	**94,4**	106,7	99,7	87,5	83,6
Med včelí	**195,8**	257,8	214,0	164,7	175,0
Zemědělské produkty úhrnem	**105,4**	**94,5**	**97,1**	**107,9**	**122,8**

Pramen: ČSÚ
Poznámka: 1) Stejné období předchozího roku = 100
2) Údaje nejsou k dispozici

Vývoj cen vstupů do zemědělství

Index cen dodávek výrobků a služeb do zemědělství (dále jen index cen vstupů do zemědělství) se v roce 2010 meziročně snížil o 1,8 %. Z toho se ceny výrobků a služeb běžně spotřebovávaných v zemědělství snížily o 1,9 % a ceny výrobků a služeb přispívajících do zemědělských investic o 1,0 %.

Ke snížení cen vstupů do zemědělství v roce 2009 nejvyšší mírou přispělo snížení cen umělých hnojiv a půdních zlepšovacích prostředků, kde ceny poklesly o téměř 20 % (u hnojiv jednoduchých dokonce o více než 20 %), dále pak u chemických prostředků a pesticidů (o 13,9 %).

K nejvýraznějšímu navýšení cen došlo u cen energií a maziv a to skoro o 10 %, z toho maziva zaznamenala nárůst dokonce o více než 30 %. Výrazný nárůst cen zaznamenala také položka řepka ozimá a to o 16,7 %. Ceny osiva a sadby, ale celkově klesly o 3,6 %.

Ceny vstupů do zemědělství – indexy 2010/2009 (%) [1)]

Název	Průměr roku 2010	Průměr čtvrtletí roku 2010			
		I.	II.	III.	IV.
Osiva a sadba	**96,4**	90,8	93,7	99,0	102,5
z toho: Pšenice ozimá	**95,2**	82,2	82,3	105,9	115,6
Ječmen jarní	**86,6**	86,2	85,8	85,9	88,3
Kukuřice	**102,1**	96,9	105,2	103,3	103,3
Řepka ozimá	**116,7**	114,8	125,0	113,6	113,7
Zvířata pro chov a výrobu	**104,3**	99,9	103,0	106,0	108,6
Energie a maziva	**109,7**	109,7	111,1	109,1	109,0
z toho: Paliva na topení	**107,3**	107,3	108,6	107,7	105,6
Motorová paliva	**117,1**	117,4	118,6	116,0	116,3
Elektřina	**96,5**	96,3	96,6	96,6	96,4
Maziva	**130,9**	137,5	144,3	123,0	121,8
Umělá hnojiva, půdní zlepšovací prostředky	**80,1**	59,2	66,5	91,4	123,1
z toho: Jednoduchá hnojiva	**79,3**	58,4	65,6	88,0	126,2
Směsi hnojiv	**81,6**	59,6	67,8	103,5	116,1
Chemické prostředky, pesticidy	**86,1**	95,6	85,5	82,6	80,4
z toho: Fungicidy	**90,5**	93,9	90,1	90,2	87,8
Insekticidy	**97,1**	99,4	98,0	95,1	96,0
Herbicidy	**80,5**	95,0	79,2	75,1	72,4
Krmiva	**99,2**	93,1	93,9	99,0	111,5
z toho: Jednoduchá krmiva	**103,5**	92,1	93,7	105,7	125,2
Krmné směsi	**98,1**	93,4	93,9	97,4	108,4
Údržba a oprava strojního zařízení	**99,8**	96,8	99,4	101,4	101,6
Údržba a oprava budov	**101,7**	100,3	101,7	102,2	102,6
Veterinární služby	**97,9**	98,2	97,3	97,8	98,4
Ostatní výdaje	**99,2**	99,0	98,8	99,2	99,7
z toho: Voda, její úprava a rozvod	**103,8**	104,1	103,7	103,7	103,7
Doprava silniční nákladní	**100,2**	96,7	100,8	101,9	101,5
Služby pošt a telekomunikací	**98,7**	100,4	97,7	97,7	99,0
Pojištění zemědělské produkce	**95,8**	101,0	94,7	94,7	93,8
Služby právní, účetní a poradenství	**101,0**	99,8	101,4	101,4	101,5
Služby pro zemědělství	**100,6**	100,6	99,1	101,1	101,5
Stroje a ostatní zařízení pro zemědělství	**98,7**	97,9	99,6	99,5	99,4
Budovy	**99,5**	99,7	99,6	99,5	99,4
Výrobky a služby běžně spotř. v zem. celkem	**98,1**	93,5	94,7	99,4	105,4
Výrobky a služby přisp. do zem. investic celkem	**99,0**	98,7	98,9	99,2	99,3
Vstupy do zemědělství celkem	**98,2**	**94,1**	**95,2**	**99,3**	**104,7**

Pramen: ČSÚ
Poznámky: 1) Stejné období předchozího roku = 100

Agrární zahraniční obchod

Vývoj celkového a agrárního zahraničního obchodu v letech 2005 až 2010 (mil. Kč)

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Změna 2010/ 2009	
							mil. Kč	%
Agrární zahraniční obchod ČR 1)								
Obrat celkem	182 158,1	192 452,9	229 063,0	236 909,2	238 598,0	246 101,7	7 503,7	103,1
Vývoz celkem	78 498,3	79 218,6	99 544,6	106 920,8	105 561,2	106 433,9	872,7	100,8
Dovoz celkem	103 659,8	113 234,3	129 518,4	129 988,4	133 036,8	139 667,8	6 631,0	105,0
Bilance celkem	-25 161,5	-34 015,7	-29 973,8	-23 067,6	-27 475,6	-33 233,9	-5 758,3	121,0
St. krytí dovozu vývozem	75,7	70,0	76,9	82,3	79,3	76,2	-3,1	-
Zahraniční obchod ČR celkem								
Obrat celkem	3 698 547,6	4 249 385,8	4 870 552,5	4 880 224,9	4 127 659,1	4 911 801,8	784 142,7	119,0
Vývoz celkem	1 868 585,8	2 144 573,4	2 479 233,9	2 473 735,6	2 138 623,1	2 518 174,6	379 551,5	117,7
Dovoz celkem	1 829 961,8	2 104 812,4	2 391 318,6	2 406 489,3	1 989 036,0	2 393 627,2	404 591,2	120,3
Bilance celkem	38 624,0	39 761,0	87 915,3	67 246,3	149 587,1	124 547,4	-25 039,7	83,3
Podíl obratu AZO na celk. obratu ZO (%)	4,9	4,5	4,7	4,9	5,8	5,0	-0,77	-
Podíl agrárního vývozu na celk. vývozu (%)	4,2	3,7	4,0	4,3	4,9	4,2	-0,71	-
Podíl agrárního dovozu na celk. dovozu (%)	5,7	5,4	5,4	5,4	6,7	5,8	-0,86	-

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ
Poznámka: 1) kapitoly 01 až 24 celního sazebníku

Obrat AZO ČR se v roce 2010 meziročně zvýšil o 7,5 mld. Kč především v důsledku nárůstu hodnoty českého agrárního dovozu o 6,6 mld. Kč. Hodnota českého agrárního vývozu ve stejném období vzrostla o 872,7 mil. Kč, což představovalo pouhých 0,8 % (viz tab. 1). Záporná bilance AZO ČR se v roce 2010, stejně jako v roce předchozím, meziročně prohloubila, a to o 5,8 mld. Kč na 33,3 mld. Kč, při současném poklesu stupně krytí dovozu vývozem o 3,1 p. b. na 76,2 %.

Vývoj podílu EU 27 na celkovém AZO ČR v letech 2005 až 2010 (%)

Směr obchodu	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vývoz	86,3	88,8	91,4	92,1	92,6	91,7
Dovoz - podle země odeslání	89,6	92,4	92,7	92,4	93,4	93,1
- podle země původu	82,1	84,4	84,3	83,8	85,7	85,0

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Zastoupení zemí EU 27 na českém agrárním vývozu se v roce 2010, poprvé od vstupu ČR do EU, meziročně snížilo. Důvodem tohoto vývoje byl pokles participace zemí EU 15 (o 2,8 p. b. na 45,3 %), neboť podíl zemí EU 12 se ve stejné době naopak mírně zvýšil (na 46,4 %).

Na straně českého agrárního dovozu, sledujeme-li ho podle země odeslání, došlo v roce 2010 v meziročním porovnání k nepatrnému poklesu podílu EU 27, přičemž zastoupení EU 15 se téměř nezměnilo (činilo 64 %) a participace EU 12 se mírně snížila (na 29,1 %).

Dovoz agrárních výrobků majících původ v EU 27 dosahuje v porovnání s dovozem podle místa odeslání nižších hodnot (viz tab. 2), neboť určitou část produktů pocházejících z třetích zemí, nakupuje ČR od obchodníků v EU.

Český agrární vývoz směřuje dlouhodobě největší měrou na Slovensko, do Německa a Polska (v roce 2010 činil jejich podíl 57,7 %). Od roku 2008 patří mezi hlavní odběratele v důsledku vysokých exportů cigaret z ČR do této země také Itálie. Z třetích zemí je pak nejvýznamnější destinací pro český agrární vývoz Rusko. Přes mírný meziroční nárůst hodnoty vývozu v roce 2010 však vykazuje zastoupení Ruska v českém agrárním exportu od vstupu ČR do EU klesající tendenci. Dalšími významnými odběrateli byly v roce 2010 v rámci extraobchodu pro ČR, stejně jako v roce 2009 (pouze v jiném pořadí), Ukrajina, Chorvatsko a Japonsko.

V meziročním porovnání se v roce 2010 nejvýrazněji zvýšila hodnota českého agrárního vývozu na Slovensko (o 2,2 mld. Kč), do Rakouska (o 832,6 mil. Kč) a do Slovinska (o 304,3 mil. Kč). Naproti tomu jednoznačně největší pokles zaznamenala hodnota českého agrárního vývozu do Německa (o 2,7 mld. Kč) a dále do Spojeného království (o 596 mil. Kč).

V roce 2010 stejně jako v letech předchozích participovaly s cca 60% podílem na českém agrárním dovozu Německo, Polsko, Nizozemsko a Slovensko. Z třetích zemí pak byly ve sledovaném roce našimi nejvýznamnějšími dodavateli Čína, USA, Turecko a Brazílie.

V meziročním porovnání došlo v roce 2010 k nárůstu hodnoty českého agrárního dovozu především z Německa (o 1,5 mld. Kč), dále Belgie (o 851,7 mil. Kč) a Polska (o 668,4 mil. Kč). Naopak k nejvýraznějšímu meziročnímu poklesu hodnoty českého agrárního importu došlo u méně významných dodavatelů jako je Portugalsko, Brazílie a Vietnam.

Nejvyšší aktivní bilance dosáhla ČR v roce 2010 v agrárním obchodě se Slovenskem (16,9 mld. Kč), Ruskem (1,5 mld. Kč), Spojeným královstvím (1,4 mld. Kč) a Rumunskem (1,2 mld. Kč). Naproti tomu nejvyššího bilančního schodku dosahuje ČR tradičně v agrárním obchodě s Německem (14,5 mld. Kč v roce 2010), Nizozemskem (12,2 mld. Kč), Polskem (9,9 mld. Kč) a Španělskem (5,4 mld. Kč).

Na meziročním zhoršení bilance českého AZO v roce 2010 se nejvíce podílel narůst netto-dovozu z Německa (o 4,2 mld. Kč), Belgie (o 755,6 mil. Kč), Nizozemska (o 741,5 mil. Kč) a pokles netto-vývozu do Spojeného království (o 742 mil. Kč). Tento negativní vývoj byl do jisté míry tlumen nárůstem aktivní bilance v obchodě se Slovenskem (o 2,1 mld. Kč) a snížením záporné bilance obchodu s Rakouskem (o 811,7 mil. Kč).

Na českém agrárním vývozu se největší měrou podílely *KN 2402 20 „Cigarety“, KN 0401 „Nezahuštěné mléko a smetana“, KN 1001 “Pšenice“, KN 1905 „Pekařské zboží, sušenky, oplatky apod.“, KN 2106 „Přípravky potravinové jiné“, KN 2203 „Pivo“, KN 1806 „Čokoláda a ostatní potravinářské přípravky s kakaem“, KN 1514 „Řepkový nebo hořčičný olej, KN 2309 „Přípravky používané k výživě zvířat“, KN 1704 „Cukrovinky bez kakaa“, KN 2202 „Limonády“, KN 1701 „Cukr“, KN 0406 „Tvaroh a sýry“, KN 0102 „Živý skot“, KN 1205 „Semena řepky“ a KN 1107 „Slad“.*

Na českém agrárním dovozu participovaly zejména *KN 0203 „Vepřové maso“, KN 1905 „Pekařské zboží, sušenky, oplatky apod.“, KN 0406 „Tvaroh a sýry“, KN 1806 „Čokoláda a ostatní potravinářské přípravky s kakaem“, KN 2106 „Přípravky potravinové jiné“, KN 2309 „Přípravky používané k výživě zvířat“, KN 0207 „Maso a droby drůbeže“, KN 2304 „Sójové pokrutiny a šroty“, KN 2204 „Víno“, KN 0901 „Káva“, 2402 „Doutníky, doutníčky a cigarety“, KN 0805 „Citrusové plody“, KN 0803 „Banány“ a KN 0702 „Rajčata“.*

Meziroční zhoršení bilančního schodku v roce 2010 z hlediska komoditního způsobila především nižší hodnota exportu *KN 12 „Olejnatých semen a plodů“* (o 2,6 mld. Kč) a *KN 10 „Obilovin“* (o 2,1 mld. Kč), které však přesto zůstaly spolu s kapitolami *KN 01 „Živá zvířata“* a *KN 24 „Tabák a tabákové výrobky“* hlavními netto-vývozními komoditními agregacemi ČR. Trvale rostoucí hodnotu pasivní bilance vykazuje kapitola *KN 07 „Zelenina, kořeny, hlízy apod.“*. V roce 2010 vzrostl její netto-dovoz v porovnání s rokem 2009 o 1,3 mld. Kč na 8,5 mld. Kč. Hlavní podíl na meziročním nárůstu dovozu *„zeleniny“* měla vyšší hodnota importovaných *KN 0702 „Rajčat“* a *KN 0703 „Cibulové zeleniny“*, která však byla způsobena převážně vyššími dovozními cenami. K mimořádnému prohloubení záporné bilance, která jinak vykazuje dlouhodobě zlepšující se trend, došlo v roce 2010 také u *KN 21 „Různých potravinových přípravků“* (o 1 mld. Kč na 1,4 mld. Kč). Důvodem tohoto vývoje byl především nižší vývoz *KN 2103 90 „Omáček a směsí koření a přísad pro ochucení jiných“.*

KN 02 „Maso a droby“, které jsou od roku 2007 hlavní českou netto-dovozní kapitolou, vykázaly ve sledovaném roce další meziroční nárůst schodku na 12,6 mld. Kč (nejvíce vzrostla hodnota importovaného masa a drobů z Německa). V případě nyní nejvíce sledovaného *„vepřového masa“* se však tempo růstu jeho čistého dovozu do ČR zpomalilo. Negativním jevem českého AZO je meziroční propad hodnoty vývozu tradičních českých výrobků - *KN 2203 „Piva“* a *KN 1107 „Sladu“*. Týká se to však pouze objemově významnějšího vývozu do zemí EU 27, hodnota exportu do třetích zemí se ve stejné době mírně zvýšila. Naproti tomu v případě *KN 1210 „Chmelu“* hodnota českého vývozu do EU 27 mírně vzrostla, zatímco hodnota exportů do třetích zemí, které jsou hlavními odběrateli, poklesla.

Pozitivní bilanční vývoj vykázal ve sledovaném roce zejména KN *1514 „Řepkový nebo hořčičný olej“*, který se tak opět zařadil s bilančním přebytkem ve výši 2,6 mld. Kč na stranu netto-vývozních komodit. Nutno dodat, že v rámci *KN 15 „Živočišných tuků a olejů“* pak toto zlepšení převážilo nárůst netto-dovozu (o 1 mld. Kč na 1,2 mld. Kč) u další významné komodity této kapitoly – *KN 1517 „Margarínu“*. Spolu s tím vzrostl, a to 2,2krát na 1,1 mld. Kč, čistý vývoz *KN 2306 „Pokrutin a šrotů pro extrakci řepkového a dalších rostlinných olejů“*. V meziročním porovnání se v roce 2010 významně zvýšil také netto-vývoz *KN 1701 „Cukru“*. Jeho bilance však vykazuje v posledních letech značné meziroční výkyvy. Přínos meziročního nárůstu vývozu a netto-vývozu *KN 0401 „Nezahuštěného mléka a smetany“* zahrnující mj. i surové mléko je sporný (rostoucí trend vykazuje hodnota exportu této komoditní agregace, s výjimkou roku 2009, od vstupu ČR do EU, kdy došlo k jejímu skokovému navýšení). Naproti tomu bilance českého AZO s mlékárenskými výrobky s vyšší přidanou hodnotou se meziročně zhoršila. Týká se to především *KN 0405 „Másla a mléčných pomazánek“*, jejichž netto-dovoz se ve sledovaném roce v meziročním porovnání zvýšil o 464,2 mil. Kč. Výrazně vyšší dynamiku přitom vykázal pokles netto-vývozu méně zastoupených *„mléčných pomazánek“* nežli nárůst netto-dovozu *„másla“* (obchodní bilance *„másla“* je záporná od roku 2005 mj. v důsledku nepoměrně nižších vývozních náhrad).

S ohledem na výše uvedený vývoj lze zkonstatovat, že změny v roce 2010 ve velké míře potvrzují trendy českého AZO patrné od našeho vstupu do EU. Český AZO se realizoval ve sledovaném roce v podmínkách rostoucích cen zemědělských, a to především rostlinných, komodit. Průměrný roční kurz české koruny vzhledem k euru mírně posílil, zatímco k americkému dolaru nepatrně oslabil, což podporovalo spíše vývoz do třetích zemí. Bilance AZO ČR s většinou hlavních obchodních partnerů ČR se meziročně zhoršila.

ČR se orientuje zejména na vývoz konkurenceschopných rostlinných komodit, jež však často představují výrobky s nízkou přidanou hodnotou. Jak na straně vývozu, tak dovozu mají poměrně stabilní podíl zpracované potravinářské výrobky, s nimiž obchodují velké nadnárodní společnosti, jejich obchodní výměna však podléhá pouze jejich vlastním firemním strategiím. Průměrná kilogramová cena českého agrárního vývozu je přes malé zlepšení stále výrazně nižší nežli odpovídající cena na straně dovozu. Průměrná reálná směnná relace AZO ČR se v roce 2010 meziročně zlepšila o 3,8 %.

Podpůrná a dotační politika MZe

Přehled o financování z rozpočtové kapitoly MZe na podporu agrokomplexu v roce 2010

Ukazatel	Rozpočet pro rok 2010		Čerpání rozpočtu	
	Schválený (tis. Kč)	Upravený (tis. Kč)	(tis. Kč)	(v %)
Podpory podle „Zásad“ 1)	1 100 000	1 126 900	1 095 833	97,24
NV č. 505/2000 Sb. 2)	2 000	2 000	1 461	73,05
Podpora zemědělství celkem	**1 102 000**	**1 128 900**	**1 097 294**	**97,20**
Vinařský fond 3)	45 000	45 000	39 954	88,79
Podpora agrokomplexu úhrnem	**1 147 000**	**1 173 900**	**1 137 248**	**96,87**

Pramen: MZe
Poznámky:
1) Zásady MZe, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2010 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů
2) Nařízení vlády č. 505/2000 Sb., kterým se stanoví podpůrné programy k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, k podpoře aktivit podílejících se na udržování krajiny, programy pomoci k podpoře méně příznivých oblastí a kritéria pro jejich posuzování, ve znění nařízení vlády č. 500/2001 Sb. a nařízení vlády č. 203/2004 Sb.
3) Prostředky převedené na Vinařský fond podle zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství

Podpůrné a dotační programy podle „Zásad“

Cílem podpůrných a dotačních programů podle „Zásad“ je udržování výrobního potenciálu zemědělství a jeho podílu na rozvoji venkovského prostoru a zajištění konkurenceschopnosti českého zemědělství na evropském i světovém trhu.

Dotace a podpory podle „Zásad“ poskytované v roce 2010 v zásadě navazovaly na obdobné, nebo stejné programy předchozích let.

Podpůrné programy pro zemědělství podle „Zásad“ MZe v letech 2009 a 2010

Program		Název programu	Podpory 2009	Podpory 2010	Index 2010/2009
			(tis. Kč)		(v %)
1.	D.	Podpora včelařství	69 885	69 951	100,09
	I.	Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích	20 000	19 629	98,15
	R.	Podpora restrukturalizace ovocných sadů	60 000	60 534	100,89
2.	A.	Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat	179 705	209 978	116,85
3.		Podpora ozdravování polních a spec. plodin	156 612	149 245	95,30
5.		Podpora NH Kladruby n. L., ZH Písek a ZH Tlumačov	77 500	50 544	65,22
6.		Podpora genetických zdrojů	65 000	63 000	96,92
8.		Nákazový fond	126 544	160 758	127,04
9.	A.	Speciální poradenství	39 928	39 079	97,87
	E.	Školní závody	14 272	14 708	103,05
	F.	Podpora poradenství v zemědělství	13 812	14 747	106,77
	H.	Podpora marketingu a propagace	557	78	14,00
10.	D.	Podpora evropské integrace nevládních organizací	11 955	12 668	105,96
	E.a.	Podpora české technologické platformy-potraviny	10 000	9 991	99,91
	E.b.	Podpora české technologické platformy-biosložky	0	974	0
	E.c.	Podpora české technologické platformy-ekol. zeměd.	0	987	0
13.		Zpracování zemědělských produktů	157 560	180 000	114,24
15.		Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků	74 350	0	0
Celkem PP podle „Zásad“			**1 077 680**	**1 056 871**	**98,07**

Pramen: MZe

1.D. Podpora včelařství

Účelem dotace bylo zabezpečení opylování zemědělských hmyzosnubných plodin a tento účel byl splněn. Zásluhou tohoto dotačního programu se daří držet takový stav včelstev, který je nutný pro minimální zabezpečení opylování zemědělských hmyzosnubných plodin. Příjemcem dotace byl včelař chovající včely na území ČR. Výše dotace činila 133 Kč/včelstvo. Byla přijata pouze 1 žádost, kterou podává souhrnně Český svaz včelařů a která byla schválena. Podpořeno bylo celkem 526 447 včelstev a vyplaceno 69 951 tis. Kč.

1.I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách

Systém kapkové závlahy je způsob zavlažování, kterým se docílí stabilita produkce a zvýšení její kvality, při minimalizaci spotřeby vody. Účelem dotace bylo zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele, vinných hroznů a školkařských výpěstků. Účel dotace byl splněn. Příjemci dotací byli podnikatelé (dle § 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Výše dotace činila v roce 2009 celkem 60 000 Kč/ha. Bylo přijato 38 a schváleno 37 žádostí. Podpořeno bylo 1,14 ha vinic, 44 ha chmelnic a 272 ha ovocných sadů a 2 ha školek. Celkem bylo vyplaceno 19 629 tis. Kč.

1.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

Účelem dotace byla restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. Účel dotace byl splněn. Pokud by restrukturalizace sadů nebyla podpořena přímou dotací, výsadba v nutném rozsahu by se nerealizovala vzhledem k vysokým investičním nákladům a dlouhé době návratnosti investice. Příjemci dotace byli podnikatelé (podle § 2 zákona. č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě.

V rámci 1.R.a - výsadba ovocných sadů obhospodařovaných podle směrnic pro integrované systémy pěstování na půdách, které nepřekročí limity těžkých kovů činila výše dotace 159 800. Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 800/ha, 79 900. Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 400/ha a 39 950 Kč/ha u sadů drobného ovoce. Počet přijatých žádostí činil 71, všechny byly schváleny. Podpořeno bylo celkem 326 ha a vyplaceno celkem 47 974 tis. Kč.

V rámci 1.R.b. - výsadba ovocných sadů obhospodařovaných podle směrnice PROBIO svazu a nacházející se na půdách, které nepřekročí limity těžkých kovů, bylo přijato 23 žádostí, schváleno 18. Vyplaceno bylo 12 559 tis. Kč a podpořeno celkem 243,9 ha ekologických sadů.

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Cílem programu bylo zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat na základě zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči. Příjemci dotací byly oprávněné osoby (uznaná chovatelská sdružení a chovatelé). Podpory byly vypláceny na ověřování původu (vyplaceno 660 tis. Kč), zavádění a vedení plemenných knih dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat (vyplaceno 22 848 tis. Kč), kontrolu užitkovosti, výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a kontrolu dědičnosti užitkových vlastností a zdraví u vyjmenovaných hospodářských zvířat (vyplaceno 183 390 tis. Kč). Účel dotace byl ve všech vyjmenovaných směrech plněn. Na tento podpůrný program bylo vyplaceno celkem 209 978 tis. Kč. Přijato bylo 240 žádostí, 239 bylo schváleno.

3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Cílem programu bylo zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření karanténních virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem. Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin byla podpořena částkou 4 004 tis. Kč při uplatnění pravidla „de minimis“. Podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu ovocných plodin, révy vinné a chmele se zaměřením na ochranu proti šíření hospodářsky závažných virových chorob byla podpořena ve výši 6 855 tis. Kč. Testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických a metod PCR bylo podpořeno v celkové částce 6 861 tis. Kč. Tvorba rostlinných genotypů s vysokou rezistencí proti škodlivým biotickým a abiotickým činitelům byla podpořeno částkou 97 789 tis. Kč. Podpora používání certifikované sadby brambor na produkčních plochách u pěstitelů hospodařících v uzavřené sadbové oblasti vymezené zákonem č. 219/2003 Sb. o uvádění osiva a sadby do oběhu, jako prevence proti šíření bakterióz, byla poskytnuta ve výši 24 801 tis. Kč. Použití uznané certifikované sadby chmele ve zdravotní třídě „VT“ nebo „VF“ (dle vyhlášky č. 147/2004 Sb.) bylo podpořeno částkou 8 838 tis. Kč. Použití uznaného a mořeného osiva přadného lnu odrůd registrovaných na základě užitné hodnoty v ČR pro osev produkčních ploch (dle vyhlášky č. 384/2006 Sb., kterou se stanoví podrobnosti uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu) bylo podpořeno částkou 96,7 tis. Kč. Účel dotace byl ve všech uvedených směrech plněn. Celková částka podpory podle tohoto programu dosáhla částky 149 245 tis. Kč.

5. Podpora Národnímu hřebčínu Kladruby nad Labem, státní podnik, Zemskému hřebčinci Písek, státní podnik a Zemskému hřebčinci Tlumačov, státní podnik

Účelem této dotace bylo zachování chovu starokladrubského koně v Národním hřebčínu Kladruby nad Labem, státní podnik a zajištění plnění úkolů státní péče o rozvoj plemenářství v chovu koní ČR v Zemském hřebčinci Písek, státní podnik a v Zemském hřebčinci Tlumačov, státní podnik. Účel dotace byl plněn, chov starokladrubských koní v prostorách historického hřebčína v Kladrubech nad Labem je zachován a nejnutnější genetický základ památkově chráněného stáda starokladrubských koní je udržován. Úkoly státní péče o rozvoj plemenářství v chovu koní ČR jsou plněny v požadované kvalitě. Jsou zajištěni plemeníci pro reprodukci ohrožených či málo početných plemen a plemenných rázů koní dle požadavků plemenných plánů chovatelských sdružení a potřeb chovatelů. V rámci tohoto programu bylo celkem vyplaceno 50 544 tis Kč, z toho 29 544 tis Kč Národnímu hřebčínu Kladruby nad Labem, s.p., 10 000 tis. Kč Zemskému hřebčinci Písek, s.p. a 11 000 tis. Kč Zemskému hřebčinci Tlumačov, s.p.

6. Podpora genetických zdrojů

Cílem dotace byla ochrana genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Tento program zahrnoval tři samostatné podprogramy: Národní program ochrany a využití genetických zdrojů hospodářských zvířat a ostatních živočichů využívaných pro výživu a zemědělství, Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin a agrobiodiversity a Národní program konzervace a využití genetických zdrojů mikroorganismů a drobných organismů hospodářského významu. Účel podpory je plněn; těmito národními programy plní MZe závazky vyplývající z mezinárodní Dohody o biologické rozmanitosti, která se stala součástí legislativy ČR jako sdělení MZV č. 134/1999 Sb. a závazky vyplývající z členství ČR ve FAO. Zahrnuje veškeré subjekty zabývající se ochranou genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Z těchto programů je vyloučena podpora genových rezerv starokladrubských koní chovaných v Národním hřebčínu Kladruby nad Labem, státní podnik, které jsou dotované z dotačního programu č. 5. Příjemci podpory byly fyzické osoby, právnické osoby, university, soukromé a veřejné výzkumné instituce. Přijato a schváleno bylo celkem 47 žádostí. V rámci programu bylo celkem vyplaceno 63 000 tis. Kč.

8. Nákazový fond

Cílem programu byla podpora vybraných činností zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nákaz hospodářských zvířat, a částečná úhrada nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů - udržení příznivé nákazové situace v chovech hospodářských zvířat a minimalizace rizik šíření nákaz přenosných ze zvířat na člověka. Program byl rozdělen do třech podprogramů:

8.A. Podpora vybraných činností zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nákaz hospodářských zvířat, v rámci kterého bylo podpořeno vyšetření na paratuberkulózu skotu částkou 35 Kč za jedno serologické vyšetření provedené v akreditované laboratoři - max. 1 vyšetření u 1 kusu za kalendářní rok. Celkem bylo podáno 7 žádostí a vyplaceno 179 tis. Kč. Účel podpory byl plněn, postupné vyřazování pozitivně vyšetřených jedinců nadále vedlo k ozdravování chovů od paratuberkulózy skotu pod epizootologickou kontrolou KVS.

8.B. Podpora chovatelům na částečnou úhradu nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů. Neškodné odstraňování kadáverů bylo podpořeno částkou 39 312 tis. Kč (1,10 Kč/kg hmotnosti kadáveru). Účel podpory byl plněn. Podpora na částečnou úhradu nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů byla stanovena po legislativní úpravě, která zakazuje využití těchto odpadů ke krmným účelům.

8.E. Národní ozdravovací program od infekční rinotracheitidy skotu (IBR). Dotace činila 13 Kč za provedený odběr krve laboratorně vyšetřené na IBR skotu od 1 ks zařazeného do ozdravovacího programu stáda, a dále 40 Kč na 1 dávku markerové vakcíny proti IBR skotu a její aplikaci skotu zařazenému do individuálního ozdravovacího programu stáda. Podpořeno bylo 6 607 odběrů krve částkou 86 tis. Kč a 808 955 aplikovaných dávek markerových vakcín částkou 32 358 tis. Kč. Účel programu byl plněn; postupné vyřazování pozitivně vyšetřených jedinců a vakcinace vedlo k zahájení ozdravování chovů pod epizootologickou kontrolou OVS. Zároveň je zajištěna depistáž IBR v celé České republice.

8.F. Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic. Celkově bylo přijato 23 žádostí a podpořeno 5 750 ozdravených ustajovacích porodních míst prasnic. Celková výše dotace činila 88 824 tis. Kč. Účel dotace je plněn; podpora vybraných opatření zaměřených proti rozšiřování chorob prasat souvisejících s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nákaz prasat“ je pod kontrolou Krajské veterinární správy (dále jen „KVS“) a podpora je vyplácena poté, co u chovů došlo k rozsáhlé rekonstrukci technologických a stavebních zařízení završené kontrolou prostředí i zvířat ze strany epizootologa příslušné KVS.

Celkově bylo na program Nákazový fond vyplaceno 160 758 tis. Kč.

9. Poradenství a vzdělávání

Cílem programu bylo poskytnout podnikatelům v resortu zemědělství dostatek informací a vzdělání potřebné k jejich podnikání a dále zajistit vzdělávání nastupující generace zemědělců a pracovníků v zemědělství. Účel dotací byl ve všech následujících směrech plněn. Finanční prostředky na jednotlivé podprogramy byly poskytnuty následovně:

9.A. Speciální poradenství, zaměřené na podporu pořádání seminářů a školení pro pěstitele i chovatele, pořádání výstav pěstovaných rostlin a zajištění samostatných zkoušek odrůd po registraci, bylo podpořeno částkou 39 079 tis. Kč.

9.E. Školní závody, které sloužily k vytvoření podmínek pro zajištění praktické přípravy ve vybraných zemědělských, lesnických a potravinářských oborech, byly podpořeny částkou 14 708 tis. Kč.

9.F. Podpora poradenství v zemědělství, zaměřená na pomoc zemědělským podnikům při plnění zákonných požadavků a správné zemědělské praxe, šíření informací o opatřeních Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a o aktuálních problémech při realizaci Společné zemědělské politiky EU, představovala celkem částku 14 747tis. Kč.

9.H. Podpora marketingu a propagace na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí, zaměřená na podporu marketingu a propagace vystavovatelů z České republiky, jejich výrobků, případně služeb na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí. Částečná úhrada nájmu výstavní plochy bez vybavení, u subjektů účastnících se české národní expozice organizované pod gescí Mze v době od 1.10.2009 do 31.8.2010, byla podpořena částkou 87 tis. Kč.

10. D. Podpora evropské integrace nevládních organizací

Účelem dotace bylo zlepšení efektivnosti a odborné úrovně činnosti nevládních organizací formou podpory integrace v rámci EU. Příjemci dotací byly české stavovské agrární nevládní organizace s významnou celostátní působností v zemědělsko-potravinářském komplexu, s minimální dobou registrace 2 roky k datu podání žádosti o dotaci a minimálním počtem 150 členů. Účel dotace byl plněn, program napomáhá začleňování českých nevládních agrárních organizací do evropských struktur. Na tuto podporu bylo poskytnuto 12 668 tis. Kč.

10. E. Podpora technologických platforem v působnosti rezortu MZe

Účelem dotace byla podpora činnosti České technologické platformy (ČTP) zaměřená na posílení její funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur. Informační a propagační činnost sloužící k propagaci cílů, aktivit a výsledků práce platformy, včetně zajištění přenosu informací mezi vědou, výzkumem a podnikatelskou praxí s důrazem na malé a střední podnikání z oblasti výroby potravinářských produktů.

10.E.a. Podpora České technologické platformy pro potraviny - V rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 10 000 tis. Kč. Účelu je dosahováno, podpora napomáhá ČTP k posílení funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur, informační a propagační činnosti sloužící k propagaci cílů, aktivit a výsledků práce ČTP, včetně zajištění přenosu informací mezi vědou, výzkumem a podnikatelskou praxí s důrazem na malé a střední podnikání z oblasti výroby potravinářských produktů.

10.E.b. Podpora České technologické platformy pro využití biosložek v dopravě a chemickém průmyslu - V rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 974 tis. Kč. Účel dotace byl splněn, podpora přispěla k rozvoji činnosti České technologické platformy pro využití biolože v dopravě a chemickém průmyslu, podpora byla čerpána na mzdové náklady pracovníků platformy, náklady týkající se zabezpečení a provozu, náklady vztažené k informačním, propagačním a vzdělávacím činnostem a na náklady spojené s jednáním orgánů platformy.

10.E.c. Podpora České technologické platformy pro ekologické zemědělství - V rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 987 tis. Kč. Účelu je dosahováno, podpora přispěla k rozvoji činnosti České technologické platformy pro ekologické zemědělství, podpora byla čerpána na mzdové náklady pracovníků platformy, náklady týkající se zabezpečení a provozu, náklady vztažené k informačním, propagačním a vzdělávacím činnostem a na náklady spojené s jednáním orgánů platformy.

13. Podpora zpracování zemědělských produktů

Účelem dotace bylo zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů a krmiv a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářských podniků na evropském trhu z hlediska jakosti, nezávadnosti a dohledatelnosti výrobků a zabezpečení funkčnosti a účinnosti jakostních systémů, vč. integrované prevence a omezování znečištění. Příjemci dotace byli výrobci potravin podle zákona č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích a registrovaní výrobci hotových krmiv podle zákona č. 91/1996 Sb.,o krmivech. Účel dotace byl plněn; realizované projekty vedly ke zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů. Na tuto podporu bylo poskytnuto 180 000 tis. Kč.

15. Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků

Tento podpůrný program nebyl v roce 2010 z důvodu nedostatku finančních prostředků realizován.

Státní zemědělský intervenční fond

Státní zemědělský intervenční fond byl zřízen zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, v platném znění, je právnickou osobou se sídlem v Praze a náleží do působnosti Ministerstva zemědělství.

V současné době je SZIF tvořen centrálním pracovištěm a 7 regionálními odbory SZIF (Praha, České Budějovice, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Brno, Olomouc a Opava). Statutárním orgánem SZIF je ředitel SZIF. Činnost a hospodaření SZIF kontroluje Dozorčí rada SZIF.

V roce 2004 byla SZIF udělena akreditace jako Platební agentuře pro provádění opatření Společné zemědělské politiky financovaných ze záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu. Dne 10. října 2007 udělilo Ministerstvo financí SZIF akreditaci jako Platební agentuře pro provádění opatření Společné zemědělské politiky financovaných z Evropského zemědělského záručního fondu a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

SZIF jako Platební agentura přispívá k plnění závazků vyplývajících ze Společné zemědělské politiky a v souladu s právními předpisy, právem Evropských společenství a mezinárodními smlouvami zajišťuje zejména následující činnosti:

- rozhoduje o poskytnutí dotace a kontroluje plnění podmínek poskytnutí dotace,
- provádí intervenční nákupy zemědělských výrobků a potravin a zajišťuje skladování těchto výrobků,
- prodává nebo jiným způsobem převádí intervenčně nakoupené zemědělské výrobky a potraviny,

- provádí vládou schválené programy zaměřené na nepotravinářské využití a zpracování zemědělských výrobků,
- provádí činnosti související se systémem produkčních kvót,
- poskytuje subvence při vývozu zemědělských výrobků a potravin,
- rozhoduje o poskytnutí licence při dovozu a vývozu zemědělských výrobků a potravin a kontroluje plnění podmínek poskytnutí licence,
- provádí činnosti související se systémem záruk pro zemědělské výrobky a potraviny,
- ukládá, vybírá a odvádí finanční dávky z výroby cukru a v odvětví mléka a mléčných výrobků,
- provádí programy strukturální podpory a Program rozvoje venkova,
- provádí činnosti související se systémem schvalování, registrace, evidence nebo uznávání producentů zemědělských výrobků nebo potravin v oblasti společných organizací trhu a strukturálních opatření,
- vykonává dozor nad plněním povinností vyplývajících pro fyzické a právnické osoby z přímo použitelného předpisu ES,
- provádí podporu marketingu zemědělských výrobků a potravin,
- provádí činnosti zprostředkujícího subjektu podle přímo použitelných předpisů ES upravujících strukturální fondy nebo Evropský rybářský fond.

Na základě § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 256/2000 Sb., o SZIF a v souladu s vyhláškou č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, ve znění vyhlášky č. 581/2004 Sb. a vyhlášky č. 342/2009 Sb., byla zpracována Výroční zpráva o činnosti Státního zemědělského intervenčního fondu a čerpání finančních prostředků za rok 2010.

Rozpočet SZIF a jeho čerpání v roce 2010 (1.1. až 31. 12. 2010) (tis. Kč)

Ukazatel	Rozpočet schválený PSP	Rozpočet po změnách	Čerpání rozpočtu	Plnění (%)
Přímé platby celkem	20 106 000	24 679 689	18 158 234	73,6
Společná organizace trhu celkem	5 123 157	4 081 703	2 905 630	71,2
Program rozvoje venkova vč. HRDP celkem	6 999 808	18 403 692	16 450 033	89,4
v tom: Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP) celkem	0	204 622	0	0
Propagace spotřeby výrobků celkem	*4 760*	*16 376*	*5 101*	*31,1*
Ostatní výdaje (splátky úvěrů) celkem	*1 771 507*	*1 008 016*	*952 512*	*94,5*
Výdaje na SZP EU celkem	**32 233 725**	**47 181 460**	**37 518 998**	**79,5**
Marketingová podpora celkem	*50 000*	*278 481*	*193 044*	*69,3*
Správní výdaje SZIF celkem	1 380 102	1 533 830	1 406 309	91,7
Výdaje úhrnem	***33 663 827***	***48 993 771***	***39 118 351***	***79,8***

Pramen: SZIF

Hodnocení Společné zemědělské politiky

V rámci Společné zemědělské politiky jsou v hodnocení zahrnuty přímé platby, společná organizace trhu, Program rozvoje venkova včetně Horizontálního plánu rozvoje venkova a propagace spotřeby výrobků - marketing.

Podrobný přehled o výdajích SZIF na SZP za rok 2010 - (1.1. až 31. 12. 2010) (tis. Kč)

Druh podpory	Použito prostředků		Celkem
	ČR	EU	
I. Přímé platby celkem (PP)	**2 755 976**	**15 402 258**	**18 158 234**
v tom: Jednotná platba na plochu (SAPS)	0	13 906 516	13 906 516
Oddělená platba za cukr (SSP)	0	529 852	529 852
Oddělená platba za rajčata (STP)	0	6 471	6 471
Národní doplňková přímá platba (Top-Up)	2 001 603	0	2 001 603
II. Společná organizace trhu (SOT) celkem	**2 077 569**	**828 061**	**2 905 630**
1) Finanční podpory celkem	***94 446***	***286 402***	***380 848***
v tom: Podpora spotřeby „školního mléka“	44 936	12 088	57 024
Podpora soukromého skladování másla	0	0	0
Zvláštní podpora trhu v odvětví mléka a mléčných výrobků	0	151 382	151 382
Podpora soukromého skladování vepřového masa	0	0	0
Podpora zlepš. výroby včel. produktů, vč. uvedení na trh	28 193	28 194	56 387
Podpora organizací producentů ovoce a zeleniny s OP	0	35 904	35 904
Podpora předběž. uzn. organizací producentů ovoce a zel.	4 009	12 028	16 037
Ovoce do škol	17 308	46 806	64 114
Podpora soukromého skladování cukru	0	0	0
2) Vývozní subvence celkem	***363***	***50 203***	***50 566***
v tom: Vývozní subvence na zpracované výrobky	0	1 032	1 032
Vývozní subvence na nezpracované výrobky	0	49 171	49 171
3) Dotace celkem	***166 816***	***143 444***	***310 260***
v tom: Prémie pro výrobce bramborového škrobu	0	16 802	16 802
Národní doplňková platba pěstitelům brambor	52 631	0	52 631
Odvod dávek z cukru	107 329	0	107 329
z toho: Odvod dávek z cukru do EU (75%)	79 211	0	79 211
Převod části dávek z cukru do správních výd. (25%)	28 118	0	28 118
Vrácení dáverk z výroby cukru	6 856	0	6 856
Investice v rámci SOT s vínem	0	23 174	23 174
Prémie za vyklučení vinice	0	443	443
Diverzifikační podpora	0	361	361
Podpora pro zpracování lnu a konopí pěstovaných na vlákno	0	1 125	1 125
Podpora na zpracování sušených krmiv	0	22 877	22 877
Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic	0	78 662	78 662
4) Intervenční nákupy (IN) celkem	***1 785 705***	***347 722***	***2 133 427***
v tom: IN cukru	0	991	991
IN obilovin	952 512	324 226	1 276 738
IN másla	0	1 388	1 388
IN SOM	0	4 256	4 256
Splátka úvěrů na IN	799 648	0	799 648
Odvod DPH z prodeje	26 113	0	26 113
Refundace poměrné části nákladů na IN	7 432	16 861	24 293

Druh podpory	Použito prostředků		Celkem
	ČR	EU	
v tom: Distribuce potravin nejchudším osobám v ČR	29	290	319
Ostatní výdaje	30 210	0	30 210
III. Program rozvoje venkova (PRV) celkem	**3 643 359**	**12 806 674**	**10 661 827**
z toho: **Osa I. celkem**	**926 656**	**2 779 970**	**3 706 626**
Osa II. celkem	**1 655 471**	**6 621 705**	**8 277 176**
Osa III. celkem	**804 535**	**2 413 604**	**3 218 139**
Osa IV. celkem	**142 080**	**568 315**	**710 395**
Osa V. celkem	**8 541**	**25 621**	**34 162**
HRDP-Méně příznivé oblasti pro zemědělství (LFA)	2	6	8
HRDP-Agroenvironmentální opatření (AEO)	75 343	300 977	376 320
HRDP-Lesnictví (LES)	4 162	16 651	20 813
HRDP-Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)	13 196	39 588	52 784
HRDP-Zakládání skupin výrobců (ZSV)	13 256	39 766	53 022
V. Propagace spotřeby výrobků - marketing celkem	**2 726**	**2 375**	**5 101**
Propagace spotřeby medu	239	599	838
Propagace ekologického zemědělství a jeho produktů	2 487	1 776	4 263
Výdaje na Společnou zemědělskou politiku celkem	**8 479 630**	**29 039 368**	**37 518 998**
Marketing celkem	**193 044**	**0**	**193 044**
v tom: Marketingová podpora.	193 044	0	193 044

Pramen: SZIF

Přímé platby

Směnný kurz pro výplaty přímých plateb je stanoven nařízením Rady vždy k poslednímu směnnému kurzu stanovenému Evropskou centrální bankou před 1. říjnem kalendářního roku. Tento kurz je závazný pro výplaty žádostí podaných v příslušném roce a pro žádosti 2010 činí 24,60 Kč/€.

Jednotná platba na plochu

Legislativa platná pro žádosti SAPS 2004:
❍ nařízení Rady (ES) č. 1259/1999, nařízení Komise (ES) č. 2199/2003, nařízení vlády ČR č. 243/2004 Sb., v platném znění.

Legislativa platná pro žádosti SAPS 2005 a 2006:
❍ nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 144/2005 Sb., v platném znění.

Legislativa platná pro žádosti SAPS 2007 a 2008:
❍ nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 47/2007 Sb., v platném znění.

Legislativa platná pro žádosti SAPS 2009 a 2010:
❍ nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 47/2007 Sb., v platném znění.

V roce 2010 bylo podáno 25 980 žádostí na celkovou plochu 3 520 272,27 ha a žádosti byly podávány do 17. května 2010. Sazba byla stanovena na 4 060,80 Kč/ha zemědělské půdy.

Národní doplňková platba k přímým podporám

Legislativa platná pro žádosti Top-Up 2005:

❍ nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 145/2005 Sb., v platném znění.

Legislativa platná pro žádosti Top-Up 2006:

❍ nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 141/2006 Sb., v platném znění.

Legislativa platná pro žádosti Top-Up 2007:

❍ nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 155/2007 Sb., v platném znění.

Legislativa platná pro žádosti Top-Up 2008, 2009 a 2010:

❍ nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., v platném znění.

V souladu s Přístupovou smlouvou EU je členským státům povoleno dorovnávat přímé platby (Top-Up) z vlastních zdrojů do výše 30 % unijního průměru. S ohledem na potřebu cílené podpory u některých komodit, které by byly v systému SAPS výrazněji poškozeny, byly vybrány komodity, které budou cíleně dorovnány v maximálně možné výši.

V roce 2010 bylo podáno 25 980 žádostí. Žádosti byly podávány do 17. května 2010.

Pro rok 2010 stanovilo Ministerstvo zemědělství dopisem č.j.: 31877/2010-17000 ze dne 10. listopadu 2010 sazby národních doplňkových plateb k přímým podporám pro tyto komodity:

Přehled komodit podporovaných v rámci Národních doplňkových plateb v roce 2010

Komodita	MJ	Sazba (Kč/MJ)	Počet MJ
Zemědělská půda	ha	514,10	3 520 270,17
Chmel - decouplovaný	ha	8 126,80	5 590,67
Přežvýkavci	VDJ	1 310,10	1 014 508,35
Ovce/kozy	VDJ	1000,00	17 957,20
Krávy bez tržní produkce mléka	VDJ	2 119,60	164 148,60
Bramborový škrob - couplovaný	tuny	1 631,20	33 660,00
Bramborový škrob - decouplovaný	tuny	465,30	33 304,81

Pramen: SZIF

Oddělená platba za cukr

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 796/2004 a nařízení vlády ČR č. 45/2007 Sb., v platném znění.

Na oddělenou platbu za cukr bylo podáno 823 žádostí a žádosti byly podávány do 17. května 2010. Sjednané množství cukrové řepy A+B, na které byly žádosti podány, činilo 3 185 734,59 tun. Sazba byla stanovena na 341,65 Kč/t cukrové řepy. Výplata těchto žádostí byla zahájena v prosinci 2010.

Oddělená platba za rajčata

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 796/2004 a nařízení vlády ČR č. 95/2008 Sb., v platném znění.

V roce 2010 bylo podáno 14 žádostí na sjednané množství 11 930 tun rajčat a žádosti byly podávány do 17. května 2010. Sazba dotace byla stanovena ve výši 853,67 Kč/t. Výplata žádostí tohoto opatření byla zahájena v prosinci 2010.

Zvláštní podpora

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 87/2010 Sb., v platném znění.

Na platbu na krávy chované v systému s tržní produkcí mléka bylo v roce 2010 podáno 2 122 žádostí na celkový počet 373 255 VDJ. Žádosti byly podávány do 17. května 2010 a sazba dotace byla stanovena na 2 444,40 Kč/VDJ.

Celkový přehled vyplacených prostředků na přímé platby v roce 2010

Přímé platby		Počet jednotek	Počet vyplacených žádostí	Finanční prostředky vyplacené v roce 2010 (v tis.Kč)		
				ČR	EU	Celkem
SAPS	žádosti 2006	2,77 ha	2	0	10	10
	žádosti 2007	28,62 ha	3	0	65	65
	žádosti 2008	64,88 ha	2	0	67	67
	žádosti 2009	73 647 ha	361	0	152 729	152 729
	žádosti 2010	3 425 753 ha	24 609	0	13 906 516	13 906 516
	SAPS celkem		**24 977**	**0**	**14 059 387**	**14 059 387**
SSP	žádosti 2008	43 tun	1	0	12	12
	žádosti 2009	2 158 674 tun	669	0	756 533	756 533
	žádosti 2010	1 550 861 tun	238	0	529 852	529 852
	SSP celkem 11		**908**	**0**	**1 286 397**	**1 286 397**
EP	žádosti 2008	2,76 ha	1	0	3	3
	žádosti 2009	39 336,6 ha	476	0	44 123	44 123
	EP celkem		**477**	**0**	**44 126**	**44 126**
STP	žádosti 2009	6 730 t	12	0	5 877	5 877
	žádosti 2010	7 580 t	4	0	6 471	6 471
	STP celkem		**16**	**0**	**12 348**	**12 348**
TOP -UP	žádosti 2007	(viz poznámka)	1	7	0	7
	žádosti 2008		10	164	0	164
	žádosti 2009		5 317	754 202	0	754 202
	žádosti 2010		4 321	2 001 603	0	2 001 603
	TOP UP celkem		**9 649**	**2 755 976**	**0**	**2 755 976**
Přímé platby celkem			**36 027**	**2 755 976**	**15 402 258**	**18 158 234**

Pramen: SZIF
Poznámka: Top-Up žádosti 2007 byly vyplaceny na 3,97 ha, žádosti 2008 na 83,42 ha a 33 VDJ, žádosti 2009 na 478 898 ha, 99 804 VDJ a 2 954 t a žádosti 2010 na 1 905 783 ha, 720 322 VDJ a 17 387 t

Celkem bylo v rámci přímých plateb vyplaceno 18 158 234 tis. Kč, z toho 2 755 976 tis. Kč ze státního rozpočtu a 15 402 258 tis. Kč z rozpočtu EU.

Společná organizace trhu

Podle nařízení Komise (ES) č. 1913/2006, v platném znění a některých dalších nařízení pro jednotlivá opatření a podpory poskytované v rámci společné organizace trhu je stanovena tzv. rozhodná skutečnost, ke které se váže použití platného směnného kurzu mezi € a Kč (povinně použitelný směnný kurz je obvykle kurz stanovený Evropskou centrální bankou před dnem rozhodné skutečnosti). Např. rozhodnou skutečností v případě intervenčních nákupů je den převzetí produktu, u vývozních subvencí den přijetí celního prohlášení. Z uvedeného vyplývá, že konkrétní směnný kurz je pro každou žádost o jednotlivé druhy podpor nebo pro každou nabídku produktů jiný.

Finanční podpory

Podpora spotřeby školního mléka

Podpora spotřeby mléka a vybraných mléčných výrobků žáky je v ČR poskytována v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1234/2007 a nařízením Komise (ES) č. 657/2008, v platném znění. Dne 1. srpna 2009 nabylo účinnosti nařízení vlády ČR č. 238/2009 Sb., kterým se změnilo nařízení vlády ČR č. 205/2004 Sb. Toto nařízení obnovilo od školního roku 2009/2010 poskytování národní podpory na vybrané mléčné výrobky.

Ve školním roce 2009/2010 bylo do programu Podpora spotřeby školního mléka zapojeno 6 mlékárenských subjektů, které dodávaly podporované mléčné výrobky do cca 2 900 škol. Počty škol a odebírajících žáků se v jednotlivých obdobích školního roku měnily. Žáci ve školách plně nevyužívali možnosti odběru podporovaných mléčných výrobků 5x v týdnu.

Obnovením národní podpory se rozšířil sortiment dodávaných podporovaných mléčných výrobků do škol o ochucené jogurty ostatní a smetanový krém. Zvýšil se také počet škol zapojených do programu a výrazně vzrostl celkový počet dodaných podporovaných mléčných výrobků do škol.

Přehled dodávek podporovaných mléčných výrobků do škol v rámci programu Podpora spotřeby školního mléka ve školním roce 2009/2010 je uveden v následující tabulce:

Podpora spotřeby školního mléka ve školním roce 2009/2010

Období	Počet škol	Počet žáků	Podíl žáků, kteří výrobky odebírali (%)	Počet dodaných mléčných výrobků (ks)	Celkové dodané množství (kg)	Celková výše podpory (tis. Kč)	
						Z rozpočtu ČR	Z rozpočtu EU
IX.-XII.09	3 025	568 661	14,11	5 900 729	1 257 228	19 044	5 392
I.-III.10	2 968	566 932	14,08	4 545 257	937 663	14 720	4 060
IV.-VI.10	2 787	546 628	10,04	3 371 942	656 702	11 172	2 636
Celkem	**x**	**x**	**12,83**	**13 817 928**	**2 851 593**	**44 936**	**12 088**

Pramen: SZIF

Podpora na neochucené a ochucené mléko činila dle předpisů ES 18,15 € na 100 kg, podpora na ovocné jogurty 16,34 € na 100 kg a podpora na čerstvé a tavené sýry 54,45 € na 100 kg. Platby byly uskutečněny za 3 období školního roku 2009/2010.

V roce 2010 bylo na podporu spotřeby školního mléka **vyplaceno** celkem **57 024 tis. Kč, z toho 44 936 tis. Kč ze státního rozpočtu a 12 088 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Zvláštní podpora trhu v odvětví mléka a mléčných výrobků

Zvláštní podpora trhu v odvětví mléka a mléčných výrobků byla vyhlášena nařízením Komise (ES) č. 1233/2009 a upravena nařízením vlády ČR č. 77/2010 Sb., v platném znění. Tato jednorázová podpora byla poskytnuta producentům mléka v důsledku hospodářské krize a značného propadu cen mléčných výrobků.

V roce 2010 bylo na zvláštní podporu trhu v odvětví mléka a mléčných výrobků **vyplaceno** celkem **151 382 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Podpora výroby kaseinu a kaseinátů

Tato podpora je poskytována na základě nařízení Komise (ES) č. 2921/1990 a v souladu s nařízením vlády ČR č. 225/2004 Sb., v platném znění.

V průběhu roku 2010 nebyla na tento program vyplacena **žádná finanční podpora**. Tato situace trvá již od roku 2006, kdy byla nařízením Komise (ES) č. 1487/2006 snížena podpora na výrobu kaseinu a kaseinátů na 0 €/100 kg odstředěného mléka.

S uvedeným programem souvisí i program Použití kaseinu a kaseinátů při výrobě sýrů. Program vychází z nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, nařízení Komise (ES) č. 760/2008 a dále je upraven nařízením vlády ČR č. 225/2004 Sb., v platném znění. Dne 24. června 2009 vyšlo nařízení Komise (ES) č. 548/2009, které upravuje vydávání povolení používat kasein a kaseináty při výrobě sýrů pod podmínkou, je-li stanovena podpora pro odstředěné mléko zpracované na kasein nebo kaseináty podle čl. 100 nařízení Rady (ES) č. 1234/2007.

V tomto programu není podpora vyplácena, pouze v případě porušení podmínek daných nařízením se vypočítává a ukládá sankce.

Podpora soukromého skladování másla

Režim soukromého skladování másla je každoročně vyhlašován nařízením Komise. V roce 2010 byl režim soukromého skladování másla vyhlášen nařízením Komise (EU) č. 158/2010. Podpora je dále poskytována na základě nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 a nařízení Komise (ES) č. 826/2008, v platném znění.

V období od 1. března do 15. srpna 2010, kdy byl režim soukromého skladování vyhlášen, neobdržel SZIF žádné žádosti o podporu soukromého skladování másla. Na soukromé skladování másla tedy nebyly čerpány **žádné finanční prostředky**.

Podpory na ostatní užití mlékárenských výrobků

Poskytování podpory pro odstředěné mléko a sušené odstředěné mléko využívané jako krmivo a prodej takového sušeného odstředěného mléka

Program vychází z nařízení Komise (ES) č. 2799/1999, v platném znění. Nařízením Komise (ES) č. 1558/2006 byla podpora snížena na 0 €/100 kg odstředěného mléka určeného jako krmivo. V roce 2010 nebyly na tento program vyplaceny **žádné finanční prostředky**.

Podpora soukromého skladování hovězího a telecího masa

Tato podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, nařízení Komise (ES) č. 826/2008 a nařízení vlády ČR č. 249/2004 Sb., v platném znění.

Vzhledem k stabilizované situaci na trhu jatečného skotu a příznivým cenám placeným chovatelům nebylo nutné opatření vedoucí ke stabilizaci trhu vyhlásit. Na soukromé skladování hovězího a telecího masa tedy nebyly v roce 2010 čerpány **žádné finanční prostředky**.

Podpora soukromého skladování vepřového masa

Opatření vyplývá z nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, nařízení Komise (ES) č. 826/2008 a nařízení vlády ČR č. 249/2004 Sb., v platném znění.

V roce 2010 nebyl režim soukromého skladování vepřového masa vyhlášen. Na soukromé skladování vepřového masa tedy nebyly vyplaceny **žádné finanční prostředky**.

Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvádění na trh

Poskytování dotací chovatelům včel se řídí nařízením Rady (ES) č. 1234/2007, nařízením Komise (ES) č. 917/2004 a nařízením vlády ČR č. 197/2005 Sb., ve znění nařízení vlády ČR č. 285/2007 Sb.

Jediným žadatelem o dotaci za všechny chovatele včel je Český svaz včelařů, o.s.

Na jednotlivé podpory byly vyplaceny následující finanční prostředky (**50 % ze státního rozpočtu a 50 % z rozpočtu EU**):

Přehled podpor na zlepšování včelařských produktů v roce 2010

Opatření	Vyplacené podpory (tis. Kč)
Obnova včelstev	8 903
Racionalizace kočování	11 503
Úhrada nákladů na rozbory medu	503
Boj proti varroáze	11 448
Technická pomoc	24 030
Celkem	**56 387**

Pramen: SZIF

Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny s OP

Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny s OP je administrována v souladu s nařízením Rady (ES) č. 2200/1996, nařízením Komise (ES) č. 1433/2003, nařízením Rady (ES) č. 1234/2007, nařízením Komise (ES) č. 1580/2007 a nařízením vlády ČR č. 318/2008 Sb., v platném znění.

V roce 2010 se na tuto podporu **vyplatilo** celkem **35 904 tis. Kč z rozpočtu EU**, z toho 28 424 tis. Kč na výdaje operačních programů realizované v roce 2009 a 2008 a 7 480 tis. Kč na částečné pokrytí výdajů operačních programů roku 2010.

Podpora pro předběžně uznané organizace producentů ovoce a zeleniny

Podpora je administrována v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1234/2007, nařízením Komise (ES) č. 1580/2007 a nařízením vlády ČR č. 318/2008 Sb., v platném znění.

Podpora je stanovena na základě hodnoty obchodované produkce uvedené na trh určitou procentní sazbou. Na podpoře se podílí 25 % členský stát a 75 % je financováno ze zdrojů EU. V roce 2010 bylo v rámci této podpory **vyplaceno** celkem **16 037 tis. Kč, z toho 4 009 tis. Kč ze státního rozpočtu a 12 028 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Ovoce do škol

Podpora je administrována v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1234/2007, nařízením Komise (ES) č. 288/2009 a nařízením vlády ČR č. 478/2009 Sb., v platném znění.

Ve školním roce 2009/2010 bylo schváleno 11 žadatelů, kteří dodávali produkty v rámci projektu Ovoce do škol do 2 883 základních škol s počtem 323 431 žáků 1. až 5. ročníků a bylo dodáno 7,5 mil. porcí ovoce a zeleniny. Ve školním roce 2010/2011 dodává v rámci programu Ovoce do škol 16 schválených žadatelů do 3 143 škol s počtem 370 241 žáků 1. až 5. ročníků.

Na podpoře se podílí 27 % členský stát a 73 % je financováno ze zdrojů EU. V roce 2010 bylo za školní roky 2009/2010 a 2010/2011 **vyplaceno** celkem **64 114 tis. Kč, z toho 17 308 tis. Kč ze státního rozpočtu a 46 806 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Vývozní subvence

Ve výši vyplacených prostředků na vývozní subvence se odráží reforma Společné zemědělské politiky EU a dohody v rámci WTO. Na jejich základě jsou sazby vývozních subvencí EU postupně snižovány, u některých komodit byly již v roce 2010 nulové. V roce 2010 došlo k výraznému nárůstu vývozů subvencovaného hovězího masa.

Vývozní subvence na zpracované výrobky

Vývozní subvence na zpracované výrobky vycházejí z nařízení Komise (ES) č. 1043/2005, nařízení Komise (ES) č. 612/2009, nařízení Komise (ES) č. 376/2008 a nařízení vlády ČR č. 181/2004 Sb., v platném znění.

Vývozní subvence se poskytuje na základní výrobky obsažené ve zpracovaných výrobcích. Seznam zpracovaných výrobků je uveden v příloze II nařízení Komise (ES) č. 1043/2005. Základní výrobky jsou uvedeny v příloze I tohoto nařízení.

Výši sazby vývozní subvence vyhlašuje Evropská komise v Úředním věstníku EU přibližně každý měsíc, u některých základních výrobků častěji (obiloviny, mléko a cukr), u některých po delší době (vejce). Výše subvence se stanoví na 100 kg základního výrobku. Celková suma vývozních subvencí požadovaná v rámci jednotlivých tranší je zasílána Evropské komisi, která rozhoduje o výši čerpání subvence v rámci každé jednotlivé tranše. Malovývozci mohou do výše 100 000 € vyvážet bez osvědčení. Částka, kterou si nárokují, se hlásí Evropské komisi.

V roce 2010 bylo za vývozní subvence na zpracované výrobky **vyplaceno 1 032 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Vývozní subvence na nezpracované výrobky

Vývozní subvence na nezpracované výrobky vycházejí z nařízení Komise (ES) č. 612/2009, nařízení Komise (ES) č. 376/2008, nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 a nařízení vlády ČR č. 181/2004 Sb., v platném znění.

Sazba vývozní subvence se u jednotlivých komodit v průběhu roku mění. V daných intervalech je stanovována Evropskou komisí a publikována v Úředním věstníku EU.

Přehled vyplacených vývozních subvencí na nezpracované výrobky v roce 2010

Komodita	Vyplacená subvence (tis. Kč)
Máslo	2 775
SOM	14 264
Sýr	8 991
SPM	18 281
Mléko a mléčné výrobky celkem	**44 311**
Hovězí maso	4 151
Vepřové maso	62
Drůbeží maso	280
Vejce	367
Celkem vyplaceno	**49 171**

Pramen: SZIF

Vývozní subvence za roky 2002 a 2003

V roce 2010 byly společnosti LACRUM Velké Meziříčí, s.r.o. **uhrazeny** zadržované subvence na vývoz výrobků z kravského mléka za roky 2002 a 2003 celkem **ve výši 363 tis. Kč ze státního rozpočtu**.

Dotace a odvody

Prémie pro výrobce bramborového škrobu

Prémie pro výrobce bramborového škrobu je vyplácena dle nařízení Rady (ES) č. 72/2009, nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, nařízení Komise (ES) č. 571/2009, nařízení Komise (ES) č. 2235/2003 a nařízení vlády ČR č. 115/2004 Sb., v platném znění. Sazba výrobní prémie je stanovena na 22,25 €/t bramborového škrobu.

Národní produkční kvóta bramborového škrobu pro hospodářský rok 2009/2010 činila 33 660 tun. Prémie pro výrobce bramborového škrobu odpovídá objemu skutečně vyrobeného škrobu.

Celkem bylo v roce 2010 **vyplaceno 16 802 tis. Kč z rozpočtu EU** na 29 618 t bramborového škrobu.

Národní doplňková platba pro pěstitele brambor

Podmínky poskytování doplňkové platby jsou uvedeny v nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1121/2009, nařízení Komise (ES) č. 571/2009, nařízení Komise (ES) č. 2235/2003 a nařízení vlády ČR č. 115/2004 Sb., v platném znění.

V souvislosti s přímými platbami přijala Česká republika systém zjednodušené platby na plochu zemědělské půdy (SAPS), ve kterém byly přímé platby poskytované ze zdrojů EU v roce 2010 rozděleny na celkovou zemědělskou plochu bez ohledu na plodiny, kterých se týká přímá platba v rámci Společné zemědělské politiky EU. Z Přístupové smlouvy mezi ČR a EU vyplývá, že ČR může v odvětví bramborového škrobu přímé platby dorovnat do 100 % úrovně přímých plateb v EU. Od hospodářského roku 2007/2008 se oproti předchozím rokům změnil způsob stanovení doplatku pěstitelům brambor, protože část podpory zůstala vázána na produkci a část je od produkce oddělena.

Pro hospodářský rok 2009/2010 a 2010/2011 činila národní produkční kvóta bramborového škrobu pro ČR 33 660 tun. Sazba podpory byla stanovena na 66,32 €/t bramborového škrobu. V roce 2010 byla doplacena národní doplňková platba pěstitelům brambor za hospodářský rok 2009/2010 a započata výplata za hospodářský rok 2010/2011 dle podaných žádostí v zákonných lhůtách.

Celkem bylo v roce 2010 **vyplaceno 52 631 tis. Kč ze státního rozpočtu**.

Finanční dávka z výroby cukru

Výběr výrobních dávek z cukru provedl SZIF dle nařízení vlády ČR č. 337/2006 Sb. a nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, v platném znění, kterým byla pro hospodářský rok 2009/2010 stanovena výrobní dávka ve výši 12 € za tunu cukru podléhajícího kvótám. Platbu výrobní dávky odvádí každý cukrovarnický podnik z kvóty cukru přidělené pro daný hospodářský rok.

Do konce února 2010 vybral SZIF od cukrovarnických podniků částku 112 471 tis. Kč za celou kvótu 372 459,207 tun cukru. Celková vybraná dávka je považována za tzv. vlastní zdroj ve smyslu čl. 2 odst. 1 rozhodnutí Rady 2007/436/ES. Z vybrané částky zůstalo 25 % (28 118 tis. Kč) na účtu SZIF a 75 % (84 353 tis. Kč) mělo být odvedeno přes účet Ministerstva financí do Evropské komise. V březnu 2010 byly cukrovarům vráceny dávky z výroby cukru za hospodářský rok 2004/2005 a 2005/2006 celkem ve výši 6 856 tis. Kč (viz kapitola 4.2.3.4.), z toho 1 714 tis. Kč bylo hrazeno ze státního rozpočtu a 5 142 tis. Kč z rozpočtu EU. Částka ve výši 5 142 tis. Kč z rozpočtu EU byla odečtena z částky 84 353 tis. Kč, která měla být odvedena za vybrané dávky z cukru za hospodářský rok 2009/2010, tzn. do Evropské komise byla odvedena částka pouze 79 211 tis. Kč.

Celkem SZIF **vybral** v únoru 2010 částku **112 471 tis. Kč**. **Do EU bylo odvedeno 79 211 tis. Kč a na správní výdaje převedeno 28 118 tis. Kč**.

Vrácení dávek z výroby cukru

Na základě nařízení Komise (ES) č. 1193/2009 z prosince 2009 bylo v lednu 2010 zahájeno řízení s cukrovary o stanovení opravných částek na dávky z výroby cukru pro hospodářský rok 2004/2005 a 2005/2006 a v únoru 2010 byla cukrovarům zaslána rozhodnutí, kterými byly stanoveny opravené částky na dávky z výroby cukru.

V březnu 2010 byla cukrovarům **vrácena** část dávky z výroby cukru za hospodářské roky 2004/2005 a 2005/2006 celkem ve výši **6 856 tis. Kč**.

Diverzifikační podpora v cukrovarnickém průmyslu

Podmínky poskytování diverzifikační podpory pěstitelům cukrové řepy jsou uvedeny v nařízení vlády ČR č. 149/2008 Sb., v platném znění.

Rozhodnutím Komise 2007/278/ES byla České republice pro hospodářský rok 2007/2008 stanovena celková částka diverzifikační podpory na 11 220 770,83 €. Pro hospodářský rok 2007/2008 činila sazba podpory 17,246 €/t cukrové řepy.

V březnu 2010 byla **vyplacena** diverzifikační podpora poslednímu žadateli ve výši **361 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Podpora pro zpracování lnu a konopí pěstovaných na vlákno

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, nařízení Komise (ES) č. 507/2008 a nařízení vlády ČR č. 248/2004 Sb., v platném znění.

Hospodářský rok začíná 1. července a končí 30. června roku následujícího. Sazba dotace byla Evropskou komisí stanovena na 160 €/t dlouhého lněného vlákna a 90 €/t krátkého lněného vlákna a konopného vlákna. Pro hospodářský rok 2009/2010 činila sazba pro dlouhé lněné vlákno 200 €/t. Národní garantované množství pro dlouhé lněné vlákno je 1 923 tun a pro krátké lněné vlákno a konopné vlákno 2 866 tun.

V roce 2010 bylo za hospodářský rok 2008/2009 vyplaceno 286 tis. Kč na 74,74 t dlouhého lněného vlákna a 241 tis. Kč na 115,00 t krátkého lněného vlákna a konopného vlákna. Za hospodářský rok 2009/2010 bylo vyplaceno 363 tis. Kč na 71 t dlouhého lněného vlákna a 235 tis. Kč na 102 t krátkého lněného vlákna a konopného vlákna.

Celkem bylo v roce 2010 na podporu pro zpracování lnu a konopí pěstovaných na vlákno **vyplaceno 1 125 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Podpora na zpracování sušených krmiv

Tato podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, nařízení Komise (ES) č. 382/2005 a nařízení vlády ČR č. 198/2005 Sb., v platném znění.

Hospodářský rok začíná 1. dubna a končí 31. března roku následujícího. Sazba dotace pro hospodářský rok 2009/2010 byla stanovena Evropskou komisí na 33 €/t uměle sušeného krmiva. Dotace je poskytována na 1 tunu uměle sušeného krmiva, které opustilo zpracovatelský podnik. Národní garantované množství pro ČR na krmiva sušená umělým teplem činí 27 942 tun.

V roce 2010 bylo na krmiva sušená umělým teplem **vyplaceno** celkem **22 877 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic

Tato podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, nařízení Komise (ES) č. 555/2008 a nařízení vlády ČR č. 245/2004 Sb., v platném znění.

Hospodářský rok začíná 1. srpna a končí 31. července roku následujícího. Výši podpory na 1 ha na jednotlivá opatření upravuje nařízení vlády ČR č. 245/2004 Sb., v platném znění. Z důvodu vyššího objemu požadovaných finančních prostředků žadateli byly sazby dotace kráceny přepočítávacím koeficientem.

Za hospodářský rok 2009/2010 bylo **vyplaceno** celkem **78 662 tis. Kč z rozpočtu EU** na 8 035,96 ha restrukturalizované výměry.

Prémie za vyklučení vinice

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, nařízení Komise (ES) č. 555/2008 a nařízení vlády ČR č. 245/2004 Sb., v platném znění.

Hospodářský rok začíná 1. srpna a končí 31. července roku následujícího. Sazby pro režim klučení jsou stanoveny v příloze XV nařízení Komise (ES) č. 555/2008. Prémie je poskytována žadatelům (dle pořadí) do vyčerpání prostředků.

Za hospodářský rok 2009/2010 bylo **vyplaceno** celkem **443 tis. Kč z rozpočtu EU** na 4,92 ha klučené výměry.

Investice v rámci SOT s vínem

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, nařízení Komise (ES) č. 555/2008 a nařízení vlády ČR č. 245/2004 Sb., v platném znění.

Hospodářský rok začíná 1. srpna a končí 31. července roku následujícího. Výše podpory na investice je upravena nařízením vlády ČR č. 245/2004 Sb.

Za hospodářský rok 2009/2010 bylo **vyplaceno** celkem **23 174 tis. Kč z rozpočtu EU** na 118 žádostí/zařízení.

Intervenční nákupy a související výdaje

Intervenční nákup mlékárenských výrobků

Intervenční nákup másla a SOM je realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 a nařízení Komise (EU) č. 1272/2009, v platném znění.

Máslo

Od roku 2009 je vyhlašován intervenční nákup másla každoročně bez ohledu na tržní cenu másla v jednotlivých členských státech v období od 1. března do 31. srpna příslušného roku. Evropská komise garantuje nákup za intervenční cenu, která činí 2 217,5 €/t. Vzhledem k vývoji tržních cen másla v EU a ČR v roce 2010 nebyl o intervenční nákup másla zájem.

SOM

Evropská komise vyhlašuje nákup SOM každoročně bez ohledu na vývoj cen na trhu EU a v období od 1. března do 31. srpna garantuje nákupní cenu 1 698,0 €/t. Vzhledem k vývoji tržních cen SOM v EU a ČR v roce 2010 nebyl o intervenční nákup SOM zájem.

Intervenční skladování mlékárenských výrobků

Intervenční skladování másla a SOM probíhá v souladu s nařízením Komise (ES) č. 884/2006, v platném znění.

Máslo

K 1. lednu 2010 bylo v intervenčních skladech celkem 527,450 tun másla a k 31. prosinci 2010 celkem 0 tun másla. Průměrná sazba nákladů je stanovena ve výši 30 Kč/t za naskladnění, 20 Kč/t za vyskladnění a 290 Kč/t/měsíc za skladování. Výdaje za skladování a vyskladnění másla činily 1 390 tis. Kč včetně 20 % DPH.

SOM

K 1. lednu 2010 bylo v intervenčních skladech celkem 3 766,025 tun SOM a k 31. prosinci 2010 celkem 2 946,025 tun SOM. Průměrná sazba nákladů je stanovena ve výši 14 Kč/t za naskladnění a vyskladnění, 90 Kč/t/měsíc za skladování. V roce 2010 byly za skladování a vyskladnění SOM vynaloženy finanční prostředky ve výši 4 620 tis. Kč včetně 20 % DPH.

Na základě nařízení Komise (ES) č. 1111/2009 bylo v roce 2010 vyskladněno celkem 600 tun SOM v rámci programu potravinové pomoci nejchudším osobám ve Společenství pro intervenční agenturu Slovinska.

V roce 2010 činily výdaje za skladování a vyskladnění intervenčních zásob másla 1 390 tis. Kč a SOM 4 620 tis. Kč z rozpočtu EU.

Tržby z prodeje

Intervenční prodej másla a SOM probíhá v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1234/2007 a nařízením Komise (EU) č. 1272/2009, v platném znění.

Máslo

V roce 2010 uvolnila Evropská komise do prodeje 527,45 tun másla nakoupeného v roce 2009 v důsledku snížení poptávky vyvolané hospodářskou krizí a vysoké nabídky na světových trzích s mlékem a mléčnými výrobky. Veškeré množství intervenčních zásob másla bylo prodáno a tržby z prodeje činily 55 693 tis Kč včetně 10 % DPH.

SOM

Z intervenčních zásob SOM nakoupených v roce 2009 uvolnila Evropská komise v roce 2010 v důsledku snížení poptávky vyvolané hospodářskou krizí a vysoké nabídky na světových trzích s mlékem a mléčnými výrobky do prodeje 1 089,625 tun SOM. V roce 2010 bylo prodáno 220 tun SOM a tržby z prodeje činily 12 929 tis Kč včetně 10 % DPH.

V roce 2010 činily tržby z prodeje másla 55 693 tis. Kč a SOM 12 929 tis. Kč.

Obiloviny

Intervenční nákup obilovin

Na základě nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, v platném znění, kterým jsou stanoveny zejména druhy intervenčně nakupovaných obilovin a výše intervenční ceny, nařízení Rady (ES) č. 72/2009, kterým se stanoví množstevní stropy pro intervenčně nakupované obiloviny, nařízení Komise (EU) č. 1272/2009 a nařízení Komise (ES) č. 687/2008 byl v hospodářském roce 2009/2010 realizován intervenční nákup pšenice a ječmene. V souladu s nařízením Komise (EU) č. 1272/2009 je od listopadu 2010 možné provádět pouze intervenční nákup pšenice obecné. Realizace intervenčního nákupu obilovin dále probíhá na základě nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., v platném znění.

Intervenční nákup obilovin v hospodářském roce 2009/2010

Od 1. ledna do 31. července 2010 nakoupil SZIF v rámci intervenčního nákupu (ze sklizně roku 2009) 288 tis. tun obilovin, z toho 35 tis. tun pšenice a 253 tis. tun ječmene celkem za 952 512 tis. Kč včetně 10 % DPH.

Intervenční skladování obilovin

Intervenční skladování obilovin probíhá v souladu s nařízením Komise (ES) č. 884/2006, v platném znění.

K 1. lednu 2010 bylo v intervenčních skladech celkem 246 402,622 tun obilovin, z toho 57 909,742 tun pšenice a 188 492,88 tun ječmene a k 31. prosinci 2010 celkem 323 832,963 tun obilovin, z toho 41 367,008 tun pšenice a 282 465,955 tun ječmene. Průměrná sazba nákladů za naskladnění a vyskladnění činí 70 Kč/t a za skladování 50 Kč/t/měsíc.

Celkové výdaje za naskladnění, skladování a vyskladnění obilovin v roce 2010 činily 284 523 tis. Kč včetně 20 % DPH.

Na základě nařízení Komise (ES) č. 1111/2009 bylo v roce 2010 vyskladněno celkem 190 692,221 tun obilovin, z toho 31 682,657 tun pšenice a 159 009,564 tun ječmene v rámci programu potravinové pomoci nejchudším osobám ve Společenství pro intervenční agentury Francie a Španělska. Pro Českou republiku bylo v rámci tohoto programu v roce 2010 vyskladněno 299,669 tun pšenice.

Přeprava prodaných intervenčních zásob obilovin do vývozního místa

Kompenzace nákladů na přepravu obilovin do vývozního místa při prodeji je realizována v souladu s nařízením Komise (EHS) č. 2454/1993. Celkové výdaje na přepravu obilovin do vývozního místa při prodeji činily 39 703 tis. Kč včetně 20 % DPH. Náklad byl proplacen na základě prodejů intervenčních zásob obilovin z minulých let, jejichž vývoz byl doložen v roce 2010.

Celkové výdaje za nákup, naskladnění, skladování, vyskladnění a přepravu obilovin činily v roce 2010 **celkem 1 276 738 tis. Kč**, **z toho 324 226 tis. Kč z rozpočtu EU** a výdaje na nákup obilovin ve výši 952 512 tis. Kč byly financovány z bankovního úvěru.

Tržby z prodeje

Prodej intervenčně nakoupených obilovin probíhá dle nařízení Komise (ES) č. 1234/2007, nařízení Komise (EU) č. 1272/2009, nařízení Komise (ES) č. 127/2009 a nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb. Výběrová řízení pro prodej pšenice a ječmene na vnitřní trh EU byla vyhlášena nařízením Komise (EU) č. 1017/2010.

Od 29. listopadu 2010 probíhá trvalé výběrové řízení na prodej celkem 197 tis. tun obilovin, z toho 61 tis. tun pšenice a 136 tis. tun ječmene. **Do 31. prosince 2010 bylo prodáno** 35 tis. tun obilovin, z toho 31 tis. tun pšenice a 4 tis. tun ječmene **celkem za 200 499 tis. Kč včetně 10 % DPH**.

Cukr

Intervenční nákup cukru

Intervenční nákup cukru byl administrován dle nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 a nařízení Komise (ES) č. 952/2006, v platném znění. V roce 2010 nebyl do intervence přijat a nakoupen žádný cukr.

Intervenční skladování cukru

Intervenční skladování cukru probíhá v souladu s nařízením Komise (ES) č. 884/2006, v platném znění.

K 1. lednu 2010 bylo v intervenčních skladech celkem 2 138,05 tun cukru a k 31. prosinci 2010 celkem 9,05 tun. Sazba nákladů za naskladnění činí 23 Kč/t, skladování 40 Kč/t/měsíc, vyskladnění s pohybem 236 Kč/t a vyskladnění bez pohybu 53 Kč/t.

Celkové výdaje za skladování a vyskladnění intervenčních zásob cukru činily v roce 2010 **celkem 991 tis. Kč z rozpočtu EU**.

V souladu s nařízením Komise (ES) č. 1111/2009 bylo v roce 2010 vyskladněno 2 129 tun cukru v rámci programu potravinové pomoci nejchudším osobám ve Společenství pro intervenční agenturu Polska.

K 31. prosinci 2010 zůstalo v intervenčním skladě 9,05 tun cukru. Toto množství bylo nařízením Komise (EU) č. 945/2010 přiděleno pro Českou republiku pro rok 2011.

Tržby z prodeje

K 1. lednu 2010 nenabízel SZIF k intervenčnímu prodeji žádný cukr.

Ostatní výdaje související s intervenčními nákupy

V roce 2010 byl **splacen úvěr na intervenční nákupy ve výši 799 648 tis. Kč a odvedena DPH ve výši 26 113 tis. Kč**.

Do zdrojů správních výdajů byly **převedeny** finanční prostředky ve výši **24 293 tis. Kč** na úhradu úroků z úvěru na intervenční nákupy.

Ostatní výdaje související se SOT

Distribuce potravin nejchudším osobám v ČR

Distribuce potravin nejchudším osobám se řídí nařízením Komise (EHS) č. 3149/1992 (kodifikované znění - nařízení Komise (EU) č. 807/2010 ze dne 14. září 2010) a nařízením vlády ČR č. 306/2006 Sb., v platném znění.

V rámci programu potravinové pomoci nejchudším osobám v ČR bylo v roce 2010 dodáno 28,274 tun hladké mouky a 42,410 tun těstovin. Z intervenčních zásob v ČR bylo odebráno 299,669 tun pšenice (započtená hodnota činila 764 tis. Kč).

V roce 2010 bylo na tento program **vyplaceno 319 tis. Kč, z toho 29 tis. Kč ze státního rozpočtu a 290 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Náhrada škody a úroky z prodlení

V roce 2010 byla společnosti San Blas Development S.A. **uhrazena** částka **27 119 tis. Kč**, která zahrnuje náhradu škody danou cenovým rozdílem při náhradním nákupu pšenice a úroky z prodlení.

Společnosti LACRUM Velké Meziříčí, s.r.o. byly **uhrazeny** úroky z prodlení ze zadržených subvencí za roky 2002 a 2003 ve výši **2 982 tis. Kč**.

Převod propadlého podílu z vratek dotací

Do zdrojů správních výdajů bylo dle nařízení Komise (ES) č. 1848/2006 **převedeno** 20 % z vrácených prostředků, tj. **108 tis. Kč**.

Celkem bylo v rámci společné organizace trhu vynaloženo 2 905 630 tis. Kč, z toho 2 077 569 tis. Kč ze státního rozpočtu (zdrojové krytí těchto výdajů je podrobně uvedeno v příloze B tohoto materiálu) **a 828 061 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Propagace spotřeby výrobků – marketing

Propagace spotřeby medu

Podpora byla vyplácena na základě nařízení Komise (ES) č. 1071/2005, v platném znění a rozhodnutí Komise (ES) č. 3079/2006.

V roce 2010 byly **vyplaceny** finanční prostředky **ve výši 838 tis. Kč ze zůstatku, z toho 239 tis. Kč z prostředků ČR a 599 tis. Kč z prostředků EU**, které se vztahují k provádění programu v roce 2009.

Propagace ekologického zemědělství a jeho produktů

Tento program byl v období 2008 až 2010 realizován na základě nařízení Komise (ES) č. 1071/2005, v platném znění a rozhodnutí Komise (ES) K(2007) 3299.

V průběhu roku 2010 se uskutečnily následující propagační aktivity: reklama v tisku, www stránky, internetová kampaň, letáky, info balíčky do porodnic a do mateřských škol, PR aktivity, exkurze pro novináře a internetové soutěže.

V roce 2010 byly **čerpány** finanční prostředky **ve výši 4 263 tis. Kč ze zůstatku, z toho 2 487 tis. Kč z prostředků ČR a 1 776 tis. Kč z prostředků EU**.

Hodnocení marketingové činnosti

Marketingovou podporu a propagaci značky kvality KLASA v období 2009 až 2011 zajišťují 3 marketingové agentury vybrané na základě řádného výběrového řízení. Mediální kampaň značky KLASA zajišťuje agentura MediaCom Praha, s.r.o., služby v oblasti tiskové, rozhlasové a televizní reklamy poskytuje agentura McCANN - ERICKSON PRAGUE, spol. s.r.o. a pro zajištění PR podpory značky KLASA byla vybrána agentura Crest Communications, a.s.

V roce 2010 značka KLASA zaměřila své aktivity především na regionální podporu prodeje, ovlivnění nákupního chování spotřebitelů a označení oceněných výrobků přímo na samotných prodejních pultech především v obchodních řetězcích. V současné době je značka v povědomí více než 80 % zákazníků a 67 % spotřebitelů dává přednost takto označeným potravinám.

Marketingové aktivity

Podpora prodeje a propagace

- příprava a schválení grafického vzhledu kampaně na rok 2010,
- realizace a výroba hlavního vizuálu kampaně,
- výroba reklamních materiálů - reklamní nosiče, stánky,
- výroba promo materiálů - drobné dárkové předměty s logem KLASA,
- výroba a produkce reklamních a informačních letáků KLASA,
- BillBoardy, BigBoardy,
- spotřebitelská soutěž,
- soutěž pro nezávislé maloobchody,
- informační brožura pro výrobce KLASA,
- RoadShow (prodejní akce za přítomnosti výrobců) - celkem 45 akcí,
- aktivity zaměřené na podporu prodeje,
- ochutnávky v řetězcích Globus, Interspar a Kaufland,
- označení výrobků KLASA na prodejní ploše (stoppery),
- umístění reklamních materiálů KLASA v řetězcích a maloobchodech,
- soutěž „O nejoblíbenější výrobek roku 2010“.

PR aktivity

- celkem bylo vydáno 15 tiskových zpráv o značce KLASA a 3 presskity (tiskové materiály),
- celkem bylo publikováno 37 článků v odborných titulech (Potravinářský zpravodaj, Potravinářská revue, Svět potravin, Zemědělec, Agrobase, Marketing & Media, Beverage & Gastro, Strategie, MF Dnes, Řeznicko-uzenářské listy a Deník),
- celkem bylo publikováno 11 ostatních PR článků v časopisech (Glanc, Chvilka pro tebe, Tina, Žena a život, Překvapení, Katka, Rytmus života, Styl pro ženy a Apetit),
- ostatní PR aktivity - Press - Tripy (exkurze pro novináře přímo do provozu výrobce BOHEMILK, a.s. a Biopekárna Zemanka), regionální setkání výrobců KLASA z Valašska, inzerce,
- elektronický buletin „Newsletter KLASA“ (noviny určené pro výrobce).

Webová prezentace

- restrukturalizace webových stránek,
- příprava grafické úpravy webu,
- příprava nové aplikace KLASAbook,
- licence k fotografiím,
- databáze receptů,
- aktualizace výrobků a výrobců KLASA na www.eklasa.cz a www.klasa.eu – probíhá kontinuálně,
- aktualizace článků, připravované aktivity,
- aktualizace verze v anglickém jazyce pro stránky www.klasa.eu

Veletrhy a výstavy

- březen - veletrh SALIMA (Brno),
- květen - veletrh PLMA´s World of Private Label 2010 (Amsterdam, Nizozemsko),
- srpen - Země živitelka 2010 (České Budějovice),
- říjen - mezinárodní veletrh SIAL 2010 (Paříž, Francie),
- výstava Zemědělec 2010 (Lysá nad Labem).

Mediální propagační kampaň

- tisková inzerce ve specializovaných potravinářských titulech,
- rezervace mediálních ploch na prodejních místech a výstavách,
- KLASA přílohy do regionálních Deníků noviny,
- rozhlasová kampaň na podporu spotřebitelské soutěže.

Ostatní aktivity

- březen až červen - soutěž „Řeznická prodejna roku 2010“,
- říjen - Velká Pardubická (Pardubice),
- prosinec - Vánoční setkání držitelů KLASA (Praha),
- Vánoční trhy KLASA (Praha, Zlín, Opava, Znojmo).

Závěr

Celkové zdroje na marketingovou činnost v roce 2010 **dosáhly výše 279 899 tis. Kč**. Dotace z kapitoly Ministerstva zemědělství na marketing činila 250 000 tis. Kč. Dalšími zdroji byl zůstatek z roku 2009 ve výši 28 481 tis. Kč, vrácená DPH a úroky za její pozdní vrácení od německého finančního úřadu ve výši 671 tis. Kč, poplatky za výstavní činnost ve výši 449 tis. Kč a ostatní příjmy (např. příjmy z úroků) ve výši 298 tis. Kč.

Na **marketingové aktivity byly v roce 2010 vynaloženy** finanční prostředky **celkem ve výši 193 044 tis. Kč ze státního rozpočtu**.

K 31. prosinci 2010 byl na účtech marketingu **vykázán zůstatek** finančních prostředků **ve výši 86 855 tis. Kč**, který byl v souladu s ustanovením § 6a odst. 4 zákona č. 256/2000 Sb., v platném znění, převeden do roku 2011 na financování marketingových činností. Část tohoto zůstatku byla na začátku roku 2011 využita na uhrazení závazků roku 2010.

Program rozvoje venkova (PRV), včetně Horizontálního plánu rozvoje venkova

Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova České republiky (PRV) je nástrojem pro získání podpory poskytované Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (dále EZFRV).

PRV je realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z EZFRV. Čerpání finančních prostředků z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova probíhá v souladu s programovým dokumentem na období 2007 - 2013, který byl schválen usnesením vlády ČR č. 948 ze dne 16. srpna 2007, Výborem pro rozvoj venkova Evropské komise dne 23. května 2007 a následně Rozhodnutím Evropské komise ze dne 17.7.2007.

PRV je členěn do čtyř základních skupin opatření se stejným cílem - tzv. os. Ke zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství a lesnictví napomáhá první skupina opatření - osa I, zahrnující zejména projektová opatření obdobně jako osa III. Zvýšit biologickou rozmanitost, chránit vodu a půdu a zmírnit klimatické změny je společný cíl druhé skupiny opatření – osy II. Úkolem opatření osy III je pak zkvalitnit život ve venkovských oblastech a podpořit diverzifikaci hospodářství venkova. Cílem osy IV je napomoci obyvatelům venkovských mikroregionů principem „zdola-nahoru“ vypracovat vlastní strategii rozvoje území, ve kterém žijí a podpořit projekty pro jeho rozvoj - metodu LEADER.

Celkový objem finančních prostředků určených pro dotace z PRV tvoří spolu s příspěvkem ze státního rozpočtu cca 90,2 mld. Kč (cca 3,7 mld. EUR) na období 2007-2013.

V roce 2010 probíhal na regionálních odborech platební agentury SZIF příjem žádostí o dotaci pro projektová opatření PRV v rámci následujících třech termínech (kolech):

9. kolo příjmu žádostí

V rámci 9. kola příjmu žádostí byly přijímány žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova od 16. února do 8. března 2010 s výjimkou opatření I.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců, u kterého byly předkládány žádosti v termínu od 23. února do 8. března 2010.

Při administraci projektových záměrů v rámci opatření I.1.1. Modernizace zemědělských podniků bylo v tomto kole podáno 1 259 žádostí s požadavkem na spolufinancování projektů ve formě dotace v celkové výši 3 813 974 tis. Kč. Na opatření I.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců bylo v tomto kole podáno 889 žádostí s požadavkem na 973 936 tis. Kč.

U opatření II.2.4 Obnova lesního potenciálu a podpora společenských funkcí lesa bylo v tomto kole zaregistrováno celkem 131 nových projektů v celkového hodnotě 184 mil. Kč.

U opatření III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy bylo podáno 177 žádostí s požadavkem na 1 455 884 tis. Kč, na opatření III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje bylo podáno 808 žádostí s požadavkem na 1 581 624 tis. Kč a na opatření IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie bylo zaregistrováno 539 projektů s požadavkem dotace ve výši 304 213 tis. Kč.

10. kolo příjmu žádostí

10. kolo příjmu žádostí bylo zahájeno dne 14. června 2010 a probíhalo do 30. června 2010. V rámci opatření I.1.3. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům bylo v tomto kole podáno 330 žádostí s požadavkem na spolufinancování projektů ve formě dotace v celkové výši 1 391 216 tis. Kč. U opatření I.3.1. Další odborné vzdělávání a informační činnost bylo v tomto kole podáno 151 žádostí a požadovány finanční prostředky ve výši 96 659 tis. Kč.

Na opatření III.1.3. Podpora cestovního ruchu bylo zaregistrováno 374 žádostí s požadavkem na 1 207 129 tis. Kč, na opatření IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie bylo podáno 1 236 projektů s požadavkem dotace ve výši 677 380 tis. Kč a na opatření IV.2.1. Struktury potřebné pro provoz sítě bylo zaregistrováno 72 projektů s požadavkem dotace ve výši 269 487 tis. Kč.

11. kolo příjmu žádostí

V termínu od 14. října do 27. října 2010 byly přijímány žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova v rámci 11. kola příjmu žádostí. Na opatření I.1.2. Investice do lesů bylo v tomto kole podáno 899 žádostí s požadavkem na spolufinancování projektů ve formě dotace v celkové výši 864 226 tis. Kč. V rámci opatření I.3.1 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům bylo v tomto kole podáno 12 žádostí s požadavkem

na spolufinancování projektů ve formě dotace v celkové výši 152 470 tis. Kč. V opatření I.3.4 Využívání poradenských služeb bylo podáno 2027 žádostí s požadavkem na spolufinancování projektů ve formě dotace v celkové výši 75 124 tis. Kč. Dále bylo podáno na opatření IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie celkem 598 žádostí a požadovány finanční prostředky ve výši 291 326 tis. Kč.

OSA I - Zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Osa I je zaměřena na podporu konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví a posílení dynamiky podnikání v zemědělské výrobě a v navazujícím potravinářství. Finanční alokace na osu I činí 22,53 % celkových prostředků EAFRD, tedy podílu EU.

Opatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků

Opatření vyplývá ze strategického cíle zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a svým zaměřením je určeno na podporu modernizace zemědělských podniků, kde je nedostatečná úroveň investic, jak stavebních tak technologických, v rostlinné i živočišné výrobě.

Celkem bylo za rok 2010 v rámci tohoto opatření vyplaceno 1 430 mil. Kč na 639 projektů.

Opatření I.1.2 Investice do lesů

Opatření sleduje strategický cíl zlepšení konkurenceschopnosti lesnictví, zejména se zaměřuje na podporu rozvoje dynamického podnikání v lesnictví, vyšší výkonnosti lesnických podniků, na restrukturalizaci lesnického sektoru a zlepšení ochrany životního prostředí v lesnictví. Podporované akce by měly řešit problematické oblasti, jako nízkou úroveň investic v lesnickém sektoru a zastaralé a technicky nevyhovující vybavení lesnických podniků. Dále podpora napomáhá řešit problémy spojené s nedostatečnou infrastrukturou v lesnictví.

Celkem bylo za rok 2010 vyplaceno 337 mil. Kč na 344 projektů.

Opatření I.1.3 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům

Opatření se zaměřuje na podporu výkonnosti zpracovatelských podniků, dále na rozvoj nových odbytišť pro zemědělské produkty, vývoj nových produktů, procesů a technologií vztažených k produktům,na podporu marketingu zemědělských výrobků, rozvoje inovací v rámci zemědělsko-potravinářské výroby, a to spoluprací se subjekty podílejícími se na výzkumu a vývoji.

Celkem bylo za rok 2010 vyplaceno 476 mil. Kč na 174 projektů.

Opatření I.1.4 Pozemkové úpravy

Prostřednictvím tohoto opatření je řešena problematika vlastnických vztahů pozemkové držby, nedostatečná zemědělská infrastruktura či absence prvků ekologické stability krajiny. Opatření také nepřímo napomáhá rozvoji podnikání a má nesporný efekt v oblasti udržitelného rozvoje krajiny.Opatření Pozemkové úpravy napomáhá k racionálnímu prostorovému uspořádání pozemků všech vlastníků půdy v daném katastrálním území.

Celkem bylo za rok 2010 vyplaceno 1,01 mld. Kč na 186 projektů.

Opatření I.2.1 Seskupení producentů

Opatření řeší zejména problém slabého postavení zemědělců na trhu, slabou vyjednávací pozici vůči zpracovatelům a odběratelům. Podpora se poskytuje na zakládání a činnost organizací výrobců, zejména na následující činnosti:

- přizpůsobení produkce členů seskupení požadavkům trhu,
- společné uvádění zboží na trh, včetně jeho přípravy k prodeji, centralizace prodeje a dodávky odběratelům,
- stanovení společných pravidel pro informace o produkci.

V rámci tohoto opatření nebyl v roce 2010 vyhlášen příjem žádostí o dotaci z Programu rozvoje venkova.

Opatření I.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost

Opatření sleduje jeden ze strategických cílů Společenství, kterým jsou investice do lidského kapitálu. Proto je podpora zaměřena na připravenost a informovanost v oblasti inovací vedoucích jak ke zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, tak k potřebné a různorodé diverzifikaci zemědělské činnosti.

Celkem bylo za rok 2010 vyplaceno cca 33 mil. Kč na 57 projektů.

Opatření I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Opatření je zaměřeno na podporu podnikání začínajícím zemědělcům do 40 let. Na základě posouzení plnění podnikatelského záměru dostane zemědělec dotaci na zahájení činnosti.

V roce 2010 byla u 348 projektů doplacena druhá splátka dotace v hodnotě cca 188 mil. Kč. U 290 projektů byla vyplacena první splátka dotace v celkové hodnotě cca 137 mil. Kč.

Opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti

Opatření I.3.3 má za cíl zlepšit věkovou strukturu zemědělců a přispět tak k vyšší výkonnosti zemědělských podniků a intenzivnějšímu zavádění inovací.Opatření motivuje starší zemědělce po dosažení věku 55 let ukončit aktivní zemědělskou činnost a vytvořit tak prostor pro nástup mladších zemědělců, což může přispět k posílení ekonomické a sociální dimenze trvalé udržitelnosti zemědělství a venkova.

V roce 2010 bylo proplaceno celkem 351 žádostí v celkové částce cca 59 mil. Kč.

Opatření I.3.4 Využívání poradenských služeb

Opatření má průřezový charakter a předmětem dotace je:

- finanční podpora pro zemědělce ke krytí nákladů při využívání služeb zemědělského poradenského systému, který bude zemědělcům poskytovat poradenské služby k hospodaření a dodržování zásad Společné zemědělské politiky.
- finanční podpora vlastníkům lesa a nájemcům lesa pro poradenství v okruzích platné legislativy.

Celkem bylo za rok 2010 vyplaceno cca 28 mil. Kč na 940 projektů.

OSA II – Zlepšování životního prostředí a krajiny

Osa II obsahuje tři priority, a její váha na celkové finanční alokaci EAFRD, tedy podílu EU, činí 53,01 %. Celkový rozpočet veřejných zdrojů na osu II za celé programové období (2007-2013) je 1 945 738 851 EUR.

V roce 2010 bylo zaregistrováno 27 777 žádostí o podporu v celkové výši 7,09 mld. Kč, dále bylo podáno 2 410 žádostí o podporu v celkové výši 240,76 mil. Kč na staré závazky HRDP, které jsou vypláceny z finančních prostředků PRV (EAFRD). V rámci projektových opatření osy II bylo zaregistrováno v 9. kole 131 nových projektů ve výši 184 mil. Kč.

Od roku 2007 již není možné podávat žádosti o zařazení do opatření Horizontálního plánu rozvoje venkova ČR pro období 2004-2006. Poslední příjem žádostí o dotaci na základě zařazení do HRDP proběhl naposledy v roce 2009. Podpory jsou vypláceny z finanční alokace PRV.

Priorita 2.1 Biologická rozmanitost, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přidanou hodnotou a tradičních zemědělských krajin.

Priorita podporuje zvyšování biodiverzity v krajině a opatření jsou zaměřená na ochranu přírodních zdrojů. Je na ní alokováno 80,10 % prostředků osy II.

Priorita 2.2 Ochrana vody a půdy

Tato priorita podporuje zejména zachování kvalitního přirozeného vodního režimu v krajině pomocí vhodných zemědělských systémů. V rámci osy II je na ni určeno 14,76 % prostředků.

Priorita 2.3 Zmírňování klimatických změn

Priorita podporuje snižování emisí skleníkových plynů a zachování funkce lesů. Podíl priority na celkovém objemu osy II činí 5,14 %.

Neprojektová (nároková) opatření osy II Programu rozvoje venkova

Žádosti o zařazení a žádosti o dotaci jsou podávány do 15. května (s výjimkou žádosti o zařazení do opatření II.2.1, pro které je stanoven termín do 30. listopadu). Podpory v rámci osy II jsou poskytovány prostřednictvím následujících neprojektových opatření:

II.1.1 Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)

Podpory na opatření „Méně příznivé oblasti“ jsou vypláceny na travní porosty a mají nejen charakter ekonomicko-sociálních podpor směřujících k udržení příjmové stability zemědělců hospodařících v horších přírodních podmínkách, ale také povahu restrukturalizačního opatření, které podporuje chov skotu a dalších hospodářských zvířat, využívajících travní porosty.

Podpora je poskytována celkem ve třech typech znevýhodněných oblastí, které jsou vymezeny na základě konkrétních kritérií. Jedná se o horské oblasti, ostatní méně příznivé oblasti (nízká výnosnost půdy) a oblasti se specifickými omezeními (nízká výnosnost půdy, vysoká sklonitost pozemků).

II.1.2 Platby v rámci oblastí Natura 2000

Opatření je zaměřeno na podporu zemědělců v oblastech Natura 2000 a současně v 1. zónách NP a CHKO, kteří hospodaří na druhově bohatých společenstvích luk a pastvin. Na těchto lokalitách je ze zákona omezeno hnojení, a proto existuje hrozba, že zde zemědělci upustí od hospodaření a tyto lokality budou degradovat. Cílem je přispět k zachování venkovské krajiny, podpořit systémy hospodaření šetrné k životnímu prostředí a pomoci zajistit pro zemědělce odpovídající úroveň příjmů.

II.1.3 Agroenvironmentální opatření

Opatření má za úkol podpořit způsoby využití zemědělské půdy, které jsou v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí, krajiny a jejich vlastností. Dále podporuje zachování obhospodařovaných území vysoké přírodní hodnoty, přírodních zdrojů, biologické rozmanitosti a údržbu krajiny. Toto opatření se skládá ze třech podopatření:

Podopatření II.1.3.1 Postupy šetrné k životnímu prostředí podporuje zemědělce, kteří hospodaří v souladu s pravidly ekologického zemědělství nebo integrované produkce.

Podopatření II.1.3.2 Ošetřování travních porostů je zaměřeno na dodržení cílených managementů na plochách travních porostů podle specifických požadavků daného biotopu.

Podopatření II.1.3.3 Péče o krajinu podporuje zemědělce, kteří dodržují specifické podmínky hospodaření na určitých stanovištích, pro které byly vypracovány managementy ošetřování odpovídající daným potřebám. Podpory jsou poskytovány na zatravňování orné půdy, pěstování meziplodin a biopásy.

II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy

Opatření umožňuje zemědělcům, popřípadě vlastníkům zemědělské půdy, získat podporu nazalesnění jejich pozemků. Tato podpora vytváří prostor pro diverzifikaci výroby a snižuje podíl zornění půdy, a to bez rizika zvýšení podílu neobhospodařované zemědělské půdy. Žadatel může žádat o dotaci na založení lesního porostu, dotaci na péči o založený porost a o náhradu za ukončení zemědělské výroby na zalesněném zemědělském pozemku.

II.2.2 Platby v rámci Natura 2000 v lesích

Toto opatření podporuje zachování stávajícího porostního typu hospodářského souboru resp. optimální druhové skladby (listnaté a jedlové porosty a tzv. nízký les) lesních porostů v soukromém vlastnictví na území Natura 2000.

II.2.3 Lesnicko-environmentální platby

Podpora je poskytována na pěstování porostů odpovídající druhové a prostorové skladby a na zajištění udržení a rozvoje biodiverzity v soukromých a obecních lesích. Jedná se o posílení zastoupení melioračních a zpevňujících dřevin, které se vyznačují vyšší tolerancí ke škodlivým činitelům a melioračními účinky na půdu.

Přehled vyplacených prostředků na žádosti neprojektových opatření Programu rozvoje venkova v roce 2010

PRV/HRDP		Finanční prostředky vyplacené 1.1.-31.12.2010 (v tis. Kč)			Počet vyplacených žádostí
		EU	ČR	Celkem	
LFA	žádosti 2006	6,5	1,6	8,2	1
	žádosti 2007	23,2	5,8	29,1	2
	žádosti 2008	340,4	85,1	425,5	1
	žádosti 2009	1218055,7	304514,5	1522570,2	9198
	žádosti 2010	2193784,4	548447,1	2742231,6	11358
	LFA celkem	**3412210**	**853054**	**4265264**	**20560**
Natura 2000	žádosti 2009	8956,6	2239,2	11195,8	213
	žádosti 2010	8626,8	2156,7	10783,6	238
	Natura 2000 celkem	**17583**	**4396**	**21979**	**451**
AEO	žádosti 2006	87,5	21,9	109,3	2
	žádosti 2007	211,2	52,8	264,0	4
	žádosti 2008	8644,7	2161,2	10805,9	44
	žádosti 2009	3331692,6	833064,2	4164756,8	13873
	žádosti 2010	0,0	0,0	0,0	0
	AEO celkem	**3340636**	**835300**	**4175936**	**13923**
Zalesňování	žádosti 2008	37,5	9,4	46,9	4
	žádosti 2009	51632,6	12908,2	64540,8	1660
	žádosti 2010	0,0	0,0	0,0	0
	Zalesňování celkem	**51670**	**12918**	**64588**	**1664**
Natura 2000 v lesích	žádosti 2008	222,8	55,7	278,4	1
	žádosti 2009	1131,8	283,0	1414,8	9
	Natura 2000 v lesích celkem	**1355**	**339**	**1693**	**10**
Neprojektová opatření celkem		**6 823 454**	**1 706 006**	**8 529 461**	**36 608**

Pramen: MZe
Poznámka.: Žádosti o zařazení byly podávány v letech 2004-2006 v rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova ČR pro období 2004-2006 (HRDP). Od roku 2007 jsou žádosti o zařazení podávány v rámci Programu rozvoje venkova na období 2007-2013. Rok 2009 byl posledním rokem pro podání žádosti o dotaci na základě zařazení do HRDP v letech 2004-2006, schválené žádosti byly propláceny v roce 2010 a zbylé, dosud neproplacené, budou průběžně propláceny (u zalesňování bude možno podávat žádost o dotaci na náhradu za ukončení zemědělské výroby do roku 2025). V tabulce jsou pro jednotlivé roky uvedeny finance, které byly v roce 2010 vyplaceny na žádosti zařazené jak v rámci HRDP, tak PRV. Finanční prostředky byly v roce 2010 vypláceny z finanční alokace PRV

Projektová opatření osy II Programu rozvoje venkova

II.2.4 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů

Pomocí tohoto opatření mohou vlastníci a nájemci lesů financovat preventivní opatření proti přírodním kalamitám a nápravy škod, které byly způsobené přírodními kalamitami a požáry. Opatření také podporuje činnosti vedoucí ke zvyšování společenské hodnoty lesů, které zároveň přispívají k ochraně vod, půd a lesního prostředí před neukázněným pohybem návštěvníků lesa. Žádosti o dotaci bylo možno podat v roce 2010 v 9. kole příjmu žádostí od 16. 2. 2010 – 8. 3. 2010.

V roce 2010 bylo v rámci 9. kola příjmu žádostí zaregistrováno 131 žádostí (projektů) ve výši 184 mil. Kč a schváleno 106 žádostí v celkové výši 156 mil. Kč. Celkem bylo uzavřeno 105 Dohod se žadateli/příjemci dotací ve finančním objemu 155 mil. Kč. SZIF proplatil 119 projektů zaregistrovaných v převážné většině v roce 2009 ve výši 145 mil. Kč.

OSA III - Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Rozvojová osa III je zaměřena na tvorbu pracovních příležitostí a podporu využívání OZE, na růst a kvalitu života na venkově a na vzdělávání. Finanční alokace na osu III činí 16,95 % celkových prostředků EAFRD, tedy podílu EU.

Opatření III.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy

Podpora v rámci tohoto opatření je zaměřená na diverzifikaci činností zemědělských subjektů směrem k nezemědělským činnostem s cílem dosažení výrazného posílení ekonomického potenciálu a zajištění podmínek pro kvalitní život místních obyvatel a stability venkovského prostoru.

Celkem bylo za rok 2010 vyplaceno cca 649 mil. Kč na 65 projektů.

Opatření III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje

Oblastí podpory je drobná výroba, řemesla a služby pro hospodářství a obyvatelstvo. Dále je podpora zaměřena na výstavbu decentralizovaných zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů energie s cílem energetické soběstačnosti venkova a naplnění závazků ČR k dosažení 8 % energie z obnovitelných zdrojů. Žadateli mohou být podnikatelské subjekty nejmenší velikosti – mikropodniky.

Celkem bylo za rok 2010 vyplaceno cca 323 mil. Kč na 227 projektů.

Opatření III.1.3 Podpora cestovního ruchu

Podpora je určena na vybudování pěších a lyžařských tras, vinařských stezek a hippostezek, výstavbu malokapacitních ubytovacích a stravovacích zařízení, půjčoven sportovního vybavení a objektů a ploch pro sportovně rekreační vyžití.

Celkem bylo za rok 2010 vyplaceno cca 246 mil. Kč na 94 projektů.

Opatření III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby

Žadateli tohoto opatření mohou být obce, svazky obcí, nestátní neziskové organizace, zájmová sdružení právnických osob a církve a jejich organizace. Projekty na výstavbu vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod mohou být realizovány v obcích do 2 000 obyvatel, ostatní projekty v obcích do 500 obyvatel.

Celkem bylo za rok 2010 vyplaceno 1 758 mil. Kč na 379 projektů.

Opatření III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova

Podpora je určena na vypracování studií obnovy a využití kulturního dědictví (kulturních památek, památkových rezervací, památkových zón, kulturních prvků vesnic a krajiny, památek místního významu, historických parků, zahrad, alejí a skupin stromů), dále zpracování programů regenerace památkově chráněných území a plánů péče o krajinné památkové zóny.

Dále je podporováno budování nových stálých výstavních expozic a muzeí s vazbou na místní historii, zajímavosti, kulturní a umělecké aktivity a tradiční lidovou kulturu. Žadateli mohou být obce, svazky obcí, nestátní neziskové organizace, zájmová sdružení právnických osob a církve a jejich organizace.

Celkem bylo za rok 2010 vyplaceno 217 mil. Kč na 111 projektů.

Opatření III.3.1Vzdělávání a informace

Podpora v rámci tohoto opatření je zaměřena na vzdělávání a informování fyzických a právnických osob, které mají vážný zájem zahájit nebo rozšířit podnikání, případně jiné působení, na venkově v rámci aktivit podporovaných v ose III.

Celkem bylo za rok 2010 vyplaceno cca 22 mil. Kč na 27 projektů.

OSA IV – Leader

Osa IV. Leader je osou metodickou a je uskutečňována prostřednictvím realizace cílů jednotlivých opatření os I. – III. Hlavním přínosem osy IV Leader je způsob, jakým jsou akce rozvoje venkova realizovány a vzájemně propojeny.

Účelem osy IV Leader je především zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova, spolu s posílením řídících a administrativních schopností na venkově.

Principy Leaderu jsou pro rozvoj venkova zvlášť dobrou metodou, neboť vedou k pozitivním efektům, plynoucím ze spojení různých subjektů, které ve venkovském prostoru působí. Místní akční skupiny, využívající principu Leaderu, nejsou protikladem k místní samosprávě, ale vhodně ji doplňují v úsilí o obnovu a rozvoj obcí a přispívají i k rozvoji zemědělství a péči o přírodu a krajinu.

Opatření IV.1.1 Místní akční skupina (MAS)

V rámci tohoto opatření realizují místní akční skupiny svůj Strategický plán Leader (SPL). Podpora je poskytována místním akčním skupinám, které splní kritéria přijatelnosti posuzovaná Státním zemědělským intervenčním fondem a jsou vybrána Hodnotitelskou komisí složenou ze jmenovaných expertů. Opatření se realizuje na základě principů Leader.

V programovacím období 2007 – 2013 realizuje svůj Strategický plán Leader celkem 112 MAS. Vybrány k podpoře z Programu rozvoje venkova byly ve dvou kolech. Prvních 48 MAS bylo vybráno v rámci 2. kola příjmu žádostí v roce 2007 (svůj SPL realizují od roku 2008, zbylých 64 MAS bylo vybráno v 5. kole příjmu žádostí v roce 2008 (SPL realizují od roku 2009). Na režie místních akčních skupin bylo v roce 2010 vyplaceno cca 157 mil. Kč.

Opatření IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie

Podporu lze poskytnout na projekty, které jsou v souladu se schváleným Strategickým plánem Leader místní akční skupiny a příslušnými podmínkami opatření Programu rozvoje venkova ČR. Projekty k realizaci vybírá na základě předem stanovených bodovacích kritérií místní akční skupina prostřednictvím své výběrové komise. Výběr projektů místními akčními skupinami probíhá minimálně jednou do roka. Kategorie příjemců podpory jsou specifikovány ve Strategickém plánu Leader.

Za rok 2010 bylo proplaceno cca 540 mil. Kč na 1122 projektů.

Opatření IV.2.1 Realizace projektů spolupráce

Podpora je poskytována na projekty spolupráce mezi územími na národní nebo nadnárodní úrovni, s cílem povzbudit spolupráci mezi místními akčními skupinami v rámci členských států a na území třetích zemí. Smyslem tohoto opatření je využití příkladů nejlepší praxe k posílení inovačních postupů a přenosu znalostí. Příjemcem dotace jsou místní akční skupiny.

Za rok 2010 bylo proplaceno 5 projektů v celkové částce cca 13 mil. Kč.

Celkový přehled vyplacených prostředků na Program rozvoje venkova v roce 2010

Program rozvoje venkova		Finanční prostředky vyplacené v roce 2010 (v tis. Kč)		
		EU	ČR	Celkem
Osa I.	I.I.I. Modernizace zemědělských podniků	1 072 879	357 626	1 430 505
	I.I.2. Investice do lesů	252 782	84 261	337 043
	I.I.3. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	357 077	119 026	476 103
	I.1.4. Pozemkové úpravy	761 000	253 667	1 014 667
	I.3.1. Další odborné vzdělávání a informační činnost	24 723	8 241	32 964
	I.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců	244 669	81 555	326 224
	I.3.3 Předčasné ukončení zeměděl. činnosti	44 360	14 787	59 147
	I.3.4. Využívání poradenských služeb	20 990	6 997	27 987
	Osa I. Celkem	**2 778 480**	**926 160**	**3 704 640**
Osa II.	II.1.1. Opatření LFA	3 412 210	853 054	4 265 264
	II.1.2. Platby v rámci oblastí NATURA 2000	17 583	4 396	21 979
	II.1.3. Agroenvironmentální opatření	3 340 636	835 300	4 175 936
	II.2.1. Zalesňování zemědělské půdy	51 670	12 918	64 588
	II.2.2. Platby v rámci NATURA 2000 v lesích	1 355	339	1 693
	II.2.4. Obnova lesního potenciálu a podpora společenských funkcí lesa	116 056	29 014	145 070
	Osa II. Celkem	**6 939 510**	**1 735 021**	**8 674 530**

Program rozvoje venkova		Finanční prostředky vyplacené v roce 2010 (v tis. Kč)		
		EU	ČR	Celkem
Osa III.	III.1.1. Diverzifikace činností nezeměděl. povahy	487 145	162 382	649 527
	III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	242 647	80 883	323 530
	III.1.3. Podpora cestovního ruchu	184 834	61 611	246 445
	III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby	1 318 494	439 498	1 757 992
	III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	163 159	54 386	217 545
	III.3.1. Vzdělávání a informace	16 285	5 428	21 713
	Osa III. Celkem	**2 412 564**	**804 188**	**3 216 752**
Osa IV.	IV.1.1. Místní akční skupina	125 501	31 375	156 876
	IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie	432 227	108 057	540 284
	IV.2.1. Realizace projektů spolupráce	10 802	2 700	13 502
	Osa IV. Celkem	**568 530**	**142 132**	**710 662**
Osa V.	V.1. Příprava, sledování, hodnocení, informování a kontrola v rámci programu	21 230	7 077	28 307
	V.2.1. Struktury potřebné pro provoz sítě	706	235	941
	V.2.2. Akční plán	3 673	1 224	4897
	Osa V.	25 609	8 536	34 145
Program rozvoje venkova - celkem		**12 724 693**	**3 616 037**	**16 340 729**

Pramen: MZe

Operační program Rybářství 2007 – 2013

Nařízením Rady (ES) č. 1198/2006 ze dne 27. července 2006 o Evropském rybářském fondu (dále jen „EFF“) byl zřízen EFF a stanoveny podmínky pro poskytování finančních prostředků do odvětví rybářství. Jeho prováděcím předpisem je nařízení Komise (ES) č. 498/2007 ze dne 26. března 2007. MZe zpracovalo Národní strategický plán pro odvětví rybářství na léta 2007 – 2013 (dále jen „NSP“) a Operační program Rybářství 2007 – 2013 (dále jen „OP Rybářství“). NSP byl schválen usnesením vlády ČR č. 854 ze dne 25.7.2007, předložen EK a po dopracování dle požadavků EK byl EK vzat na vědomí. OP Rybářství byl schválen usnesením vlády ČR č. 855 ze dne 25.7.2007, předložen EK a po dopracování dle požadavků EK byl schválen rozhodnutím Komise K(2007) 6441 dne 11.12.2007.

ČR využívá v OP Rybářství tři prioritní osy: osu 2 Akvakultura, zpracování produktů rybolovu a akvakultury a jejich uvádění na trh, osu 3 Opatření společného zájmu a osu 5 Technická pomoc.

V ose 2 jsou dotovány především investice do chovu ryb, jejich zpracování a uvádění na trh prostřednictvím opatření 2.1. Opatření pro produktivní investice do akvakultury a 2.4. Investice do zpracování a uvádění na trh. Dále opatření 2.2. Opatření na ochranu vodního prostředí má za cíl ochranu a zlepšování životního prostředí, udržování krajiny a tradičních charakteristik akvakulturních oblastí.

V ose 3 největší část zaujímá všeobecná propagace ryb a rybářství, dalšími dotovanými činnostmi jsou pilotní projekty, vysazování úhoře říčního do řek Labe a Odra, některé vzdělávací aktivity a propagace produktů uznaných podle nařízení Rady (ES) č. 510/2006. Osa 3 je realizována opatřeními 3.1. Společné činnosti, 3.2. Opatření na ochranu a rozvoj vodních živočichů a rostlin, 3.3. Podpora a rozvoj nových trhů a propagační kampaně a 3.4. Pilotní projekty.

Osa 5 Technická pomoc je určena pro účinnou a efektivní realizaci OP Rybářství a pro přípravu navazujícího programovacího období.

Žádosti o dotaci z OP Rybářství byly poprvé registrovány v roce 2008. V roce 2009 bylo proplaceno prvních 30 projektů v částce 17 486 tis. Kč dotace, z toho podíl EU činí 13 114 tis. Kč a podíl ČR 4 371 tis. Kč.

V roce 2010 bylo proplaceno 163 projektů v částce 172 668 tis. Kč dotace, z toho podíl EU činí 129 501 tis. Kč a podíl ČR 43 167 tis. Kč.

Celkový přehled vyplacených prostředků na OP Rybářství v roce 2010

Osa / opatření		Finanční prostředky vyplacené v roce 2010 (v tis. Kč)			Počet projektů
		EU	ČR	Celkem	
Osa 2	2.1. Opatření pro produktivní investice do akvakultury	73 478	24 492	97 970	138
	2.2. Opatření na ochranu vodního prostředí	0	0	0	0
	2.3. Opatření v oblasti zdraví zvířat	0	0	0	0
	2.4. Investice do zpracování a uvádění na trh	9 859	3 287	13 146	8
	Osa 2 celkem	**83 337**	**27 779**	**111 116**	**146**
Osa 3	3.1. Společné činnosti	201	67	268	2
	3.2. Opatření na ochranu a rozvoj vodních živočichů a rostlin	0	0	0	0
	3.3. Podpora a rozvoj nových trhů a propagační kampaně	44 637	14 879	59 516	9
	3.4. Pilotní projekty	0	0	0	0
	Osa 3 celkem	**44 838**	**14 946**	**59 784**	**11**
Osa 5	5.1. Technická pomoc	1 326	442	1 768	6
	Osa 5 celkem	**1 326**	**442**	**1 768**	**6**
OP Rybářství celkem		**129 501**	**43 167**	**172 668**	**163**

Zdroj: MZe

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond

V roce 2010 byly Fondem poskytovány podpory v rámci následujících dotačních titulů (programů):

INVESTIČNÍ PROGRAMY - poskytování finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení

- Investiční programy podpory podnikání jsou zaměřené zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivnosti, modernizaci, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů.
- Podpora se poskytuje pouze na investice, které nejsou považovány za přijatelné výdaje v rámci Programu rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

❍ **Program ZEMĚDĚLEC** (podpora je poskytována od 15. srpna 1999).

Základní sazba podpory v roce 2010 činila 4% a mladým zemědělcům (podnikatelům-fyzickým osobám, které v roce podání žádosti nedosáhly věku 40 let a právnickým osobám, kde fyzická osoba která plní funkci statutárního orgánu a zároveň se podílí na základním kapitálu z více než 50% a která nedosáhne v roce podání žádosti věku 40 let), byla podpora navýšena o 1%. Navýšení se poskytuje nejdéle do konce roku, ve kterém žadatel dovrší věku 40 let.

❍ **Program PODPOR A NÁKUPU PŮDY**

Tento krátkodobý program navazoval na investiční program PGRLF, a.s. Půda, do kterého bylo možné podávat žádosti o poskytnutí podpory do 30. září 2009. Příjem žádostí byl zahájen 1. prosince 2009 a podpora ve formě dotace části úroků z úvěru je poskytována na splátky úvěru uhrazené žadatelem do 31. prosince 2012. Příjem žádostí o poskytnutí podpory byl ukončen 9. prosince 2010.

Jedná se o program poskytování podpory Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s. ve formě finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení v případě úvěru na nákup zemědělské půdy, která není ve vlastnictví státu. Cílem programu bylo přispět k řešení přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů zemědělských prvovýrobců za finanční a hospodářské krize a umožnit tím nákup nestátní zemědělské půdy, jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobců.

PROVOZNÍ PROGRAMY

S ohledem na potřebu využití PGRLF, a.s. jako jednoho z nástrojů k řešení dopadů ekonomické krize v oblasti zemědělství schválila Poslanecká sněmovna dne 18. února 2009 na 48. schůzi ve 3. čtení novelu zákona č. 252/1997 Sb. o zemědělství. Uvedený návrh byl zaslán Senátu dne 27. února 2009 a zařazen na pátou schůzi Senátu konanou dne 26. března 2009 pod bodem 9 návrhu programu jako senátní tisk č. 34. Uvedené návrhy úpravy zákona měly za cíl umožnit PGRLF, a.s. poskytovat finanční prostředky zemědělským, lesnickým a potravinářským podnikům na provozní financování podle programů, které dne 9. března 2009 schválila vláda ČR usnesením č. 288/2009 a které byly realizovány neprodleně po nabytí účinnosti výše uvedených návrhů úpravy zákona. Cílem programů bylo poskytování finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení v případě úvěru („dotace“) a poskytnutí zajištění úvěru („garance“) podnikatelským subjektům v oblasti zemědělství a zpracování zemědělské produkce a tím přispět k řešení přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů na provozní účely u zemědělských prvovýrobců, podnikatelů zabývajících se hospodařením v lese a u podnikatelů provozujících činnosti v oblasti zpracování produkce ze zemědělské výroby.

Jedná se o následující programy:

- **Program PROVOZ**
- **Program ZPRACOVATEL – PROVOZ**

Příjem žádostí v rámci těchto dotačních titulů byl stanoven na 7. května 2009 a ukončen byl 9. prosince 2010.

Podpora je poskytována ve formě dotace části úroků z úvěru a garance.

- **Program PODPORA KRÁTKODOBÉHO FINANCOVÁNÍ**

Cílem programu PODPORA KRÁTKODOBÉHO FINANCOVÁNÍ bylo přispět k řešení přechodného nedostatku vlastních finančních zdrojů u zemědělských prvovýrobců způsobených dlouhou dobou splatnosti faktur ze strany zpracovatelů zemědělských produktů a tím také částečně umožnit zpracovatelům disponovat s finančními prostředky bez nutnosti čerpání provozních úvěrů, čímž sekundárně došlo k úspoře finančních prostředků také na straně zpracovatelů zemědělských produktů. Podpora je poskytována ve formě dotace části úroků z úvěru a garance.

Příjem žádostí v rámci tohoto dotačního titulu byl stanoven na 3. srpna 2009 a ukončen byl 9. prosince 2010.

ELIMINACE RIZIK ZEMĚDĚLSKÉHO PODNIKÁNÍ

- **Program PODPORA POJIŠTĚNÍ**

Cílem těchto programů je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám. Účelem podpory je částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění a dosažení vyšší propojištěnosti.

- **podprogram Podpora pěstiteli na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin**
- **podprogram Podpora chovateli na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat**

Žádosti o poskytnutí finanční podpory na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin a hospodářských zvířat, které byly stanoveny na 50 % celkových nákladů spojených s pojištěním, byly přijímány od 19. srpna 2010 do 1. listopadu 2010.

- **podprogram Poskytování finanční podpory pojištění produkce školek s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin (nový program roku 2009)**

Žádosti o poskytnutí finanční podpory na úhradu nákladů spojených s pojištěním produkce školek s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin, které byly stanoveny na 30 % celkových nákladů spojených s pojištěním, byly přijímány od 19. srpna 2010 do 1. listopadu 2010.

OSTATNÍ PROGRAMY

- **Program poskytování podpory Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s. ve formě finančních prostředků určených pro dokončení projektových záměrů obcí v Programu rozvoje venkova a ČR na období 2007-2013 (program OBCE - nový program roku 2009)**

Cílem programu je zlepšení životních podmínek v obcích, rozvoj obcí a zvýšení atraktivity vesnic pro bydlení, relaxaci, dále pak ochrany kulturního dědictví venkova a zázemí pro společenské, kulturní, sportovní a jiné aktivity včetně zvyšování společenské hodnoty lesů.

Konkrétní výši podpory, která bude žadateli poskytnuta, stanoví PGRLF, a.s. na základě potvrzení SZIF. Výše podpory se odvozuje od DPH příslušné ke způsobilým výdajům, ze kterých je stanovena dotace z PRV, maximálně však do částky odpovídající DPH k proplacené dotaci z PRV. Výše podpory poskytnuté PGRLF nepřesáhne v součtu s proplacenou dotací z PRV částku původně přiznané dotace.

Příjem žádostí v rámci tohoto dotačního titulu byl zahájen 14. září 2009, jeho ukončení se předpokládá v roce 2012.

Ke dni 31.12.2010 bylo již schváleno a z vlastních prostředků PGRLF vyplaceno celkem 626 žádostí s celkovou částkou podpory ve výši 313 460 tis. Kč.

- **Program „Podpora ve formě úročených povodňových půjček“**

Cílem programu je poskytnout finanční prostředky na obnovu provozu podniků zemědělských prvovýrobců a zpracovatelů zemědělské produkce, kterým byla způsobena škoda na neinvestičním majetku povodní, záplavou či přívalovým deštěm, přičemž účelem je pořízení neinvestičního majetku a základního stáda.

První kolo příjímání žádostí o poskytnutí podpory ve formě úročené půjčky bylo zahájeno 18. listopadu 2010 a ukončeno ke dni 31. prosince 2010. Zpracování žádostí a realizace půjček bude probíhat začátkem roku 2011. Na první kolo příjmu žádostí v roce 2010 byly vyčleněny prostředky ve výši až 150 mil. Kč.

Výsledky PGRLF, a.s. v roce 2010

Dle typu organizace/ dle typu programu	Počet žádostí	Z toho schválených	Výše úvěru (tis. Kč)	Poskytnuté garance (tis. Kč)	Přislíbené dotace (tis. Kč)	Vyplaceno z přiznaných dotací (tis. Kč)
SHR	1306	1283	1 480 415	11 738	154 516	184 858
s.r.o.	534	520	1 599 921	109 386	96 084	91 846
a.s.	643	624	3 809 682	926 672	282 246	321 429
ZD	279	281	-119 871	-288 422	-127 621	-81 088
ostatní	12	10	36 915	0	1 031	2 235
ČR celkem	**2 774**	**2 718**	**6 807 062**	**759 374**	**406 256**	**519 280**
Provoz	0	0	0	0	0	0
Vyrovnání úrokového zatížení	0	0	0	0	-60	579
LFA	0	0	0	0	0	0
Investice	2 224	2 182	3 348 164	0	326 882	407 036
Zemědělec		0	0	0	-167	2 732
I-zemědělec	2 224	2 182	3 348 164	0	326 882	407 036
I-zpracovatel	0	0	0	0	-266	962
I-odbytová organizace	0	0	0	0	-384	498
I-hygiena	0	0	0	0	-812	4 864
I-půda	0	1	6 538	0	-9 140	74 347
Lesy	0	0	0	0	0	0
Služby	0	0	0	0	-99	0
Mládí [1)]	1 216	1 158				
Agroregion[1)]	0	0				
Povodně[1)]	0	0				
KPV[1)]	0	0				
Skot[1)]	0	0				

Pramen: PGRLF, a.s.

Poznámky: Záporné hodnoty v tabulce uvedené u typu organizace ZD byly v r. 2010 způsobeny změnou typu organizace některých ZD (příjemci podpor v minulých letech), která byla v minulých letech vykazována ve skupině ZD a po změně (v r. 2010) jsou tyto společnosti i s historií podpor vykazovány v jiné skupině subjektů (většinou a.s.)

1) Tyto programy nejsou zahrnuty do součtu ČR celkem

Přehled o úhradách ze záruky v roce 2010

Programy	Počet žádostí	Celková garance (tis. Kč)	Úhrady ze záruky	
			Uhrazeno (tis. Kč)	Vráceno (tis. Kč)
I - Zemědělec	0	0	0	157
Lesy	0	0	0	0
Provoz	0	0	0	296
Služby	0	0	0	855
TOZ	0	0	0	159
Zemědělec [1)]	0	1 275	1 210	16 624
Celkem	**0**	**1 275**	**1 210**	**18 091**

Pramen: PGRLF, a.s.
Poznámka: TOZ = Trvale se obracející zásoby
1) Jedná se o úhradu garance uplatněné v r. 2000 (po ukončeném soudním řízení)

Přehled pojištění podle podprogramů v roce 2010

Podprogram	Počet žádostí	Pojistné (Kč)	Výše podpory (Kč)	Výše podpory (%)
Ostatní plodiny	3 332	582 973	291 486	50,0%
Speciální plodiny	505	197 881	98 941	50,0%
Hospodářská zvířata	2 183	170 120	85 060	50,0%
Lesní školky	2	193	58	30,0%
Celkem	**6 022**	**951 167**	**475 544**	**50,0%**

Pramen: PGRLF, a.s.
Poznámka: Hodnoty jsou uvedeny k 31.12.2010, zpracovány a vypláceny budou v 1.Q roku 2011; výše pojistného i podpory bude v průběhu roku 2011 upřesňována

Změny národní a evropské legislativy v roce 2009

Národní legislativa

Legislativní změny v právních předpisech, které se bezprostředně týkají Ministerstva zemědělství, publikované ve Sbírce zákonů v období od 1.1.2010 do 1.3.2011 (rozdělené podle jednotlivých oblastí):

Ekonomické nástroje k podpoře podnikatelských aktivit v zemědělství

Nařízení vlády č. 369/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, a některá související nařízení vlády
(pozn.: účinnost předpisu od 15.12.2010, část od 1.1.2011, část od 1.7.2011)

Vyhláška č. 14/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 48/2008 Sb., o způsobu výpočtu nároku na vrácení spotřební daně zaplacené v cenách některých minerálních olejů spotřebovanýchv zemědělské prvovýrobě, ve znění vyhlášky č. 395/2008 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 21.1.2010)

Vyhláška č. 58/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 89/2006 Sb., o bližších podmínkách pěstování geneticky modifikované odrůdy
(pozn.: účinnost předpisu od 26.2.2010)

Lesní hospodářství

Vyhláška č. 44/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 29/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin
(pozn.: účinnost předpisu od 17.2.2010)

Ochrana zvířat proti týrání

Vyhláška č. 114/2010 Sb., o ochraně handicapovaných zvířat při chovu
(pozn.: účinnost předpisu od 7.5.2010, část od 1.4.2010)

Vyhláška č. 128/2010 Sb., o způsobilosti k označování psů tetováním
(pozn.: účinnost předpisu od 21.5.2010)

Potravinářská výroba

Vyhláška č. 45/2010 Sb., kterou se zrušuje vyhláška Ministerstva zemědělství č. 147/1998 Sb., o způsobu stanovení kritických bodů v technologii výroby, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.4.2010)

Vyhláška č. 291/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 157/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro čerstvé ovoce a čerstvou zeleninu, zpracované ovoce a zpracovanou zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování, ve znění vyhlášky č. 650/2004 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 1.12.2010)

Půda, Pozemkový fond a pozemkové úpravy

Zákon č. 140/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 20.5.2010)

Vyhláška č. 340/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 412/2008 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění vyhlášky č. 427/2009 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2011)

Rostlinné komodity

Zákon č. 331/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2011, část od 30.9.2012)

Vyhláška č. 28/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 323/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství, ve znění vyhlášky č. 437/2005 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 3.2.2010)

Vyhláška č. 58/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 89/2006 Sb., o bližších podmínkách pěstování geneticky modifikované odrůdy
(pozn.: účinnost předpisu od 26.2.2010)

Vyhláška č. 254/2010 Sb., kterou se stanoví seznam vinařských podoblastí, vinařských obcí a viničních tratí
(pozn.: účinnost předpisu od 1.10.2010)

Vyhláška č. 298/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 369/2009 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu
(pozn.: účinnost předpisu od 1.11.2010)

Vyhláška č. 378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin
(pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2011)

Vyhláška č. 389/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2011)

Rostlinolékařská péče

Zákon č. 102/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 15.4.2010)

Vyhláška č. 75/2010 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření háďátka bramborového a háďátka nažloutlého a o změně vyhlášky č. 332/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce rakoviny bramboru, háďátka bramborového a háďátka nažloutlého
(pozn.: účinnost předpisu od 1.7.2010)

Vyhláška č. 76/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění vyhlášky č. 159/2009 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 26.3.2010)

Rybářství

Vyhláška č. 20/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 197/2004 Sb., k provedení zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské stráži, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství), ve znění vyhlášky č. 239/2006 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 26.1.2010, část od 1.1.2011)

Vyhláška č. 122/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 197/2004 Sb., k provedení zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské stráži, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství), ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 29.4.2010, část od 1.1.2011)

Strukturální politika a ekologie v zemědělství

Nařízení vlády č. 78/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.4.2010)

Nařízení vlády č. 111/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 20.4.2010)

Nařízení vlády č. 112/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 20.4.2010)

Nařízení vlády č. 369/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, a některá související nařízení vlády
(pozn.: účinnost předpisu od 15.12.2010, část od 1.1.2011, část od 1.7.2011)

Nařízení vlády č. 372/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2011)

Státní zemědělský intervenční fond

Nařízení vlády č. 77/2010 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory v rámci zvláštního opatření na podporu trhu v odvětví mléka a mléčných výrobků
(pozn.: účinnost předpisu od 1.4.2010)

Nařízení vlády č. 78/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.4.2010)

Nařízení vlády č. 86/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám, ve znění nařízení vlády č. 480/2009 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 1.4.2010)

Nařízení vlády č. 87/2010 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování platby na krávy chované v systému s tržní produkcí mléka
(pozn.: účinnost předpisu od 1.4.2010)

Nařízení vlády č. 111/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 20.4.2010)

Nařízení vlády č. 112/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 20.4.2010)

Nařízení vlády č. 214/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 245/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhu s vínem, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 15.7.2010)

Nařízení vlády č. 215/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou
(pozn.: účinnost předpisu od 15.7.2010)

Nařízení vlády č. 369/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, a některá související nařízení vlády
(pozn.: účinnost předpisu od 15.12.2010, část od 1.1.2011, část od 1.7.2011)

Nařízení vlády č. 372/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2011)

Nařízení vlády č. 373/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 197/2005 Sb., o stanovení podmínek poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh, ve znění nařízení vlády č. 285/2007 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2011)

Včelařství

Nařízení vlády č. 373/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 197/2005 Sb., o stanovení podmínek poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh, ve znění nařízení vlády č. 285/2007 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2011)

Veterinární péče

Vyhláška č. 12/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.3.2010)

Vyhláška č. 13/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 228/2008 Sb., o registraci léčivých přípravků
(pozn.: účinnost předpisu od 5.2.2010)

Vyhláška č. 94/2010 Sb., o některých veterinárních a hygienických požadavcích na přepravu a zpracování vedlejších živočišných produktů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.6.2010)

Vyhláška č. 168/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.7.2010)

Vodní hospodářství

Zákon č. 150/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.8.2010)

Vyhláška č. 255/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 471/2001 Sb., o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly
(pozn.: účinnost předpisu od 2.9.2010)

Vyhláška č. 393/2010 Sb., o oblastech povodí
(pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2011)

Vyhláška č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik
(pozn.: účinnost předpisu od 4.3.2011)

Živočišné komodity

Zákon č. 32/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.4.2011)

Zákon č. 33/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.3.2011)

Vyhláška č. 169/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů, ve znění vyhlášky č. 179/2008 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 1.7.2010)

Vyhláška č. 202/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1.7.2010)

Vyhláška č. 336/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 3.12.2010)

Evropská legislativa

V rámci kapitoly **vnitrostátních podpor**, resp. **mechanismů společné zemědělské politiky** bylo přijato

- Nařízení Komise (EU) č. 278/2010 ze dne 31. března 2010, kterým se mění nařízení (ES) č. 1276/2008 o sledování vývozů zemědělských produktů, pro které jsou poskytovány náhrady nebo jiné částky, prováděném prostřednictvím fyzických kontrol a nařízení (ES) č. 612/2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu vývozních náhrad pro zemědělské produkty;

V oblasti **financování SZP** byly tzv. obecným předpisem přijaty:

Evropský zemědělský orientační a záruční fonde (EZOZF)

- Rozhodnutí Komise ze dne 11. března 2010, kterým se z financování Evropské unie vylučují některé výdaje vynaložené členskými státy v rámci záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF), v rámci Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) a v rámci Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) - 2010/152/EU;
- Rozhodnutí Komise ze dne 4. listopadu 2010, o vyloučení některých výdajů uskutečněných členskými státy v rámci záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF), v rámci Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) a v rámci Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) z financování Evropské unie - 2010/668/EU;

- Nařízení Komise (EU) č. 745/2010 ze dne 18. srpna 2010, kterým se pro rok 2010 stanoví rozpočtové stropy použitelné na některé režimy přímých podpor stanovené nařízením Rady (ES) č. 73/2009;

Evropský zemědělský záruční fond
- Nařízení Komise (EU) č. 1106/2010 ze dne 30. listopadu 2010, kterým se stanoví seznam opatření, která mají být vyloučena z provádění nařízení Rady (ES) č. 485/2008 o kontrole opatření tvořících součást systému financování Evropského zemědělského záručního fondu, prováděné členskými státy;

Evropský fond pro rozvoj venkova
- Nařízení Komise (EU) č. 974/2010 ze dne 29. října 2010, kterým se pro účetní období EZZF 2011 stanovují úrokové sazby používané pro výpočet nákladů na financování intervenčních opatření ve formě nákupu, skladování a odbytu zásob;

V rámci kapitoly - **Zemědělské struktury**, resp. společensko-strukturální opatření bylo přijato
- Nařízení Komise (EU) č. 745/2010 ze dne 18. srpna 2010, kterým se pro rok 2010 stanoví rozpočtové stropy použitelné na některé režimy přímých podpor stanovené nařízením Rady (ES) č. 73/2009;

Zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh
- Nařízení Komise (EU) č. 726/2010 ze dne 12. srpna 2010, kterým se mění nařízení (ES) č. 917/2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 797/2004 o opatřeních ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh;

Lesy a lesnictví
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 995/2010 ze dne 20. října 2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky (1);

Jiná finanční opatření
- Nařízení Komise (EU) č. 945/2010 ze dne 21. října 2010, kterým se přijímá plán přidělující členským státům zdroje vyčleněné na rozpočtový rok 2011 pro dodávky potravin z intervenčních zásob ve prospěch nejchudších osob v EU a stanoví odchylky od některých ustanovení nařízení (EU) č. 807/2010;

V rámci **společných organizací** byly přijaty tyto (horizontální, resp. obecnější) předpisy
- Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů) bylo pozměněno nařízeními – celexové číslo 32010R0513 a 32010R1234;
- Nařízení Komise (ES) č. 826/2008 ze dne 20. srpna 2008, kterým se stanoví společná pravidla pro poskytování podpory soukromého skladování některých zemědělských produktů bylo pozměněno nařízeními – celexové číslo 32010R0158, 32010R0484 a 32010R0557;
- Nařízení Komise (ES) č. 376/2008 ze dne 23. dubna 2008, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty (kodifikované znění) bylo pozměněno nařízeními – celexové číslo 32010R0074 a 32010R0449;
- Nařízení Komise (ES) č. 555/2008 ze dne 27. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008 o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína bylo pozměněno nařízením – celexové číslo 32010R0772;
- Nařízení Rady (ES) č. 73/2009 ze dne 19. ledna 2009, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006, (ES) č. 378/2007 a zrušuje nařízení (ES) č. 1782/2003 bylo pozměněno nařízením – celexové číslo 32010R0360;
- Nařízení Komise (ES) č. 1120/2009 ze dne 29. října 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k režimu jednotné platby podle hlavy III nařízení Rady (ES) č. 73/2009, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce, bylo pozměněno nařízením – celexové číslo 32010R0730;
- Nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 ze dne 30. listopadu 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 73/2009, pokud jde o podmíněnost, modulaci a integrovaný administrativní a kontrolní systém v rámci režimů přímých podpor pro zemědělce stanovených v uvedeném nařízení, a k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde podmíněnost v rámci režimu přímé podpory pro odvětví vína bylo pozměněno nařízeními – celexové číslo 32010R0146;

- V *komoditě ovoce a zelenina* bylo Nařízení Komise (ES) č. 1580/2007 ze dne 21. prosince 2007, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. 1182/2007 v odvětví ovoce a zeleniny pozměněno nařízeními – celexové číslo 32010R0074, 32010R0331, 32010R0460, 32010R0680, 32010R0816, 32010R0905 a 32010R1154;

  V rámci Ženevské dohody o obchodu s banány a Dohoda mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými o obchodu s banány bylo přijato Rozhodnutí Rady ze dne 10. května 2010 o podpisu a prozatímním uplatňování Ženevské dohody mezi Evropskou unií a Brazílií, Kolumbií, Kostarikou, Ekvádorem, Guatemalou, Hondurasem, Mexikem, Nikaraguou, Panamou, Peru a Venezuelou o obchodu s banány a Dohody mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými o obchodu s banány - 2010/314/;
- V oblasti *ovoce a zelenina (ovoce do škol)* bylo Nařízení 1580/2007/ES, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení 2200/96/ES, 2201/96/ES a 1182/2007/ES v odvětví ovoce a zeleniny změněno Nařízením 687/2010/ES a Nařízení 288/2009/ES, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení 1234/2007/ES, pokud jde o podporu Společenství na poskytování ovoce a zeleniny a výrobků z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních v rámci projektu „Ovoce do škol“ bylo změněno Nařízením 245/2010/ES;
- V *komoditě víno* bylo přijato Nařízení Komise (EU) č. 1022/2010 ze dne 12. listopadu 2010, kterým se povoluje zvýšit mezní hodnoty obohacování vína vyrobeného z vinných hroznů sklizených v roce 2010 v některých vinařských zónách;
- V rámci pravidel pro výrobu vín a uvádění do oběhu (enologické postupy, označování) byla Směrnice 2007/68/ES, kterou se mění příloha IIIa směrnice 2000/13/ES, pokud jde o určité složky potravin (vč. označování vín) změněna Nařízením 1266/2010/ES a Nařízení 607/2009/ ES, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení 479/3008/ES. Pokud jde o chráněná označení původu a zeměpisná označení, tradiční výrazy, označování a obchodní úpravu některých vinařských produktů bylo změněno Nařízením 401/2010/ES a bylo přijato Nařízení 555/2008/ES, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení 479/2008/ES o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína bylo změněno Nařízením 772/2010/ES;

V rámci **sadby, osiv, trvalých kultur, bezpečnosti krmiv a půdy a rostlinolékařské péče** byly přijaty

v gesci Státní rostlinolékařské správy

1) Směrnice Komise 2010/1/EU ze dne 8. ledna 2010, kterou se mění přílohy II, III a IV směrnice Rady 2000/29/ES o ochranných opatřeních proti zavlékání organismů škodlivých rostlinám nebo rostlinným produktům do Společenství a proti jejich rozšiřování na území Společenství;
2) Směrnice Komise 2010/2/EU ze dne 27. ledna 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS, pokud jde o rozšíření použití účinné látky chlormekvátu (1);
3) Směrnice Komise 2010/14/EU ze dne 3. března 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinné látky heptamaloxyloglukanu (1);
4) Směrnice Komise 2010/15/EU ze dne 8. března 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinné látky fluopikolidu (1);
5) Směrnice Komise 2010/17/EU ze dne 9. března 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinné látky malathionu (1);
6) Směrnice Komise 2010/20/EU ze dne 9. března 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem vyřazení tolylfluanidu jakožto účinné látky a odnímá povolení pro přípravky na ochranu rostlin obsahující tuto účinnou látku (1);
7) Směrnice Komise 2010/21/EU ze dne 12. března 2010, kterou se mění příloha I směrnice Rady 91/414/EHS, pokud jde o zvláštní ustanovení týkající se klothianidinu, thiamethoxamu, fipronilu a imidaklopridu (1);
8) Směrnice Komise 2010/25/EU ze dne 18. března 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinných látek penoxsulamu, proquinazidu a spirodiklofenu (1);
9) Směrnice Komise 2010/27/EU ze dne 23. dubna 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinné látky triflumizolu (1);
10) Směrnice Komise 2010/28/EU ze dne 23. dubna 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinné látky metalaxylu (1);

11) Směrnice Komise 2010/29/EU ze dne 27. dubna 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinné látky flonikamidu (IKI-220) (1);

12) Směrnice Komise 2010/34/EU ze dne 31. května 2010, kterou se mění příloha I směrnice Rady 91/414/EHS, pokud jde o rozšíření použití účinné látky penkonazolu (1);

13) Směrnice Komise 2010/38/EU ze dne 18. června 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinné látky sulfurylfluoridu (1);

14) Směrnice Komise 2010/39/EU ze dne 22. června 2010, kterou se mění příloha I směrnice Rady 91/414/ES, pokud jde o zvláštní ustanovení týkající se účinných látek klofentezinu, diflubenzuronu, lenacilu, oxadiazonu, pikloramu a pyriproxyfenu (1);

15) Směrnice Komise 2010/42/EU ze dne 28. června 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinné látky FEN 560 (prášek ze semen pískavice) (1);

16) Směrnice Komise 2010/54/EU ze dne 20. srpna 2010, kterou se mění příloha I směrnice Rady 91/414/EHS za účelem obnovení zařazení azimsulfuronu jako účinné látky (1);

17) Směrnice Komise 2010/55/EU ze dne 20. srpna 2010, kterou se mění příloha I směrnice Rady 91/414/EHS za účelem obnovení zařazení azoxystrobinu jako účinné látky (1);

18) Směrnice Komise 2010/56/EU ze dne 20. srpna 2010, kterou se mění příloha I směrnice Rady 91/414/EHS za účelem obnovení zařazení prohexadionu jako účinné látky (1);

19) Směrnice Komise 2010/57/EU ze dne 26. srpna 2010, kterou se mění příloha I směrnice Rady 91/414/EHS za účelem obnovení zařazení imazalilu jako účinné látky (1);

20) Směrnice Komise 2010/58/EU ze dne 23. srpna 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS, pokud jde o rozšíření použití účinné látky iprodion (1);

21) Směrnice Komise 2010/70/EU ze dne 28. října 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS, pokud jde o datum konce platnosti zařazení účinné látky karbendazim do přílohy I (1);

22) Směrnice Komise 2010/77/EU ze dne 10. listopadu 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS, pokud jde o data konce platnosti zařazení určitých účinných látek do přílohy I (1);

v gesci Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu

1) Směrnice Komise 2010/6/EU ze dne 9. února 2010, kterou se mění příloha I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/32/ES, pokud jde o rtuť, volný gossypol, dusitany a Mowrah, Bassia, Madhuka (1);

2) Směrnice Komise 2010/46/EU ze dne 2. července 2010, kterou se mění směrnice 2003/90/ES a 2003/91/ES, kterými se stanoví prováděcí opatření k článku 7 směrnic Rady 2002/53/ES a 2002/55/ES, pokud jde o minimum znaků, na které se zkoušky vztahují, a minimální podmínky pro zkoušení určitých odrůd druhů zemědělských rostlin a druhů zeleniny (1);

3) Směrnice Komise 2010/60/EU ze dne 30. srpna 2010, kterou se stanovují některé odchylky pro uvádění směsí osiv pícnin určených k uchování přirozeného životního prostředí na trh (1);

4) Směrnice Komise 2010/81/EU ze dne 25. listopadu 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS, pokud jde o rozšíření použití účinné látky 2-fenylfenol (1);

5) Směrnice Komise 2010/82/EU ze dne 29. listopadu 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS, pokud jde o rozšíření použití účinné látky tetrakonazol (1);

6) Směrnice Komise 2010/83/EU ze dne 30. listopadu 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinné látky napropamidu (1);

7) Směrnice Komise 2010/85/EU ze dne 2. prosince 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinné látky fosfidu zinečnatého a kterou se mění rozhodnutí 2008/941/ES (1);

8) Směrnice Komise 2010/86/EU ze dne 2. prosince 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinné látky haloxyfop-P (1);

9) Směrnice Komise 2010/87/EU ze dne 3. prosince 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinné látky fenbukonazolu a kterou se mění rozhodnutí 2008/934/ES (1);

10) Směrnice Komise 2010/89/EU ze dne 6. listopadu 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinné látky chinmerak a kterou se mění rozhodnutí 2008/934/ES (1);

11) Směrnice Komise 2010/90/EU ze dne 7. prosince 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinné látky pyridaben a kterou se mění rozhodnutí 2008/934/ES (1);
12) Směrnice Komise 2010/91/EU ze dne 10. prosince 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinné látky metosulamu a kterou se mění rozhodnutí 2008/934/ES (1);
13) Směrnice Komise 2010/92/EU ze dne 21. prosince 2010, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS za účelem zařazení účinné látky bromuconazolu (1);

Směrnice Rady 92/34/EHS ze dne 28. dubna 1992 o uvádění na trh rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin a ovocných rostlin určených k produkci ovoce byla pozměněna Rozhodnutím Komise ze dne 16. prosinec 2010, kterým se mění směrnice Rady 92/34/EHS a prodlužuje odchylka týkající se dovozních podmínek pro rozmnožovací materiál ovocných rostlin a ovocné rostliny určené k produkci ovoce ze třetích zemí (oznámeno pod číslem K(2010) 9015) - 2010/781/EU;

Nařízení 258/2010/ES, kterým se ukládají zvláštní podmínky pro dovoz guarové gumy pocházející nebo zasílané z Indie vzhledem k rizikům kontaminace pentachlorfenolem a dioxiny a zrušuje rozhodnutí 2008/352/ES;

V rámci **veterinárního lékařství a zootechniky** byly přijaty

- Směrnice Rady 92/65/EHS ze dne 13. července 1992 o veterinárních předpisech pro obchod se zvířaty, spermatem, vajíčky a embryi uvnitř Společenství a jejich dovoz do Společenství, pokud se na ně nevztahují zvláštní veterinární předpisy Společenství uvedené v příloze A oddíle I směrnice 90/425/EHS byla pozměněna nařízeními – celexové čísla 32010D0270, 32010D0684, 32010R0176;
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 ze dne 22. května 2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií bylo pozměněno nařízením - celexové číslo 32010R0956;
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 ze dne 3. října 2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu, bylo pozměněno nařízeními – celexová čísla 32010R0595 a 32010R0790;
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 998/2003/ES ze dne 26. května 2003 o veterinárních podmínkách pro neobchodní přesuny zvířat v zájmovém chovu a o změně směrnice Rady 92/65/EHS bylo pozměněno nařízením – celexové číslo 32010R0438;
- Nařízení Rady (ES) č. 21/2004 ze dne 17. prosince 2003 o stanovení systému identifikace a evidence ovcí a koz a o změně nařízení (ES) č. 1782/2003 a směrnic 92/102/EHS a 64/432/EHS bylo pozměněno nařízením – celexové číslo 32010R0506;
- Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu bylo pozměněno nařízením – celexové číslo 32010R0558;
- Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní pravidla pro organizaci úředních kontrol produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě bylo pozměněno nařízením – celexové číslo 32010R0505;
- Nařízení Komise (ES) č. 1251/2008 ze dne 12. prosince 2008, kterým se provádí směrnice Rady 2006/88/ES, pokud jde o podmínky a požadavky na osvědčení pro uvádění živočichů pocházejících z akvakultury a produktů akvakultury na trh a pro jejich dovoz do Společenství, a kterým se stanoví seznam druhů přenašečů (1) bylo pozměněno nařízeními – celexové čísla 32010R0346 a 32010R1143;
- Nařízení Komise (EU) č. 37/2010 ze dne 22. prosince 2009 o farmakologicky účinných látkách a jejich klasifikaci podle maximálních limitů reziduí v potravinách živočišného původu (1) bylo pozměněno nařízeními – celexové čísla 32010R0758, 32010R0759, 32010R0761, 32010R0890, 32010R0914;
- Doporučení Komise ze dne 13. července 2010 o pokynech pro vytváření vnitrostátních opatření pro koexistenci k předcházení nezáměrné přítomnosti GMO v konvenčních a ekologických plodinách;

Veterinární kontrolní stanoviště, laboratoře

- Rozhodnutí 2009/821/ES ze dne 28. září 2009, kterým se stanoví seznam schválených stanovišť hraniční kontroly, některá prováděcí pravidla týkající se inspekcí prováděných veterinárními odborníky Komise a veterinární jednotky v TRACES bylo změněno prostřednictvím Rozhodnutí 2010/277 a Rozhodnutí 2010/617;

Identifikace a evidence zvířat

- Nařízení 494/98/ES, kterým se přijímají některá prováděcí pravidla k nařízení 820/97/ES týkající se použití nejnižších možných správních sankcí v rámci systému identifikace a registrace bylo změněno prostřednictvím Nařízení 1053/2010/EU;
- Rozhodnutí 2006/968/ES, kterým se provádí nařízení 21/2004/ES, pokud jde o pokyny a postupy pro elektronickou identifikaci ovcí a koz bylo změněno prostřednictvím Rozhodnutí 2010/280;

V rámci kapitoly **potravinářské výroby** a **bezpečnosti potravin** byly přijaty:

Legislativa v této oblasti má zpravidla „horizontální“ charakter a jejich aplikace týká se několik odborných útvarů ministerstva zemědělství, resp. tzv. přímořízených organizací, event. si vyžaduje součinnost s ministerstvem zdravotnictví nebo životního prostředí.

- Nařízení Komise (EU) č. 915/2010 ze dne 12. října 2010 o koordinovaném víceletém kontrolním programu Unie pro roky 2011, 2012 a 2013 s cílem zajistit dodržování maximálních limitů reziduí pesticidů v potravinách rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu a vyhodnotit expozici spotřebitelů těmto reziduím pesticidů;
- Předloha nařízení Komise, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, a provádí směrnice Rady 97/78/ES, pokud jde o určité vzorky a předměty osvobozené od veterinárních kontrol na hranici podle uvedené směrnice;
- Předloha nařízení Komise, kterým se mění příloha VII nařízení (ES) č. 882/2004, nařízení (ES) č. 180/2008 a nařízení (ES) č. 737/2008, pokud jde o seznamy a názvy referenčních laboratoří EU);
- celá řada rozhodnutí Komise a rozhodnutí Rady, která se týkají geneticky modifikovaných potravin a krmiv, Evropského úřadu pro bezpečnost potravin, školení v oblasti bezpečnosti potravin, monitoringu cizorodých látek v potravinách a laboratoří pro provádění analýz vzorků získaných při provádění úředních kontrol;
- Rozhodnutí 2010/230/ES o financování pracovního programu pro rok 2010, který se týká školení v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv, zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, v rámci programu „Zlepšení školení pro zvýšení bezpečnosti potravin;
- Doporučení 2010/133/ES o prevenci a snížení kontaminace lihovin z peckovin a lihovin z výlisků peckovin ethylkarbamátem a o monitorování obsahu ethylkarbamátu v těchto nápojích;
- Nařízení 286/2010/ES, kterým se mění nařízení 88/2007/ES, pokud jde o sdělování statistických údajů týkajících se množství těstovin;
- Nařízení 1924/2006/ES o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin bylo změněno Nařízením 116/2010/ES;
- Rozhodnutí 2010/791/ES, kterým se stanoví seznam produktů uvedených v bodě III odst. 1 druhém pododstavci přílohy XII nařízení 1234/2007/ES;
- Nařízení 930/2010/ES o zápisu názvu do rejstříku zaručených tradičních specialit (Ovčí salašnícky údený syr (ZTS));

Tzv. přídatné látky jsou *od 20. 1. 2010 upraveny nařízením č. 1333/2008, které je v hlavní gesci MZ a ve spolugesci MZe.*

Tzv. vonné a chuťové látky *jsou od 20. 1. 2010 upraveny nařízením č. 1334/2008, které je v hlavní gesci MZ a ve spolugesci MZe.*

Pokud se jedná o problematiku *daní u komodity tabáku*, jsou směrnice ve výlučné gesci MF.

- Ochranná opatření ohledně kontaminantů - Nařízení 1881/2006/ES, kterým se stanoví maximální limity některých kontaminujících látek v potravinách (nahrazuje nařízení 466/2001/ES) byl pozměněno prostřednictvím Nařízení 105/2010/EU a Nařízení 165/2010/EU;
- Klasifikace a dělení jatečných těl - Rozhodnutí 2005/1/ES, kterým se schvalují metody třídění jatečně upravených těl prasat v České republice, bylo pozměněno Rozhodnutím 2010/793;
- Opatření pro mléko a mléčné výrobky - Nařízení 1233/2009/ES, kterým se stanoví zvláštní opatření na podporu trhu v odvětví mléka a mléčných výrobků bylo změněno Nařízením 119/2010/EU;
- Rozhodnutí 2010/229 o italském návrhu výnosu, kterým se stanoví pravidla pro označování trvanlivého mléka, mléka UHT, mléka ošetřeného mikrofiltrací a pasterizovaného a mléka pasterizovaného při vysoké teplotě a rovněž mléčných výrobků;

- Nařízení 445/2010/EU o rozdělení vnitrostátních kvót pro mléko stanovených na období 2009/10 v příloze IX nařízení 1234/2007/ES na „dodávky“ a „přímý prodej“;
- Nařízení 479/2010/EU, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení 1234/2007/ES, pokud jde o oznámení členských států Komisi v odvětví mléka a mléčných výrobků;
- Rozhodnutí 2010/791, kterým se stanoví seznam produktů uvedených v bodě III odst. 1 druhém pododstavci přílohy XII nařízení 1234/2007/ES;

V rámci kapitoly **ryby a vodní živočichové** byly přijaty:

Obecná opatření

- Rozhodnutí 2010/74 o změně rozhodnutí 2005/629/ES, kterým se zřizuje Vědeckotechnický a hospodářský výbor pro rybářství;
- Rozhodnutí 2010/93 ze dne 18. prosince 2009, kterým se přijímá víceletý program Společenství pro shromažďování, správu a využívání údajů v odvětví rybolovu pro období 2011–2013;
- Rozhodnutí 2010/76, kterým se přiznává přechodné období na provedení nařízení 762/2008/ES o předkládání statistik týkajících se akvakultury členskými státy, pokud jde o Českou republiku, Německo, Řecko, Rakousko, Polsko, Portugalsko a
- Nařízení 23/2010/ES, kterým se na rok 2010 stanoví rybolovná práva pro některé populace ryb a skupiny populací ryb platná ve vodách EU a pro plavidla EU ve vodách podléhajících omezením odlovů a kterým se mění nařízení 1359/2008/ES, 754/2009/ES, 1226/2009/ES a 1287/2009/ES;
- Rozhodnutí 2010/93 ze dne 18. prosince 2009, kterým se přijímá víceletý program Společenství pro shromažďování, správu a využívání údajů v odvětví rybolovu pro období 2011– 2013;
- Nařízení 1258/2010/EU, kterým se pro rybářský hospodářský rok 2011 stanovují orientační ceny a produkční ceny Unie některých produktů rybolovu podle nařízení 104/2000/ES;
- V rámci *welfare zvířat* byla přijata Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/63/EU ze dne 22. září 2010 o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely (1);

ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA

ROSTLINNÁ VÝROBA

Výrobní faktory RV

Počasí

Počasí na počátku roku bylo chladné, chladnější než v letech předchozích a to zejména v lednu, kdy průměrná teplota se pohybovala okolo 5° C pod normálem. Na konci ledna klesala minimální teplota až k -20°C. Pole v té době kryla dostatečná sněhová pokrývka z nadprůměrných srážek, které v lednu byly. Mrazivé dny přetrvávaly až do konce druhé dekády měsíce února a vrátily se po krátkodobém oteplení na konci února i v první dekádě března. Poté následovalo rychlé oteplení, při kterém mohly porosty ozimů dobře regenerovat a nebyly zaznamenány vyšší ztráty porostů v důsledku špatného přezimování. Konec března a duben byly teplotně a srážkově normální. Ke konci března bylo započato s opožděnými polními pracemi. Pro založení porostů a vegetaci ozimů byly vytvořeny přijatelné podmínky. Výsevy proto mohly být ukončeny přes prvotní opoždění v agrotechnických termínech. Situace se začala komplikovat v měsíci květnu, kdy byla téměř denně zaznamenána srážková činnost na významné části území republiky. Nekomplikovanější situace byla v oblasti severní Moravy. Celkový úhrn srážek činil 199 % normálu. Teplotně byl květen podprůměrný s teplotami maximálně 15° C. Porosty jařin strádaly v důsledku nedostatku kyslíku v příliš vlhké půdě. Ve všech pěstitelských oblastech docházelo při chladném a deštivém počasí ke zpomalení až zastavení růstu. Docházelo k problémům s opylením porostů zejména řepky.

Červnové počasí bylo pro vegetaci příznivé, protože srážky a teploty se pohybovaly okolo průměrných hodnot. Následný červenec byl teplotně nadnormální, ale poslední dekáda tohoto měsíce byla velmi chladná a propršela. Toto počasí velmi nepříznivě ovlivnilo žňové práce, které se opožďovaly v důsledku srážek až o několik týdnů, skončily až k 20. 9. 2010, kdy bylo sklizeno 99,45 % výměry základních obilovin. Některé plochy zejména v oblasti severních Čech zasažených povodněmi nebylo možno ani sklidit. Opoždění sklizňových prací ovlivnilo založení nových porostů ozime řepky, která šla v důsledku toho do přezimování slabší a málo vyvinutá.

Výživa rostlin

Ve srovnání s rokem 2009 došlo, jak vyplývá z níže uvedené tabulky, k výraznému zvýšení spotřeby živin v minerálních hnojivech. Celková spotřeba čistých živin dodaných minerálními hnojivy činila 93,2 kg na 1 ha zemědělské půdy.Hlavním důvodem tak razantního zvýšení v aplikaci minerálních hnojiv je zejména ta okolnost, že aplikace hnojiv z podzimu roku 2009 byla v důsledku nepříznivých klimatických podmínek přesunuta na jaro 2010. Dalším důvodem je změna výměry započítávané zemědělské půdy. Dosud byla spotřeba statkových i minerálních hnojiv počítána na 4 mil hektarů zemědělské půdy, přičemž od letošního bude na základě konzultací s ČSÚ kalkulováno s výměrou tzv. „využívané zemědělské půdy“, která pro rok 2010 činila 3 524 tis. hektarů.

Spotřeba živin v kg na 1 ha zemědělské půdy – minerální hnojiva

Rok	N	P_2O_5	K_2O	Celkem/ha	Celkem tis. tun čistých živin
2001	72,6	12,3	7,3	92,2	394,716
2002	72,3	12,2	7,7	92,2	368,850
2003	60,6	11,7	7,3	79,6	318,604
2004	75,8	13,7	9,9	99,4	401,708
2005	73,2	11,7	7,7	92,6	370,529
2006	77,4	11,7	9,4	98,5	393,956
2007	83,8	15,3	9,9	109,1	436,114
2008	85,4	13,8	11,4	110,6	442,377
2009	63,4	4,3	0,3	68,0	270,000
2010	**76,7**	**8,9**	**7,5**	**93,2**	**327,968**

Pramen: Mze

Spotřeba vápenatých hmot v ČR

Rok	Celková spotřeba (v tis. t)
2001	212
2002	201
2003	171
2004	141
2005	93,1
2006	103
2007	229
2008	180
2009	200
2010	**118**

Pramen: MZe

Hnojení statkovými hnojivy

V roce 2010 bylo statkovými hnojivy dodáno 22,4 kg N, 14,0 kg P2O5 a 23,6 kg K2O na hektar zemědělské půdy. Celkový vnos čistých živin ze statkových hnojiv byl dle VURV 60 kg/ha.

Velikost kapacita a stav zařízení na skladování hnojiv

Nové údaje svědčí o tom, že kapacita skladovacích prostor se postupně dostává do souladu s legislativními požadavky. Je to z důvodů možnosti čerpat dotace na výstavbu, nebo rekonstrukci těchto prostor v rámci Operačního programu Zemědělství.

Ochrana rostlin

Výskyt škodlivých organismů a poruch v roce 2009:

U obilnin byly v průběhu června porosty v mnoha okresech poškozeny vlivem přemokření, poléhání nebo chladu. Na jaře a na podzim 2010 byl zaznamenán vyšší výskyt rostlin infikovaných virem zakrslosti pšenice (WDV) než virem žluté zakrslosti ječmene (BYDV) v porovnání s předchozím rokem, kdy převažoval výskyt BYDV. Intenzita napadení viry byla na jaře převážně střední až silná a na podzim byl rozsah napadení hodnocen většinou jako slabý až střední. Výskyt viróz se koncentroval hlavně do nížinných oblastí Čech a Moravy. V obilninách byly v roce 2010 zaznamenány zvýšené výskyty chorob houbového původu. V průběhu března a dubna byly v mnoha okresech pozorovány střední až silné výskyty růžové sněžné plísňovitosti obilnin /plísně sněžné/. Výskyt chorob pat stébel byl hlášen ojediněle již během března, silný výskyt byl zaznamenán v průběhu června v okrese Trutnov na ozimém ječmeni. Výskyty stéblolamu pšenice a ječmene byly sledovány ve střední intenzitě. V důsledku intenzivních srážek došlo v průběhu června a srpna k poměrně silným výskytům černě obilnin v okresech Znojmo, Břeclav, Brno-venkov, Jeseník, Hodonín, Vyškov, Frýdek-Místek a Vsetín. V průběhu léta byl na celém území ČR monitorován střední až silný výskyt padlí pšenice. Výskyty hnědé rzivosti pšenice /rzi pšeničné/, síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene /hnědé skvrnitosti/, spály ječmene /rhynchosporiové skvrnitosti/ - byly zaznamenávány od konce března ve střední, během vegetace ve střední či silné intenzitě. Na výskyty braničnatek - tečkované listové skvrnitosti pšenice /braničnatky pšeničné/ a tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice /braničnatky plevové/ měl průběh počasí výrazný vliv a již od dubna se projevovaly v porostech střední až silné symptomy, zvláště v okresech Jeseník, Hradec Králové, Ústí nad Orlicí, Opava, Klatovy a Vsetín. Škodlivost snětivostí způsobených patogeny z rodu *Tilletia* byla v roce 2010 o zhruba 10 % vyšší ve srovnání s rokem 2009. S mírnou převahou dominovala mazlavá snětivost pšenice nad zakrslou snětivostí pšenice. V porostech kukuřice se během vegetace objevovala především obecná snětivost kukuřice, nejvýše však ve střední intenzitě.

Z živočišných škůdců obilnin se v porostech vyskytovaly třásněnky, většinou ve střední intenzitě, stejně tak i mšice. V průběhu června byla pozorována poškození způsobená kohoutky především v okresech Havlíčkův Brod, Hodonín, Plzeň a Vsetín. Lokálně až silné výskyty byly detekovány v okresech Pardubice, Břeclav, Jeseník a Přerov. V rozsahu většinou slabých až středních výskytů byli sledováni hrbáč osenní, obaleč obilní, zelenuška žlutopásá, bzunka ječná a bejlomorka sedlová. Zvýšený výskyt zelenušky žlutopásé byl sledován jen ojediněle, např. v okrese Trutnov. V průběhu června byl pozorován ohniskový silný výskyt drátovců v okresech Česká Lípa, Ústí nad Orlicí a Litoměřice.

V porostech kukuřice probíhal každoroční monitoring šíření bázlivce kukuřičného odchytem samců do feromonových lapáků. Silné výskyty byly pozorovány na jižní Moravě, naopak nejméně brouků bylo odchyceno v jižních Čechách. Celkově bylo v roce 2010 odchyceno o 31 % více brouků než v předcházejícím roce. V roce 2010 byla zaznamenána střední intenzita poškození porostů kukuřice zavíječem kukuřičným.

Na jaře byly v obilninách monitorovány převážně střední a lokálně silné výskyty hraboše polního na severu Moravy, střední až ohniskově silné výskyty byly zaznamenány na jaře kromě ozimů i v porostech, řepky (Moravskoslezký kraj), obdobně byly napadeny hrabošem i trvalé travní porosty a porosty pícnin (vojtěška, jetel) v okresech Rychnov nad Kněžnou, Přerov, Zlín, Blansko, Jihlava a Karviná. V průběhu vegetačního období docházelo lokálně k silnému zaplevelení obilnin svízelem přítulou, pcháčem rolním, chundelkou metlicí a pýrem plazivým, z dalších plevelů byly pozorovány penízek rolní, rdesno ptačí, violka rolní, merlík stopečkatý, lipnice roční, kokoška pastuší tobolka, mák vlčí, svlačec rolní, heřmánky atd.

V důsledku nepříznivého průběhu počasí trpěly porosty luskovin nadměrnými srážkami a rostliny začaly zahnívat. Lokálně silné výskyty kořenové spály hrachu byly zaznamenány v okresech Přerov, Opava a Sokolov. Střední výskyt hnědé skvrnitosti hrachu byl zjištěn v západních Čechách. V porostech bobu byla v červnových měsících pozorována střední intenzita výskytu strupovitosti bobu, rzivosti bobu a hnědé skvrnitosti. V porostech hrachu byly v průběhu května a června zjištěny ojediněle střední až silné výskyty listopase čárkovaného a kyjatky hrachové. V červnu byl také zaznamenán střední výskyt obaleče hrachového

Celkově byl tento rok pro řepku velmi nepříznivý. Vlivem dlouhotrvající sněhové pokrývky a výskytu hrabošů musely být v okresech Semily, Jičín, Náchod a Klatovy porosty řepky zaorány. Střední výskyt fómové hniloby byl zaznamenán v průběhu dubna a trval až do konce července na severní Moravě. Střední až silný výskyt bílé hniloby řepky a alternáriové skvrnitosti brukvovitých byl pozorován v průběhu června a července v četných částech republiky, stejně tak i šedá plísňovitost brukvovitých a plíseň brukvovitých. Byly zaznamenány střední až silné výskyty škůdců řepky, především blýskáčka řepkového (Kladno, Pardubice a Ústí nad Orlicí) a stonkových krytonosců – krytonosce řepkového a krytonosce čtyřzubého (Kolín, Kutná Hora, Břeclav, Olomouc, Opava, Prostějov, Přerov) a bejlomorky kapustové (Kladno, Louny). U krytonosce šešulového byl zaznamenán spíše střední výskyt. V nově založených porostech byly pozorovány lokálně střední až silné výskyty plžů. Na rozdíl od předchozího roku byly pozorovány silnější výskyty mšice zelné v průběhu sezóny, než během podzimu na nově založených porostech. Z dalších škůdců byly v nově založených porostech zjištěny lokálně střední až silné výskyty dřepčíka olejkového, housenek zápředníčka polního a osenic, larev květilky zelné a také hraboše polního.

V důsledku přemokření bylo zaoráno 55 ha máku na okresech Bruntál a Vsetín. V průběhu května a června byl zaznamenán silný výskyt plísně máku v řadě okresů Moravy. Střední výskyty byly pozorovány u helmintosporiové nekrózy máku v červenci a srpnu, silný výskyt alternáriové skvrnitosti máku byl pozorován ke konci července v okresech Jeseník, Olomouc, Šumperk a Jičín. Silný a střední výskyt kolonií mšice makové byl pozorován v průběhu května a června na řadě míst ČR. Stejně tak u krytonosce kořenového, který se vyskytoval v silné intenzitě na Prostějovsku a krytonosce makovicového, který škodil především na porostech v okresech Litoměřice, Olomouc a Přerov. Dále bylo pozorováno poškození žlabatkou stonkovou, bejlomorkou makovou a lokálně i slimáčky.

V porostech slunečnice se ve střední míře vyskytovala bílá hniloba slunečnice /hlízenka obecná/ a šedá plísňovitost slunečnice, výskyty těchto chorob byly pozorovány v okresech Vyškov, Břeclav, Znojmo a Kladno. Ze škůdců byl zjištěn silný výskyt kolonií mšice makové a slívové v okrese Litoměřice. V červnu bylo zjištěno silné poškození porostů drátovci v okrese Brno-venkov.

V porostech cukrové řepy byl v roce 2010 zaznamenán silný výskyt plevelných řep (Moravskoslezký kraj a dále v okresech Pardubice, Mladá Boleslav a Kutná Hora). Ze škůdců byly nejvýznamnější mšice maková a květilka řepná. Porosty brambor zaznamenaly silné zaplevelení. Důvodem bylo silné zamokření půdy, jehož důsledkem nemohly být aplikovány herbicidní přípravky. Na konci května byly detekovány první projevy plísně bramboru, v průběhu června pak byla její intenzita na většině Moravskoslezského kraje silná a v průběhu července byla detekována i v jihočeském kraji a dalších částech ČR. Střední výskyty bakteriálního černání stonku bramboru a hnědé skvrnitosti listů bramboru byly zaznamenány v průběhu června a července. Silné napadení (až 50 %) bakteriální měkkou hnilobou hlíz bramboru bylo zjištěno v okrese Jičín. Již tradičně patřila mezi nejhojněji se vyskytující škůdce mandelinka bramborová.

V polovině června došlo v okrese Přerov k zaplavení 51 ha chmelnic. Během sezóny se projevily střední až silné výskyty plísně chmele v okresech Louny a Česká Lípa. Vlivem dešťů se komplikovalo ošetření ke konci května v okresech Olomouc a Přerov. Střední až silné výskyty lalokonosce libečkového a dřepčíka chmelového byly od počátku května detekovány na Rakovnicku. Silný výskyt mšic a svilušek byl pozorován během června a července na Lounsku.

V průběhu sezóny byly zaznamenány četné abiotické poruchy révy vinné, způsobené nepříznivým počasím v době kvetení, např. sprchávání květenství a hráškovatění hroznů révy. Mezi nejvýznamnější choroby, které byly detekovány ve střední či silné intenzitě v porostech révy, byla: plíseň révy, šedá hniloba a padlí révy. Silné projevy plísně révy byly zjištěny na přelomu června a července, šedá hniloba v průběhu srpna a padlí révy od července do září v okresech Břeclav a Hodonín. Rovněž byly v průběhu května a začátkem června zjištěny slabé až lokálně střední výskyty housenek různorožce trnkového, střední až silné výskyty obaleče mramorovaného, hálčivce révového a vlnovníka révového. Lokálně střední výskyty brouků zobonosky révové a hraboše polního byly pozorovány v okrese Břeclav.

V průběhu dubna byly zaznamenávány velké škody způsobené slimáky v porostech brukvovité zeleniny. Ohniskově silný výskyt dřepčíků a housenek běláska řepového byl zjištěn v řadě okresů ČR, taktéž byl detekován lokálně silný výskyt mšice zelné a molice vlaštovičníkové. V cibulovinách byl potvrzen výskyt háďátka zhoubného v okrese Jičín, dále došlo k všeobecně střednímu až silnému poškození porostů cibule květilkou cibulovou a byly potvrzeny silné výskyty vrtalky pórové v okrese Přerov. V plodové zelenině se v průběhu června a července vyskytovala ve střední až silné intenzitě plíseň okurky. Nejpostiženější okresy byly v Moravskoslezském regionu, stejně tak i v případě plísně rajčete, která se navíc vyskytovala ještě na Příbramsku. Středně silné napadení semenářských porostů bakteriální skvrnitostí okurky bylo zjištěno v okrese Brno-venkov. Bylo zaznamenáno střední až silné poškození vzcházejících rostlin květilkou všežravou a lokálně silný výskyt svilušek v okrese Břeclav, které se vyskytly i na paprice. První výskyt příznaků stolburu (původce Potato stolbur phytoplasma) byl pozorován 4.8. v okrese Břeclav. V okrese Znojmo a na k.ú. Nová Ves byl laboratorně potvrzen výskyt viru žluté mozaiky cukety (ZYMV).

Střední až silné výskyty padlí a strupovitosti jabloně byly pozorovány již na konci května, zvláště v případě strupovitosti byl pozorován velmi silný infekční tlak v mnoha okresech ČR. Na hrušních se strupovitost projevovala ve stejné intenzitě v okresech Opava a Vyškov. Rzivost hrušní dosáhla středních a silných hodnot především v okresech Přerov, Opava a Strakonice. V průběhu června a července byly zaznamenány střední až silné výskyty moniliniové hniloby jablek na Kladensku, moniliniová spála hrušně byla v silné intenzitě pozorována na hrušních koncem srpna v okrese Brno-venkov, kdežto na slivoni, třešních a višních se infekce projevovala spíše v průběhu června – nejintenzivněji v okresech Přerov, Olomouc, Břeclav a v okolí Kolína. Dále byla pozorována puchrovitost, rzivost a suchá skvrnitost švestky. Silný výskyt kadeřavosti broskvoně byl zaznamenán v okresech Kutná Hora, Kolín, Nymburk, Mladá Boleslav, Brno-venkov, Kroměříž, Znojmo a Pardubice. Z živočišných škůdců byly na jabloních plošně na celém území republiky zaznamenány nejčastěji silné výskyty mšice jabloňové, vlnatky krvavé, květopasa jabloňového, obaleče jabloňového, obaleče jablečného, obalečů slupkových a pupenových a pilatky jablečné. Ojediněle střední výskyty svilušek byly zjištěny v okrese Jeseník, silné výskyty líhnoucích se svilušek byly zaznamenány v okrese Bruntál, Olomouc, České Budějovice a Karviná. V průběhu května a června byli na hrušních a švestkách, nejčastěji ve střední a silné intenzitě, detekováni vlnovníci a hálčivci. Ojediněle byly zaznamenány střední a silné výskyty mšice slívové a mšice švestkové v oblastech Moravskoslezského kraje. Dále byly zaznamenány lokálně silné nálety pilatek (švestkové a žluté) na švestky v průběhu května a následně i obalečů (švestkového a východního) na mnoha místech republiky.

Přípravky na ochranu rostlin

Za rok 2010 byla data o spotřebě přípravků na ochranu rostlin a rostlinných produktů získána cca od 4000 subjektů, jejichž výměra představuje cca 82 % celkové výměry orné půdy, 88 % výměry chmelnic, 50 % výměry sadů a vinic a 45 % výměry travních porostů v ČR. Sběr dat za rok 2010 byl proveden v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1185/2009 a byl především zaměřen na zemědělské plodiny, u kterých je prováděno zjišťování podle čl. 4 směrnice 2009/128/ES. Výběr subjektů probíhal ve spolupráci s ČSÚ.

Celková výměra ošetřená přípravky na ochranu rostlin v roce 2010 činila 12 039 918 ha (včetně dopočtu k celkové výměře orné půdy, chmelnic, sadů a vinic).

Spotřeba přípravků na ochranu rostlin a rostlinných produktů v ČR **(kg,l)**

Kategorie	2010
Aditiva a adheziva	123 042
Adjuvant	33 224
Akaricidy	24 689
Antitranspiranty	75 711
Biopreparáty	20 257
Deficienční kompenzace a komoditní substance	2 707
Herbicidy a desikanty	6 537 167
Mořidlo fungicidní	150 987
Fungicidy	2 680 165
Mořidlo insekticidní	3 325
Insekticidy	483 529
Moluskocidy	202 701
Nematicidy	6
Pasivní pomocný protředek	32 005
Podpora zdravotního stavu	8 656
Regulátory růstu	1 035 542
Repelenty	2 109
Rodenticity	172 077
Semiochemikálie	5
Celkem	11 587 903

Pramen: Státní rostlinolékařská správa

Ošetřená plocha biologickými přípravky na bázi mikroorganismů činí 26 247 ha.

U biologických přípravků „Bioagens na bázi makroorganismů“ činí ošetřená plocha v polních kulturách - kukuřice 1 095 ha. Vzhledem k tomu, že sběr dat o spotřebě přípravků v roce 2010 byl zaměřen na vybrané zemědělské plodiny podle čl. 4 směrnice 2009/128/ES, lze u ostatních biologických přípravků Bioagens na bázi makroorganismů ošetřenou plochu kvalifikovaně odhadnout pouze z nahlášeného prodaného množství v roce 2010, která činí 83 ha.

Výměra ošetřená přípravky na ochranu rostlin letecky činí 5 294 ha.

Osivo a sadba

Stejně jako běžné plochy polních plodin jsou i množitelské porosty všech plodin ovlivněny vývojem počasí v daném ročníku. Nedostatek vláhy v červenci roku 2009 měl nepříznivý vliv na nalévání zrna a ovlivnil váhu tisíce semen sklizených obilovin. Množitelská plocha obilovin 84 134 ha byla větší ve srovnání s předchozím sledovaným rokem o 3,6 %. Naproti tomu uznáno bylo 145 693 t osiva obilovin tzn. o 22 % méně než v předchozím roce. Výroba osiva kukuřice po hlubokém propadu v devadesátých letech je v poslední době nízká, ale vyrovnaná bez větších výkyvů, jak v množitelských plochách, tak u uznaného osiva. Uznaného osiva luskovin bylo na mírně vyšší množitelské ploše (4 713 ha) vyrobeno celkem 9 387 t., tzn. o 35% více než v roce 2008. Zvýšila se i výroba osiva olejnin. Množitelská plocha trav a jetelovin sice výrazně vrostla o 15 918 ha ve srovnání s rokem 2008, ale výroba uznaného osiva se vzhledem k nepříznivým klimatickým podmínkám pro tuto skupinu plodin v roce 2009 propadla na 8 285 t.

Vývoj rozsahu množitelských ploch a objemu výroby uznaného osiva

Druh osiva a sadby	Uznaná množitelská plocha (ha)				Uznané osivo (t)			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
Obiloviny	70 467	81 178	84 136	66 900	178 894	202 511	187 181	145 693
Kukuřice	1 034	1 145	1 154	1 214	1 109	1 316	2 440	2 179
Luskoviny	5 210	4 460	4 713	6 734	7 012	5 161	6 965	9 387
Olejniny	11 798	11 364	12 705	18 032	6 667	6 142	10 494	13 354
Jeteloviny a trávy	26 596	10 151	26 069	23 707	11 040	2 025	11 234	8 285
Brambory	2 749	2 823	3 253	3 465	55 394	59 292	59 776	59 977

Pramen: ÚKZÚZ

Rostlinné komodity

Obiloviny

Klimatické podmínky pro vývoj porostů obilovin byly následující. Příprava půdy a setí ozimů pro sklizeň 2010 byla na většině území ČR ztížena nedostatečnými srážkami, neboť v měsíci září spadlo v průměru jen 22 mm srážek, což je 43 % dlouhodobého normálu. Přesto se zemědělcům podařilo založit porosty v odpovídající kvalitě. V polovině října přišel první sníh, který však dlouho nevydržel a další srážky v podobě deště umožnily, že ozimy bez problémů vzešly. Další sníh napadal počátkem ledna a vydržel až do konce února. Teplotně byla zima ročníku 2009/2010 v mezích normálu. Mimořádně studený byl jen leden, kdy průměrná teplota -4,6 °C v Čechách byla o 3 °C pod normálem a průměrná teplota -5 °C na Moravě byla o 3,1 °C pod normálem. Nejchladnější byl konec ledna, kdy minimální teploty klesaly na celém území ČR pod -20 °C. Půda pod sněhem však nezmrzla, což znamenalo výrazné vylepšení zásoby vody v půdě. Lednová a únorová souvislá sněhová pokrývka byla pro přezimování obilnin velmi příznivá a nikterak významně neohrozila jejich životaschopnost. Výpadky rostlin byly zaznamenány jen v místech, kde došlo k nakupení sněhu ve vysokých závějích (růžová sněžná plísňovitost obilnin). Ke konci měsíce března započaly jarní práce, které se výrazně opozdily proti předchozím ročníkům o 10 – 14 dnů. Přesto jarní obiloviny byly (s výjimkou kukuřice na zrno) zasety v termínu do 20. dubna. V tomto období panovalo velmi suché a teplé počasí. Průměrné teploty se pohybovaly o 5°C nad dlouhodobým normálem a pršelo jen sporadicky. Květen byl však vzhledem k hojnosti dešťů výjimečný a místy spadlo přes 200 % normálu. Teploty však byly nízké, podprůměrné a denní maxima vystoupala maximálně k 15 °C. Za celý květen nebyla zaznamenána ani jednou letní teplota nad 25 °C a slunečního svitu bylo jako v únoru. V lokalitách s mimořádně vysokou intenzitou srážek trpěly rostliny nedostatkem kyslíku v půdě. Tyto hypoxické až anoxické podmínky vyvolávaly u jarního ječmene, kukuřice

a dalších teplomilných rostlin stres, který mnohdy skončil jejich vyčerpáním až úhynem. Obecně při chladném a deštivém počasí docházelo ve všech pěstitelských oblastech k zpomalení až zastavení růstu (teplotní optimum pro fotosyntézu je mezi 15 - 25 °C). Následující červnové počasí bylo pro vegetaci obilovin velmi příznivé, neboť se teploty i srážky pohybovaly v obvyklém průměru. Koncem července započaly žně, ale vzhledem k dozrávání porostů byly letos výrazně opožděné. Oproti loňskému roku 2009 byly žně velmi často přerušovány srážkami a protáhly se cca o tři týdny. V podstatě byly ukončeny až ke dni 20. 9. 2010, kdy bylo sklizeno 99,45 % výměry základních obilovin.

Obiloviny vstupovaly do minulého marketingového roku 2009/2010 se zvýšeným množstvím počátečních zásob (1 409,9 tis. tun). Svým objemem se blíží k marketingovému ročníku 1997/1998, kdy byla obdobná úroveň počátečních zásob ve výši 1 307,1 tis. tun. Po páté nejvyšší sklizni v roce 2009, která dostatečně pokrývala potřeby bilance pro marketingový rok 2009/2010, jak v užití na potraviny tak i na krmiva, pokračovalo období, kdy převažovala nabídka nad poptávkou. Rovněž tak cenový vývoj byl touto tendencí zcela ovlivněn a měl u všech obilovin buď stagnující nebo klesající trend.

Celková výše sklizně obilovin v roce 2010 v množství 6 877,6 tis. tun je v ČR svoji úrovní řazena mezi průměrné sklizně (desátá nejvyšší sklizeň od roku 1990). Přesto produkce obilovin výrazně překrývá domácí poptávku ve všech základních obilních surovinách. Na domácím trhu se tak znovu objeví přebytky některých (převážně krmných) obilovin. Přebytky obilovin roku 2010 v ČR (na rozdíl od jiných ročníků) neovlivňují cenový pád jednotlivých obilních druhů, ale vzhledem k situaci na světových a evropských trzích míří cena obilovin skokově vzhůru.

Bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2009/2010

Ukazatel	MJ	Pšenice celkem	Žito	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	831,3	38,5	454,8	50,0	53,0	105,3	8,9	**1 541,7**
Výnos	t/ha	5,24	4,63	4,40	3,32	4,21	8,45	1,64	**5,08**
Počáteční zásoby	**tis. t**	**783,2**	**33,2**	**446,3**	**11,3**	**94,1**	**37,4**	**4,4**	**1 409,9**
Výroba	tis. t	4 358,1	178,1	2 003,0	166,0	222,7	889,6	14,5	**7 832,0**
Dovoz	tis. t	32,3	5,2	16,2	0	0	18,2	1,9	**73,8**
Celková nabídka	**tis. t**	**5 173,6**	**216,5**	**2 465,5**	**177,3**	**316,8**	**945,2**	**20,8**	**9 315,7**
Domácí spotř.celkem	tis. t	2 850,0	146,5	1 563,0	129,0	228,0	459,0	12,5	**5 388,0**
Z toho – potraviny	tis. t	1 250,0	135,0	610,0	28,0	0,0	16,0	6,0	**2 045,0**
- osiva	tis. t	185,0	9,5	98,0	13,0	13,0	13,0	1,5	**333,0**
- krmiva	tis. t	1 285,0	2,0	850,0	85,0	170,0	380,0	5,0	**2 777,0**
- tech. užití	tis. t	130,0	0,0	5,0	3,0	45,0	50,0	0,0	**233,0**
Vývoz	tis. t	1 338,3	33,7	260,3	23,0	13,3	397,0	7,6	**2 073,2**
Intervenční nákup	tis. t	61,3	0,0	282,5	0,0	0,0	0,0	0,0	**343,8**
Prodej intervenč. zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	**0,0**
Zůstatek interv. zásob	tis. t	61,3	0,0	282,5	0,0	0,0	0,0	0,0	**343,8**
Celkové užití	**tis. t**	***4 249,6***	***180,2***	***2 105,8***	***152,0***	***241,3***	***856,0***	***20,1***	**7 805,0**
Konečné zásoby	**tis. t**	924,0	36,3	359,7	25,3	75,5	89,2	0,7	**1 510,7**

Pramen: ČSÚ
Poznámky:
Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR
Marketingový rok u obilovin začíná 1.7. běžného roku a končí 30.6. následujícího roku

Celková osevní plocha obilovin podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2010 mírně poklesla proti předchozímu roku o 68,5 tis. ha na 1 459,5 tis. ha. Z dlouhodobého pohledu se však osevní plocha pěstovaných obilovin příliš nemění a stále osciluje kolem výměry 1 500 – 1 600 tis. ha. V procentickém meziročním vyjádření jde o pokles o 4,5 %.

Průměrný výnos všech obilovin v roce 2010 je na úrovni 4,70 t/ha a ve srovnání s předchozím rokem jde o snížení o 0,38 t/ha (7,5 %). Pokles výměry pěstovaných obilovin spolu s mírným snížením průměrného hektarového výnosu ovlivnily celkovou produkci obilovin. Došlo ke snížení o 954,4 tis. tun obilovin (12,2 %) na celkových 6 877,6 tis. tun.

Sklizeň obilovin v roce 2010

U	Pšenice			Žito	Ječmen			Oves	Tritic.	Kuk.	Ostatní obilov.	Obiloviny celkem
	ozim.	jar.	celk.		ozim.	jar.	celk.					
P	785,5	48,1	833,6	30,2	110,2	278,7	388,9	52,3	45,9	103,3	8,7	**1 462,8**
V	5,08	3,51	4,99	3,91	4,50	3,91	4,07	2,64	3,73	6,71	1,31	**4,70**
S	3 993,0	168,6	4 161,6	118,2	495,8	1 088,7	1 584,5	138,2	171,2	692,6	11,3	**6 877,6**

Pramen: ČSÚ
Poznámka: U = ukazatel, P = plocha sklizně (tis.ha), V = výnos (t/ha), S = sklizeň (tis.t)

V marketingovém roce 2010/2011 bylo v České republice sklizeno celkem 6 877,6 tis. tun obilovin. Celková produkce obilovin v tomto roce se řadí ve srovnání s konečnými sklizněmi předchozích let mezi průměrné sklizně, které byly zaznamenány v letech 1992 až 1996. Tato průměrná úroveň sklizně obilovin s nevyrovnanými jakostními parametry bude znamenat, že celkový charakter našeho vnitřního trhu se v podstatě nebude měnit, což znamená, že setrvá trh s převažujícími rysy vyšší nabídky nad poptávkou, ale s nedostatkem kvalitní potravinářské suroviny.

V marketingovém roce 2009/2010 byl opět zahájen intervenční nákup obilovin dle pravidel EU, který je shodný pro všechny členské země EU. Zemědělskými subjekty nebo obchodníky ČR bylo od 1. listopadu 2009 do 31. května 2010 nabídnuto do intervenčního nákupu celkem 438,3 tis. tun obilovin, z toho 83,1 tis. tun pšenice a 355,2 tis. tun ječmene. Převzaté množství obilovin do intervenčního nákupu činilo 343,8 tis. tun, z toho 61,3 tis. tun pšenice a 282,5 tis. tun ječmene. Z celkového převzatého množství 343,8 tis. tun obilovin činily Loco přejímky 216,8 tis. tun obilovin a destinační přejímky byly realizovány v objemu 127,0 tis. tun. Celková smluvní skladová kapacita pro intervenční skladování obilovin v ČR ke dni 30. 9. 2010 vykazovala 725,0 tis. tun, z toho Loco vlastní činí 492,0 tis. tun, Loco cizí 35,0 tis. tun, destinace 198,0 tis. tun. SZIF měl ke dni 30. 9. 2010 uzavřeno 83 smluv ve 127 skladech, z toho 56 smluv je dlouhodobých (100 skladů) a 27 smluv krátkodobých (27 skladů).

Na intervenčních zásobách SZIF zůstávalo ke dni 30. 9. 2010 veškerých 343,8 tis. tun obilovin nakoupených ze sklizně roku 2009. Prodej intervenčních zásob obilovin bude realizován SZIF formou výběrových řízení po schválení prodejů intervenčních zásob obilovin Evropskou komisí a jejich vyhlášení v Úředním věstníku EU.

Ozimá pšenice si svojí výměrou pěstování stále zachovává mezi ostatními obilovinami své výjimečné postavení, které se bezprostředně promítá do celkových výsledků sklizně s vlivem na celkovou bilanci obilovin. Celková výroba pšenice poklesla proti skutečnosti předchozího roku o 196,5 tis. tun, tj. o 4,5 %. Toto snížení vyplývá především z poklesu produkce pšenice ozimé o 236,3 tis. tun, tj. o 5,6 %. Na snížení výroby pšenice v roce 2010 se podílí především meziroční pokles průměrného hektarového výnosu ozimé pšenice, ale také její pokles osevních ploch. Úroveň výroby pšenice roku 2010 je srovnatelná se sklizňovým ročníkem 2005 (4 145,0 tis. tun). I přes průměrnou úroveň sklizně pšenice lze hodnotit, že celkový charakter našeho vnitřního trhu se v zásadě nebude měnit (vzhledem k neustále se snižující domácí spotřebě), trh bude mít i nadále rysy převažující nabídky nad poptávkou, ale s poptávkou po kvalitní surovině. Pro dosažení bilanční rovnováhy se předpokládá vývoz do zahraničí celkem 1 300,0 tis. tun této komodity (vše z volného trhu) a zpracování na technické užití 155,0 tis. tun.

Z hlediska kvality lze sklizňový ročník 2010 hodnotit jako průměrný. Podle výsledků monitoringu hodnocení kvality letošní produkce (celkem bylo analyzováno 757 sklizňových vzorků) vyplývá, že z celého souboru analyzovaných vzorků ze sklizně 2010 byly potvrzeny velmi nevyrovnané, průměrné výsledky kvality potravinářské pšenice. Soubor byl hodnocen celkem 6 parametry (vlhkost, objemová hmotnost, sedimentační index, obsah N-látek, číslo poklesu a obsah příměsí a nečistot). Ve všech hodnocených parametrech vyhovělo celkem 47 % vzorků z letošní sklizně, což je méně než v roce 2007 (49 %). Charakteristickým rysem kvality letošní sklizně pšenice v ČR jsou velké lokální rozdíly zejména v objemové hmotnosti a čísle poklesu. Značné rozdíly v pekárenské kvalitě pšenice jsou mezi pšenicí sklizenou v moravských a českých krajích. Na Moravě je daleko lepší kvalita sklizené pšenice než v Čechách. Obecně je tedy možné konstatovat, že v marketingovém roce 2010/2011 nebude limitujícím faktorem pro užití potravinářské pšenice celková produkce pšenice, ale její kvalita.

Pšenice, respektive pšeničná mouka je výchozím produktem k výrobě pšeničného škrobu. V tabulce je uvedena výroba pšeničných škrobů v ČR v jednotlivých ročnících. Do roku 2006 výroba pšeničných škrobů rostla, aby pak nastal v dalších dvou ročnících výrazný pokles ve výrobě. V roce 2009 nastalo mírné oživení ve výrobě pšeničných škrobů, které pokračovalo také v roce 2010. V české legislativě je problematika společné organizace trhu se škrobem zpracována v Nařízení vlády č. 115/2004 Sb., kterým se stanoví některé postupy při provádění opatření společné organizace trhu se škrobem v platném znění.

Vývoj výroby pšeničného škrobu s dopadem na osevní plochy a obilnou bilanci ČR

	ROK	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1.	**Výroba pšeničných škrobů v ČR** v tis. tunách	20,9	21,9	20,5	18,4	19,3	19,9
2.	**Spotřeba pšenice (ř. 1x2,7)** v tis. tunách	56,4	59,1	55,4	49,7	52,2	53,8

Pramen: Český škrobárenský svaz

Podle soupisu ploch osevů dosáhla celková osevní plocha ječmene pro rok 2010 výměry 388,9 tis. ha. Zastoupení osevních ploch jarního ječmene meziročně opět pokleslo a v roce 2010 dosáhlo 71,7 % z celkových ploch ječmene, které je nejnižší od roku 1990. Tento pokles znamená snížení zastoupení této naší druhé nejrozšířenější obiloviny ve struktuře obilovin na 19,1 %. Přes uvedený pokles neztrácí jarní ječmen svoji atraktivnost pro pěstitele, která je dána nejen rozvinutým trhem této komodity, ale též dlouhodobě velmi vysokou ziskovou marží v poměru k ostatním obilovinám. U ječmene ozimého se zastoupení celkových osevních ploch ječmene přiblížilo roku 2004 a dosáhlo úrovně 28,3 %.

Přes meziroční pokles produkce si ječmen znovu obhájil svou pozici druhé nejvýznamnější obiloviny Kvalita ječmene je výsledkem komplexního pohledu a při respektování všech parametrů. Kvalitativní parametry ječmene sklizeného do 31. 7. 2010 (cca 190 tis. tun) jsou velmi dobré. Ječmen později sklizený má vyšší obsah fyziologicky poškozených zrn a velké množství zrn se zahnědlými špičkami. Většina ječmene určeného pro potravinářské použití slouží jako surovina k výrobě sladu. Významná část takto vyrobeného sladu je každoročně předmětem exportu do zahraničí.

V roce 2010 došlo k dalšímu poklesu osevních ploch žita o 8,3 tis. ha (tj. o 21,6 %) ve srovnání s předchozím rokem. Toto snížení opětovně nastartovalo problém poklesu pěstebních ploch žita, které zde byly zaznamenány ve sklizňových ročnících 1998 až 2002 a souvisely se zhoršenými odbytovými podmínkami na přelomu tisíciletí. Současný velmi kolísavý vývoj osevních ploch žita však přímo souvisí s cenovým vzestupem a pádem této tradiční plodiny. Přesto se vlivem změněných možností ve šlechtění žita a získávání nových hybridních odrůd v hlavních pěstebních oblastech žita stále otevírají nové možnosti pro jeho rozšíření a uplatnění nejen jako chlebového obilí, ale i pro krmné účely a popřípadě pro produkci na výrobu bioetanolu. Kvalitu žita ze sklizně 2010 lze podle konečných výsledků (52 vzorků) monitoringu kvality hodnotit v dlouhodobé časové řadě jako velmi nekvalitní (v hodnocených parametrech dle ČSN 461100-4 vyhovělo pouze 27 % vzorků, z toho v Čechách 38 % vzorků a na Moravě jen 15 % vzorků). Kvalita žita určeného pro potravinářské zpracování je velmi špatná a patří mezi nejhorší v dlouhodobém hodnocení. Mezi hlavní příčiny patří stejně jako u pšeničného zrna nízká objemová hmotnost a nízké číslo poklesu. Existují velké meziregionální rozdíly (velmi špatná kvalita v kraji Vysočina, zatímco v kraji Královéhradeckém kvalita mírně nad 70 %).

Osevní plocha ovsa v ČR v roce 2010 opět velmi mírně vzrostla o 2,3 tis. ha (tj. o 4,6 %) na úroveň 52,3 tis. ha. Pěstební plocha ovsa byla srovnatelná s výměrou roku 2005 (51,7 tis. ha). Plocha ovsa představuje jen 3,6 % plochy obilovin.

Podle soupisu osevních ploch prováděného ČSÚ k 31. 5. 2010 dosáhla výměra pěstování triticale pro sklizeň roku 2010 výše 45,9 tis.ha. To představuje meziroční pokles o 7,1 tis. ha (tj. o 13,4 %). Jedná se o přiblížení k osevní ploše triticale, která zde byla v roce 2003. Triticale si stále zachovává svůj význam jako plodina velmi vhodná pro krmné užití a na výrobu bioetanolu.

Podle údajů ČSÚ (k 31. 5. 2010) bylo pro sklizeň roku 2010 kukuřicí na zrno oseto 99,9 tis. ha. Při porovnání osevní plochy s předchozím ročníkem se jedná o pokles o 22,2 tis. ha (tj. 19,5 %). Přes tento pokles je znovu potvrzen trend nebývalého rozmachu pěstování kukuřice na zrno v České republice. Osevní plochy kukuřice zjišťované ČSÚ k datu 31. 5. daného roku většinou nesouhlasí s údaji sklizňových ploch kukuřice, které jsou uvedeny v definitivní sklizni (část ploch kukuřice určených pro sklizeň na siláž je ponechána zemědělci pro sklizeň na zrno). Plochy uvedené v definitivní sklizni činí u kukuřice na zrno pro rok 2010 výměru ve výši 103,3 tis. ha. Velmi výrazné snížení hektarového výnosu způsobilo (i přes určitou stagnaci sklizňových ploch), že došlo k celkovému snížení celkového objemu produkce kukuřice do úrovně 692,3 tis. tun. Přesto kukuřice stále potvrzuje, že patří mezi plodiny, v jejichž výrobě je ČR soběstačná s možností vývozních dispozic. Je však nutné brát v úvahu, že ČR má omezenou výměru oblastí, pro které je pěstování kukuřice skutečně vhodné a konkurenceschopnost našich pěstitelů je do značné míry závislá na příznivých klimatických podmínkách daného pěstebního roku.

Cukrová řepa, cukr

Pěstování cukrové řepy a výroba cukru je od roku 2004 součástí Společné organizace trhů v odvětví cukru (SOTC). Česká republika tím mimo jiné přešla i na volný bezcelní obchod v rámci celé EU. První velká reforma SOTC byla přijata až v roce 2006, do té doby cukerní systém fungoval bez podstatnějších změn od svého vzniku v roce 1967. Během cukerní reformy v letech 2006 až 2009 došlo k zásadním a významným změnám fungování trhu s cukrem uvnitř EU i ve vztahu ke třetím zemím. Reforma změnila produkční kvóty cukru ve všech produkčních členských státech zejména pomocí tzv. režimu restrukturalizace cukrovarnického průmyslu (v 5 státech výroba cukru skončila úplně), v průměru o 40 % snížila zaručenou minimální cenu cukrové řepy (na současných 26,29 EUR/t) a cenu cukru (současná referenční cena 404 EUR/t cukru), stanovila společná pravidla pro režimy přímých i nepřímých podpor v rámci SZP. Nejviditelnějším výsledkem reformy bylo snížení kvóty cukru, izoglukózy a inulínu v EU (o 5 773 365 t kvót cukru, izoglukózy a inulínu v přepočtu na ekvivalent bílého cukru). U cukru to představovalo snížení ze 17,4 mil. tun cukru ročně na **13 467 856 t** současného stavu. Doprovodným efektem bylo z celkového počtu 190 cukrovarů EU zrušení 82 z nich, což je redukce o 42 %. Tyto zrušené závody byly demontovány nebo zcela fyzicky zbourány. Jen malá část z nich byla přeměněna na výroby jiných komodit. Citelným dopadem bylo skončení pěstování řepy v případě cca 46 tisíc zemědělců.

Pěstitelé cukrové řepy v EU jsou v rámci reformy z důvodu cenové redukce minimální ceny cukrové řepy finančně kompenzováni tzv. oddělenou platbou za cukr. V ČR byla pro rok 2010, na základě podaných 823 žádostí pěstitelů, stanovena oddělená platba za cukr ve výši **341,65 Kč/t** cukrové řepy (13,932 EUR/t). V roce 2009 byla přiznána platba v celkové výši 350,59 Kč/t. Meziročně tedy došlo ke snížení oddělené platby o 8,94 Kč/t.

V důsledku cukerní reformy se podstatně snížila také národní kvóta cukru ČR v důsledku rozhodnutí jednoho tuzemského cukrovarnického podniku. Po následném připočtení dodatečné kvóty v celkové výši 20 070 t kvóta ČR poklesla od roku 2007/2008 na každoroční hodnotu **372 459,207 t**. V současnosti je cukerní reforma včetně restrukturalizace až na některé dokončovací procesy v podstatě hotova, nároky vyplaceny, celý proces prošel auditem. Evropská unie, jako tradiční výrobce cukru se stala nesoběstačným regionem ve výrobě cukru se záměrem tento chybějící cukr dovážet v surovém stavu k rafinaci ze zejména nejméně rozvinutých zemí světa.

Další výraznou změnou převážně na legislativním poli bylo zjednodušení regulačního prostředí SZP vytvořením jednoho horizontálního právního rámce pro ustanovení o zemědělských trzích (nařízení Rady č. 1234/2007, v platném znění). Proto došlo ke spojení předpisů o celkem 21 organizacích trhu do jednoho uvedeného společného předpisu. Počátek účinnosti předpisu je odlišný podle jednotlivých produktů. V odvětví cukru nabylo účinnosti od 1. října 2008. Předpis je vertikálně a horizontálně velmi složitý, obsahuje proto nezbytné převodní texty o tom, které původní články a jak jsou transformovány.

Z hlediska klimatických podmínek se dá rok 2010 charakterizovat jako teplý a ve vegetačním období jako silně teplý. Srážkově se rok nacházel v průměru, ale s velkými rozdíly a výkyvy jak v jednotlivých měsících, tak i na jednotlivých měřených stanovištích. Skutečným vybočením byl měsíc květen - na některých stanicích hodnocený jako abnormálně mokrý (přes 200 % normálu). Do sklizně a zpracování řepy, v poměrně normálním průběhu počasí zasáhly krátké, ale vydatné srážky na začátku října, které výrazně zhoršily obsah příměsí ve sklizené řepě a zředily obsah cukru v řepě a tím i celkové výsledky ročníku.

Setí cukrové řepy bylo v Čechách zahájeno v poslední březnový den. Přibližně polovina ploch byla oseta počátkem dubna, setí bylo skončeno do poloviny dubna. Celkově velmi dobrý stav vykazovaly porosty v oblasti okolí Prahy a na Mělnicku s vysokým počtem vzešlých jedinců a dobrým zapojením. Horší byl stav porostů především na těžších půdách, kde byl výsev většinou opožděn. Na těchto lokalitách leželo osivo poměrně dlouho až do období větších srážek, které přišly v průběhu druhé dekády května. Vzhledem k etapovitému vzcházení byly některé porosty poměrně nevyrovnané. Celkem bylo v ČR vyseto 66 928 výsevních jednotek osiva řepy.

Plocha cukrové řepy se po reformě stabilizovala zejména díky oblasti pěstování řepy pro výrobu kvasného lihu. To platí od roku 2006, kdy byl v Dobrovici úspěšně zprovozněn lihovar právě na zpracování řepy. V roce 2010/11 se za tímto účelem zpracovalo asi 460 tis. t řepy standardní jakosti z plochy přes 8 100 ha. Celkem dosáhla v ČR sklizňová plocha cukrové řepy **57 420 ha**.

V cukrovarnické kampani 2010/11 pracovalo opět sedm cukrovarů, z toho dva cukrovary v Čechách a pět na Moravě. Kampaň byla zahájena 18. září 2010 a skončila 7. ledna 2011. Průměrná délka kampaně dosáhla 93,6 dne a patřila opět k těm delším. Zpracováno bylo celkem 2 919 292 t cukrové řepy na výrobu cukru při nižším výnosu bulev 59,34 t/ha. Výroba cukru z řepy dosáhla celkem **432 755 t**, meziročně se tak opět zvýšila byť o nepatrných 0,3 %. Kromě tohoto cukru byl v rámci předpisů EU v režimu výroby cukru nad kvótu

vyroben i cukr z řepy vypěstované mimo území ČR v množství 26 151 tun a stal se cukrem ČR. Veškeré toto množství je pokryto vývozními licencemi na vývoz mimo EU. Průměrná cukernatost řepy vlivem špatného počasí po celou vegetaci opět, ve srovnání s předchozím rokem, poklesla na 16,65 % s velkými rozdíly v pěstitelských rajonech jednotlivých cukrovarnických podniků. Současně s tím poklesla i hodnota výnosu polarizačního cukru na 9,88 t/ha a výtěžek bílého cukru z řepy na 14,82 %. Stejným způsobem dopadla i hodnota nejsledovanější, **výnos bílého cukru z hektaru,** a to na **8,79 t/ha** (pokles o 5,5%). I přes zhoršení uvedených veličin se vzhledem ke stejně špatné klimatické situaci v celé Evropě Česká republika udržela na standardní úrovni zemí EU. Produkce melasy po řadě roků poklesu zaznamenala nárůst na **88 500 t** (meziročně o 10 919 t).

Monitorováním pohybu a zásob cukru a výkonnou organizací trhu s cukrem jsou ve členských zemích EU pověřeny příslušné platební agentury, v ČR je to SZIF. Podle jeho informací bylo na **trh EU** v roce 2009/10 prodáno z českých cukrovarů celkem **421 040 t cukru**. Z tohoto množství připadá 297 885 t na prodej na tuzemském trhu a 123 155 t bylo prodáno do ostatních zemí EU. I přes výrazné snížení cukerných kvót u většiny zemí EU dodávky cukru z ČR ani v tomto období v podstatě neklesly. Do třetích zemí nebylo v daném roce prodáno žádné množství cukru vyrobeného v kvótě (cukr prodaný mimo kvótu SZIF nesleduje). V roce 2009/10 pokračoval prodej průmyslového cukru ve zvýšeném množství 120 976 t, což je významné meziroční navýšení o 83 706 t.

V oblasti minimální ceny cukrové řepy v EU je od hospodářského roku 2009/10 stanovena minimální cena cukrové řepy ve výši 26,29 EUR/t při standardní jakosti. V roce 2010 dosáhla průměrná CZV cukrové řepy podle údajů ČSÚ hodnoty 695 Kč/t, průměrná CPV krystalového cukru v ČR v roce 2010 dosáhla hodnoty 13,09 Kč/t. V obou případech tak došlo k opětovnému poklesu o 13,8 %, resp. o 15,5%.

Zahraniční obchod vychází z údajů celní statistiky ČSÚ, která se liší od údajů v bilanční tabulce, kde jsou data o vývozu cukru od roku 2003/04 zpracována podle statistiky SZIF.

Bilance výroby a spotřeby cukru včetně cukru ve výrobcích a substituentů[1)] (tis. t)

Ukazatel	2005/06[2)]	2006/07[3)]	2007/08[4)]	2008/09[4)]	2009/10	2010/11
Počáteční zásoba	**232,2**	**105,0**	**119,8**	**62,5**	**86,4**	**41,1**
Výroba cukru z řepy	558,9	470,5	353,9	414,7	478,8	458,9
Dovoz celkem	256,7	364,0	222,2	237,0	261,9	270,0
- dovoz cukru	44,1	91,6	83,4	91,9	88,9	100,0
- cukr ve výrobcích	212,6	272,4	138,8	145,1	173,0	170,0
Celková nabídka	**1 047,8**	**939,5**	**695,9**	**714,2**	**780,1**	**743,9**
Domácí spotřeba	451,8	514,0	395,5	351,3	393,1	390,0
Vývoz celkem	491,0	305,7	238,2	276,5	346,0	340,0
- vývoz cukru	358,4	166,0	147,7	155,3	213,3	205,0
- cukr ve výrobcích	132,6	139,7	90,5	121,2	132,7	135,0
Celková poptávka	**942,8**	**819,7**	**633,4**	**627,8**	**739,0**	**730,0**
Konečná zásoba	**105,0**	**119,8**	**62,5**	**86,4**	**41,1**	**13,9**

Pramen: MZe, ČSÚ, SZIF
Poznámky:
1) Všechny údaje až do roku 2003/04 jsou uvedeny za období kvótového roku, tedy od 1.9. do 31.8. násled. roku
2) od 1.7. do 30.6.následujícího roku
3) od 1.7.2006 do 30.9.2007 (výjimečně celkem 15 měsíců)
4) od 1.10. do 30.9. příštího roku

Tak jako v předchozích letech, i v roce 2009/10 si Česká republika udržela charakter čistého vývozce cukru, neboť nejenom že **vyrobila značné množství cukru nad svoji kvótu (109 614,7 t** včetně převedeného cukru), ale velké množství prodala na trh EU i mimo něj. Aktivní saldo bilance obchodu s cukrem tak bylo potvrzeno a udrženo. Do ČR bylo **dovezeno** celkem **261,9 tis. t** cukru. Z nových členských zemí se nejvíce cukru se dovezlo ze Slovenska, celkem 21 812 t a z Polska 19 255 t.

Z ČR bylo vyvezeno celkem **346,0 tis. t** cukru**.** Výrazně se tak zvýšila dynamika vývozu. Stejně jako u dovozu cukru (13,31 Kč/kg) i u vývozu poklesla cena, a to na průměr **11,75 Kč/kg**. Vývoz na Slovensko se oproti předchozímu roku zvýšil na 34 030 t.

Brambory

Zima roku 2009/2010 byla ve srovnání s dlouhodobým průměrem mírnější a výrazně bohatší na srážky. V bramborářské oblasti napadl první sníh v druhé polovině prosince a udržel se až do poloviny března. V měsících lednu a únoru sněhová pokrývka dosahovala až 20 cm. Promrznutí půdy kolísalo, největší bylo v lednu, v únoru však půda částečně rozmrzla, ale začátkem března opět promrzla. Ve třetí dekádě měsíce března mrazy ustoupily, došlo k postupnému oteplování a rozmrzání půdy.

Ve druhé polovině dubna a první dekádě května byly příznivé povětrnostní podmínky pro přípravu půdy a zakládání porostů brambor. Situace se změnila především v poslední dekádě května, kdy dešťové srážky znemožňovaly práce spojené se zakládáním porostů. Dosázení brambor se proto na řadě míst opozdilo více než v jiných letech.

Vegetační období roku 2010 bylo velmi bohaté na srážky. Ve srovnání s dlouhodobým průměrem spadlo zhruba 150 % dešťových srážek a půda po většinu dnů byla buď silně provlhlá, nebo alespoň středně vlhká. Výjimkou byl měsíc červen, kdy napršelo pouze zhruba 57 % dlouhodobého průměru a to v první polovině, v závěru měsíce se srážky nevyskytovaly. Rovněž tak i první polovina července byla téměř bez dešťových srážek a spolu s vysokými teplotami situace výrazně přispěla k tomu, že porosty brambor v tomto období začaly trpět suchem, nať viditelně vadla a u některých odrůd se dostavovaly příznaky předčasného ukončování vegetace. K výrazné změně došlo až v druhé polovině července vlivem bouřek a dešťových přeháněk. Příznaky nedostatku vláhy postupně zmizely a většina porostů brambor začala opět plně vegetovat.

Konec měsíce července a celý srpen se vyznačovaly nadprůměrnými teplotami vzduchu a současně vysoce nadprůměrnými úhrny srážek.

Nadprůměrné srážky v měsíci září, které spadly zejména v závěru měsíce, zkomplikovaly sklizeň brambor, která tak byla dokončena za příznivých povětrnostních podmínek až v průběhu října.

Průměrná teplota a úhrny srážek na pracovišti VÚB Valečov v roce 2010

Měsíc	Průměrná teplota °C				Srážky v mm			
	Normál	2009	2010	Odchylka roku 2010 od normálu	Normál	2009	2010	Odchylka roku 2010 od normálu
I.	- 3,4	- 4,2	-3,5	- 0,1	33,7	27,2	81,2	+ 47,5
II	- 2,1	- 1,0	-1,6	+ 0,5	31,7	86,2	16,5	- 15,2
III	1,3	3,0	2,5	+ 0,8	39,0	85,5	46,2	+ 7,2
IV.	7,3	12,0	7,8	+ 0,5	42,5	9,1	73,7	+ 31,2
V.	11,6	13,1	11,7	+ 0,1	76,3	91,2	126,7	+ 50,4
VI.	15,2	14,8	16,6	+ 1,4	91,4	111,0	52,0	- 39,4
VII.	16,5	18,4	20,0	+ 3,5	80,9	87,8	138,0	+ 57,1
VIII.	16,4	18,2	17,2	+ 0,8	86,6	114,0	160,7	+ 74,1
IX.	12,3	14,6	11,2	- 1,1	48,2	24,8	91,1	+ 42,9
X.	8,0	7,1	6,4	- 1,6	46,4	61,3	9,4	- 37,0
XI.	3,1	5,3	5,2	+ 2,1	39,0	27,8	44,0	+ 5,0
XII.	-2,2	-1,0	-5,0	- 2,8	36,5	83,2	46,0	+ 9,5

Pramen: VÚB Havlíčkův Brod, Valečov, oblast Vysočiny

Plochy, hektarové výnosy a produkce brambor v ČR

Produkční plochy brambor zemědělského sektoru a domácností činily v roce 2010 úhrnem 35 050 ha.

Celkové plochy, hektarové výnosy a produkce brambor pěstovaných v ČR

Rok	Produkční plochy v ha	Průměrný výnos v t	Celková produkce v t
2004	42 141	23,57	993 203
2005	41 207	28,05	1 155 996
2006	38 549	21,70	836 614
2007	40 244	24,79	997 671
2008	37 816	25,00	945 234
2009	36 722	25,29	928 752
2010	35 050	23,45	821 862

Pramen: ČSÚ
Poznámka: Plochy a produkce za zemědělský sektor a domácnosti

Struktura celkové produkce brambor v ČR v roce 2010

	Zemědělský sektor (ha)	Domácnosti	Průměrný výnos (t/ha)	Celková slizeň (t)
Brambory rané *	1 341	1 634	16,84	50 113
Brambory ostatní	22 124	6 337	24,22	689 331
Brambory sadbové	3 613	-	22,81	82 418
Brambory celkem	**27 079**	**7 971**	**23,45**	**821 862**

Pramen: ČSÚ
*Poznámky: * Brambory sklizené do 30.6.*
Sklizně za zemědělský sektor a domácnosti

Dovoz a vývoz brambor v roce 2010

	Položka celního sazebníku	Množství (t)
Dovoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	153 146
Vývoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	49 578

Pramen: ČSÚ

Bramborový a pšeničný škrob

Bramborový škrob

Celková sklizňová plocha brambor na výrobu škrobu v roce 2010 dosáhla 4 151 ha. Bylo vyrobeno 26 710 tun bramborového škrobu. Jelikož národní výrobní kvóta činí 33 660 tun, byla naplněna jen ze 79,33 %.

Výroba bramborového škrobu

Rok	Zpracované brambory (t)	Množství vyrobeného škrobu (t)	Průměrná škrobnatost v %
2004	147 898	33 644	20,11
2005	166 353	36 281	18,80
2006	110 576	25 016	19,81
2007	147 878	32 692	18,86
2008	136 177	30 105	19,18
2009	136 581	29 618	18,70
2010	125 686	26 710	18,20

Pramen: Český škrobárenský svaz

Pšeničný škrob

Pšenice, respektive pšeničná mouka je výchozím produktem k výrobě pšeničného škrobu.

Vývoj výroby pšeničného škrobu s dopadem na osevní plochy a obilnou bilanci ČR

Rok		2006	2007	2008	2009	2010
1.	**Výroba pšeničných škrobů v ČR (tis. tun)**	21,9	20,5	18,4	19,3	19,9
2.	**Spotřeba pšenice (ř. 1x2,7) (tis. tun)**	59,1	55,4	49,7	52,2	53,8

Pramen: Český škrobárenský svaz

Olejniny

V České republice bylo v roce 2009/10 sklizeno celkem 486,5 tis. ha olejnin, které zaujímaly celkem 16,1 % orné půdy ČR. Podle definitivních údajů ČSÚ o sklizni zemědělských plodin dosáhla celková produkce olejnin 1,30 mil. t.

Pro marketingový rok 2010/11 bylo v České republice podle údajů ČSÚ oseto olejninami 490,4 tis. ha a předpokládaná produkce by měla vzhledem k mírnému poklesu hektarových výnosů činit přibližně 1,20 mil. t olejnatých semen.

Sklizňová plocha řepky dosáhla v roce 2009/10 celkem 354,8 tis. ha a produkce řepkového semene 1,128 mil. t, což je nárůst produkce proti minulému roku o 79,2 tis. t. V průměru marketingového roku 2009/10 dosáhla cena zemědělských výrobců dále/ CZV řepkového semene 6 924 Kč/t. Vývoz řepkového semene činil rekordních 476,6 tis t a průměrná deklarovaná vývozní hodnota 6 894 Kč/t.

Pro marketingový rok 2010/11 bylo oseto řepkou olejkou 368,8 tis. ha. Průměrný hektarový výnos dosáhl 2,83 t a celková produkce řepkového semene 1,042 mil. t. Předpokládaný meziroční pokles světové, evropské i domácí produkce semene řepky olejné znamenal růst cen na domácích i zahraničních trzích.

Slunečnice v ČR byla v marketingovém roce 2009/10 sklizena z 25,6 tis. ha. Plochy proti minulému roku vzrostly o 4,8 %. Celková produkce dosáhla 61,0 tis. t semene. Průměrná CZV v tomto roce klesla na 6 085 Kč/t. Z ČR bylo vyvezeno celkem 47,9 tis. t slunečnicového semene a deklarovaná vývozní hodnota činila 6 517 Kč/t. Dovezeno do ČR bylo 4,2 tis. t a průměrná deklarovaná dovozní hodnota semene na zpracování činila 15 517 Kč/t. Pro marketingový rok 2010/11 bylo slunečnicí oseto 27,2 tis. ha, tj. o 1,6 tis. ha více než v roce minulém. Celková produkce slunečnicového semene činila 57,4 tis. t.

V roce 2009/10 reagovali pěstitelé máku na sníženou poptávku i CZV a mákem oseli 53,6 tis. ha, tj. pokles ploch proti minulému roku o 16,2 tis. ha. Celková produkce makového semene činila 32,7 tis. t. Makového semene bylo do ČR dovezeno 2,2 tis. t a vyvezeno 28,8 tis. t. Deklarovaná hodnota při vývozu semene na zpracování klesla na průměrných 22 650 Kč/t, tj. meziroční pokles o 14 602 Kč/t.

Nízká CZV makového semene měla opět vliv na osevní plochy. Pro marketingový rok 2010/11 bylo podle údajů ČSÚ oseto 51,1 tis. ha a produkce dosáhla 23,69 tis. t makového semene.

Zvýšená nabídka semene hořčice ovlivnila CZV, která v průměru marketingového roku 2009/10 klesla na průměrných 11 510 Kč/t, tj. meziroční pokles o 8 259 Kč/t. Přestože bylo hořčičného semene vyvezeno celkem 19,8 tis. t, domácí zásoby stále převyšují 10 tis. t.

Nízká CZV a vysoké zásoby hořčičného semene měly vliv na osevní plochy. Pro marketingový rok 2010/11 bylo podle údajů ČSÚ oseto 26,8 tis. ha, tj. o 15 tis. ha méně než v roce minulém.

Lnem olejným bylo v roce 2009/10 oseto v ČR 2 631 ha a při výnosu 1,63 t/ha dosáhla produkce 4 291 t. Průměrná CZV v tomto marketingovém roce dosáhla 13 375 Kč/t. Pro rok 2010/11 bylo podle údajů ČSÚ oseto lnem olejným 4,1 tis. ha. Podle ČSÚ dosáhla produkce lněného semene 3,9 tis. t.

Luskoviny

Luskoviny se v ČR, ale i ve většině evropských zemí, dostávají v posledních letech do útlumu a menšího pěstitelského zájmu a bohužel se nedaří se dosahovat vyšších výnosů, dobré kvality produkce a příznivé realizace na trhu. VČR poklesly plochy luskovin až na úroveň kolem 1% orné půdy a v EU na 2-3% orné půdy, což nebylo nijak kompenzováno růstem výnosů. Jednou z hlavních překážek rozšiřování ploch luskovin je též silná konkurence ze strany importu sojových bobů, či jejich pokrutin do EU a ČR.

V posledních dvou letech stagnuje výměra pěstování luskovin na zrno na úrovni kolem 30 tis. ha. V roce 2010 zaujímaly luskoviny přibližně 1,3 % z 2,45 mil. ha orné půdy v České republice. Převážnou část výměry luskovin činil hrách s osevní plochou 24 391 ha pěstovaných na zrno (78 %). Osevní plocha lupiny byla 2 097 ha (7 %) a plocha ostatních luskovin na zrno (mimo sóji) byla 4 830 ha (15 %). Celková osevní plocha luskovin tak meziročně vzrostla o 2 315 ha (tj. 8%) na 31 318 ha. Ačkoliv v roce 2010 došlo k mírnému nárůstu ploch hrachu, který je do jisté míry odrazem nižšího výsevu jarního ječmene, dosahované výnosy byly poznamenány nepříznivým průběhem počasí v počátku vegetace, době dozrávání a sklizně. Při průměrném výnosu 1,86 t/ha činila v roce 2010 celková produkce luskovin na zrno 58 138 t a byla tak o 3 934 t (tj. o 6,3 %) nižší než v roce předešlém. Z toho produkce hrachu setého činila 48 242 t, produkce lupiny 2 554 t a produkce ostatních luskovin 7 342 t. Hrachu, našeho hlavního zástupce luskovin, tak bylo při průměrném výnosu 1,98 t/ha sklizeno o 3 624 t (tj. o 7%) méně než v předchozím roce. Z luskovin byla samostatně sledována ještě lupina pěstovaná na zrno, které bylo při průměrném výnosu 1,22 t/ha sklizeno 2 554 t.

Podle údajů ČSÚ se během roku 2010 pohybovaly ceny hrachu krmného v rozmezí od 3 405 Kč/t do 4 636 Kč/t. Průměr cen za celý rok byl 3 943 Kč/t. Situace u potravinářského hrachu byla o něco lepší, zde průměrná cena za rok 2010 dosáhla 5 608 Kč/t.

Vývoj výroby luskovin

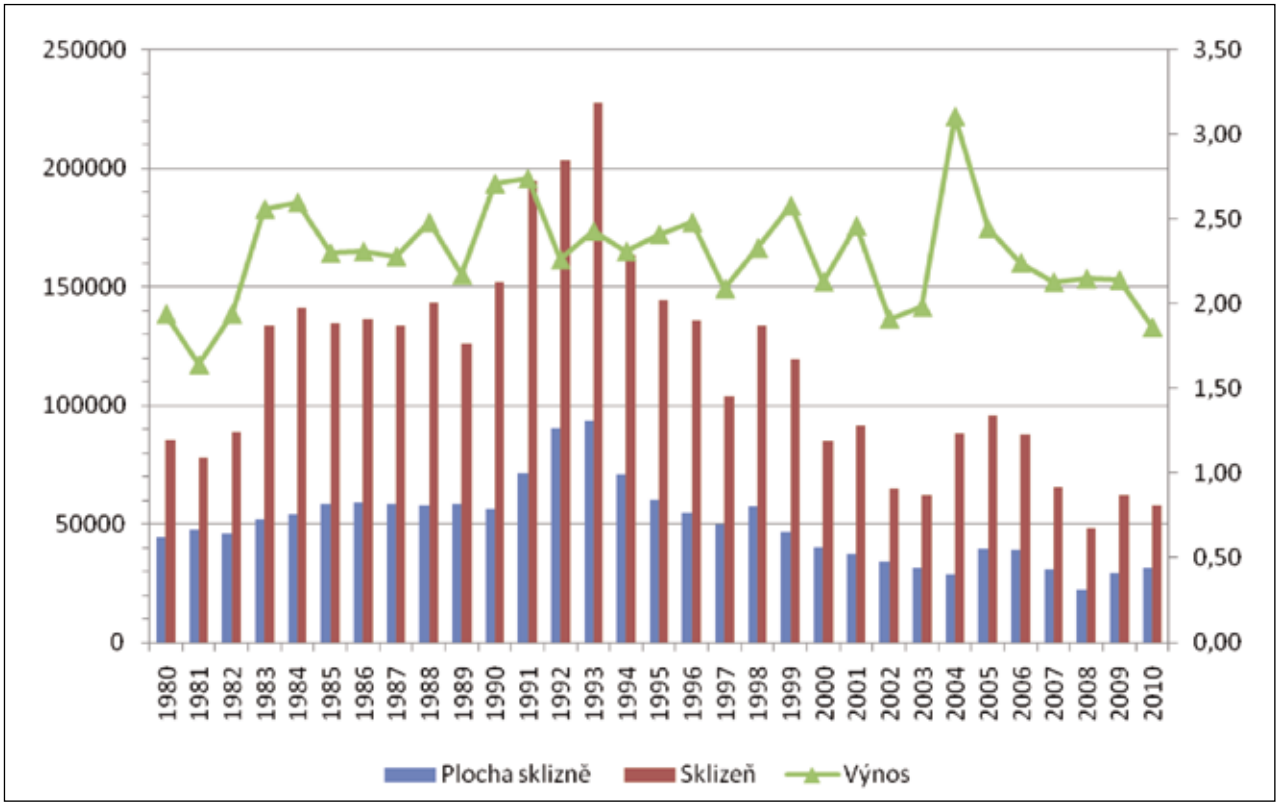

Pramen: ČSÚ

Len přadný a konopí seté

Len přadný

V posledních několika letech nastal pokles osevních ploch lnu přadného v celém světě. Výjimkou nebyly ani tradiční lnářské západoevropské země – Francie, Belgie a Nizozemí, kde se pěstitelské plochy snižují již od roku 2006. Největší pokles ploch přadného lnu byl zaznamenán v České republice a také v Litvě, kde pěstování lnu pro průmyslové zpracování bylo ukončeno. V ČR zůstaly jen malé pěstitelské plochy určené pro semenářské účely v rozsahu nepřevyšujícím 10 ha. Všeobecné snížení pěstitelských ploch bylo způsobeno nízkou cenou roseného stonku a lněných vláken v důsledku vysokých zásob vlákna a cenové politiky čínských odběratelů, kteří i nadále omezovali nákup. Světové osevní plochy lnu přadného se pohybují na úrovni přibližně 400 000 ha. V EU 27 se celková pěstitelská plocha přadného lnu snížila z 120 000 ha v roce 2004 na 84 070 ha v roce 2008, v hospodářském roce 2009 až na 69 868 ha. V roce 2010 bylo zaseto

pouze 69 556 ha lnem přadným. Zásoby dlouhého vlákna vzrostly - jejich aktuální výše je cca 90 tis. t. Největším výrobcem lněných tkanin je Čína, kam také směřuje 85 % celkového sortimentu lnářských surovin, produkovaných v hlavních pěstitelských zemích EU. Další exportní destinací je Indie (5 % vývozu) a USA (4 % vývozu).

Len přadný je komodita řízená v EU zásadami SOT a jednotlivým členským zemím EU jsou stanovena národní garantovaná množství produkce dlouhých a krátkých vláken. Prvním zpracovatelům se vyplácí podpora na zpracování dlouhého a krátkého vlákna do výše národního garantovaného množství. Podpora na zpracování dlouhého lněného vlákna ve výši 160 €/ha a krátkého lněného a konopného vlákna ve výši 90 €/ha bude dle NR (ES) č.72/2009 zachována do hospodářského roku 2011/2012.

Vzhledem k zvyšující se platbě SAPS a naopak snižující se platbě na TOP-UP pro přadný len (1 665 Kč) nebylo pro pěstitele motivující, a proto plocha přadného lnu zůstala na velice nízké úrovni. Vzhledem k nízkým pěstebním plochám a objemům výroby se přidělené národní kvóty nečerpají v plné výši.

Pěstování přadného lnu v ČR, při nákladech 20 670 Kč/ha a souhrnných příjmech (za rosený stonek, semeno a přímé platby) 17 865 Kč/ha, vykazuje zápornou rentabilitu 2 805 Kč/ha.

V České republice bylo v roce 2010 podle údajů Lnářského svazu ČR lnem přadným oseto pouze 10 hektarů. K setí byly použity 2 odrůdy lnu a to Venica a Rina. Len byl zaset v průběhu druhé poloviny dubna. Pro vzcházení byly dobré půdní i povětrnostní podmínky, porosty v průběhu vegetace byly hodnoceny jako rozkolísané. Porosty byly sklizeny jako semenářské v plné zralosti lnu.

Dle předpokladů byl rok 2009 posledním, kdy se na provozních plochách v ČR pěstoval přadný len pro výrobu dlouhého lněného vlákna. V roce 2010 a pravděpodobně i v dalších letech bude přadný len pouze přeséván pro udržení vitálního osiva českých odrůd. Lze předpokládat, že se rozšíří využívání stonku olejného lnu ke zpracování na krátké lněné vlákno pro technické účely. Potřeba krátkého vlákna pro průmysl v ČR je v současné době větší než 10 000 t ročně.

Bilance výroby a spotřeby roseného stonku lnu přadného [1)]

Ukazatel	MJ	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	Meziroční index 20011/10
Produkční plocha lnu přadného	tis. ha	2,75	0,824	0,18	0,15	0,01	6,67
Hektarový výnos rosených stonků	t/ha	3,27	3,45	3,40	3,35	3,5	1,04
Počáteční zásoba rosených stonků	**tis. t**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,.0
Výroba	tis. t	9,00	2,80	0,54	0,49	0,035	0,07
Dovoz rosených lněných stonků	tis. t	0,12	0,09	0,09	0,00	0,0	0,0
Celková nabídka	**tis. t**	9,12	2,89	0,63	0,49	0,035	0,07
Domácí spotřeba celkem	tis. t	8,43	2,48	0,04	0,49	0,035	0,07
Vývoz rosených lněných stonků	tis. t	0,69	0,41	0,59	0,00	0,00	0,0
Celková poptávka	**tis. t**	9,12	2,89	0,63	0,49	0,035	0,07
Konečná zásoba	**tis. t**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0

Pramen: ČSÚ, Lnářský svaz ČR, Statistika zahraničního obchodu ČSÚ, MZe, VÚZE, Vlas Berichten 2002-2011, ČNB
Poznámky: 1) Marketingový rok u lnu přadného začíná 1. 7. roku sklizně a končí 30. 6. následujícího rok

Konopí seté

U konopí setého celková pěstitelská plocha v EU 25 v roce 2008 poklesla na 10 544 ha. Produkce naopak, vzhledem k vyšším výnosům, mírně narostla na 77 651 t. V roce 2009 osetá plocha vzrostla na 14 550 ha a v roce 2010 bylo konopí pěstováno na ploše 15 014 ha. Největší plochy konopí v EU jsou ve Francii a to 10 500 ha. Dále se konopí pěstuje v Německu, Velké Británii, Holandsku, Polsku, ČR, Finsku a Rakousku.

Pěstování konopí v ČR a jeho uplatnění pro textilní užití i jako energetického zdroje se začalo ověřovat v roce 1998. Plochy této plodiny postupně narůstaly do roku 2007, kdy bylo konopím oseto cca 1 530 ha, průměrný hektarový výnos konopného stonku byl 6 t a celková produkce dosáhla 10 tis. t. V důsledku odbytových a realizačních problémů konopného stonku v roce 2009 pěstitelská plocha konopí poklesla na 258 ha a v roce 2010 jen 180 ha. Při průměrném výnosu 5,5 t/ha bylo sklizeno 900 t stonku. Předpokládaná výroba krátkého konopného vlákna je 80 t.

Pro pěstování v ČR byly odzkoušeny odrůdy Beniko, Bialobrzeskie a Monoica, které jsou zapsány ve Státní odrůdové knize ČR a jsou vedeny i ve Společném katalogu odrůd druhů zemědělských rostlin, takže se na ně vztahuje podpora v rámci přímých plateb. Ve srovnávacích pokusech a na provozních plochách se v ČR zkouší dalších 10 - 15 evropských odrůd konopí setého.

Kromě výše zvýšených plateb v rámci SAPS a TOP UP mohli pěstitelé konopí poprvé v roce 2010 žádat v rámci národních dotací podle Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na základě § 2 a §2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství na dotační titul 3.i. podpora použitého uznaného osiva konopí setého. V rámci tohoto dotačního programu lze využít finanční prostředky do výše 60 000 Kč/t uznaného osiva konopí setého při splnění daných podmínek, které jsou uvedeny ve výše zmíněných Zásadách. V rámci tohoto dotačního titulu bylo oseto 60,22 ha při celkové podpoře 96 600 Kč (sazba 60 000 Kč/t). V roce 2011 lze tento dotační titul také využít i pro uznané osivo lnu, doposud bylo možno dotaci využít pro osivo lnu přadného.

Zelenina

Rok 2010 byl mimořádně klimaticky nepříznivý pro naše i zahraniční pěstitele zeleniny. Jarní tání sněhové pokrývky bylo příčinou přemokření pozemků, určených pro pěstování zeleniny. Z toho důvodu stihla většina pěstitelů zasít pouze omezené množství zeleniny z přímých výsevů (mrkev, petržel). Vydatné srážky v jarních měsících omezovaly kultivační práce, výsadbu a znesnadňovaly kvalitní provedení chemické ochrany.

Od poloviny června až do konce července 2010 nastalo období vysokých teplot. To bylo pro některé druhy zeleniny příznivé, některé druhy zaznamenaly zpomalení růstu. Avšak v první dekádě srpna přišly opět mohutné přívalové deště, které způsobily rozvodnění některých menších vodních toků a zaplavení rozsáhlých okolních oblastí. Na nerovných polích byl častý vznik vodních louží, které neměly možnost odtoku. Deštivé počasí dále omezovalo vjezd zemědělské mechanizace do polí a chemickou ochranu, což způsobilo vyšší zaplevelenost zeleninových porostů.

Největší škody způsobily povodně na Moravě, kde zničily již založené porosty zeleninových kultur. Dle rámcového šetření bylo povodněmi zcela zničeno zhruba 500 ha zeleninových ploch, kde porosty podlehly hnilobě. Na dalších cca 10 % ploch byla z důvodu zatopení pozemků znemožněna výsadba, případně výsev, dalších 10 % zeleninových ploch bylo vyseto a vysázeno pozdě. Další přívalové deště přišly ve třetí dekádě září, což pěstitelům opět zkomplikovalo vjezd do polí a přispělo k rozšíření zatopených míst. Vysoká vlhkost vzduchu a permanentní srážky byly příčinou vyššího výskytu houbových chorob. Velké problémy pěstitelům činili tradiční škůdci jako například dřepčíci, třásněnky atd.

Trend snižování pěstebních ploch zeleniny pokračoval i v roce 2010, kdy byl zaznamenán pokles z 13 835 ha na 13 396 ha (tj. -3 %). Celková sklizeň zeleniny, vlivem velmi nepříznivého průběhu počasí, klesla meziročně téměř o 14 % a dosáhla 218,6 tis. t. Nižší úroda byla téměř u všech zeleninových druhů, výjimku tvořily pouze okurky nakládačky, kterých se sklidilo o 19 % více než v roce 2009. K nejvýraznějšímu meziročnímu snížení produkce došlo u rajčat (-30 %), dále u kapusty (-24 %), hlávkového zelí (-20 %), mrkve (-13 %) a cibule (-11 %).

Vlivem nižších sklizní zeleniny v roce 2010 nejen v ČR, ale i v ostatních evropských zemích, se odbytové ceny zeleniny zvýšily a částečně tak kompenzovaly pěstitelům vzniklé ztráty. V porovnání s předchozím rokem ceny zemědělských výrobců vzrostly nejvíce u hlávkového zelí, celeru, cibule, mrkve, kapusty, květáku, papriky a salátů.

Průměrné roční ceny zemědělských výrobců v ČR v Kč/t

Druh zeleniny	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Celer bez natě	10 822	10 347	8 597	7 176	9 905	9 400	8 405	7 861	11 502
Cibule suchá	5 899	5 655	7 024	3 119	5 311	7 688	5 307	4 325	6 320
Česnek	27 498	32 050	40 131	44 744	43 268	53 622	66 183	58 423	59 340
Kapusta hlávková[2)]	5 782	7 732	5 693	5 857	7 264	7 028	6 379	5 967	8 166
Kedlubny bez natě	4 196	5 420	21 223	23 641	22 407	-	24 000	23 231	25 597
Kedlubny s natí[1)]	26 147	30 063	28 895	30 861	26 156	22 266	21 905	20 332	23 239
Květák	10 523	11 661	10 490	12 386	12 939	12 094	11 171	10 902	14 127
Mrkev bez natě	6 416	5 990	5 618	5 306	6 328	6 515	6 107	4 655	6 509
Okurky nakládačky	11 869	11 001	13 630	10 657	11 237	13 000	-	14 166	14 000
Okurky salátové	14 689	15 446	18 474	17 740	16 527	19 723	19 203	17 772	18 786
Paprika zeleninová	17 922	14 583	16 303	13 480	16 846	17 067	18 291	14 023	18 603
Petržel bez natě	12 944	12 959	11 107	10 377	12 967	13 503	14 351	15 871	18 203
Pór	12 291	16 151	13 785	14 044	15 478	12 936	12 026	11 064	13 510
Rajčata	19 390	21 836	16 169	21 748	19 239	19 986	18 597	17 502	20 716
Ředkvička[3)]	24 255	32 964	38 503	33 240	28 069	26 966	26 996	28 877	30 152
Salát[4)]	26 748	32 587	32 503	33 586	34 667	27 293	23 498	21 487	28 639
Špenát	2 730	3 000	3 256	3 232	3 323	2 451	2 450	2 462	2 492
Zelí hlávk. červené[5)]	5 584	5 584	4 355	4 650	6 628	6 216	4 801	4 573	7 012
Zelí hlávkové bílé[5)]	5 371	4 658	3 007	4 496	5 054	4 577	3 520	3 246	4 996

Pramen: ČSÚ
Poznámka: [1)] 6 ks = 1 kg, [2)] 1 ks = 1 kg, [3)] 6 svazků = 1 kg, [4)] 6 ks = 1 kg, [5)] 1 ks = 1 kg

V roce 2010 se v porovnání s předchozím rokem celkový počet zelinářů mírně snížil (na 462), zejména pěstitelů s výměrou pod 1 ha, kteří pravděpodobně přeměnili produkční plochy na okrasné trávníky a parkovou úpravu. Drobní pěstitelé se většinou specializují na prodej ze dvora a na běžných a farmářských tržnicích, případně se snaží realizovat dnes velmi propagovaný systém „zeleninových bedýnek“. Podíl samozásobení domácností zeleninou v ČR s měnícím se životním stylem a novými trendy stále klesá. V současné době je odhadován na 13,5 % z celkové produkce zeleniny (tj. cca 250 tis. domácností s průměrnou pěstební plochou pohybující se okolo 50 m^2).

Od roku 2007 byla zavedena podpora na pěstování zeleniny v tzv. „integrovaném systému produkce“ (IPZ). V tomto roce pěstovalo zeleninu dle stanovených podmínek celkem 63 zelinářů na 4 572 ha a v roce 2010 to bylo již 87 zelinářů s plochou 5 360 ha.

Dovoz čerstvé zeleniny do ČR se v roce 2010 mírně zvýšil v porovnání s předchozím rokem a dosáhl objemu 563,0 tis. t v hodnotě 9,3 mld. Kč. Zvýšil se především dovoz cibule, melounů a mrkve. Dodávky ze zemí EU zůstaly téměř na stejném objemu roku 2009, tj. 508,8 tis. t a na celkovém dovozu čerstvé zeleniny se podílely 90,4 %. Největšími dodavateli zeleniny bylo Nizozemsko (125,5 tis. t), Německo (91,4 tis. t), Španělsko (88,1 tis. t), Maďarsko (31,1 tis. t), Itálie (44,0 tis. t) a Polsko (39,3 tis. t).

Vývoz čerstvé zeleniny se od roku 2004 každoročně zvyšuje, avšak na tomto nárůstu se největší měrou podílí reexport. Při snižující se tuzemské produkci zeleniny a tím stále větší potřebě jejího dovozu je jasné, že vývoz z ČR zahrnuje především zeleninu jiné provenience. V roce 2010 se z ČR vyvezlo 99,3 tis. t čerstvé zeleniny v hodnotě 1,8 mld. Kč. Do zemí EU směřovalo celkem 99,1 tis. t, tzn. 99,7 % z celkového objemu vývozu, a to zejména na Slovensko (77,9 tis. t), dále pak do Polska (6,4 tis. t), Německa (6,1 tis. t), Maďarska (3,8 tis. t) a Rumunska (1,6 tis. t).

Ovoce

V zimě 2009/2010 byla velká část území naší republiky dosti dlouho pokryta vysokou sněhovou pokrývkou, přičemž neobvykle napadlo více sněhu v nižších polohách, než v podhorských oblastech. Přesto byly některé lokality zasaženy holomrazy, což způsobilo menší lokální škody ve školkařské produkci. Zima byla stabilní, avšak teploty místy poklesly i na Moravě až na -27° C, následkem čehož v některých lokalitách došlo ke zmrznutí květních pupenů u meruněk, broskvoní a třešní již v zimním období. Přes zdánlivě velmi příznivý průběh zimy namrzla řada zejména okrasných druhů (*Prunus laurocerasus, Lonicera pileata, Parthenocissus tricuspidata,* aj.). Z ovocných druhů došlo oblastně k mrazovému poškození pupenů u slivoní a v některých oblastech i u višní.

V průběhu jara nastal značný tlak škůdců (u hrušní dosti silný výskyt mer), avšak nástup horkého a suchého léta umožnil dostatečné namnožení predátorů, kteří, v případě, že ovocnář nepoužil nevhodné přípravky k ochraně, posléze škůdce zlikvidovali.

Počátek jara byl velmi chladný s rychlým nástupem teplého počasí. V době květu stromů se však prudce ochladilo a po celý květen přetrvávaly hojné dešťové srážky. Včely přestaly létat, takže, přestože ovocné stromy kvetly v letošním roce velmi dlouho, nemohlo u peckovin dojít k dostatečnému opylení. Následně se na jádrovinách i peckovinách rozšířily houbové choroby (strupovitost a moniliový úžeh), proti nimž nebylo prakticky možno efektivně zasáhnout, protože farmáři se do podmáčených sadů k jejich ošetření s technikou nedostali.

Úhrn srážek za květen přesáhl v některých lokalitách Moravy 400 mm, ale i v Čechách dosahovaly úhrny srážek hodnot okolo 120 - 200 mm. Zcela zaplaveno bylo 45 ha sadů a u některých dalších sadů se projevily následky asfyxie (především ve Velkých Němčicích a na Znojemsku). V průběhu června a července bylo velmi horké a suché počasí, které v srpnu vystřídaly silné deště. Následné záplavy na severu Čech ovocnářské oblasti však prakticky nezasáhly.

Průběh počasí tak negativně poznamenal kvalitu a množství ovoce. Celková produkce ovoce v roce 2010 dosáhla 297,7 tis. t, což je meziroční pokles o 29 %. Jedná se tak o nejnižší sklizeň ovoce v novodobé historii českého ovocnářství. V produkčních ovocných sadech, které jsou rozhodující pro pěstování konzumního ovoce, klesla úroda ovoce meziročně dokonce o 32 % na 121,0 tis. t.

Sklizeň jablek, které jsou u nás hlavním ovocným druhem, klesla o 29 % na 103,3 tis. t a byla nejnižší od roku 1995. Tato skutečnost se odrazila i v nižším objemu naskladnění jablek pro letošní obchodní sezonu, což znamená, že na českém trhu bude až do další sklizně převážná většina jablek z dovozu. Z peckovin měly největší pokles meruňky (o 75 %), sklizeň višní klesla o 50 % a švestek o 44 %.

Celková výměra ovocných sadů v ČR v roce 2010 činila 22 776 ha, z toho je evidováno 16 505 ha plodných produkčních sadů. I přes mírný pokles podílu přestárlých produkčních sadů v průběhu posledních let je jejich věková struktura stále nevyhovující – v roce 2010 klesl na 46,1 % (v roce 2009 činil 46,8 %). Zvýšila se meziročně plocha sadů v plné plodnosti (o 33 ha) a v roce 2010 se na celkové výměře produkčních sadů podílela 36,2 %. Nevyhovující věkovou strukturu má nadále drobné ovoce stejně jako broskvoně, višně a také jabloně, jejichž plocha přesahuje polovinu výměry všech produkčních ovocných sadů. Od roku 1994 do 2010 bylo v ČR nově vysázeno celkem 9 607 ha produkčních sadů, z toho s podporou v rámci dotační politiky státu 8 326 ha.

Výpadek sklizní postihl v roce 2010 i ostatní země v Evropě. Např. Polsko, které je největším evropským producentem jablek, utrpělo u jablek 29% propad sklizně na asi 1,8 mil. t. Podle odhadů se v EU sklidilo cca 9,5 mil. t jablek, což představuje druhou nejnižší sklizeň za posledních 10 let.

Malá nabídka ovoce na trhu vedla k růstu jak cen zemědělských výrobců (CZV), tak od II. poloviny roku 2010 i cen spotřebitelských. Vyšší růst CZV jablek však negativně ovlivňují nižší spotřebitelské ceny banánů a citrusového ovoce, u kterých byla vyšší úroda. I přes zvýšení cen ovoce budou však ztráty ovocnářů v tržbách dosahovat pravděpodobně několik desítek milionů korun.

Průměrné ceny zemědělských výrobců v ČR **v Kč/t**

Druh ovoce	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Jablka konzumní	8 548	8 289	9 047	8 048	8 922	10 256	10 371	7 808	8 607
Jablka moštová	1 637	2 622	1 573	2 642	2 417	5 112	1 782	1 298	2 668
Hrušky	8 797	10 538	10 323	10 145	10 215	11 133	11 319	8 400	11 755
Broskve	13 957	13 711	11 500	10 879	12 829	12 806	12 010	9 891	12 855
Meruňky	22 449	15 446	13 401	17 008	14 375	16 155	19 182	14 584	19 884
Švestky	9 733	11 472	9 402	11 756	8 090	10 500	9 180	7 964	10 364
Třešně	22 753	17 182	22 532	19 811	24 746	19 900	29 366	26 460	30 314
Rybíz červený a bílý	12 872	17 573	6 221	5 936	6 442	11 889	7 647	6 643	7 017
Rybíz černý	13 072	13 383	1)	1)	1)	1)	8 400	9 500	9 500
Ořechy vlašské	1)	1)	29 000	29 882	35 000	33 000	32 000	1)	1)
Jahody tříděné	31 224	44 722	39 129	31 748	34 715	47 072	1)	37 960	1)

Pramen : ČSÚ
Poznámka: Statistka údaj neuvádí

Producenti ovoce v ČR jsou zapojeni do Integrovaného způsobu pěstování ovoce (IPO). Podmínky a pravidla pěstování a podpor jsou řešeny v rámci HRDP NV č. 242/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a od roku 2007 také v rámci Programu rozvoje venkova NV č. 79/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Obě zmiňovaná nařízení řeší také podmínky a podpory v ekologickém ovocnářství.

V roce 2010 bylo v ČR na základě podaných žádostí a vyplacených finančních podpor registrováno 318 pěstitelů ovoce v systému IPO s celkovou plochou 12 078 ha sadů. Z tohoto počtu je 271 členů s výměrou 11 tis. ha sadů a ovocných školek registrováno ve Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO), což je dobrovolné sdružení pěstitelů a zástupců výzkumu a je součástí Ovocnářské unie ČR.

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR v roce 2010 vzrostl o 13 % oproti předchozímu roku na 613,8 tis. t v hodnotě 11,3 mld. Kč. Dodávky ovoce ze zemí EU opětovně meziročně vzrostly (+13 %) na objem 373,0 tis. t a na celkovém objemu dovezeného ovoce se podílely 61 %. Největšími dodavateli ovoce bylo tradičně Španělsko (85,4 tis. t), Itálie (80,3 tis. t), Francie (53,9 tis. t), Německo (52,6 tis. t), Řecko (28,9 tis. t) a Polsko (19,2 tis. t).

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce včetně reexportu v roce 2010 se oproti roku 2009 zvýšil na 167,4 tis. t v hodnotě 2,8 mld. Kč. Do ostatních zemí EU bylo exportováno 165,5 tis. t ovoce, což představuje 98,9% podíl na celkovém objemu vyvezeného ovoce. Největší množství ovoce směřovalo především na Slovensko (90,9 tis. t), dále pak do Německa (31,8 tis. t), Rumunska (16,0 tis. t), Rakouska (11,4 tis. t) a Polska (6,5 tis. t).

Chmel

Chmel bezpochyby vždy patřil mezi naše nejintenzivnější plodiny a velmi významné exportní zemědělské komodity. Česká republika se tradičně řadí mezi největší světové producenty chmele. Přes 80 % chmele je každoročně vyváženo, český chmel také tvoří kvalitativní základ českých a světových piv. Česká republika je čtvrtým největším producentem chmele na světě (za Německem, USA a Čínou) zároveň je největším producentem jemného aromatického chmele s nižším výnosovým potenciálem, ale specifickými aromatickými vlastnostmi a zemí s největší plochou jedné odrůdy na světě.

Po sklizních 2006 a 2007 byl trh poznamenán výrazným nedostatkem chmele. V posledních dvou letech se ale situace zcela obrátila a chmele je v celosvětovém měřítku značný přebytek. Poslední tři roky vysoké produkce a současná stagnace a propad trhů s pivem, permanentní snižování dávek chmelení na hektolitr a užití pre-izomerizovaných produktů se v komplexu stává hrozbou pro celosvětový chmelařský průmysl. Nadprodukce roku 2010 v Německu a České republice má za následek další prohloubení problémů s odbytem chmele. Právě v ČR dosáhl výnos historických hodnot a tak došlo již v průběhu sklizně k zřízení tzv. poolu, ve kterém byl chmel soustředěn.

V roce 2010 činila pěstitelská plocha podle údajů ÚKZÚZ 5 210 ha tj. o 98,2 % skutečnosti roku 2009. Majoritní odrůdou stále zůstává Žatecký poloraný červeňák (ŽPČ), v roce 2010 jím bylo osázeno 87,5 % (tj. 4 557 ha) celkové pěstitelské plochy. Hybridní odrůdy zaujímají v odrůdové skladbě českých chmelů nadále relativně malý podíl, který činí celkem 12,1 % z celkové plochy (tj. 631 ha), což v porovnání s rokem 2009 je o 25 ha méně. Z hybridních odrůd chmele největší výměru zaujímají odrůdy *Premiant* (277 ha), *Sládek* (277 ha), *Agnus* (61 ha) a *Bor* (4 ha). V roce 2010 se meziročně snížila plocha výsazů chmele o 64 ha na 193 ha (což tvoří 3,7 % sklizňové plochy). Chmel podle ÚKZÚZ pěstuje v ČR 135 subjektů (91 v Žatecké oblasti, 31 v Úštěcké oblasti a 13 v Tršické oblasti).

Vzhledem ke světovému vývoji na trhu s chmelem výrazně poklesla plocha hybridních odrůd a snížila se také celková výsadba chmele. Navzdory světovému vývoji se nově v odrůdové skladbě chmele objevila nová registrovaná odrůda Vital (registrovaná v roce 2008), která se v roce 2010 pěstovala na 1 ha. Nová odrůda Vital vykazuje obsah alfa kyselin 13 až 17 % hm. a beta kyselin 7 až 11 % hm. Jedná se o první odrůdu, která vykazuje vysoký obsah farmaceuticky významné látky desmethylxanthohumol (DMX) 0,26 – 0,49 % hm.

Plocha a produkce chmele v ČR

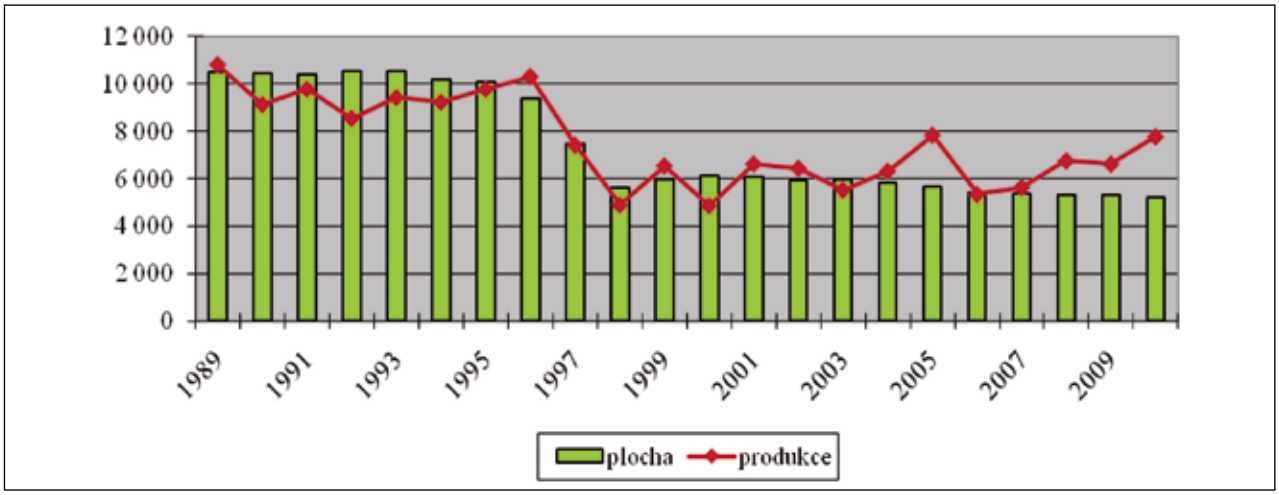

Pramen: ÚKZÚZ

Sklizeň chmele 2010 v České republice je historicky nejvyšší. Od roku 1920 nebyl ročník, který by dosahoval této úrovně. Výnos z jednoho hektaru, který byl v roce 2010 ve výši 1,49 tuny, předčil i doposud nejlepší výnos z roku 2005, kdy byl průměrný výnos 1,38 t/ha.V ČR se v roce 2010 podle údajů ÚKZÚZ sklidilo celkem 7 771,7 t, tj. o 1 156 t (17,5 %) více než v roce 2009, při průměrném výnosu 1,49 t/ha (meziroční růst o 19,2 %). V Žatecké chmelařské oblasti bylo vypěstováno celkem 5 620,4 t, tj. výnos 1,47 t/ha, v Úštěcké oblasti celkem 903,2 t, tj. 1,42 t/ha a v Tršické chmelařské oblasti celkem 1 248,1 t, tj. 1,68 t/ha. Největší podíl na produkci českého chmele měla v roce 2010 nadále jemná aromatická odrůda - *ŽPČ* (84,5 %) a zbytek (15,6 %) tvořily hybridní odrůdy. Takto rekordní sklizeň už dopředu předurčovala problémy s realizací kupních smluv, zároveň přebývající chmel byl vykupován do chmelového pool. Dle předběžných odhadů lze předpokládat, že zhruba 20 % produkce nemá svého odběratele.

Průběh počasí v roce 2010 ve vegetaci nebyl pro růst a vývoj chmele zcela příznivý, a to především z hlediska nízkých teplot pro růst v květnu a naopak tropických teplot od konce června až do poloviny července. Srážky byly četnější, což z hlediska vlhkostních poměrů půdy způsobovalo oddálení ochranářských a kultivačních zásahů. I přes uvedené nepříznivé okolnosti byl ve všech chmelařských oblastech ČR v roce 2010 dosažen rekordní výnos chmele.

Průměrná hodnota obsahu alfa hořkých kyselin (měřený metodou EBC 7,7) v roce 2010 u odrůdy ŽPČ byla 3,1 % hmot. v sušině (2,8 % hmot. v původním chmelu). Hodnota alfa hořkých kyselin byla v dlouhodobém horizontu podprůměrná a je srovnatelná se sklizněmi 1994, 2002, 2003 a 2007. Rozdíl oproti průměru za posledních 17 let byl 0,55 % hmot. v sušině (15 % rel.), oproti roku 2009, kvalitní sklizni, byl obsah podstatně nižší, a to o 0,99 % hmot. v sušině (24,2 % rel.).

V oblasti poskytování dotací došlo v roce 2010 ke změně systému národních doplňkových plateb k přímým podporám. Platba TOP UP na pěstování chmele (couplovaná platba) byla ukončena. V rámci plateb SAPS bylo vyplaceno v roce 2010 oprávněným žadatelům 4 060,80 Kč/ha a v rámci národních doplňkových plateb bylo vyplaceno 514,10 Kč/ha (národní doplňková platba na zemědělskou půdu) a 8 126,80 Kč/ha (tzv. „decouplovaná platba).

V rámci dotačního programu 3.h.) podpora prevence šíření virových a bakteriálních chorob chmele bylo za celkové pětileté období působnosti vysázeno 1 047,75 ha chmelnic s celkovou podporou 49,2 mil. Kč. V roce 2010 bylo v rámci dotačního programu 3.h.) vyplaceno celkem 8,84 mil. Kč, což je o 1,88 mil. Kč méně v porovnání s rokem 2009. Celkem bylo vysázeno 589 176 ks certifikované sadby na ploše 186,30 ha, což je 84,0 % skutečnosti roku 2009. V roce 2010 byla obnova porostů provedena pouze dvěma odrůdami - ŽPČ (183,02 ha) a Agnus (3,28 ha). V rámci dotačního programu 1I - podpora vybudování kapkové závlahy ve chmelnicích byla vybudována kapková závlaha již na 813,5 ha chmelnic s celkovou podporou státu ve výši 41 mil. Kč. V roce 2010 v rámci tohoto podpůrného programu bylo vybudováno závlahové zařízení na 44,5 ha chmelnic při sazbě 60 000 Kč/ha; dotační podpora MZe činila 2,7 mil. Kč.

Současná věková struktura porostů chmele v ČR je jedním z významných faktorů ovlivňující výnosovou stabilitu. Optimální doba obměny porostů je 10-12 let. Na základě údajů ÚKZÚZ je podíl chmelnic starších 20 let se sníženým výnosem 32,1 % (nejstarší chmelnice jsou v Úštěcké oblasti). Celkově je 36,7 %

chmelnic starších 15 let. Naopak podíl nejproduktivnějších chmelnic ve stáří 5-14 let představoval stejně jako v roce 2008 pouze 48,3 % všech chmelnic. Poměrně vyhovující věkovou strukturu má chmelařská oblast Tršicko. Průměrné stáří chmelových konstrukcí se zvyšuje a je ještě méně příznivé než stáří porostů. Celkově je 73,2 % konstrukcí starší 15ti let.

Dobrá sklizeň v roce 2008 a 2009 pozitivně ovlivnila vývoz chmele. Lze předpokládat, že extrémně vysoká sklizeň roku 2010 a celosvětový přebytek chmele spolu s poklesem světového výstavu piva negativně ovlivní v následujících letech zahraniční obchod s chmelem. Od roku 1998 byl český chmel vyvezen přímo z České republiky již do 77 zemí celého světa. Největší část vývozů směřovala v roce 2010 opět do Japonska, a to cca 1 827 t. Celkově bylo v roce 2010 vyvezeno podle předběžných údajů 1 238 t surového chmele a 3 226 t granulovaného chmele. Vývoz chmele v roce 2010 činil 4 463,9 t, tj. 107,9 % skutečnosti roku 2009.

V roce 2010 pokračoval pokles dovozu chmele. Oproti roku 2008 došlo také k snížení dovozů granulovaného chmele a extraktu. Dovoz surového lisovaného chmele v roce 2010 byl podle předběžných údajů realizován ve výši 88,9 t, tj. 72,6 % skutečnosti roku 2009. Dovoz granulovaného chmele v roce 2010 činil 195,0 t, tj. 73,3 % skutečnosti roku 2009. Největší část dovozů chmele byla realizována z Německa (216,1 t). V roce 2010 se objem dovozu chmelového extraktu snížil na 121,0 t, tj. 88,7 % skutečnosti roku 2009.

Podle předběžných výsledků dosáhlo v roce 2010 saldo zahraničního obchodu s chmelem a chmelovými výrobky v hodnotovém vyjádření 776,9 mil. Kč, tj. ve srovnání s rokem 2009 došlo ke snížení kladného salda o 138,9 mil. Kč.

Podle údajů ČSÚ průměrná CZV sušeného chmele ze sklizně 2010 činila 124 623 Kč/t (jedná se o průměr za měsíce září – prosinec 2010) tj. 73,3 % skutečnosti srovnatelného období roku 2009. Cenová úroveň chmele ze sklizně roku 2010, zejména chmele prodávaného na volném trhu, se snížila v důsledku vysoké nabídky způsobené vysokou produkcí v ČR i na celém světě v předchozích dvou letech a nižší produkcí piva vlivem celosvětové krize.

V rámci systému povinné registrace smluv (k 18.03.2011) bylo pro rok 2010 smluvně zajištěno 7 273,03 t chmele (bez rozlišení odrůd a oblastí). Z toho 168,708 t chmele bylo prodáno do poolu. Průměrná cena sušeného chmele dle uzavřených kupních smluv pro rok 2010 činila 132 004,50 Kč/t (155 303,78 Kč v roce 2009), přičemž 17 239,455 Kč/t bylo do poolu. Pro rok 2011 bylo k 18.03.2011 nasmlouváno 3 281,222 t chmele s průměrnou cenou 172 331,17 Kč/t.

Kvalitou český chmel zatím rozhodně patří ke světové špičce, ale na trhu rozhoduje především i cena. Udržení rentability pěstování chmele, alespoň na ekonomickém plusovém minimu, je základem pro další období. Pokud bude chtít český chmel obstát v celosvětovém konkurenčním boji, měl by v následujících dvou letech přistoupit k přechodnému řízenému snížení pěstitelských ploch s cílem následné obnovy po vyčerpání stávajících zásob chmele se snahou udržení produkce i do budoucna v objemu okolo 6 000 t a vytvoření záruk pro odběratele. Pokud se tento krok, dle Svazu pěstitelů chmele, nepodaří realizovat, hrozí velké nebezpečí dlouhodobé krize z nadvýroby, snižování plochy z ekonomických důvodů a trvalý úbytek pěstitelských ploch obdobně jako v devadesátých letech, kdy plocha chmele vlivem krize klesla z 10,5 tis. ha o více než polovinu.

Réva vinná, víno

Rok 2010 jako celek byl z teplotního hlediska v mezích dlouhodobého průměru, stanoveného za období 1961 až 2000. Poměrně chladnými byly především zimní měsíce na počátku roku, nebezpečím pro vinohrady byla prudká, která nastala během několika hodin, zejména v lednu.

K výraznému zpomalení vegetace došlo na jaře, kdy až do konce května byly teplotní sumy v porovnání s předchozími lety nižší. V červnu nastal obrat a rozdíl v teplotních sumách se začal zmenšovat. V první polovině července se sumy teplot pohybovaly nad dlouhodobým průměrem.

Nepříznivým jevem pro dozrávání hroznů bylo silné ochlazení na konci srpna a počátku září. V první polovině listopadu bylo zaznamenáno výraznější „pozdní babí léto“, to však již byla většina úrody sklizena.

Z hlediska srážek patřil rok 2010 k těm s nadnormálními úhrny srážek. Kromě poměrně vysokého počtu dnů se srážkami se zejména v jarních měsících projevila jejich škodlivost i nevhodným načasováním vzhledem k růstovým fázím révy vinné. Za celý rok napršelo na jednotlivých lokalitách od cca 600 mm do více než 800 mm srážek. Od počátku roku do konce dubna se srážky pohybovaly většinou v mezích normálu. Značné množství srážek spadlo v květnu a až do poloviny června se vyskytovalo období s nadnormálními úhrny srážek, kdy jednorázově napršelo 40 a více milimetrů srážek. To značně komplikovalo ošetřování vinic v období silného infekčního tlaku, vyvolaného právě těmito dešti. Poté následovalo přibližně jednoměsíční období s nižšími úhrny srážek. Od poloviny července se odchylky od normálu začaly opět zvyšovat, od srpna do konce vegetace se již nezvyšovaly.

Z pohledu ochrany révy vinné se jednalo o výskyty nejvýznamnějších patogenů (padlí révové, plíseň révová, šedá hniloba) a to v převážně střední intenzitě až silnější, zejména v neošetřených lokalitách, výrazně škodlivý výskyt choroby nebyl hlášen.

Současně se vyskytly silné projevy vrcholové chlorózy způsobené dlouhodobým podmáčením keřů v celém okrese Břeclav, zejména v měsíci červnu.

Odrůdová skladba registrovaných vinic v roce 2010 v závislosti na velikosti osázených ploch zahrnovala nejčastěji pěstované odrůdy: Veltlínské zelené (1 680,1 ha), Műller Thurgau (1 664,8 ha), Ryzlink rýnský (1 266,7 ha) a Ryzlink vlašský (1 209,5 ha) z bílých odrůd, Svatovavřinecké (1 405,7 ha), Frankovku (1 229,0 ha), Zweigeltrebe (842,5 ha) a Rulandské modré (717,5 ha) z modrých odrůd.

Vinohradnictví a vinařství je provozováno též v podmínkách regulovaného hospodaření. V systému **ekologického hospodaření** je zařazeno pro rok 2010 **649 ha v rámci programu EAFRD** a **v rámci programu HRDP** již nikdo nežádal. V systému **integrované produkce hroznů a vína** se hospodaří na **11 454 ha v rámci programu EAFRD** a **39 ha v rámci programu HRDP.**

Na základě splnění podmínek nařízení vlády č. 242/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů by mělo být v rámci **integrované produkce** za rok 2010 přiděleno celkem **153 040 875 Kč** a v sektoru **ekologického zemědělství 14 473 022 Kč**.

Dle ČSÚ bylo v roce **2010** sklizeno přibližně **45 923 tun hroznů** při **průměrném výnosu 2,87 t/ha**. **Průměrná cukernatost hroznů** se v roce 2010 dle šetření SV ČR pohybovala kolem **19,8° NM**. SZPI ověřila cukernatost cca 1/3 množství hroznů z celkové sklizně v ČR. Tyto hrozny byly následně použity na výrobu přívlastkových vín.

Ve vinařském roce 2009/2010 **bylo vyrobeno cca 564 tis. hl vína**, z toho cca 367 tis. hl bílého a cca 297 tis. hl červeného vína. Produkce v roce 2010/2011 se odhaduje na 360 tis. hl vína.

Dle odhadu SV ČR se spotřeba vína na osobu pohybovala kolem 20 litrů na osobu za rok, v budoucnu lze předpokládat zvyšování spotřeby jak vína, tak i stolních hroznů.

Dle zjišťování Svazu vinařů ČR se průměrná cena placená zemědělským výrobcům pohybovala ve výši 16,30 Kč/kg moštových hroznů, tj. o 4,30 Kč více než v předešlém roce.

V roce 2010 proběhlo celkem 118 zasedání komisí pro hodnocení a zatřiďování vín, v nichž bylo předloženo 5 709 vzorků vín. Tyto vzorky reprezentovaly 302 226 hl vína. Na Moravě bylo celkem předloženo k zatřídění 295 138 hl vína (počet vzorků 5 563) a v Čechách to bylo 7 087 hl vína (počet vzorků 146). Celkem bylo zatříděno 5 640 vzorků vín, což představuje množství 297 487 hl vína. Z toho bylo hodnoceno ve druhém kole (opakovaně) celkem 84 vzorků v množství 4 720 hl a 68 vzorků bylo vyřazeno v celkovém množství 4 733 hl. Nejvíce bývá každoročně zatříděno jakostního vína (cca 170 tis. hl), z přívlastkových vín pak vede pozdní sběr (cca 84 tis. hl). Z pohledu odrůd jsou nejčastěji zatřiďovány z bílých odrůd Müller Thurgau, Veltlínské zelené a Ryzlink vlašský a z modrých odrůd pak Svatovavřinecké, Frankovka a Rulandské modré.

Podle výsledků registrace ÚKZÚZ činí plocha vinic představující **současný produkční potenciál ČR 19 633,45 ha,** přičemž osázených ploch je celkem **17 306,48 ha.** Ostatní plochy představují vyklučené vinice, práva na opětovnou výsadbu a státní rezervu.

Produkční potenciál vinic v ČR je k 31. 12. 2010 celkem 19 633,45 ha.

V roce 2010 se snížil produkční potenciál o 4,92 ha na základě využití Prémie za vyklučení vinice z podpor Evropské Unie. Za vyklučenou vinici obdržel pěstitel finanční náhradu, avšak bez nároku na vydání Práva na opětovnou výsadbu, což má vliv na produkční potenciál ČR.

K 31. 12. 2010 byl tvořen součtem:

- **osázených ploch vinic:** **17 337,81 ha**
- **plochy vyklučených vinic:** **111,32 ha**
- **plochy s právem na opětovnou výsadbu vinic:** **1 181,85 ha**
- **stávající práva na výsadbu v rezervě:** **1 002,47 ha**

Rozdělení nové výsadby

V roce 2010 byla rozdělena část plochy státní rezervy. Celkem komise zasedala 7 x a rozdělila 6,13 ha, z toho ve vinařské oblasti Čechy 2,75 ha a ve vinařské oblasti Morava 3,36 ha.

V kategorii „mladý vinař“ byly předloženy dvě žádosti. K dispozici je více než 1 000 ha nerozdělených práv ze státní rezervy. Udělená práva na novou výsadbu je třeba urychleně moravskými a českými vinohradníky využít, aby nedošlo k jejich propadnutí (do 2 let od přidělení práva).

Z následujícího grafu s aktuální strukturou vinic v ČR dle jejich velikosti a počtu pěstitelů lze vysledovat, že 31 % z celkového počtu pěstitelů obhospodařuje vinice s plochou do 0,1 ha. Součet ploch těchto drobných vinic však tvoří pouze 4 % z celkové plochy vinic v ČR. Na druhé straně dochází ke koncentraci vinic o velké rozloze u malého počtu „velkých“ pěstitelů. Pěstitelů s vinicemi nad 5 ha osázené plochy je pouze 1 % z celkového počtu pěstitelů, tito obhospodařují 45 % celkové plochy vinic v ČR.

Struktura velikosti vinic k 31.12.2010

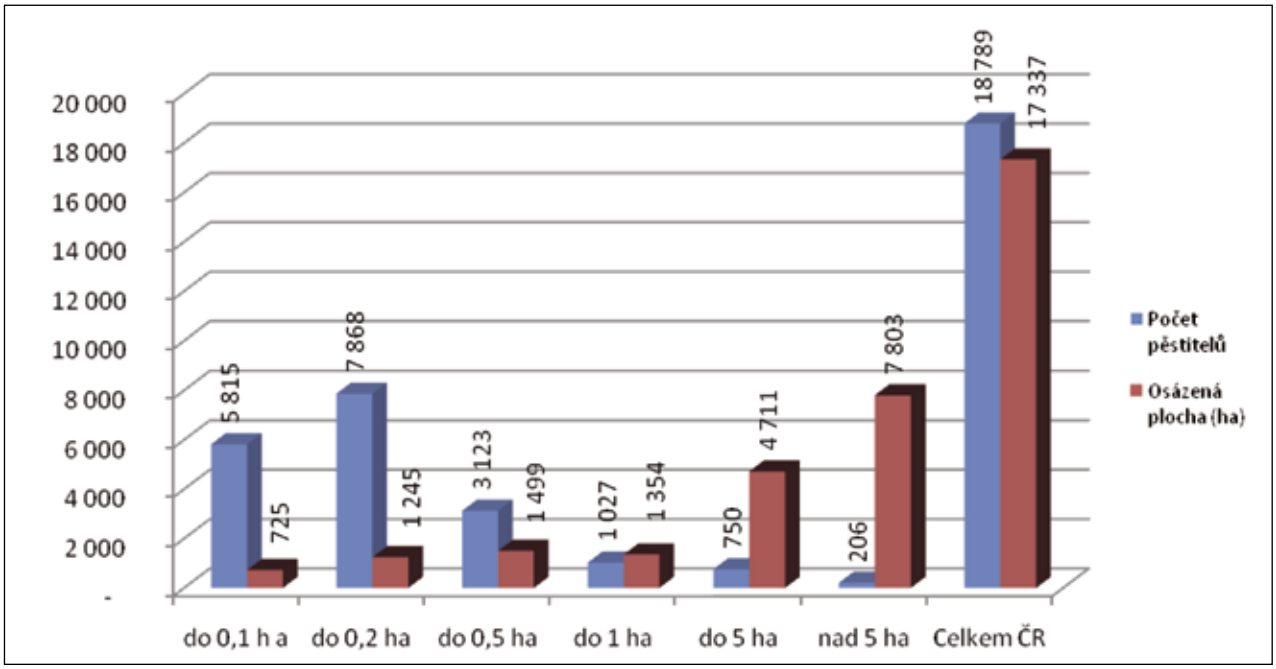

Pramen: ÚKZUZ – Registr vinic

Bilance vína ve vinařských letech (tis. hl)

Vinařský rok	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011*
Počáteční zásoba	566	441	385	502	556	490	890	1 016	893
Produkce	**495**	**560**	**570**	**438**	**434**	**820**	**840**	**564**	**360**
Z toho: bílé víno	340	380	376	290	286	508	530	367	234
červené víno	155	185	194	148	148	312	310	197	126
Dovoz	1 049	1 098	1 341	1 387	1 471	1 585	1 420	1 540	1 900
Celková nabídka	**2 110**	**2 099**	**2 296**	**2 327**	**2 461**	**2 895**	**3 150**	**3 120**	**3 153**
Spotřeba vína	1 648	1 684	1 751	1 730	1 888	1 828	1 950	2 005	2 000
Vývoz vína	21	30	43	41	83	177	182	222	220
Konečná zásoba	**441**	**385**	**502**	**556**	**490**	**890**	**1016**	**893**	**933**

Pramen: SV ČR
** odhad SV ČR*

Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny

Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny (dále jen LAKR) patří mezi zajímavé komodity světového obchodu. Ve středu zájmu jsou především pro své konečné využití a proto stále více nabývá na významu kvalita výsledného produktu. Tato skutečnost je určující pro pěstování LAKR, kdy se právě způsob, nejen objem, pěstování stal základem pozornosti pěstitelů, zpracovatelů i spotřebitelů. Hlavním trendem posledních let je zavedení správné pěstitelské praxe včetně posklizňové úpravy a skladování jak v konvenčním, tak i ekologickém zemědělství – a to ve světovém, evropském i domácím prostředí. Novou zajímavou součásti českého pěstování LAKR je pěstování tzv. zeleného koření (řezané natě) i v tradičním hobby pěstování.

Dle údajů ČSÚ lze v tuzemské produkci LAKR vypozorovat v období posledních 15 let kolísání pěstebních ploch s maximy přes 11 tis. ha v letech 1997 a 2004 a propady pod 4 tis. ha v letech 1999 a 2008. Rok 2009 je prvním rokem období opětovného růstu, které pokračovalo i v roce 2010.

V roce 2009 byly LAKR pěstovány na 5 674 ha se sklizní v objemu 3 900 t s velmi nízkým výnosem 0,69 t/ha. V roce 2010 vzrostly pěstební plochy léčivých a kořeninových rostlin o 39 % oproti předcházejícímu roku na 7 864 ha, sklizeno bylo 5 605 t a výnosem 0,71 t/ha. Na nízkých hodnotách výnosu v roce 2009 i 2010 se podílí nejen průběh klimatických podmínek, ale také podíl nezkušených pěstitelů a vysoký podíl hlavní pěstované plodiny – ostropestřece. Dalšími nejvýznamnějšími velkoplošně pěstovanými komoditami byly vedle zmiňovaného ostropestřece v roce 2009 a 2010 kmín, námel a mák s využitím makoviny.

Vývoj ploch produkce léčivých, aromatických a kořeninových rostlin

Rok	Léčivé rostliny			Kořeninové a aromatické rostliny		
	Sklizňová plocha (ha)	Produkce (t)	Výnos (t/ha)	Sklizňová plocha (ha)	Produkce (t)	Výnos (t/ha)
2000	2 201	2 118	0,96	4 818	2 440	0,51
2005	3 211	2 596	0,84	5 144	3 245	0,63
2006	2 429	1 963	0,81	3 429	2 764	0,81
2007	2 369	1 892	0,80	2 815	2 033	0,72
2008	2 400	2 356	0,98	1 615	1 491	0,92
2009	3 539	2 387	0,67	2 135	1 513	0,71
2010	3 977	2 915	0,73	3 887	2 690	0,69

Pramen: ČSÚ

Z přehledů zahraničního obchodu ČR, včetně vnitrounijního, vyplývá prohlubující se záporná bilance u skupiny koření. U skupiny rostlin pro voňavkářství a farmacii pak naopak mírné snižování deficitu zahraničního obchodu. Významnými exportními komoditami zůstávají makovina a kmín. U kmínu však poprvé v roce 2009 dochází k vyrovnání objemu dovozu a vývozu.

Bilance zahraničního obchodu s kořením a léčivými rostlinami ČR (KN 0904-0910, 1211)

Ukazatel	2000	2006	2007	2008	2009	2010
Koření KN 0904-0910 (t)	-2 363,7	-3 852,7	-4 759,9	-4 379,8	-4 853,1	-5 125,3
Koření KN 0904-0910 (tis. Kč)	-328 608,8	-297 218,8	-329 626,3	-301 532,7	-365 403,5	- 384 195,0
Rostliny pro voňavkářství a farmacii KN 1211 (t)	+3 315,1	+1 120,3	+1 047,70	+2 477,2	+2 933,00	+3 298,8
Rostliny pro voňavkářství a farmacii KN 1211 (tis. Kč)	-45 572,7	-97 446,2	-57 869,7	-30 533,4	-48 716,8	-28 152,3
Bilance celkem (tis. Kč)	**-374 181,50**	**-394 665,00**	**-387 496,00**	**-332 066,10**	**-414 120,30**	**-412 347,30**

Pramen: ČSÚ Celní statistika

Květiny a okrasné rostliny

Okrasné zahradnictví včetně ovocného školkařství, jak dokazují šetření ČSÚ, je významnou složkou českého zemědělství, která si i v letech poklesu rostlinné výroby jako celku udržuje trend setrvalého mírného růstu. V horizontu posledních pěti let se tento sektor podílí na rostlinné výrobě 5-6 % a 2-3 % na celkové tuzemské zemědělské produkci. V roce 2010 dosáhl zmiňovaný podíl okrasného zahradnictví v rostlinné výrobě na 6,60 %, na celkové produkci zemědělského odvětví se pak v tomto roce okrasné zahradnictví podílelo 3,58 %.

Vývoj sektoru okrasného zahradnictví a školkařství produkce — **v mil. Kč**

Ukazatel	Hodnotové množství (mil. Kč)			Index 2009/2008	Index 2010/2009
	2008	2009	2010		
sazenice a květiny	3 115,1	3 427,1	3 527,3	110,0 %	102,9 %
výpěstky školek	362,6	387,1	-	106,8 %	-
okrasné dřeviny a květiny (vč. vánočních stromků)	2 580,5	2 880,0	-	111,6 %	-
výsadby kultur	172,0	160,0	-	93,0 %	
rostlinná produkce	62 191,4	50 801,6	53 477,3	81,7 %	105,3 %
produkce zemědělského odvětví	118 839,4	97 380,5	98 463,6	81,9 %	101,1 %

Pramen: ČSÚ – zemědělská produkce
Poznámka: údaj za rok 2010 je předběžný, pro podpoložky neuváděný

Produkce skupiny Sazenice a květiny — **v mil. Kč**

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	Index 2009/2010
v běžných cenách	2 900,6	2 903,9	3 141,3	3 427,1	3 527,3	102,9 %
v cenách roku 2000	2 453,1	2 350,0	2 332,6	2 427,6	2 645,8	109,0 %

Pramen: ČSÚ – souhrnný zemědělský účet

Tuzemské **květinářství** dle údajů Svazu květinářů a floristů ČR (SKF) zaznamenává růst odvětví od roku 1997. V roce 2009 došlo poprvé k mírné stagnaci. V souladu s evropským trendem se mění struktura odvětví - stále větší podíl zaujímá pěstování záhonových a hrnkových rostlin, odklon je patrný u řezaných květin a zeleně. Významný pokles v roce 2009 poprvé zaznamenalo i semenářství.

Květiny byly dle SKF v roce 2009 pěstovány na 130 ha krytých ploch a 96 ha volné půdy. Spotřeba květin, na rozdíl od většiny evropských zemí, vzrostla v roce 2009 o 2,3 % na 8 722 mil. Kč, největší zájem byl o řezané květiny (35,1 %), dále pak o hrnkové (32,1 %) a záhonové rostliny (22,2 %).

Okrasné školkařství vykazuje dlouhodobě rostoucí tendenci, s mírnějším nárůstem než květinářství. Dle údajů Svazu školkařů ČR a dle výsledků šetření Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i., se v ČR školkařské výpěstky pěstují ve více než 240 subjektech s rozlohou přes 2 250 ha. Využíváno je cca 415 ha kontejneroven.

Ovocné školkařství je v posledních letech poznamenáno klesajícím počtem školkařských podniků, i když produkce školkařských výpěstků neustále roste. Zvyšuje se také kvalita produkce, která je určena především pro výsadby sadů a pokrytí poptávky zahradnictví a zahradních center.

Bilance zahraničního obchodu sektoru okrasného zahradnictví je ve všech třech oblastech výrazně pasivní. Saldo zahraničního obchodu se každoročně prohlubuje, mírnou změnu lze zaregistrovat v roce 2010. Pozitivní skutečností je trend růstu exportu jak květinářských, tak i školkařských produktů – okrasných. U ovocných školkařských výpěstků je situace odlišná – od výrazného propadu v roce 2005 dochází k postupnému snižování salda zahraničního obchodu, v důsledku poklesu jejich dovozu. Vývoz v letech 2006 – 2009 stoupal, ale v roce 2010 dochází opět k poměrně výraznému poklesu.

Vývoj bilance zahraničního obchodu s květinami (v mil. Kč)

Ukazatel	2001	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Dovoz	1 463,3	1 867,0	1 894,7	2 228,7	2 461,9	2 648,3	2 685,6
Vývoz	89,6	243,1	219,3	202,3	195,2	246,3	297,2
Bilance zahraničního obchodu	**-1 373,7**	**-1 623,9**	**-1 675,4**	**-2 026,4**	**-2 266,7**	**-2 402,0**	**-2 388,4**

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoj bilance zahraničního obchodu se školkařskými výpěstky-okrasné školkařství (v mil. Kč)

Ukazatel	2001	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Dovoz	273,4	464,1	467,5	474,9	552,0	575,0	558,6
Vývoz	56,7	92,3	103,1	105,6	142,4	159,7	184,4
Bilance zahraničního obchodu	**-216,7**	**-371,8**	**-364,5**	**-369,3**	**-409,6**	**-415,3**	**-374,2**

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoj bilance zahraničního obchodu se školkařskými výpěstky-ovocné školkařství (bez rozmnožovacího materiálu révy vinné, v mil. Kč)

Ukazatel	2001	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Dovoz	30,3	42,9	46,9	34,0	38,3	29,2	22,8
Vývoz	20,4	13,1	18,7	21,5	24,8	24,5	16,8
Bilance zahraničního obchodu	-9,8	-29,7	-28,2	-12,5	-13,6	-4,8	-5,9

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA

Výrobní faktory ŽV

Plemenářská práce a evidence zvířat

Pravidla pro plemenářskou práci, systém označování a evidenci hospodářských zvířat jsou stanovena **zákonem č. 154/2000 Sb.**, o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon). Jak vyplývá již v názvu zákona, předmětem jeho úpravy je především oblast šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat. Jedná se především o stanovení způsobu uznávání chovatelských sdružení, chovatelských podniků, způsobu udělování souhlasu k výkonu některých činností (např. kontrola užitkovosti, provádění inseminace).

V roce 2010 působilo v České republice 23 uznaných chovatelských sdružení pro jednotlivé druhy hospodářských zvířat, z toho pro skot 5, pro koně 12, pro drůbež 2, pro ovce a kozy, prasata, ryby a včely 1 pro každý druh, dále pak 3 chovatelské podniky prasat.

Ministerstvo zemědělství rozhodnutím udělilo souhlas k provádění inseminace celkem 302 oprávněným osobám, z toho v roce 2010 získalo oprávnění sedm žadatelů.

Oprávnění k provádění kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek, výkonnostních testů a posuzování vyjmenovaných hospodářských zvířat má celkem 102 oprávněných osob.

Vedle způsobu provádění šlechtitelských opatření zákon vymezuje i pravidla pro označování a evidenci zvířat a v neposlední řadě ochranu, uchovávání a využívání genetických zdrojů zvířat a je průběžně novelizován tak, aby odpovídal právním předpisům Evropského společenství. Zároveň se zákonem ministerstvo zemědělství průběžně aktualizuje i prováděcí vyhlášky k výše uvedenému zákonu tak, aby byly kompatibilní s evropskou legislativou a zároveň zohlednily potřeby chovatelů.

Tento zákon má čtyři prováděcí předpisy (vyhlášky):

- vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence osob stanovených plemenářským zákonem ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 370/2006 Sb., o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat,
- Vyhláška č. 447/2006 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o genetických zdrojích zvířat významných pro výživu a zemědělství,
- vyhláška č. 448/2006 Sb., o provedení některých ustanovení plemenářského zákona.

V roce 2010 byla novelizována výše uvedená vyhláška č. 136/2004 Sb. Touto novelou je od roku 2010 umožněno chovatelům turů používat další varianty typu B ušní známky pro označování turů, která může nést elektronický identifikátor. Elektronická identifikace turů je v souladu s moderními trendy označování zvířat v chovatelsky vyspělých zemích. Další rozsáhlejší změnou je označování ovcí a koz. Zvířata určená pro obchodování uvnitř Evropské unie musí být označena elektronickým identifikátorem. Nařízení Rady (ES) č. 21/2004 umožňuje různé způsoby označování ovcí a koz. Novela vybírá některé z možných variant označení ovcí a koz a rozšiřuje možnosti chovatelů při volbě identifikačních prostředků k označování ovcí a koz oproti předešlé úpravě. Z důvodu zavedení bachorového bolusového odpovídače bylo nutné přistoupit k posunu lhůty pro označování ovcí a koz z původních 2 na 6 měsíců stáří. Změna je v souladu s nařízením Rady (ES) č. 21/2004 ze dne 17. prosince 2003 o stanovení systému identifikace a evidence ovcí a koz a o změně nařízení (ES) č. 1782/2003 a směrnic 92/102/EHS a 64/432/EHS, v platném znění. Česká republika využívá výjimky dle čl. 9 odst. 3 tohoto nařízení. Podle této výjimky není povinná elektronická identifikace pro ovce a kozy chované v členském státě, ve kterém počet ovcí nepřesahuje 600 000 ks a koz 160 000 ks a jež nejsou určena pro obchodování uvnitř společenství.

Činnost uznaných chovatelských sdružení, chovatelských podniků a oprávněných osob kontroluje Česká plemenářská inspekce jako orgán státní správy, který je podřízený ministerstvu. Inspekce dále kontroluje jak chovatelé, provozovatelé jatek, provozovatelé líhní, provozovatelé shromažďovacích středisek, obchodníci, dopravci, uživatelská zařízení, asanační podniky, účastníci Národního programu a pověřená osoba dodržují povinnosti stanovené v plemenářském zákoně. Kontrolu dodržování povinností stanovených při označování a evidenci provádějí kromě České plemenářské inspekce také orgány veterinární správy.

Vedením ústřední evidence evidovaných zvířat na období roku 2010 byla pověřena (na základě veřejné zakázky) podle plemenářského zákona Českomoravská společnost chovatelů, a.s. Tato pověřená osoba, shromažduje a zpracovává údaje v informačním systému ústřední evidence, vede průkaznou evidenci o pohybech zvířat, o přidělování identifikačních čísel a identifikačních prostředků a jejich duplikátů.

Krmiva

Výroba krmných směsí

Celková výroba krmných směsí v roce 2010 činila 2 757 405 tun, tzn, že proti roku 2009 klesla o 83 560 tun (2,94 %).

Nejvíce krmných směsí se vyrobilo pro drůbež a pro prasata, méně pak pro skot, domácí zvířata a pro ostatní zvířata. Vzhledem k výrobě předcházejícího roku byl zaznamenán v roce 2010 mírný nárůst výroby krmných směsí pro prasata a pro domácí zvířata a naopak k poklesu došlo výroby u krmných směsí pro drůbež, skot a pro ostatní zvířata.

U krmných směsí pro prasata se výroba zvýšila proti roku 2009 o 5 985 tun (0,64%), u krmných směsí pro drůbež došlo v tomto srovnání ke snížení výroby o 45 724 tun (4,40 %) podobně jako u krmných směsí pro skot, kde úbytek činí 33 358 tun (6,64 %) a krmných směsí pro ostatní zvířata, kterých bylo v roce 2010 vyrobeno o 17 540 tun méně (16,47%). Pouze u krmných směsí pro domácí zvířata došlo k nárůstu výroby po dva roky za sebou v roce 2009 i 2010, tentokrát jde o nárůst ve výši 7 076 tun (2,68%). Bylo zjištěno, že produkce pro uvedení do oběhu pro cizí odběratele výrazně převažuje nad produkcí pro vlastní spotřebu. Produkce pro vlastní spotřebu vzhledem k celkové produkci činí u krmných směsí pro prasata 18,05 %, pro drůbež 9,41 %, pro skot 18,21 % a pro ostatní zvířata 0,43 %.

Výroba krmných směsí v ČR pro ostatní a hospodářská zvířata (tun)

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Prasata celkem	**1 199 391**	**1 243 014**	**1 268 147**	**1 093 191**	**929 194**	**935 197**
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	990 246	1 066 798	1 051 171	917 460	751, 92	766 338
Určené pro vlastní spotřebu	209 145	176 216	216 976	175 731	177 602	168 841
Drůbež celkem	**905 237**	**961 968**	**1 074 327**	**1 073 615**	**1 039 020**	**993 296**
Uváděno do oběhu pro cizí odběratele	822 903	855 823	967 603	958 254	921 721	889 778
Určeno pro vlastní spotřebu	82 334	106 145	106 724	115 361	117 299	93 518
Skot celkem	**541 532**	**544 719**	**547 957**	**535 885**	**502 475**	**469 118**
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	456 392	450 744	462 411	445 814	415 320	383 675
Určeno pro vlastní spotřebu	85 140	93 975	85 546	90 071	87 155	85 442
Ostatní zvířata	**84 808**	**89 040**	**112 015**	**95 767**	**106 499**	**88 959**
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	84 175	88 405	111 342	91 730	106 250	88 577
Určené pro vlastní spotřebu	633	635	673	4 037	249	382
Celkem	**2 730 968**	**2 838 741**	**3 002 446**	**2 798 458**	**2 577 188**	**2 486 552**

Pramen: Statistické zjišťování MZe
Poznámka: Položka „Ostatní zvířata“ obsahuje ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř a zvířata v ZOO

Vývoj výroby krmných směsí v ČR pro domácí zvířata (tun)

Druh krmné směsi	Skutečná výroba krmných směsí v tunách						
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Psi a kočky	98 347	239 634	118 313	164 506	174 523	260 679	266 283
Ptactvo	1 799	1 446	1 257	1 373	1 416	1 277	1 373
Ostatní	3 107	9 642	2 948	8 797	4 481	1 821	3 194
Celkem	**103 253**	**250 722**	**122 518**	**174 676**	**180 420**	**263 777**	**270 853**

Pramen:Statistické zjišťování MZe

Vývoj výroby krmných směsí celkem v ČR (tun)

Druh krmné směsi	Výroba krmných směsí v tisících tunách						
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Krmné směsi pro hospodářská zvířata a ost.	3 040 492	2 730 968	2 838 741	3 002 446	2 798 458	2 577 188	2 486 552
Krmné směsi pro domácí zvířata	103 253	250 722	122 518	174 676	180 420	263 777	270 853
Celkem krmné směsi	**3 143 745**	**2 981 690**	**2 961 259**	**3 177 122**	**2 978 878**	**2 840 965**	**2 757 405**

Pramen: MZe

Struktura výroby krmných směsí 2010

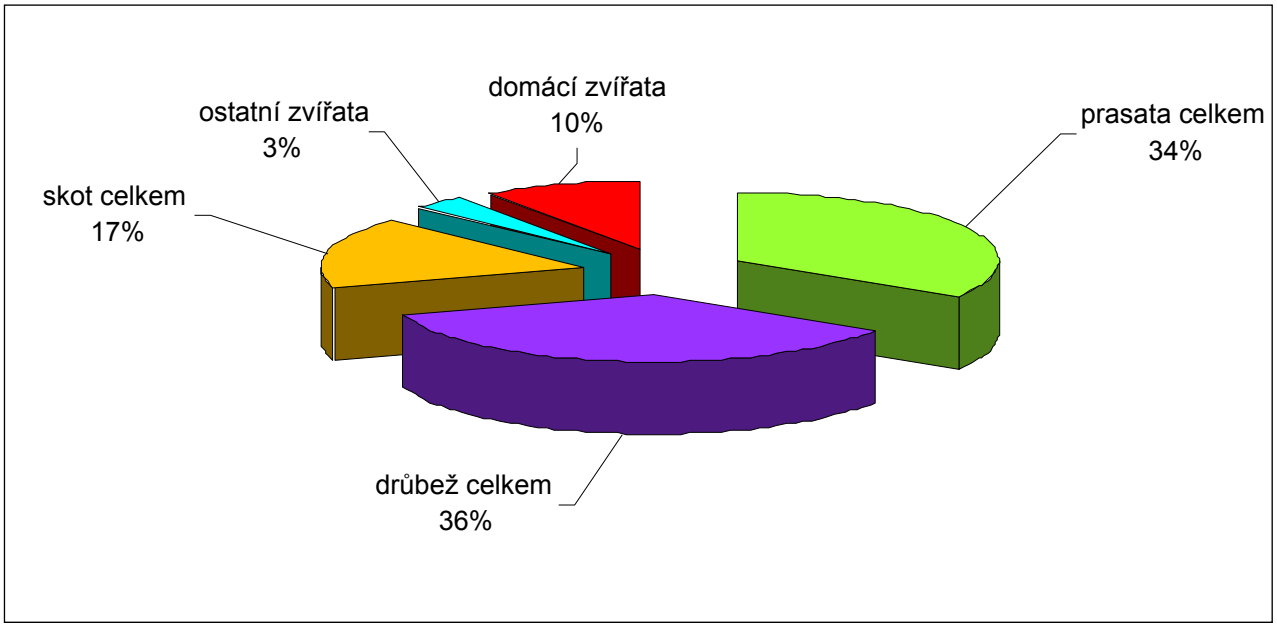

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí

V roce 2010 byla celková spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí zjištěna ve výši 2 535 660 tun a došlo tak k meziročnímu poklesu o 137 917 tun (5,16 %).

Nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí byly z krmných surovin obiloviny (65,40 %) s tím, že obiloviny v roce 2010 byly tvořeny z 53,23 % pšenicí, 25,32 % ječmenem, 16,00 % kukuřicí, 3,40 % žitem a triticale, 1,62 % ovsem a dále ostatními obilovinami, jejichž podíl je 0,43 %.

U obilovin byl oproti roku 2009 zaznamenán pokles celkové spotřeby k výrobě krmných směsí o 23 539 tun (1,4 %), z toho méně bylo kukuřice o 74 394 tun (21,90 %) a dále žita a triticale a to o 13 416 tun (19,25%). Naopak vyšší spotřeba k výrobě krmných směsí z obilovin byla proti roku 2009 u pšenice 32 388 tun (3,81%), dále u ječmene o 27 948 tun (7,13%), ovsa o 0, 473 tun (1,79 %) a rovněž u ostatních obilovin a to o 3 463 tun (93,23 %)

Nárůst oproti roku 2009 byl zjištěn u luštěnin o 1 192 tun (13,77 %), u mlýnských krmných surovin o 26 tun (0,02 %) a u sušeného pivovarského mláta o 223 tun (15,70 %).

Pokles byl zjištěn u krmných surovin z olejnatých semen a sice o 63 927 tun (11,47 %), u ostatních produktů potravinářského průmyslu - o 1 009 tun (4,37 %), krmných surovin živočišného původu o 23 591 tun (25,88 %), u úsušků z pícnin o 3 324 tun (20,36 %), u minerálních krmiv o 514 tun (0,56 %) a u ostatních krmných surovin o 23 454 tun (28,12%).

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí stoupla v roce 2010 proti roku 2009 o 2 767 tun (18,13 %). Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv určených pro výrobu krmných směsí se naopak snížila o 324 tun (2,50 %).

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí (tis. tun)

Druh krmné suroviny	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Obiloviny	**2 053,2**	**1 747,6**	**1 877,9**	**1 993,5**	**1 862,5**	**1 681,9**	**1 658,3**
pšenice	980,3	944,0	1 022,5	1 076,1	936,2	850,4	882,8
ječmen	639,3	434,4	485,8	524,7	413,2	391,9	419,9
oves	58,0	42,8	33,0	33,8	29,4	26,5	26,9
žito a tritikále	60,9	87,4	81,6	48,1	60,8	69,7	56,3
kukuřice	308,6	233,3	250,2	293,1	415,1	339,7	265,3
ostatní	6,1	5,7	4,9	17,6	7,8	3,7	7,2
Luštěniny	**14,6**	**15,4**	**22,9**	**21,1**	**8,5**	**8,7**	**9,9**
hrách	-	-	-	15,0	6,8	5,1	6,7
ostatní	-	-	-	6,1	1,7	3,6	3,1
Mlýnské krmné suroviny	**157,1**	**312,8**	**123,4**	**154,0**	**134,8**	**117,9**	**117,9**
krmná mouka	44,0	201,2	36,7	38,5	35,9	36,5	35,8
otruby	109,5	90,6	84,0	110,5	94,5	79,1	78,2
ostatní	3,5	21,0	2,7	4,9	4,4	2,3	3,9
Krmné suroviny z olej. semen	**604,6**	**572,7**	**593,3**	**613,4**	**585,0**	**557,6**	**493,6**
sojový extrahovaný šrot	460,6	438,6	453,1	462,5	430,9	365,1	352,6
řepkový extrahovaný šrot a výlisky	99,9	97,4	96,8	100,6	111,0	153,8	105,9
slunečnicový extrahovaný šrot a výlisky	19,3	13,5	11,8	15,4	10,7	12,4	9,8
ostatní	24,8	23,3	31,6	34,9	32,4	26,2	25,3
Sušené pivovarské mláto	**1,8**	**1,0**	**1,0**	**0,5**	**1,1**	**1,4**	**1,6**
Ostatní produkty potr. průmyslu	**16,0**	**14,1**	**12,0**	**17,3**	**19,5**	**23,1**	**22,1**
Krmiva živočišného původu	**64,3**	**49,0**	**65,0**	**70,9**	**78,5**	**91,2**	**67,6**
živočišné moučky	16,7	15,5	31,5	30,5	31,9	26,6	27,2
rybí moučka	10,6	9,5	10,7	9,3	9,8	9,4	5,9
sušené mléko	3,1	2,1	5,8	2,9	3,6	3,5	3,1
ostatní	34,0	22,0	16,9	28,2	33,2	51,7	31,2
Úsušky pícnin	**20,3**	**13,8**	**15,3**	**19,4**	**16,7**	**16,3**	**13,0**
Minerální krmiva	**111,1**	**94,6**	**105,6**	**101,7**	**104,3**	**92,2**	**91,7**
Ostatní krmné suroviny	**93,4**	**70,2**	**77,6**	**78,7**	**73,0**	**83,4**	**59,9**
Celkem krmné suroviny	**3 136,2**	**2 890,8**	**2 893,6**	**3 070,4**	**2 884,0**	**2 673,6**	**2 535,7**

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí (tis. tun)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010
Spotřeba premixů celkem pro všechna zvířata	33,842	33,364	31,029	15,258	18,025

Pramen: Statistické zjišťování MZe
Poznámka: Uuvedené údaje nebyly do roku 2005, respektive 2006 součástí statistického zjišťování

Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv (DK) určených pro výrobu krmných směsí (tis. tun)					
Ukazatel	**číslo řádku**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
DK pro prasata	501	9,19	11,834	3,664	4,097
DK pro drůbež	502	2,738	1,287	1,037	0,499
DK pro skot	503	12,957	10,357	7,333	7,497
DK pro ostatní zvířata	504	1,227	0,575	0,925	0,542
Celkem DK	**505**	**26,112**	**24,053**	**12,959**	**12,635**

Pramen: Statistické zjišťování MZe
Poznámka: Uuvedené údaje nebyly do roku 2005, respektive 2006 součástí statistického zjišťování

Ochrana zvířat

Ochrana zvířat proti týrání je oblastí, která je upravena zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále zákon OZT). Zákon OZT stanovuje tyto hlavní orgány ochrany zvířat: MZe, ÚKOZ a KVS spolu se SVS ČR. Ochrana zvířat a péče o jejich pohodu (welfare) patří do kompetencí MZe, které pro tento účel zřídilo odborný poradní orgán ministra zemědělství – ÚKOZ, a v rámci odboru živočišných komodit oddělení ochrany zvířat. Dozor na úseku ochrany zvířat provádějí orgány veterinární správy.

Na schválených školicích střediscích proběhly kursy k získání kvalifikace pro inspektory ochrany zvířat, osvědčení pro řidiče a průvodce, kvalifikace ke kontrole a řízení pokusů na zvířatech a kvalifikace pro zabezpečení odchytu toulavých zvířat a péči o ně. Na VFU úspěšně proběhla 17. konference s mezinárodní účastí „Ochrana zvířat a welfare 2010“. Témata vztahující se k životním podmínkám zvířat byla obsahem i 25. semináře „Aktuální otázky bioklimatologie 2010“.

Situace ochrany zvířat v ČR v roce 2010 je detailně rozvedena v Informačním bulletinu SVS ČR č. 4/2011 „Program ochrany zvířat - situace v roce 2010“, který vydalo MZe. Program ochrany zvířat SVS ČR je realizován již od roku 1993.

Živočišné komodity

Mléko, mléčné výrobky

Produkce mléka, jeho zpracování a spotřeba mléka mléčných výrobků čelila v posledních letech závažným dopadům ekonomické krize. Od druhé poloviny roku 2009 docházelo k pozvolnému růstu cen na světových trzích i v rámci Evropských společenství. Stabilizaci cen na evropském trhu s mlékem a mléčnými výrobky napomohla zavedená opatření Evropské komise (dočasné znovuzavedení exportních subvencí, intervenční nákupy a prodeje sušeného odstředěného mléka a másla, podpora soukromého skladování másla, dodávky potravin z intervenčních zásob ve prospěch nejchudších osob ve Společenství, zavedení možnosti přerozdělení určité částky přímých plateb mezi zemědělce a odvětví v daném členském státě – čl. 68 nařízení Rady ES č. 73/2009, zavedení zvláštního opatření na podporu trhu v odvětví mléka a mléčných výrobků – nařízení Komise EU č. 1233/2009).

Od roku 2010 pokračoval růst cen mlékárenských výrobků na světových trzích a rovněž v České republice v tomto roce byl zaznamenán trend růstu cen zemědělských výrobců (CZV) za mléko I. tř. jakosti od ledna 2010 (6,92 Kč/l) do prosince 2010 (8,03 Kč/l), tj. nárůst CZV o 1,11 Kč/l, tj. o 16,0 %.

Průměrné roční ceny zemědělských výrobců za mléko (vážený průměr za mléko celkem)
(Pramen: rezortní statistika Mlék MZe 6-12)

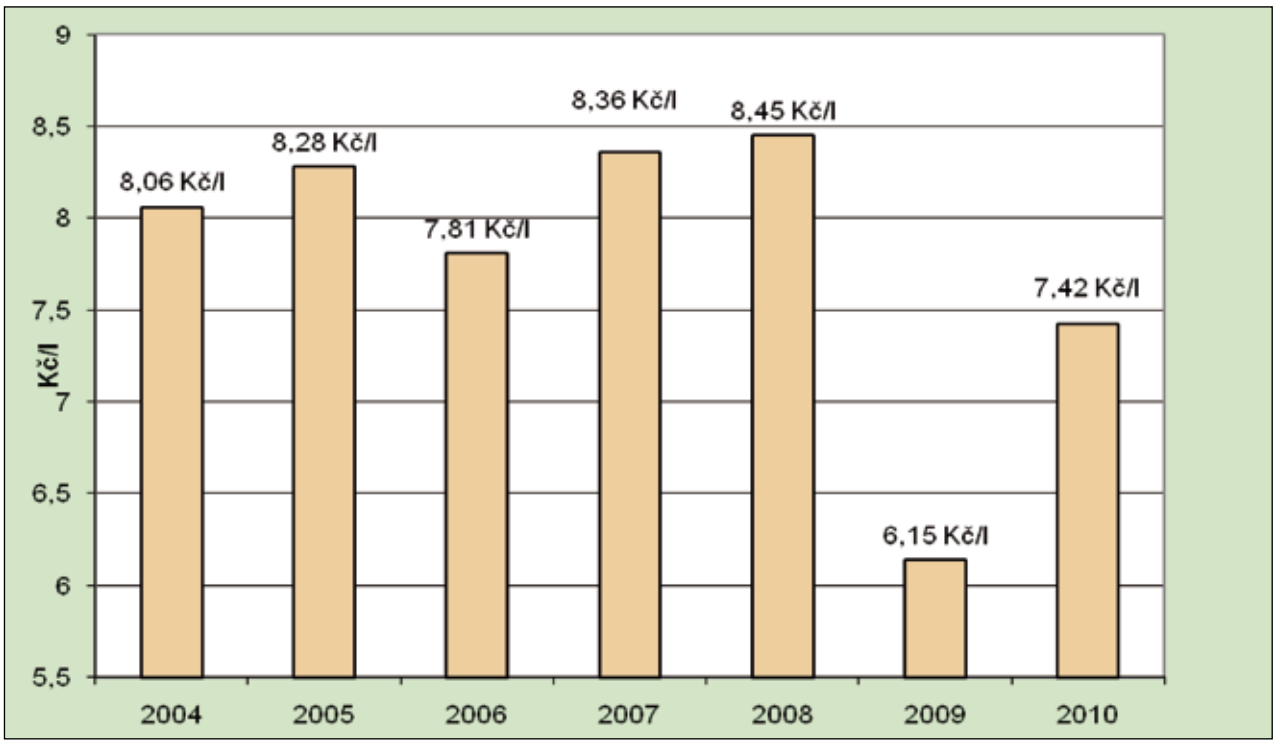

Pramen: MZe

Cenový vývoj nákupu mléčné suroviny (CZV), obchodní ceny (CPV) a spotřebitelské ceny (SC) mléka polotučného trvanlivého v Kč/l
(Pramen: rezortní statistika Mlék MZe 6-12)

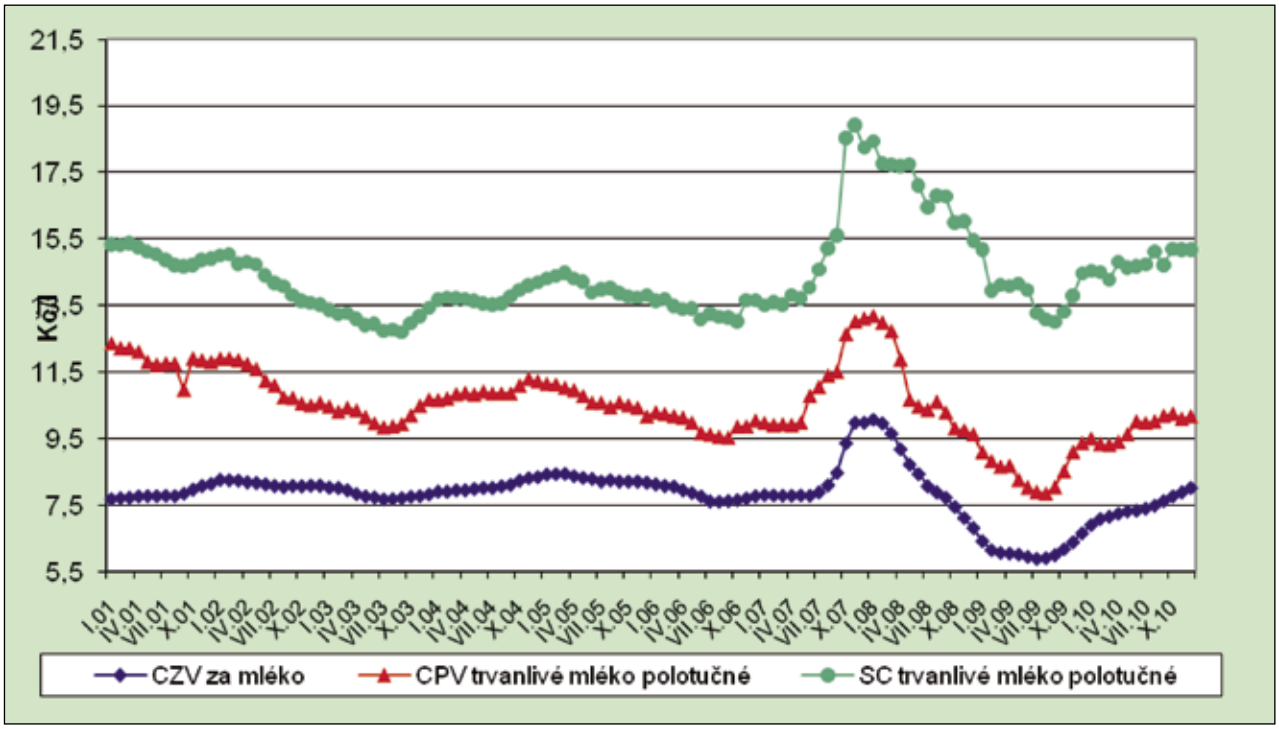

Pramen: MZe

Vývoj v sektoru mléka v České republice

Ukazatel/rok	MJ	1989	2007	2008	2009	20010 [1)]
Zemědělství						
Průměrné stavy dojnic	tis.ks	1 228,5	409,8	402,5	394,1	378,4
Průměrná roční dojivost	l/ks	3 982,0	6 548,3	6 776,2	6 869,9	6 903,8
Průměrná denní dojivost	l/ks	10,91	17,94	18,51	18,82	18,91
Výroba mléka	mil.l	4 892,5	2 683,5	2 727,7	2 707,6	2 612,5
Tržnost	%	91,4	97,6	96,7	95,6	96,0
Celkový prodej mléka	mil.l	4 473,3	2 618,5	2 638,7	2 588,4	2 508,4
CZV za mléko I a vyšší třídy	Kč/1000 l	4 810,0	8 370,0	8 450,0	6 150,0	7 420,0
Mlékárenský průmysl a produkce hlavních výrobků						
Nákup syrového mléka	mil.l	4 473,3	2 381,2	2368,6	2 291,7	2 251,4
Průměrný obsah tuku	%	3,999	3,88	3,86	3,85	3,86
Průměrný obsah bílkov.	%	-	3,37	3,35	3,36	3,37
Produkce						
Konzumní mléko	tis.l	920 701,0	593 571,9	604 590,0	644 087,7	663 420,1
Konzumní smetana	tis.l	44 744,0	43 175,6	45 623,5	50 067,5	50 601,0
Jogurty	tis.l	40 982,0	141 871,6	134 901,3	152 435,5	139 350,2
Ostatní kysané výrobky	tis.l	36 872,0	60 259,2	58 250,0	60 551,6	57 270,9
Tvarohy	tuny	52 846,0	29 626,1	29 493,5	28 223,1	29 550,3
Sýry	tuny	104 440,0	105 208,4	98 691,9	98 084,9	96 155,0
Máslo	tuny	119 18,0	51 58,1	48 34,6	45 775,9	40 688,5
Sušená mléka celkem	tuny	139 29,0	38 301,0	39 311,7	31 068,8	26 924,2
z toho: SOM [2)]	tuny	-	23 404,7	22 518,2	19 420,4	15 570,7
Celková domácí spotřeba						
Konzumní mléko, smetana	tuny	965 445,0	523 945,4	553 473,8	591 458,3	550 996,2
Mléčné konzervy	tuny	62 262,1	19 445,5	18 971,5	21 047,8	19 034,1
Kysané mléčné výrobky	tuny	77 854,0	173 527,6	170 793,6	175 061,7	169 880,8
Sýry, tvarohy	tuny	148 431,0	175 739,1	170 038,6	175 716,7	172 813,5
Máslo	tuny	94 161,0	42 505,4	49 601,0	52 219,9	51 507,9
Domácí spotřeba na obyvatele a rok						
Mléko a mléčné výrobky	kg	259,6	244,6	242,6	249,7	243,9
Máslo	kg	9,4	4,2	4,7	5,0	4,9

Pramen:
Chov skotu ČSÚ, Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe)6-12, měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, ČSÚ – Databáze zahraničního obchodu - celní statistika MZe, SZIF (celkový prodej mléka-dodávky a přímý prodej), propočty MZe
Poznámky: 1) Předběžný údaj, 2) Sušené odstředěné mléko

Důsledky krize v sektoru mléka se projevily u českých producentů výraznějším omezováním stavů dojených krav a návazně v poklesu dodávek mléka ke zpracování. V roce 2010 se snížil průměrný roční stav dojených krav o – 15,7 tis. ks, tj. o 4,0 %, zatímco v roce 2009 a 2008 se průměrné stavy meziročně snížily pouze o – 2,1 % resp. – 1,8 %. Roční produkce mléka v zemědělství v roce 2010 ve výši 2 612,5 mil. l představovala meziroční pokles o – 3,5 % (o 95,1 mil. l). Rovněž i tržní produkce mléka (celkový prodej mléka) v roce 2010 oproti předchozímu roku poklesla o – 3,1 % (o 80 mil. l), z 2 588,4 mil. l v roce 2009 na 2 508,4 mil. l v roce 2010. Průměrná roční dojivost v roce 2010 činila 6 903,8 l/ks, což představovalo meziroční zvýšení užitkovosti pouze o 0,5 % (o 33,9 l/ks), v roce 2009 činil meziroční nárůst užitkovosti 1,4 %, v roce 2008 představoval nárůst 3,5 %. Spolu se snížením produkce mléka klesá soběstačnost České republiky (tj. podíl mezi výrobou mléka a domácí spotřebou). Před vstupem České republiky do Evropské unie v roce 2003 činila soběstačnost 127,2 %, v roce 2010 klesla na 118,9 %.

Mlékárenský průmysl za rok 2010 nakoupil od českých producentů 2 251,4 mil. l mléka, tj. o – 40,3 mil. l méně oproti roku 2009. Z uvedeného nákupu bylo cca 120,1 mil. l (5,3 % z nákupu mléka) vyvezeno ke zpracování do zahraničí a 2 131,3 mil. l bylo zpracováno v tuzemských mlékárnách. V porovnání s rokem 2009 se v roce 2010 snížil objem zpracovaného mléka na výrobky o 26,1 mil. l (tj. o – 1,2 %). Meziročně došlo k propadu výroby u řady mlékárenských výrobků. Podle sortimentu se v roce 2010 meziročně vyrobilo méně konzumních mlék o – 6,4 %, jogurtů o – 8,6 %, zakysaných mléčných výrobků ostatních o – 5,4 %, másla o – 11,1 %, sýrů celkem o – 2,0 % (výroba přírodních sýrů stagnovala, výroba tavených sýrů se meziročně snížila o – 10,7%), sušených mlék o – 13,3 %, kondenzovaných mlék o – 20,0 %. V souvislosti s vývojem poptávky se v roce 2010 zvýšila výroba konzumních smetan (o 1,1 %), tvarohů (o 4,7 %), smetanových krémů (o 10,8 %) a tvarohových dezertů (o 7,7 %).

Podle předběžných výsledků se v roce 2010 snížila spotřeba mléka a mléčných výrobků. Celkem se spotřeba mléka a mléčných výrobků v hodnotě mléka bez másla snížila meziročně o – 2,3 %, tj. na 243,9 kg/obyv. rok, spotřeba másla byla v roce 2010 meziročně nižší o – 2,0 %, tj. 4,9 kg/obyv./rok. Na meziročním poklesu spotřeby se podílela především nižší spotřeba konzumních mlék, smetany, jogurtů a tavených sýrů.

Podíl celkového dovozu mléka a mléčných výrobků (v přepočtu na mléko) na celkové spotřebě se v roce 2010 zvýšil na 38,6 %. Podle hlavního sortimentu se zvýšil podíl dovozu na spotřebě u přírodních sýrů z 49,8 % v roce 2009 na 53,9 % v roce 2010, tavených sýrů z 39,5 % na 40,9 %, jogurtů z 13,0 % na 14,4 %, ostatních zakysaných mléčných výrobků z 35,7 % na 40,2 %, sušeného odstředěného mléka ze 45,0 % na 64,2 %. Vysoký podíl dovozu v roce 2010 zůstává u másla 37,1 % (38,5 % v roce 2009) a u smetan 30,4 % (31,8 % v roce 2009).

Průměrné stavy dojnic a vývoj užitkovosti dojnic v l/ks
(Pramen: ČSÚ)

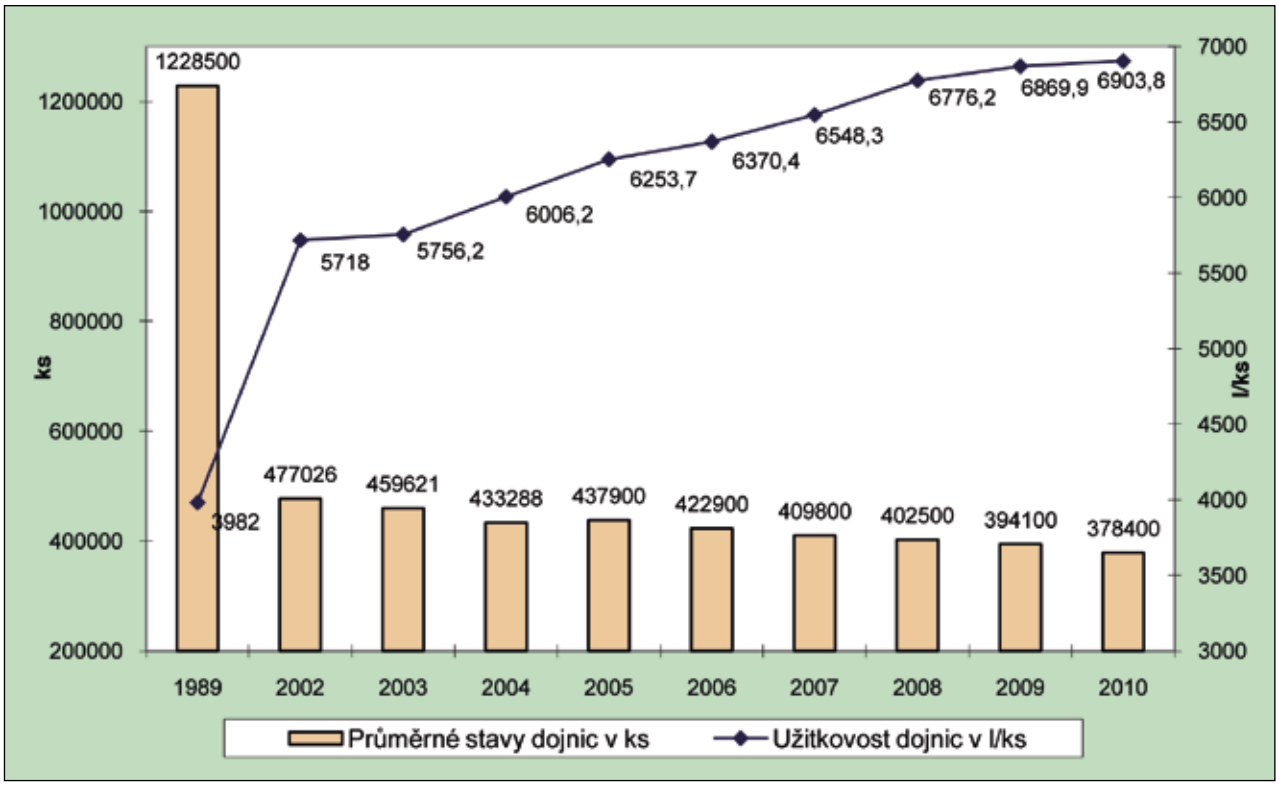

Pramen: MZe

Vývoj zahraničního obchodu u mléka a mléčných výrobků v tunách

Ukazatel/rok	2006	2007	2008	2009	2010 [1)]
Vývoz					
Mléko, smetana, nezahuštěné	557 838,0[2)]	584 731[2)]	643 723[2)]	645 972[2)]	581 088[2)]
Mléko, smetana, zahuštěné	38 467,4	38 788	37 957	35 693	31 081
Jogurty, kefíry, podmáslí apod.	51 428,5	67 591	60 756	75 963	68 775
Syrovátka	40 499,8	49 804	52 872	41 436	42 964
Máslo a tuky z mléka	20 829,9	21 157	14 950	14 105	8 114
Sýry, tvarohy	23 663,3	21 224	22 119	25 613	29 117
Dovoz					
Mléko, smetana, nezahuštěné	105 075,4[2)]	131 264[2)]	122 960[2)]	109 280[2)]	71 680
Mléko, smetana, zahuštěné	6 168,9	9 334	6 933	8 045	8 298
Jogurty, kefíry, podmáslí apod.	33 438,2	39 520	38 522	38 017	42 036
Syrovátka	29 096,4	53 153	37 888	19 910	27 179
Máslo a tuky z mléka	11 569,7	13 356	15 625	20 149	19 132
Sýry, tvarohy	57 162,1	69 443	64 432	74 297	76 629
Saldo zahraničního obchodu					
Mléko, smetana, nezahuštěné	+ 452 762,6[2)]	+ 453 467[2)]	+ 520 763[2)]	+ 536 692[2)]	509 408
Mléko, smetana, zahuštěné	+ 32 298,5	+ 29 454	+ 31 024	+ 27 648	22 783
Jogurty, kefíry, podmáslí apod.	+ 17 990,3	+ 28 071	+ 22 234	+ 37 946	26 739
Syrovátka	+ 11 403,5	- 3 349	+ 14 984	+ 21 526	15 785
Máslo a tuky z mléka	+ 9 260,2	+ 7 801	- 675	- 6 044	- 11 018
Sýry, tvarohy	- 33 498,8	- 48 219	- 42 313	- 48 684	- 47 512

Pramen: ČSÚ – Databáze zahraničního obchodu - celní statistika MZe
Poznámky:1) Předběžný údaj – března 2010, 2) Včetně syrového mléka v „cisternách“ pro zpracování.

Saldo zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky za rok 2010 zůstalo kladné, avšak v meziročním porovnání finanční hodnoty vykázalo propad o 5,3 % z 2,755 mld. Kč v roce 2009 na 2,609 mld. Kč v roce 2010.

Hodnota vývozu mléka mléčných výrobků se meziročně zvýšila o + 5,9 %, na 12,4 mld. Kč, a to v důsledku vývozu velkého objemu zboží s nízkou přidanou hodnotou, tzn. vývozu mléčné suroviny, a vlivem meziročně vyšších úrovní vývozních cen. Podíl vývozu suroviny na celkové finanční hodnotě vývozu činil v daném roce 25,3 %, podíl na tržní produkci mléka cca 15,9 %.

Meziroční nárůst vývozních cen v roce 2010 byl vyšší o 19,6 % u konzumního mléka a smetan, o 24,6 % u sušených a kondenzovaných mlék, o 79,5 % u syrovátky, o 22,8 % u másla a o 9,3 % u sýrů a tvarohů. U jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků byly v roce 2010 průměrné meziroční vývozní ceny nižší o 6,8 %.

Mléko a mléčné výrobky byly v roce 2010 vyváženy do 67 zemí světa. Z porovnání vývozu podle jednotlivých zemí k celkové finanční hodnotě vývozu vyplývá, že nejvíce mléka a mléčných výrobků se uplatnilo na trzích Německa 32,3 %, Slovenska 20,4 %, Itálie 11,7 %, Maďarska 5,1 %, Polska 4,4 %, Francie 3,0 %, Nizozemska 2,5 % atd.

Vývoz mléka a mléčných výrobků do zemí EU-27 představoval v daném období 87,9 % a do třetích zemí 12,1 % podílu z celkové finanční hodnoty vývozu mléka a mléčných výrobků.

Vývoz mléčné suroviny (položka CN 0401 20 99) v tunách a vývoj průměrné vývozní ceny v Kč/kg
(Pramen - statistika zahraničního obchodu MZe)

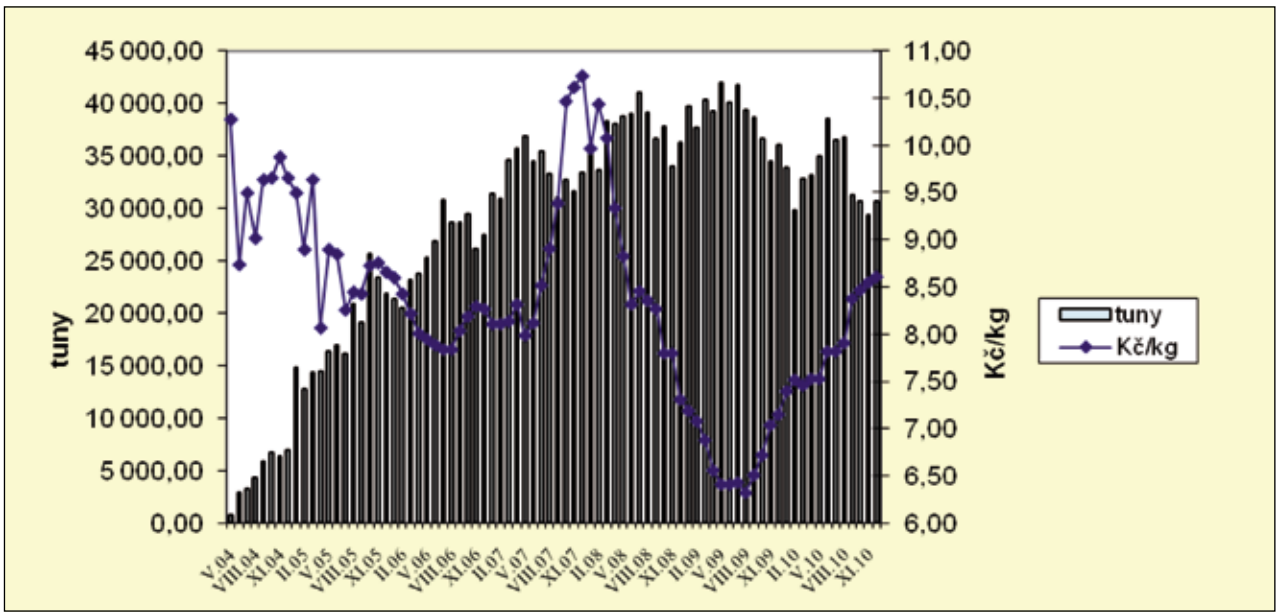

Pramen: MZe

Celková hodnota dovozu mléka a mléčných výrobků zaznamenala zvýšení o + 9,3 % na 9,8 mld. Kč. Z pohledu objemu dovozu pokračoval zejména nárůst dovozu sýrů a tvarohů o 2 332 t (tj. o 3,1 % na 76 629 t), jogurtů a kefírů o 4 019 t (tj. o + 10,6 % na 42 036 t). Snížil se objem dovozu mléčné suroviny ke zpracování, rovněž dovoz konzumního plnotučného mléka, dovoz smetany v balení nad 2 l a mírně i dovoz másla. Kromě jogurtů a kefírů bylo meziročně zaznamenáno zvýšení průměrných dovozních cen u tekutých mlék a smetan o 22,4 %, sušených a kondenzovaných mlék o 15,5 %, syrovátky o 26,0 %, másla o 23,1 %, sýrů a tvarohů o 9,6 %.

V průběhu roku 2010 se mléko a mléčné výrobky dovezly do ČR z 36 zemí.

Ze zemí EU-27 představoval dovoz 99,9 % podílu z celkové finanční hodnoty dovozu mléka a mléčných výrobků. Největší objemy zboží byly dovezeny z Německa (41,7 % z celkové finanční hodnoty dovozu mléka a ml. výrobků do ČR), Polska (29,3 %), Slovenska (12,1 %). Dovoz z těchto tří zemí představoval celkem 83,1 % z celkové finanční hodnoty veškerého dovozu mléka a mléčných výrobků. Sýry se do ČR dovážely především z Německa – 34 137 t za průměrnou dovozní cenu 64,04 Kč/kg (především 12 688 t Eidamu za 71,30 Kč/kg, čerstvých sýrů 10 445 t za 49,29 Kč/kg, 2 651 t tvarohů za 29,28 Kč/kg, tavených sýrů 2 145 t za 71,53 Kč/kg) a z Polska – 28 051 t za průměrnou dovozní cenu 73,10 Kč/kg (z toho: 6 717 t čerstvých sýrů a tvarohu za 48,03 Kč/kg, 4 314 t Camembertu za 82,56 Kč/kg, 7 872 t Eidamu za 87,96 Kč/kg). Největšími dovozci másla do ČR v roce 2010 byly Německo (9 220 t za 89,14 Kč/kg), Belgie (4 139 t za 89,64 Kč/kg) a Polsko (3 810 t za 86,03 Kč/kg).

Nařízení vlády č. 244/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek pro uplatňování dávky v odvětví mléka a mléčných výrobků v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, ve znění pozdějších předpisů. Toto nařízení vlády zajišťuje implementaci režimu mléčných kvót.

Nařízením Komise (ES) č. 445/2010 bylo upraveno rozdělení vnitrostátní kvóty mléka, které se použijí na období od 1. 4. 2009 do 31. 2010, na dodávky a přímé prodeje, a to na základě provedených změn v souladu s čl. 25 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 595/2004, v platném znění. Pro Českou republiku byla upravena vnitrostátní kvóta mléka pro dodávky na 2 808 527,676 t a pro přímý prodej na 12 088,840 t. Plnění vnitrostátní kvóty mléka pro dodávky v kvótovém roce 2009/2010 představovalo 93,41 %, vnitrostátní kvóta přímého prodeje byla splněna v daném kvótovém roce na 31,23 %. Přímý prodej se v kvótovém roce 2009/2010 zvýšil na 3 775 562 kg v důsledku zavedení prodeje čerstvého mléka ze dvora prostřednictvím mléčných automatů.

Dále v souladu s 1 % navýšením kvót (příloha IX nařízení Rady ES č. 1237/2007) byla České republice stanovena od 1. 4. 2010 vnitrostátní kvóta mléka na 2 848 822,681 t. Navýšení, které představovalo množství 28 206 165 kg, bylo přerozděleno do rezervy pro dodávky (25 000 000 kg) a do rezervy přímého prodeje (3 206 165 kg). **V souladu s § 6 nařízení vlády č. 244/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vyčlenil**

Státní zemědělský intervenční fond pro zvýšení a přidělení nových individuálních kvót mléka k datu 1. 3. 2011 celkem 50 000 t mléka pro dodávky a 5 000 t mléka pro přímý prodej. Výše vnitrostátní kvóty mléka pro dodávky v kvótovém roce 2010/2011 je 2 833 527 676 kg, pro přímý prodej 15 295 005 kg (celkem 2 848 822 681 kg).

Podpora spotřeby mléka a vybraných mléčných výrobků žáky (dále jen „program podpory školního mléka“) je v ČR poskytována v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1234/2007 a nařízením Komise (ES) č. 657/2008, v platném znění a v souladu s nařízením vlády č. 205/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V České republice byl program podpory školního mléka zahájen v roce 1999. Ve školním roce 2008/2009 byla z důvodů úspory finančních prostředků zrušena národní podpora, zachovala se pouze podpora hrazená z finančních prostředků EU. Vyloučení národní podpory se odrazilo v razantním snížení počtu dodaným mléčných výrobků do škol, v odstoupení cca 30 – 40 % škol z programu a ve zdražení mléčných výrobků dodávaných do škol v rámci programu podpory školního mléka.

Dne 1. srpna 2009 nabylo účinnosti nařízení vlády ČR č. 238/2009 Sb., kterým se změnilo nařízení vlády ČR č. 205/2004 Sb. Toto nařízení obnovilo od školního roku 2009/2010 poskytování národní podpory na vybrané mléčné výrobky.

Ve školním roce 2009/2010 bylo do programu podpory školního mléka zapojeno 6 mlékárenských subjektů, které dodávaly podporované mléčné výrobky do cca 2 900 škol. Počty škol a odebírajících žáků se v jednotlivých obdobích školního roku měnily. Žáci ve školách plně nevyužívali možnosti odběru podporovaných mléčných výrobků 5x v týdnu.

Obnovením národní podpory se rozšířil sortiment dodávaných podporovaných mléčných výrobků do škol o ochucené jogurty ostatní a smetanový krém. Zvýšil se také počet škol zapojených do programu a výrazně vzrostl celkový počet dodaných podporovaných mléčných výrobků do škol (ve školním roce 2009/2010 bylo do škol dodáno cca 13,8 mil. ks mléčných výrobků).

Podpora na neochucené a ochucené mléko činila dle předpisů Evropských společenství 18,15 € na 100 kg, podpora na ovocné jogurty 16,34 € na 100 kg a podpora na čerstvé a tavené sýry 54,45 € na 100 kg. Platby byly uskutečněny za 3 období školního roku 2009/2010.

V roce 2010 bylo na podporu spotřeby školního mléka **vyplaceno** celkem **57 024 tis. Kč, z toho 44 936 tis. Kč ze státního rozpočtu a 12 088 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Další tržní opatření společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky jsou prováděna v rámci ustanovení nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, v platném znění a nařízením vlády č. 225/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V průběhu roku 2010 nebyla vyplacena žádná finanční podpora na podporu výrobu kaseinu a kaseinátů (nařízení Komise ES č. 2921/1990 v platném znění). Tato situace trvá již od roku 2006, kdy byla nařízením Komise (ES) č. 1487/2006 snížena podpora na výrobu kaseinu a kaseinátů na 0 €/100 kg odstředěného mléka. S uvedeným programem souvisí i program použití kaseinu a kaseinátů při výrobě sýrů (nařízení Komise ES č. 760/2008 a nařízení Komise ES č. 548/2009). V rámci tohoto programu není vyplácena podpora, pouze v případě porušení podmínek daných nařízením se vypočítává a ukládá sankce.

V roce 2010 byl režim soukromého skladování másla vyhlášen nařízením Komise (EU) č. 158/2010, podpora je poskytována na základě nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 a nařízení Komise (ES) č. 826/2008, v platném znění. SZIF neobdržel žádné žádosti o podporu soukromého skladování másla, nebyly tedy čerpány žádné finanční prostředky.

Podmínky poskytování podpory pro odstředěné mléko a sušené odstředěné mléko využívané jako krmivo a prodej takového sušeného odstředěného mléka jsou stanoveny nařízením Komise č. 2799/1999, v platném znění. Nařízením Komise (ES) č. 1558/2006 byla podpora snížena na 0 €/100 kg odstředěného mléka určeného jako krmivo. V roce 2010 nebyly na tento program vyplaceny žádné finanční prostředky.

V roce 2010 byly vyplaceny z rozpočtu Evropské unie **vývozní náhrady na odbyt nezpracovaných mlékárenských výrobků do třetích zemí, který byl realizován před rokem 2010 – na máslo 2 775 tis. Kč, na sušené odstředěné mléko 14 264 tis. Kč, na sýr 8 991 tis. Kč, na sušené plnotučné mléko 18 281 tis. Kč. Celkem na nezpracované mléko a mléčné výrobky bylo vyplaceno 44 311 tis. Kč.**

Intervenční nákup másla a sušeného odstředěného mléka je realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 a nařízení Komise (EU) č. 1272/2009, v platném znění. Intervenční skladování másla a sušeného odstředěného mléka probíhá v souladu s nařízením Komise (ES) č. 884/2006, v platném znění. K 1. lednu 2010 bylo v intervenčních skladech celkem 527,450 tun másla a k 31. prosinci 2010 celkem 0 tun másla. Průměrná sazba nákladů je stanovena ve výši 30 Kč/t za naskladnění, 20 Kč/t za vyskladnění a 290 Kč/t/měsíc za skladování. Výdaje za skladování a vyskladnění másla činily 1 390 tis. Kč včetně 20 % DPH.

K 1. lednu 2010 bylo v intervenčních skladech celkem 3 766,025 tun sušeného odstředěného mléka a k 31. prosinci 2010 celkem 2 946,025 tun sušeného odstředěného mléka. Průměrná sazba nákladů je stanovena ve výši 14 Kč/t za naskladnění a vyskladnění, 90 Kč/t/měsíc za skladování. V roce 2010 byly za skladování a vyskladnění sušeného odstředěného mléka vynaloženy finanční prostředky ve výši 4 620 tis. Kč včetně 20 % DPH. Na základě nařízení Komise (ES) č. 1111/2009 bylo v roce 2010 vyskladněno celkem 600 tun sušeného odstředěného mléka v rámci programu potravinové pomoci nejchudším osobám ve Společenství pro intervenční agenturu Slovinska. **V roce 2010 činily výdaje za skladování a vyskladnění intervenčních zásob másla 1 390 tis. Kč a sušeného odstředěného mléka 4 620 tis. Kč z rozpočtu EU.**

Intervenční prodej másla a sušeného odstředěného mléka probíhá v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1234/2007 a nařízením Komise (EU) č. 1272/2009, v platném znění. V roce 2010 uvolnila Evropská komise do prodeje 527,45 tun másla nakoupeného v roce 2009 v důsledku snížení poptávky vyvolané hospodářskou krizí a vysoké nabídky na světových trzích s mlékem a mléčnými výrobky. Veškeré množství intervenčních zásob másla bylo prodáno a tržby z prodeje činily 55 693 tis Kč včetně 10 % DPH. Z intervenčních zásob sušeného odstředěného mléka nakoupených v roce 2009 uvolnila Evropská komise v roce 2010 v důsledku snížení poptávky vyvolané hospodářskou krizí a vysoké nabídky na světových trzích s mlékem a mléčnými výrobky do prodeje 1 089,625 tun sušeného odstředěného mléka. V roce 2010 bylo prodáno 220 tun sušeného odstředěného mléka a tržby z prodeje činily 12 929 tis Kč včetně 10 % DPH. **V roce 2010 činily tržby z prodeje másla 55 693 tis. Kč a sušeného odstředěného mléka 12 929 tis. Kč.**

Další opatření na trhu s mlékem v roce 2010

Česká republika reagovala na nepříznivý vývoj v komoditě mléko a mléčné výrobky využitím nástrojů společné zemědělské politiky ve prospěch producentů mléka. V souladu s čl. 68 nařízení Rady (ES) č. 73/2009, který umožňuje směřovat část přímých plateb na ohrožené sektory, byla nařízením vlády č. 87/2010 Sb., stanovena platba pro rok 2010 na krávy chované v systému s tržní produkcí mléka, a to ve výši **2 444,4 Kč na dojnici.** Platba byla diferencovaná podle podílu příjmů za mléko na celkových příjmech v podniku v plné, poloviční či nulové sazbě.

Pro rok 2010 Evropská komise uvolnila 300 mil. eur na podporu trhu v odvětví mléka a mléčných výrobků členským státům (nařízení Komise (EU) č. 1233/2009). Pro Českou republiku tyto finanční prostředky představovaly **5,79 mil. eur (151 398 565 Kč). Sazba podpory činila 0,3672 Kč/kg dodaného či přímo prodaného mléka** (nařízení vlády č. 77/2010 Sb.).

Další podpora výrobců pokračovala v rámci systému plateb SAPS na plochu obhospodařované půdy, a to prostřednictvím národních doplňkových plateb na chov přežvýkavců (decouplovaná platba pro rok 2010 byla stanovena na **1 310,10 Kč/VDJ**) a dále prostřednictvím národních doplňkových plateb na zemědělskou půdu (pro rok 2010 byla stanovena sazba **4 060,80 Kč/ha**).

Skot, hovězí maso

V období 1. 4 2009 – 1. 4 2010 došlo v chovu skotu opět ke snížením početních stavů zvířat. V předchozích letech 2007 a 2008 se poprvé od roku 1990, kdy započala celková restrukturalizace národního stáda skotu v České republice, projevovalo mírné navyšování celkových stavů skotu, které naznačovalo konsolidaci a ustálení výše produkce v tomto odvětví živočišné výroby. Toto navýšení však doposud neplatilo pro dojné krávy, kde vlivem zavádění nových technologií a zejména vlivem intenzivního šlechtění docházelo a stále dochází k navyšování mléčné užitkovosti. Při růstu průměrné roční užitkovosti krav dochází vlivem působení systému mléčných kvót ke snižování krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka. V posledním sledovaném období 2009 – 2010 to byl pokles z 399 518 kusů dojnic na 383 523 kusy, tedy snížení o 15 995 kusů dojnic (meziročně - 4,0 %). Tento trend v současné době navíc umocňovala od roku 2008 velmi nízká tržní cena zemědělských výrobců syrového kravského mléka. Tato nebyla pod výrobními náklady zemědělců pouze v České republice, ale na velmi nízké hladině byla především světová cena mléka, která ovlivňovala i ceny proplácené producentům kravského mléka v Evropě. V druhé polovině roku 2010 však docházelo postupnému zvyšování ceny zemědělských výrobců syrového kravského mléka. Z důvodu dlouhodobé ekonomické nestability tohoto významného odvětví nejen živočišné, ale i celé zemědělské výroby, byla nově v roce 2010 zavedena podpora krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka vyčleněním části finančních prostředků z plateb SAPS.

Z celkového počtu 1 363 212 kusů skotu v roce 2009 došlo v České republice v roce 2010 k poklesu o 13 927 kusů na 1 349 286 kusů (meziročně o 2,7 %). Jedná se o mírnější pokles než mezi roky 2008 a 2009, kdy se celkové stavy skotu snížily o 38 394 kusy. Na tuto skutečnost poklesu celkových počtů skotu mají pravděpodobně vliv spolu s působením velmi nízkých tržních cen syrového kravského mléka a dlouhodobou stagnací cen hovězího masa neustále se zvyšující výrobní náklady, což má v důsledku i po započítání všech podpor a dotací nulovou či dle výrobních podmínek i zápornou rentabilitu v obou výrobních zaměřeních chovu skotu.

U krav chovaných v systému bez tržní produkce mléka došlo k 1. 4. 2010 po loňském poklesu ke znatelnějšímu zvýšení početních stavů a to ze 160 285 kusů krav na 167 722 kusy, tj. o 7 437 kusů více (+ 4,6 %). Dlouhodobé zvyšování počtu masných krav do roku 2008 s nevýrazným poklesem v letech 2006 a 2009 částečně souviselo jednak s výše zmíněným poklesem stavu dojných krav a dále pak s využíváním stávající krmivové základny (zejména trvalých travních porostů). Významný vliv na zvyšování chovu krav bez tržní produkce mléka mají také vyplácené národní dotace, jakož i další platby z EU.

Chov masného skotu plně projevuje svou nezastupitelnou úlohu nejen ve svém potenciálu produkovat spotřebiteli žádané kulinářsky a dieteticky kvalitní maso, ale i v naplňování mimoprodukčních funkcí v krajině a vůbec celém českém venkově. Jedná se jak o přirozené protierozní udržování trvalých travních porostů s pozitivním vlivem na biodiverzitu a spoluvytváření kulturně-estetického vzhledu krajiny, tak také o vytváření pracovních příležitostí a podnikatelských aktivit, formou jak dodavatelských, tak i odběratelských vztahů vztahujících se k chovu masného skotu. S tím úzce souvisí zachování osídlení našeho venkova a také rozvíjení se turistického ruchu v našich horských a podhorských oblastech s příznivým dopadem do mnoha dalších sociálních oblastí a to nejen v daných lokalitách, kde se chov masného skotu realizuje.

Kontroverzním a mnohokrát diskutovaným trendem, který se stále ve velké míře v chovu masného skotu projevuje, je mnoha jeho chovateli prováděný sezónní vývoz zástavového skotu do okolních zemí. Důsledkem je skutečnost, že se následně nedostatečně využívá potenciál naší krmivové základny a následná realizace přidané hodnoty masa, která vzniká při jeho porážení a zpracování, se rovněž uskutečňuje mimo území České republiky. Nehledě na skutečnost, že český konzument je ochuzen o značnou část produkce kulinářsky kvalitního hovězího masa.

V rámci mléčné produkce je v České republice z hlediska plemenné příslušnosti v současné době početně nejvíce zastoupeno plemeno holštýnského skotu. Jedná se v posledním uzavřeném kontrolním roce 2009/2010 o 157 634 uzavřených laktací z 290 208 laktací všech plemen v České republice. Podílově to je 54,32 % dojnic s uzavřenou laktací. Na holštýnský skot početním zastoupením hned navazuje naše národní plemeno českého strakatého skotu s možným výhodným využitím obou směrů jeho kombinované užitkovosti. Tyto krávy měly nyní uzavřeno celkem 113 004 laktací tj. 38,94 % dojnic s uzavřenou laktací.

V rámci celé České republiky bylo v uplynulém kontrolním roce 2009/2010 v kontrole užitkovosti zapojeno celkem 352 213 krav a dosaženo mléčné užitkovosti 7 739 kg mléka za normovanou laktaci, což představuje navýšení o 80 kg mléka oproti minulému kontrolnímu období. V rámci nejzastoupenějších plemen se jednalo u holštýnského skotu o užitkovost 8 721 kg mléka (nárůst o 40 kg) a u plemene českého strakatého skotu o 6 472 kg mléka (nárůst o 15 kg). Tato navýšení v tomto období nedosahovala úrovní v předešlých letech, což bylo důsledkem jednak nižších investic chovatelů do technologií a genetiky v předešlém období, ale hlavně snížením výrobních nákladů v důsledku nízké ceny syrového kravského mléka. Mnoho chovatelů se vydalo cestou hledání zisku ne přes vysokou užitkovost, ale tzv. hledáním ekonomické užitkovosti. Tato se však dle výrobních podmínek každého chovu značně liší.

V úzkém vztahu s touto výší užitkovosti je také spojena hodnota mezidobí, které je jedním ze základních reprodukčních, ale i ekonomických ukazatelů. To v uplynulém kontrolním roce 2009/20010 bylo na úrovni 410 dní tj. meziročně pokles o 1 den. Servis perioda byla na výši 101 den. Takovéto hodnoty základních reprodukčních ukazatelů jsou velmi vysoké a vlastní reprodukce včetně navazujícího ukazatele odchovu telat zůstává jedním z hlavních chovatelských problémů mnoha našich stád. Z důvodu velmi vysokého ekonomického významu těchto ukazatelů zůstává jejich zlepšování do budoucna i nadále jedním z nejdůležitějších předmětů činnosti našich chovatelů skotu při jejich chovatelské a zootechnické práci.

V dosavadním vývoji cen hovězího masa lze v posledních 4 až 6 letech sledovat celkově nerozkolísaný stabilní stav cen zemědělských výrobců, které byly v průměru roku 2010 v kategoriích jatečných býků, jatečných krav a jatečných jalovic velmi mírně pod průměrem roku 2009. V kategoriích jatečných krav a jalovic se projevuje celková stagnace cen na úrovni cca 26 Kč respektive cca 30 Kč za 1 kg živé hmotnosti v průměru tříd zmasilosti S, E a U. V kategorii jatečných býků se cena pohybuje na úrovni cca 40 Kč za 1 kg živé hmotnosti v průměru tříd zmasilosti S, E a U. V kategorii jatečných telat došlo v roce 2008 k výraznějšímu poklesu o cca 6 Kč na 52 Kč za 1 kg živé hmotnosti, nyní je však cena zemědělských výrobců opět na úrovni cca 58 Kč za 1 kg živé hmotnosti, kdy došlo v roce 2009 k navýšení o 2 Kč a v roce 2010 o další 4 Kč. Vzhledem k tomu, že produkce telecího masa je v České republice minoritní záležitostí, není tento ukazatel v rámci chovu skotu rozhodující. Naopak se v České republice na rozdíl od jiných okolních zemí zatím stále vzhledem ke kulinářské kvalitě neprojevuje odpovídající výše ceny za jatečné jalovice. Tato se stále pohybuje hluboko pod průměrnou cenou za jatečné býky, spíše se blíží k ceně za jatečné krávy. V mnoha okolních zemích tomu bývá právě naopak (např. Německo, Dánsko, Francie).

V cenách průmyslových výrobců hovězího masa lze v roce 2010 meziročně sledovat dost nevyrovnaný vývoj cen v jednotlivých druzích masa. Například u ceny předního hovězího masa bez kosti se projevuje stagnace na cca 115 Kč za 1 kg, u ceny zadního hovězího masa bez kosti dochází k mírnému poklesu ze 125 na 123 Kč za 1 kg a u ceny hovězí svíčkové dochází k propadu z ceny 506 Kč v roce 2008 přes 435 Kč v roce 2009 (- 14 %) na 355 Kč v roce 2010 (- 18 %) za 1 kg.

U spotřebitelských cen lze ve všech sledovaných druzích výsekového hovězího masa v roce 2010 pozorovat mírný a u některých druhů masa až razantní pokles - na rozdíl od roku 2009, kdy stále ještě docházelo k vzestupu spotřebitelských cen. V roce 2010 u předního hovězího masa bez kosti došlo k poklesu o cca 1 Kč na 136 Kč za 1 Kg, u zadního hovězího masa bez kosti došlo k poklesu o cca 2 Kč na 175 Kč za 1 kg a u hovězí svíčkové je tento pokles spotřebitelské ceny strmější z 609 Kč v roce 2009 na 560 Kč (- 8 %) za 1 kg v roce 2010. V poklesu cen průmyslových výrobců a spotřebitelských cen dražších druhů hovězího masa se projevila nižší kupní síla obyvatelstva, kdy spotřebitelé upřednostňovali levnější druhy masa.

Z hlediska zdravotního stavu u nás chované populace skotu můžeme konstatovat postupné snižování zjištěných výskytů zvířat pozitivních na BSE na minimum a zdárný dosavadní průběh národního ozdravovacího programu od IBR. V minulých letech nově rozšířeným a za účasti státu systematicky potlačovaným onemocněním je katarální horečka ovcí (bluetongue), u které byla na náklady státu (s významnou podporou příspěvků od Evropské komise) v srpnu roku 2008 zahájena plošná nouzová vakcinace všech přežvýkavců. Tato vakcinace zdárně pokračovala i v letech 2009 a 2010. Rovněž díky veškeré další preventivní vakcinaci a sledování výskytu onemocnění hospodářských zvířat v ČR pod dohledem Státní veterinární správy ČR se nákazová situace udržuje na velmi dobré úrovni. Tím je zajišťován nejen odpovídající zdravotní stav u nás chovaného skotu a všech ostatních druhů hospodářských zvířat, ale především bezpečnost živočišných produktů vstupujících do potravinového řetězce spotřebitelů.

Také je nutno se zde zmínit, že se v současné době ve všech vyspělých zemích v návaznosti na domácí populace výzkumně připravují postupy stanovení plemenných hodnot na základě jednotlivých nukleotidů. Toto vede ke stanovení genomických plemenných hodnot a následně rozvoji nově zaváděné genomické selekci. Na úrovni světového žebříčku plemenných býků Interbullu se v nejbližší době očekává celosvětové genomické hodnocení. Každá země má své jedinečné chovatelské podmínky a své populace skotu, proto je třeba vytvořit vlastní metody hodnocení v každé zemi samostatně. V České republice se jedná o populace českého strakatého a holštýnského skotu. V rámci tohoto progresivního hodnocení plemenných hodnot skotu se za podpory zainteresovaných chovatelských svazů zahajuje výzkumný projekt, který má zabezpečit, aby Česká republika nezůstala pozadu ve šlechtění dojného skotu, či aby postupně díky vysokému ekonomickému přínosu genomického hodnocení plemenných hodnot nezanikla tradiční česká plemenářská práce, která by byla v brzké budoucnosti chovatelsky vyspělým světem překonána.

Vývoj početních stavů skotu celkem a krav dle kategorií k 1. 4. **ks**

Kategorie	2006	2007	2008	2009	2010	Rozdíl 10/09
Skot celkem	1 373 645	1 391 393	1 401 607	1 363 213	1 349 286	-13 927
Krávy dojné	424 017	410 349	405 532	399 518	383 523	-15 995
Krávy bez tržní produkce mléka	139 706	154 337	163 163	160 285	167 722	+ 7 437
Krávy celkem	563 723	564 686	568 695	559 803	551 245	- 8 558

Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat

Bilance užití a nabídky hovězího masa

Bilance výroby a spotřeby hovězího masa **(tis. t jat. hm)**

Ukazatel	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010[1)]
Počáteční zásoba	7,0	9,0	7,7	11,9	12,0	7,1	9,1	11,8
Výroba	208,0	177,0	166,9	170,6	170,3	182,7	180,9	170,6
Dovoz	12,6	19,2	35,8	31,6	35,6	29,9	37,1	40,7
Celková nabídka	227,6	205,2	210,4	214,1	217,9	219,7	227,1	223,1
Domácí spotřeba	210,5	151,0	158,0	159,7	163,5	149,5	149,4	152,3
Vývoz	12,1	46,5	40,5	42,4	47,3	61,1	65,9	59,5
Celková poptávka	222,6	197,5	198,5	202,1	210,8	210,6	215,3	211,8
Konečná zásoba	5,0	7,7	11,9	12,0	7,1	9,1	11,8	11,3
Soběstačnost	98,8	117,2	105,6	106,8	104,2	122,2	121,1	104,6

Pramen: ČSÚ, ÚZEI, MZE, celní statistika
Poznámka: 1) odhad

Ceny zemědělských výrobců (CZV)

Ceny zemědělských výrobců (CZV) téměř ve všech sledovaných jakostních třídách a kategoriích jatečného skotu v roce 2010 oproti roku 2009 nepatrně klesly. Pouze u kategorie telata jatečná se cena oproti roku 2009 zvýšila o cca 3 Kč za 1 kg živé hmotnosti. Lze konstatovat, že se v CZV již několik let projevuje vyrovnanost a stabilita. To platí i o podzimním období, kdy se v minulosti více projevovala sezónnost – pokles cen v důsledku stahovaní masných stád skotu z pastvin a vyšší nabídky jatečných zvířat.

Průměrné CZV za jatečné býky v kvalitativních třídách S, E a U v roce 2010 byly pro jejich chovatele meziročně nepatrně nižší než v předešlém roce. Průměrná realizační cena za 1 kg živé hmotnosti se snížila z 39,95 Kč pouze o 0,32 Kč na 39,63 Kč.

CZV - býci jateční tř. j. E,U (Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	35,89	36,48	36,77	37,15	37,11	37,67	38,60	39,21	39,48	39,24	38,87	39,13	**38,27**
2005	39,54	39,84	40,87	41,44	41,93	41,92	42,29	42,15	42,09	41,18	40,83	40,72	**41,31**
2006	41,07	41,70	41,89	42,80	42,61	42,45	42,77	42,58	41,96	41,69	41,07	40,63	**41,89**
2007	40,58	40,48	40,77	40,71	40,57	40,38	39,81	39,27	39,27	39,08	38,62	38,57	**39,84**
2008	39,00	38,90	38,89	39,19	39,05	39,27	38,90	38,73	38,48	38,40	38,38	38,58	**38,81**
2009	39,27	40,71	41,72	41,74	41,22	40,75	39,92	39,44	39,32	38,47	38,16	38,64	**39,95**
2010	38,70	39,58	40,07	40,14	39,82	39,93	39,40	39,33	39,25	39,23	39,69	40,36	**39,63**

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ
Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

V roce 2010 byla cena zemědělských výrobců za krávy jatečné poměrně vyrovnaná a pohybovala se v průměru na 25,90 Kč za 1 kg živé hmotnosti, což bylo v porovnání s rokem 2009 o 0,51 Kč/kg živé hmotnosti méně. Nejnižší cena se projevila v lednu, kdy činila 25,42 Kč/kg. Naopak maximálního ročního vrcholu dosáhla cena za 1 kg živé hmotnosti v březnu, a to 26,27 Kč.

CZV - krávy jatečné tř. j. S, E, U (Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	18,41	18,52	18,83	19,29	20,52	22,17	23,97	24,78	24,97	25,24	24,94	25,09	**22,96**
2005	25,24	25,87	26,38	27,16	27,52	27,84	28,21	28,12	28,35	27,57	26,95	26,39	**27,26**
2006	26,82	26,84	26,96	27,00	27,26	27,52	27,76	27,51	27,17	27,23	27,02	27,48	**27,24**
2007	27,03	27,25	27,09	26,66	27,12	27,07	27,06	27,15	27,26	26,94	26,78	26,88	**27,02**
2008	26,65	26,68	26,72	27,14	27,24	27,64	27,95	27,02	26,76	26,62	26,83	26,46	**26,97**
2009	26,24	26,56	27,22	26,95	27,04	26,74	27,13	26,70	26,05	25,86	25,21	25,24	**26,41**
2010	25,42	25,54	26,27	26,03	25,82	25,97	26,13	26,18	26,03	25,85	26,01	25,55	**25,90**

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ
Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV za jatečné jalovice v kvalitativních třídách S, E a U v roce 2010 měly pouze nepatrný průměrný pokles cen. Meziroční průměrné snížení činilo 0,13 Kč za 1 kg živé hmotnosti.

Tudíž lze konstatovat, že ceny zemědělských výrobců za jalovice jatečné v roce 2010 stagnovaly.

CZV - jalovice jatečné tř. j. S, E, U													(Kč/kg živ. hm.)
Rok	**I.**	**II.**	**III.**	**IV.**	**V.**	**VI.**	**VII.**	**VIII.**	**IX.**	**X.**	**XI.**	**XII.**	**Ø roku**
2004	25,03	25,33	25,41	25,85	26,56	27,18	27,81	28,61	28,70	28,98	28,48	29,18	**27,63**
2005	28,97	29,46	30,06	30,10	30,79	31,32	31,74	31,47	31,27	31,11	30,75	30,50	**30,77**
2006	30,65	30,68	31,16	32,06	31,50	31,59	31,60	32,61	31,79	31,23	30,41	29,99	**31,28**
2007	30,15	30,43	30,31	29,98	30,46	29,74	30,39	31,00	30,79	30,78	30,11	30,22	**30,36**
2008	30,34	30,13	30,03	30,72	31,14	31,12	30,68	30,72	30,14	30,37	30,32	30,95	**30,55**
2009	29,99	30,34	30,81	30,84	31,24	30,49	31,04	31,16	30,07	30,28	30,06	30,62	**30,58**
2010	30,34	30,62	30,94	30,54	30,57	29,96	30,33	31,00	30,10	30,19	30,58	30,20	**30,45**

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ
Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

V lednu až září roku 2010 byl cenový vývoj pro chovatele telat jatečných v porovnání především s prvními třemi měsíci roku 2009 rokem příznivým. K poklesu cen došlo v důsledku sezónního ukončení pastvy masných stád skotu až od měsíce října. Meziroční průměrně zvýšení bylo z 54,88 Kč za 1 kg živé hmotnosti v roce 2009 na 58,10 Kč/ kg v roce 2010.

CZV - telata jatečná													(Kč/kg živ. hm.)
Rok	**I.**	**II.**	**III.**	**IV.**	**V.**	**VI.**	**VII.**	**VIII.**	**IX.**	**X.**	**XI.**	**XII.**	**Ø roku**
2004	42,28	38,61	40,71	42,38	44,84	50,29	54,31	56,79	54,71	55,86	55,47	57,27	**51,21**
2005	56,73	62,32	61,79	65,56	69,66	70,41	68,51	69,72	63,95	64,21	65,25	61,73	**65,29**
2006	63,23	65,73	69,38	68,15	70,91	69,87	73,06	67,11	66,56	61,65	60,43	58,55	**65,69**
2007	58,57	59,38	60,44	59,84	59,54	60,28	60,04	58,77	58,05	58,25	55,31	55,53	**58,67**
2008	56,13	54,68	55,15	55,52	53,41	53,80	52,46	52,49	49,50	47,98	48,93	47,32	**52,28**
2009	47,28	47,27	49,37	52,19	54,53	56,33	59,41	58,88	58,70	58,50	57,69	58,37	**54,88**
2010	58,92	58,82	59,81	58,00	58,23	57,83	58,75	58,14	58,31	56,60	56,46	57,38	**58,10**

Pramen: ČSÚ, průměr roku podle metodiky ČSÚ
Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Ceny průmyslových výrobců (CPV)

V rámci sledovaných cen průmyslových výrobců (CPV) hovězího masa byly v jednotlivých druzích hovězího masa meziročně různé rozdíly. CPV - hovězí maso přední bez kosti, kopírovala cenový průběh roku 2009. Nevýznamná změna se uskutečnila také u CPV – hovězí maso zadní bez kosti, kdy průměrná cena se meziročně snížila ze 125,51 Kč/kg v roce 2010 na 123,24 Kč/kg v roce 2010. U hovězí svíčkové došlo meziročně k velmi výraznému poklesu, a to ze 434,76 Kč/kg na 354,67 Kč/kg, což činní snížení o 18,42 %.

Ceny průmyslových výrobců za hovězí maso zadní bez kosti													(Kč/kg)
Rok	**I.**	**II.**	**III.**	**IV.**	**V.**	**VI.**	**VII.**	**VIII.**	**IX.**	**X.**	**XI.**	**XII.**	**Ø roku**
2004	97,11	99,25	99,23	98,84	99,39	99,37	103,99	104,95	106,03	107,05	106,08	105,50	**102,23**
2005	106,68	106,61	106,92	107,74	107,75	106,85	108,65	109,03	109,64	109,07	109,82	109,63	**108,20**
2006	110,47	111,03	111,01	111,18	111,23	111,31	111,44	111,59	111,39	111,73	111,14	111,19	**111,23**
2007	111,64	111,14	111,21	111,32	109,83	111,05	112,16	112,03	110,58	111,26	113,89	113,26	**111,61**
2008	113,82	113,75	113,35	112,73	113,09	113,18	113,51	114,28	113,62	114,22	113,77	112,93	**113,52**
2009	112,67	115,00	115,08	114,96	115,80	116,26	115,60	115,78	115,92	115,86	115,76	115,64	**115,36**
2010	116,48	116,33	116,50	116,65	115,78	115,41	115,65	115,38	114,95	115,17	114,29	115,74	**115,69**

Pramen: ČSÚ
Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Ceny průmyslových výrobců za hovězí svíčkovou													(Kč/kg)
Rok	**I.**	**II.**	**III.**	**IV.**	**V.**	**VI.**	**VII.**	**VIII.**	**IX.**	**X.**	**XI.**	**XII.**	**Ø roku**
2004	331,51	331,71	341,49	354,41	379,20	386,33	406,86	415,69	408,71	405,27	402,83	401,28	**379,02**
2005	397,09	389,82	392,86	396,10	399,33	399,61	401,40	392,63	394,51	389,16	378,00	359,82	**390,27**
2006	369,90	367,98	369,22	371,62	380,49	387,84	403,57	405,58	393,24	411,80	407,92	416,79	**389,83**
2007	418,17	424,65	426,40	430,46	442,40	463,66	477,85	483,07	468,49	485,09	488,75	489,65	**457,61**
2008	488,59	492,49	485,38	501,62	504,65	510,09	517,77	521,95	517,28	509,65	508,49	512,67	**506,40**
2009	501,19	498,13	483,95	471,57	477,82	467,01	460,49	427,96	392,13	386,25	340,15	360,63	**434,76**
2010	376,85	358,59	349,48	323,74	344,15	355,57	358,14	356,12	363,10	361,07	364,06	356,08	**354,67**

Pramen: Rezortní statistika TISČR SZIF
Poznámka: Průměr roku vypočten jako vážený průměr

Spotřebitelské ceny (SC)

V rámci roku 2010 lze ve spotřebitelských cenách ve všech sledovaných druzích výsekového hovězího masa pozorovat mírný pokles cen ve srovnání s rokem 2009, který byl zároveň rokem, kdy roční průměrné ceny sledovaných druhů hovězího masa dosáhly historického maxima od období vstupu do EU. Největší pokles byl zaznamenán u pravé hovězí svíčkové, kdy došlo meziročně k poklesu a to z 607,89 Kč/kg v roce 2009 na 560,37 Kč/kg v roce 2010.

Spotřebitelské ceny za hovězí maso přední bez kosti													(Kč/kg)
Rok	**I.**	**II.**	**III.**	**IV.**	**V.**	**VI.**	**VII.**	**VIII.**	**IX.**	**X.**	**XI.**	**XII.**	**Ø roku**
2004	121,67	121,06	121,22	120,47	120,44	120,33	123,92	125,38	125,62	126,00	126,15	126,54	**123,23**
2005	125,97	126,86	127,34	126,72	126,85	128,19	128,95	129,54	129,48	130,14	129,88	129,90	**128,32**
2006	130,19	131,28	131,40	131,13	131,23	131,15	131,52	133,06	134,86	133,92	134,51	133,88	**132,34**
2007	134,50	133,66	132,44	133,36	133,22	133,02	132,67	131,94	132,32	133,46	131,78	128,86	**132,60**
2008	134,88	136,23	133,50	133,15	134,67	133,99	136,53	136,17	133,65	137,15	137,40	135,80	**135,26**
2009	137,58	139,80	138,93	137,17	139,13	137,44	138,98	136,89	137,64	134,71	135,08	132,27	**137,14**
2010	138,00	137,20	138,92	135,63	135,03	135,33	136,94	137,47	134,28	135,05	135,38	135,43	**136,22**

Pramen: ČSÚ
Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Spotřebitelské ceny za hovězí maso zadní bez kosti													(Kč/kg)
Rok	**I.**	**II.**	**III.**	**IV.**	**V.**	**VI.**	**VII.**	**VIII.**	**IX.**	**X.**	**XI.**	**XII.**	**Ø roku**
2004	147,39	147,79	147,92	147,69	146,93	147,48	151,16	152,57	153,86	155,08	153,25	153,73	**150,40**
2005	154,15	153,75	154,10	155,95	156,51	157,75	159,35	160,26	159,16	159,80	161,25	160,42	**157,70**
2006	160,88	161,42	162,77	164,40	164,49	165,44	165,75	166,24	166,69	167,51	167,91	167,41	**165,08**
2007	168,53	168,00	167,36	167,28	168,54	167,81	167,65	169,49	169,04	169,29	168,66	169,66	**168,44**
2008	172,84	173,22	172,32	173,65	174,17	174,62	175,49	176,47	175,83	174,79	176,23	176,17	**174,65**
2009	175,63	177,94	178,34	177,33	178,62	179,36	178,01	177,70	177,02	178,58	176,35	177,88	**177,73**
2010	177,89	176,73	175,29	175,23	175,67	174,87	176,92	175,09	173,75	173,53	173,03	175,27	**175,31**

Pramen: ČSÚ
Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Spotřebitelské ceny za pravou hovězí svíčkovou (Kč/kg)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	405,48	407,24	405,45	410,51	420,13	429,99	453,94	471,31	480,78	488,52	489,25	494,55	**446,43**
2005	495,44	488,47	487,91	489,92	491,46	491,86	493,15	491,13	489,70	483,86	481,91	478,95	**488,65**
2006	480,15	480,37	482,77	481,18	484,46	486,58	483,63	488,10	493,90	488,90	490,69	495,76	**486,37**
2007	495,94	494,29	496,49	498,88	508,99	510,35	519,21	526,12	536,60	540,00	541,69	545,48	**517,84**
2008	566,34	569,86	574,65	577,43	579,12	591,47	605,13	612,28	614,61	614,66	615,57	622,54	**595,31**
2009	629,46	629,91	625,09	623,90	616,45	618,20	609,90	602,82	601,90	595,41	572,55	569,10	**607,89**
2010	579,61	573,94	564,66	563,71	557,49	560,57	560,39	553,37	554,94	549,78	551,74	554,24	**560,37**

Pramen: ČSÚ
Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Výroba masa a masných výrobků

Z údajů zpracovatelského průmyslu je patrný pokles spotřeby masa pro vlastní výrobu v masokombinátech v ČR od roku 2007. Postupně také klesá spotřeba hovězího masa, a to od roku 2004 kontinuálně. Poprvé od roku 2004 došlo v roce 2009 ke snížení spotřeby vepřové suroviny, jejíž pokles pokračoval také v roce 2010.

Spotřeba masa pro vlastní výrobu v masokombinátech ČR

Období	Skladba v tunách			Skladba v %		Průměrná CPV hov. masa (Kč/kg)	Průměrná CPV vepř. masa (Kč/kg)
	Spotřeba masa celkem	z toho:		z toho:			
		hovězí maso	vepřové maso	surovina hovězí	surovina vepřová		
2004	337 682	62 706	244 523	18,57	72,41	96,79	59,55
2005	318 296	50 503	241 001	15,87	75,72	105,37	58,60
2006	322 547	48 956	247 180	15,18	76,63	107,51	57,27
2007	323 558	45 964	251 489	14,21	77,73	108,90	54,52
2008	322 446	44 256	252 979	13,73	78,46	109,12	56,46
2009	312 779	41 458	244 510	13,25	78,17	109,83	55,14
2010	307 791	40 736	235 762	13,23	76,47	106,53	51,34

Pramen: Rezortní statistika ÚZEI BIC, TIS^{ČR} SZIF výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků,čímž jsou ovlivněny uváděné objemy
Poznámka: TIS^{ČR} SZIF – sleduje přibližně 50 % poražených zvířat v ČR

Od roku 2004 postupně pokračuje trend poklesu výroby výrobků z masa. Největší podíl z celkové výroby v roce 2010 zaujímá výroba masných výrobků (53,73 %), následovaná výrobou výsekového masa (45,73 %) a nejmenší podíl zaujímá výroba konzerv (0,71 %). Stále snižující se procento podílu výroby konzerv souvisí s postupnými změnami v životním stylu spotřebitelů.

Podíl výroby výsekového masa, masných výrobků a konzerv na celkové výrobě výrobků z masa v masokombinátech ČR

Rok	Skladba v tunách				Skladba v %		
	Výroba výrobků z masa celkem	z toho:			z toho:		
		výroba výsekového masa	výroba masných výrobků	výroba konzerv	výroba výsekového masa	výroba masných výrobků	výroba konzerv
2003	353 389	159 938	185 637	7 814	45,26	52,53	2,21
2004	336 796	156 835	174 198	5 763	46,57	51,72	1,71
2005	342 718	165 518	172 457	4 743	48,30	50,32	1,38
2006	341 610	165 164	172 637	3 809	48,35	50,54	1,12
2007	337 588	156 209	177 491	3 888	46,27	52,58	1,15
2008	331 466	152 977	175 384	3 105	46,15	52,91	0,94
2009	327 584	149 749	175 496	2339	45,73	53,73	0,71

Pramen: Rezortní statistika TIS^{ČR} SZIF (výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, čímž jsou ovlivněny uváděné objemy)
Poznámka: TIS^{ČR} SZIF – sleduje přibližně 50 % poražených zvířat v ČR

Prasata, vepřové maso

Více než polovinu spotřeby masa, zdroje živočišné bílkoviny pro lidskou výživu, v České republice tvoří spotřeba vepřového masa. V oblibě vepřového masa tak Česká republika ve světě náleží ke státům s nejvyšší spotřebou. Proto chov prasat patří k nejdůležitějším zdrojům potravin v České republice.

Význam tohoto odvětví živočišné výroby nespočívá pouze v zajišťování masa pro lidskou výživu. Prasata jsou významným konzumentem rostlinné produkce, především obilovin, neboť spotřebují velkou část krmných směsí vyrobených v České republice. To chov prasat řadí mezi významné klienty rostlinné výroby, neboť spotřebovávají téměř 1/10 všech vyprodukovaných obilovin v České republice.

Přes tuto výjimečnost došlo v posledních letech k výraznému snížení celkových stavů prasat v České republice. K tomuto poklesu početních stavů prasat došlo i v roce 2010 s tím, že na konci roku 2010 činily celkové stavy prasat v České republice 1,85 miliónu kusů, z toho stavy prasnic 122 tisíc kusů. Pokles celkových stavů prasat byl jednou z příčin snižování soběstačnosti České republiky ve výrobě vepřového masa, která v roce 2010 dosáhla 63,4 %.

Vývoj v chovu prasat a produkci vepřového masa v ČR

Ukazatel	Jednotka	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Stavy prasat k 1. 4.	tis. kusů	3 126	2 876	2 840	2 830	2 433	1 971	1 909
Stavy prasat celkem k 1.12.	tis. kusů	2 914	2 719	2 741	2 662	2 135	1 914	1 846
z toho stav prasnic k 1.12.	tis. kusů	237	244	221	197	149	136	122
Počet narozených selat	mil. kusů	5,53	5,63	5,27	5,15	4,17	3,59	3,47
Produkce jatečných prasat[1)]	tis. tun ž.hm.	547,0	472,0	449,3	463,7	431,6	370,3	366,4
Spotřeba vepřového masa[1)]	tis. tun ž.hm.	564,6	569,9	564,0	588,9	583,0	568,9	574,0
Spotřeba vepř. masa na kosti	kg/osoba/rok	41,1	41,5	40,7	42,0	41,3	40,9	xxx
Dovoz prasat a vepř. masa[1)]	tis. tun ž.hm.	89,3	147,0	154,6	177,7	212,4	256,2	279,5
Vývoz prasat a vepř. masa[1)]	tis. tun ž.hm.	75,6	44,7	42,3	51,5	64,6	58,8	68,6
Soběstačnost ČR v produkci vepřového masa	%	96,9	82,8	79,7	78,7	74,0	65,1	63,4

Pramen: ČSÚ, MZe
Poznámka:1) po přepočtu na živou hmotnost

V některých členských zemích EU došlo ke snížení produkce vepřového masa, především v České republice, Slovenské republice, v Polsku, Maďarsku, ale také v Itálii a Francii, situace se však v jednotlivých zemích EU lišila. V období 2000 – 2010 došlo k mírnému nárůstu produkce vepřového masa z 20,5 mil tun vepřového masa (JUT) na 22 mil tun. Produkce vepřového masa rostla v Německu a Pobaltských zemích. Došlo však ke snížení odbytových možností do třetích zemí. Uplatnění přebytků vepřového masa se snažily tzv. staré země EU hledat v okolních zemích, tj. i v České republice, kam bylo dováženo vepřové maso především z Německa, Rakouska a Polska. Zvýšený konkurenční tlak souvisí s tím, že vývoz do třetích zemí ze zemí s přebytky vepřového masa se nedaří zvyšovat. Na světových trzích roste konkurence producentů vepřového masa především z Kanady a USA a zároveň se zvyšuje snaha dřívějších odběratelů, například Ruska a Číny po zvýšení soběstačnosti.

Dovoz a vývoz selat v kusech
(Pramen: Celní statistika)

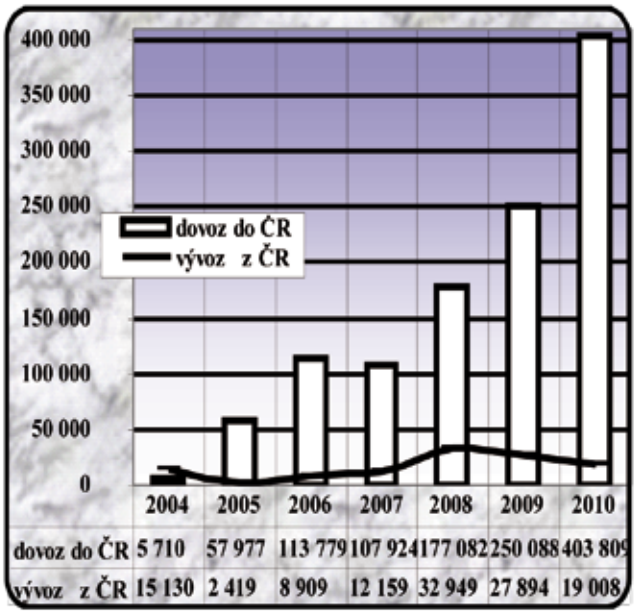

Primární příčinou snížení stavů bylo zvyšování dovozu. Značný nárůst dovozů živých prasat v roce 2010 se týkal dovozu nejen jatečných prasat, ale i živých selat. V průběhu roku 2010 bylo dovezeno 403 tisíc kusů selat a to především z Dánska.

Jatečných prasat bylo v roce 2010 dovezeno do České republiky 97 tis. ks a naopak vyvezeno především do Maďarska a na Slovensko 138 tisíc kusů.

Nejen dovoz živých prasat, ale i dovoz vepřového masa do České republiky je několikanásobně vyšší než vývoz a způsobuje záporné saldo zahraničního obchodu. V roce 2010 dosáhlo záporné saldo zahraničního obchodu s živými prasaty a vepřovým masem 8,2 mld. Kč (což odpovídá při současném kurzu 330 mil Euro).

Objem zahraničního obchodu s vepřovým masem a živými prasaty **v mil. Kč**

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Dovoz	3 359	5 678	6 285	7 118	8 565	10 388	10 621
Vývoz	1 294	1 707	1 746	2 048	2 362	2 200	2 379
SALDO	***-2 065***	***- 3971***	***-4 539***	***-5 070***	***-6 203***	***-8 188***	***-8 242***

Pramen: ČSÚ

Zahraniční obchod s masem a to nejen vepřovým se uskutečňuje téměř výhradně s členskými zeměmi EU.

Dovoz vepřového masa se v roce 2010 ve srovnání s rokem 2009 zvýšil o 10 %. Dováželo se v 84 % maso chlazené. Poměr masa chlazeného a mraženého se výrazně v posledním desetiletí změnil. Před rokem 2004, tj. před vstupem České republiky do EU bylo dováženo 85 % masa mraženého. V druhové skladbě převažuje ve vývozu i v dovozu vepřové maso vykostěné, ve formě samostatně předkládaných kusů, které je deklarováno jako chlazené (CS 0203 1955 až 90), které představuje 40 % veškerého dovozu vepřového masa nebo mražené (CS 0203 2955 až 90), jehož bylo v roce 2009 dovezeno 13 %.

Kladná bilance zahraničního obchodu byla u uzenek a salámů. Na 1 mld. dovezeného zboží bylo vyvezeno uzenek a salámů za 1,5 mld. Kč. U tohoto zboží je kladná bilance zahraničního obchodu patrná již třetím rokem s tendencí růstu vyváženého zboží v posledních dvou letech. Svědčí to o tom, že čeští vývozci masa a výrobků mohou s úspěchem vyvážet zboží s vyšší přidanou hodnotou. Většina vývozu zboží tohoto sektoru je však dosud pouze surovinou pro následné zpracování.

V roce 2010 bylo narozeno 3,47 miliónů kusů selat. Snižování počtu narozených selat a pokles stavů prasnic je bezprostředním důvodem zvyšování dovozu selat do České republiky.

Počet narozených selat v České republice v tis. kusech

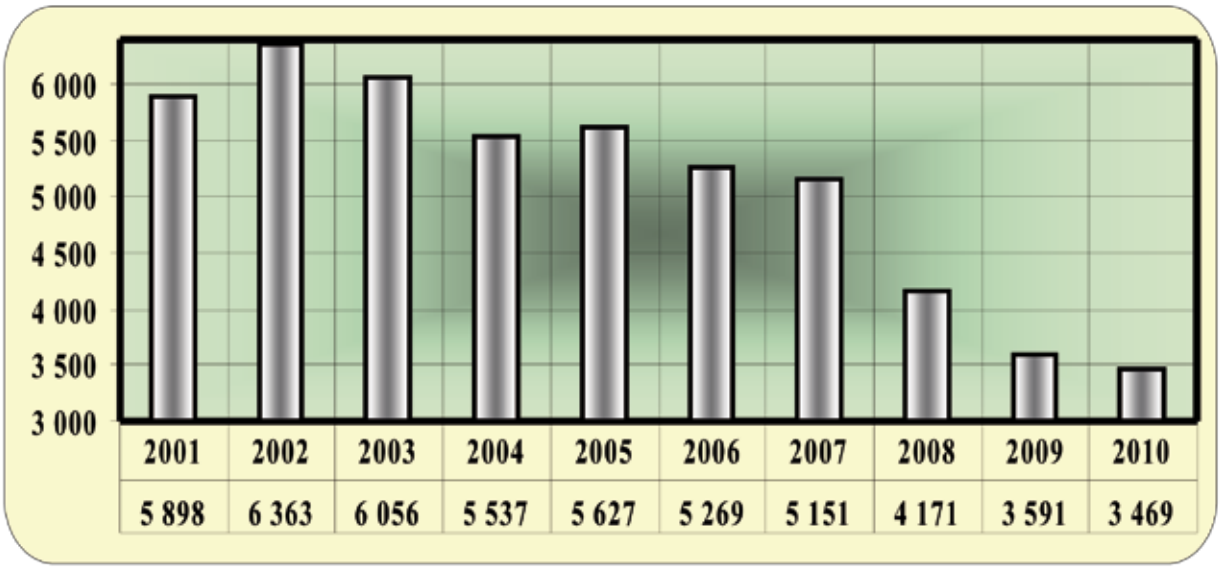

Pramen: ČSÚ

Vývoj v počtu odchovaných selat na prasnici v České republice pokračoval v roce 2010 ve svém několikaletém příznivém trendu, což souvisí nejen s vyššími požadavky na prasnice z pohledu poměrně vysoké brakace, ale i se snížením úhynu selat na porodnách. V roce 2010 činil odchov 22,1 odchovaných selat na 1 prasnici. Potvrzení celoročního výsledku bylo netrpělivě očekáváno odbornou veřejností, jejímž přáním je docílit srovnatelných výsledků s chovatelsky nejvyspělejšími zeměmi.

Počet odchovaných selat v České republice na 1 prasnici za kalendářní rok

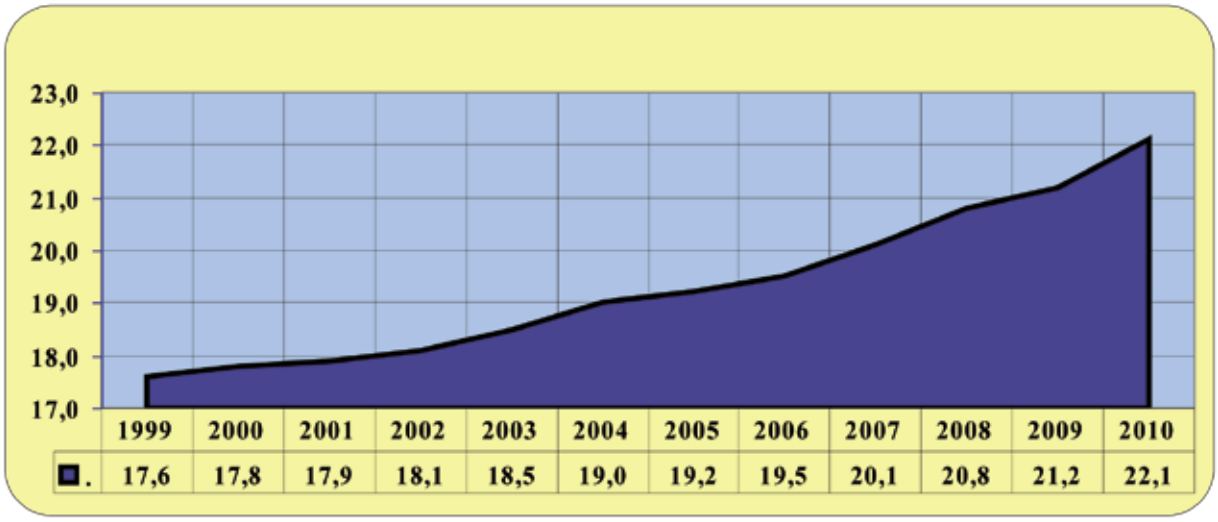

Pramen: ČSÚ

Významným vlivem na pokles celkových stavů prasat bylo také zvyšování nákladů především na krmné směsi. Především rok 2007 se vyznačoval prudkým nárůstem cen obilovin a následně krmných směsí, tj. významné nákladové položky, která představuje například u prasat ve výkrmu 93 % přímých materiálových nákladů.

Měsíční ceny průmyslových výrobců krmných směsí 2007-2010

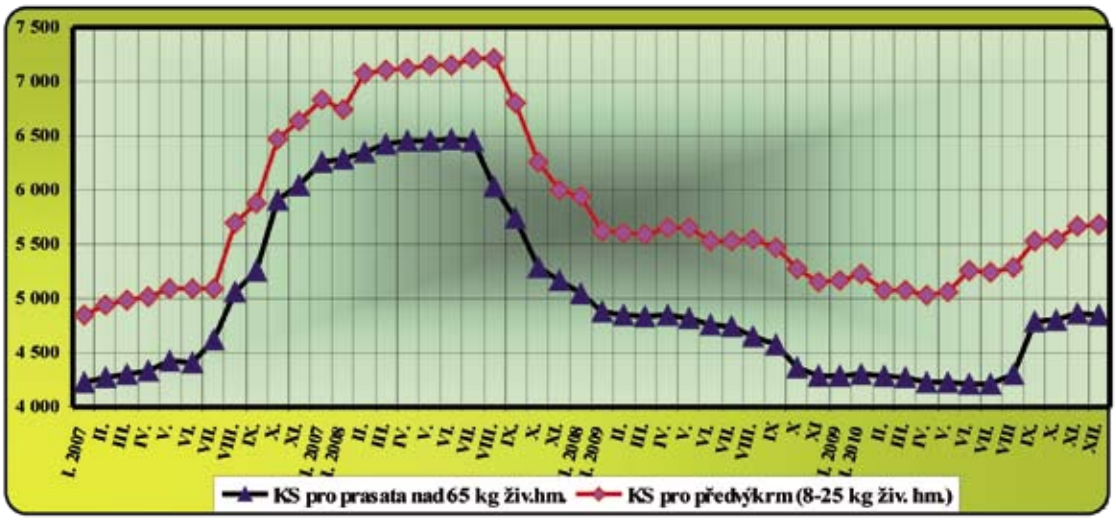

Pramen: ČSÚ

Dalším nepříznivým vlivem pro producenty vepřového masa je výkyv cen zemědělských výrobců za jatečná prasata. Trh s vepřovým masem patří k těm trhům, které vykazují obrovské výkyvy cen. Výkyvům se nevyhnul ani rok 2010 i přes výrazně nižší úroveň docilovaných hodnot oproti předchozím letům. V roce 2010 došlo k poklesu cen selat určených k dalšímu výkrmu na 53,60 Kč/1 kg, což odpovídá meziročnímu poklesu o 6,6 %. Cena docilovaná zemědělskými výrobci za jatečná prasata klesla v roce 2010 v porovnání s rokem 2009 o 9,3 %.

Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kč/kg živé hmotnosti	32,39	31,80	28,85	30,39	29,91	27,22
Kč/kg v mase (odpovídá SEU)	41,48	41,22	37,62	39,35	38,68	35,07

Pramen: ČSÚ

Průměrná cena zemědělských výrobců 35,07 Kč za 1 kg jatečně upraveného těla prasete byla v roce 2010 o 3,60 Kč za 1 kg nižší než v roce 2009. Nejvyšší cena v roce 2010 byla v letních měsících, pak došlo k opětovnému poklesu ceny. Pokles cen odpovídá i cenám zemědělských výrobců v živé hmotnosti. V roce 2010 se ceny o poznání pomaleji než v letech předchozích zvýšily v průběhu letního období.

Nákupní cena jatečných prasat v České republice - Kč/kg masa od 1. 1. 2010 do 1. 1. 2011 (za studena)

Pramen: ČSÚ

Ministerstvo zemědělství podporuje chov prasat v několika rovinách. Jde o podporu investic pro chovatele v rámci Programu rozvoje venkova, dále vynakládá finanční prostředky na zlepšování genetického potenciálu prasat a ochrany zdraví prasat. Od roku 2010 ministerstvo zemědělství zavedlo nový dotační podprogram, kterým byla v rámci řady cílených programů výhradně z národních zdrojů uskutečněna podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic a to v roce 2010 ve výši 88,8 mil. Kč.

Drůbež, drůbeží maso a vejce

Drůbež, drůbeží maso

V roce 2010 poklesla produkce drůbežího masa o 2,8 % proti roku 2009 a o stejné procento poklesla i spotřeba drůbežího masa. Důvody poklesu produkce jsou zvýšené náklady způsobené převážně jak vysokými cenami energie, tak krmných směsí, ale i dopady vyhlášky o nových standardech pohody kuřat chovaných na maso. I když spotřeba tohoto druhu masa mírně klesla, domácí produkce přesto nepokrývá poptávku, rozdíl byl řešen dovozy. Výše dovozů v roce 2010 se zhruba pohybovala na úrovni roku 2009 (zvýšení pouze o 0,7 %). Výrazně vyšší dovozy se uskutečnily v roce 2009 a 2010. Proti roku 2008 byly vyšší o cca 18 %. V roce 2010 se také zvýšil vývoz proti roku 2009 o 3,5 %, ale proti roku 2008 o 17,1 %. I když poptávka po tomto druhu masa klesá, tak díky jeho cenovým relacím i snadné kuchyňské úpravě se řadí na přední místo ve spotřebním koši.

Bilance výroby, spotřeby drůbeže a ceny kuřat (tis. t ž. hm. a Kč/kg)

Rok	Výroba	Dovoz	Vývoz	Spotřeba	Spotřeba obyv./rok	CZV kuřat	CPV kuřat	SC kuřat
1989	199,0	-	13,2	180,0	13,0	18,50	-	-
1990	210,0	-	21,5	188,0	13,6	18,50	-	-
1991	208,0	-	26,1	177,0	12,2	20,60	34,61	39,07
1992	170,0	0,6	20,8	168,0	12,0	21,31	37,98	43,02
1993	163,1	2,0	14,0	158,0	11,7	22,87	40,56	49,04
1994	165,0	6,4	10,2	160,7	11,6	22,37	44,77	54,60
1995	180,0	11,7	10,2	178,8	13,0	22,22	38,81	46,80
1996	178,0	18,3	10,6	187,2	13,6	23,64	47,32	57,00
1997	190,0	22,6	8,1	206,5	15,3	26,93	51,71	61,57
1998	241,0	16,1	8,1	246,0	17,8	27,58	55,32	66,22
1999	273,0	18,8	6,3	278,5	20,1	22,34	43,03	50,09
2000	294,0	21,6	9,6	307,0	22,2	21,82	43,72	53,63
2001	312,5	20,4	12,5	302,0	23,1	25,82	51,60	63,53
2002	317,0	26,0	16,0	335,0	24,2	21,95	40,98	51,42
2003	304,0	43,5	17,2	329,0	23,8	21,03	38,27	48,50
2004	310,0	72,4	32,9	349,5	25,3	22,11	40,55	52,15
2005	321,7	74,5	36,5	355,0	26,1	21,18	38,06	51,58
2006	305,5	80,6	31,5	356,4	25,9	19,22	35,40	46,80
2007	289,5	70,8	28,6	340,9	24,9	20,98	39,06	53,47
2008	282,5	87,5	30,4	339,1	24,8	22,82	42,58	60,47
2009	270,5	103,2	34,4	338,3	24,8	20,66	40,70	57,68
2010	263,0	103,9	35,6	332,6	24,1[1)]	20,38	39,06	56,79

Pramen: ČSÚ, SDP, celní statistika, Situační a výhledové zprávy MZe

Poznámka: 1) odhad, CZV – ceny zemědělských výrobců, CPV – ceny průmyslových výrobců, SC – spotřebitelské ceny

V roce **2005** došlo v ČR k rekordnímu zvýšení spotřeby drůbežího masa na **26,1 kg/obyv/rok** a vše nasvědčuje tomu, že je to pro tuzemské spotřebitele nejvyšší hranice. Pro srovnání se spotřeba drůbežího masa v průměru zemí EU se pohybuje na cca 23 kg/obyv./rok.

V roce **2006** byla spotřeba tohoto druhu masa na úrovni 25,9 kg/obyv/rok, což znamenalo její stagnaci.

V roce **2007** došlo proti minulým letům ke snížení spotřeby a to o 4,0 % na 24,9 kg/obyv/rok (ČSÚ). Důvodem byla pravděpodobně doznívající obava z ptačí chřipky. Od roku **2008** se spotřeba drůbežího masa ustálila a pohybuje se kolem 25 kg na obyvatele a rok.

V roce **2010** byla mírně nižší poptávka, která podle všeho vedla k nevýraznému poklesu spotřeby o cca 3 % na 24,1 kg/obyv./rok.

Vejce

V roce 2010 vzhledem k poklesu stavů slepic v zemědělském sektoru se snížila produkce vajec o 6,6 % proti roku 2009. Nižší počty slepic byly zřejmě způsobeny postupnými změnami a úpravami technologií podle Směrnice Rady 74/1999 stanovující minimální standardy pro ochranu nosnic. I přes klesající ceny vajec na tuzemském trhu klesla v roce 2010 i jejich spotřeba, která je stále vyšší než produkce a rozdíl je řešen dovozy. Spotřeba vajec na obyvatele a rok byla v roce 2009 256 kusů a odhad roku 2010 byl 246 kusů, což je pokles o 3,9 %. Rozdíl mezi nabídkou a poptávkou je řešen dovozy. V roce 2010 se dovezlo vůbec největší množství vajec od roku 2000. Proti roku 2009 se dovoz vajec v kusech zvýšil o 16,6 % (konzumní vejce a vaječné hmoty přepočtené na kusy) a proti roku 2008 dokonce o 25,2 %. Obdobná situace je i u vývozů. Vývoz vajec a vaječných hmot po přepočtu na kusy se v roce 2010 zvýšil o 31 %. Přesto nedosáhl vůbec nejvyššího vývozu od roku 2000, který se uskutečnil v roce 2007.

Bilance výroby a spotřeby vajec (mil. ks)

Rok	Výroba	z toho samozásobení	Dovoz	Vývoz	Spotřeba
2001	3 190	1 658	45,8	60,6	3 174,2
2002	3 150	1 321	64,3	140,7	3 073,6
2003	2 626	982	117,0	143,0	2 600,0
2004	2 423	944	290,4	175,6	2 537,8
2005	2 148	876	409,7	165,9	2 393,8
2006	2 191	968	989,0	154,3	3 025,7
2007	2 203	958	771,9	372,1	2 602,8
2008	2 647	926	819,2	180,1	3 286,1
2009	2 275	916	527,9	146,3	2 656,6
2010	2 125	888	615,7	191,7	2 549,0

Pramen: ČSÚ-Výsledky chovu skotu, prasat a drůbeže, celní statistika, MZe
Poznámka: Koeficient pro přepočet kg na kusy vajec:
skořápková vejce 17,4 ks
tekuté vaječné produkty 20 ks
sušené vaječné produkty 72 ks

Vývoj cen zemědělských výrobců (CZV) a spotřebitelských cen (SC) vajec		(Kč/ks)
Období	**CZV**	**SC**
1993	1,44	1,95
1994	1,53	2,21
1995	1,37	1,96
1996	1,74	2,46
1997	1,91	2,77
1998	1,83	2,68
1999	1,49	2,20
2000	1,97	2,75
2001	1,92	2,77
2002	1,58	2,39
2003	1,76	2,44
2004	1,80	2,76
2005	1,47	2,32
2006	1,48	2,33
2007	1,67	2,48
2008	1,75	2,56
2009	1,73	2,59
2010	1,63	2,47

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

V roce 2009 se proti roku 2008 cena zemědělských výrobců vajec snížila jen o 1,2 %, což představuje snížení o 0,02 haléřů. Naopak spotřebitelská cena se zvýšila ve stejném období o 1,1 %. V roce 2010 byla situace na trhu vajec odlišná. Poklesly obě hladiny cen. Cena zemědělských výrobců proti roku 2009 klesla v roce 2010 o 5,8 % a spotřebitelská cena poklesla za stejné období o 4,7 % a přiblížila se úrovni ceny v roce 2007.

Ostatní živočišné komodity

Ovce a kozy

Stavy ovcí se od roku 2009 do roku 2010 zvýšily z 183 084 kusů na 196 913 kusů, tj. o 13 829 kusů, což představuje meziroční zvýšení stavu o 7,6 %. K nárůstu došlo také v početních stavech koz, které se zvýšily z 16 674 kusů v roce 2009 na 21 709 kusů v roce 2010, tj. o 5 035 kusů s velmi vysokým nárůstem o 30 %.

V současné době je chována řada plemen ovcí, dovezených v období restrukturalizace tuzemských populací z užitkového zaměření na produkci vlny na současnou produkci masa. Tato plemena jsou vhodná pro diferencované přírodní podmínky České republiky a jejich užitkovost je srovnatelná s výsledky chovatelsky vyspělých zemí EU. Vedle čistokrevné plemenitby je chov ovcí zaměřen rovněž na užitkové formy křížení využívající heterózní efekt u kříženců a jejich odolnosti vůči vlivům počasí, především v pastevních systémech chovu. V roce 2010 bylo podle celní statistiky vyvezeno 120 tun skopového masa, zatímco dovoz činil 310 tun. Dále bylo vyvezeno 1 855 kusů živých ovcí a koz, převážně jehňat a dovezeno bylo 31 kusů. Objemy importu a exportu nejsou významné a jsou realizovány především pro účely sezónní poptávky. Přestože zejména staré členské země EU jsou významnými dovozci skopového masa, není významné navýšení exportu ze strany České republiky, zejména vzhledem k relativně nízkým stavům ovcí, v nejbližších letech předpokládané.

Spotřeba skopového a kozího (dle statistiky včetně koňského masa) je v České republice velmi nízká a pohybuje se na úrovni 0,3 kg na obyvatele/rok. Na jatečných porážkách je poráženo pouze kolem 15 % ovcí, jehňat, koz a kůzlat, zatímco v rámci samozásobení je poráženo 85 % jatečných zvířat.

I přes dynamický růst početních stavů ovcí je jejich počet, s ohledem na rozlohu zemědělské půdy, velmi nízký a představuje cca 4,3 ks na 100 ha zemědělské půdy, oproti průměru EU, který činí cca 70 ks na 100 ha zemědělské půdy. Vedle produkce kvalitního a dieteticky hodnotného masa je chov ovcí nezastupitelný pro udržování oblastí s trvalými travními porosty v kulturním stavu pastvou.

Bilance výroby a spotřeby skopového a kozího masa [1)]

Ukazatel	MJ	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Stavy ovcí celkem k 1. 4.	ks	140 197	148 412	168 910	183 618	183 084	196 913
Stavy koz celkem k 1. 4.	ks	12 623	14 402	16 222	16 627	16 674	21 709
Výroba	tis. t j. hm.	1,35	1,60	1,70	1,94	1,94	2,15
z toho - domácí hospodářství	tis. t j. hm.	1,13	1,40	1,45	1,65	1,65	1,65
Dovoz[2)]	tis. t j. hm.	0,47	0,46	0,55	0,46	0,48	0,31
Celková nabídka	tis. t j. hm.	1,82	2,06	2,25	2,40	2,42	2,46
Domácí spotřeba	tis. t j. hm.	1,73	1,94	2,16	2,32	2,35	2,34
Vývoz[2)]	tis. t j. hm.	0,08	0,12	0,09	0,08	0,07	0,12
Celková poptávka	tis. t j. hm.	1,82	2,06	2,25	2,40	2,42	2,46
Soběstačnost	%	78,0	82,5	78,7	83,6	82,6	91,8

Pramen : ČSÚ, MZe, Statistika zahraničního obchodu ČSÚ, Svaz chovatelů ovcí a koz ČR
Poznámka:1) Koeficient přepočtu živé hmotnosti na jatečnou = 0,46
2) Dovoz a vývoz včetně živých zvířat

Králíci

V roce 2000 nastal zlom v produkci králičího masa. Produkce začala postupně klesat a zároveň se snižovala i spotřeba. Docházelo k poklesu stavů zvířat jak v malochovech, tak stavy v posledních letech klesají i ve farmových chovech. V roce 2010 proti roku 2009 poklesky stavy králíků celkem o 11,5 %. Největší pokles ve stejném období nastal u farmových chovů, kde stavy králíků poklesly o 18,7 %. Důvodem byla neustále klesající cena zemědělských výrobců (závislost na poklesu cen drůbeže a prasat) a nízká poptávka, která ukončila činnost některých výkrmů z ekonomických důvodů.

Stavy králíků — **v tis. kusech**

Druh chovu	Kategorie	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Faremní	Chov	41	41	41,5	39	35	34	32	26
	Výkrm	785	786	796	748	671	652	619	503
Malochovy	Chov	1 600	1 580	1 570	1 500	1 350	1 300	1 235	1 100
	Výkrm	9 710	9 590	9 529	9 105	8 195	7 891	7 496	6 677
Celkem		**12 136**	**11 997**	**11 936,5**	**11 392**	**10 251**	**9 877**	**9 382**	**8 306**

Pramen: ČSÚ

Produkce králičího masa klesala od roku 2000 z 64 680 tun ž. hm. na 31 179 tun ž. hm. v roce 2010, což je pokles o 51,8 %.

V roce 2008 poklesla produkce o cca 10 % a spotřeba o 19 %. Vzhledem k cenovým relacím králičího masa k ostatním druhům masa klesá poptávka po tomto druhu masa. Dovoz v roce 2008 začal být kromě masa realizován i v živých zvířatech, která se v ČR porážela. Dovoz jatečných zvířat byl uskutečňován především z Polska a Slovenska. Vývozy byly realizovány převážně v mase a chovném materiálu. V roce 2009 pokračoval pokles produkce králičího masa o cca 17 % na úroveň 32 420 tun ž. hm. V tomto roce byly dovozy pouze v živých jatečných zvířatech. Dovezlo se jich 583 360 kusů v průměrné jatečné váze 2,70 kg ž. hm. Vývozy králičího masa nebyly realizovány žádné, pouze se vyváželi živí králíci převážně prarodiče. Tento trend zahraničního obchodu přetrval i v roce 2010, kdy se dovezlo 490 937 kusů živých králíků o hmotnosti cca 2,67 kg a to ze Slovenska a Polska k jatečným účelům. Vývoz se uskutečnil pouze s chovným materiálem. Produkce králičího masa v roce 2010 meziročně poklesla o cca 4 %.

Spotřeba králičího masa od roku 2003 neustále klesá. Důvodem je patrně vyšší cenová hladina a to nejenom celých králíků, ale především výrobků vyšší finalizace a to především králičích dílů, v porovnání s ostatními druhy masa na tuzemském trhu. V roce 2009 byla spotřeba tohoto druhu masa 2,3 kg/obyv./rok a v roce 2010 klesla spotřeba o 21,7 % na 1,8 kg/obyv./ rok.

Ryby

V České republice je rybářství jako takové součástí zemědělství. Z hlediska produkce rybího masa patří stále ještě mezi úspěšné oblasti zemědělské výroby. Na tento sektor navazuje rovněž nezanedbatelný sektor služeb, který produkční rybářství pro svou existenci nutně potřebuje, jako jsou výrobci různých síťových systémů, další nutné techniky a nástrojů, které jsou nezbytné pro fungování oboru jako takového.

Další důležitou oblastí rybářství je hospodaření na tekoucích vodách, podpora existence rybích druhů, ale hlavně udržování rovnováhy rybích společenstev v povrchových vodách, jmenovitě ve vodotečích a dalších vodních útvarech. Nadstavba funguje jako důsledek biologických aspektů funkce rybářského hospodaření v rybářských revírech. Tuto činnost provozuje přibližně 400 tis. sportovních rybářů, kteří jsou organizováni převážně ve dvou největších rybářských svazech (Český rybářský svaz, Moravský rybářský svaz). Počet rybářských revírů v České republice se pohybuje kolem čísla 2000 a dosahuje rozlohy 42 tis. ha vodních ploch. Na sportovní rybářství následně navazuje řada dalších odvětví. Na odbytu svých výrobků u sportovních rybářů je závislá celá řada výrobních firem, obchodů a podnikatelů v cestovním ruchu apod.

Nejvýznamnější oblastí rybářství s nezastupitelnou krajinotvornou funkcí, je rybníkářství. Na našem území se nachází přibližně 24 tis. rybníků a vodních nádrží o celkové ploše kolem 52 tis. ha. Z toho na 42 tis ha se uskutečňuje vlastní chov ryb.

Produkce tržních ryb v roce 2010 dosáhla celkem 20 420 tun. V průběhu desetiletí se produkce nijak významně nesnížila a ani nezvýšila. Množství zpracovaných sladkovodních ryb představovalo 1 806 tun živé hmotnosti. Spotřeba sladkovodních ryb v České republice získaných chovem dosáhla 1,036 kg/osobu/ rok. Pro výpočet celkové spotřeby sladkovodních ryb za rok 2010 na 1 obyvatele bylo uvažováno s počtem obyvatel k 31. 12. 2010 ve výši 10 532 770 aniž by k tomuto číslu byla přičtena hmotnost ryb ulovených sportovními rybáři v rybářských revírech.

Podíl kapra na tržní produkci ryb představoval 86,9% a v absolutním vyjádření odpovídal 17 746 tunám.

Tržní produkce chovaných ryb v České republice (v tunách)

Druh	2006	2007	2008	2009	2010
Kapr	18 006	17 947	17 507	17 258	17 746
Celkem	**20 431**	**20 447**	**20 395**	**20 071**	**20 420**

Pramen: MZe

Užití tržních ryb vyprodukovaných chovem v České republice (v tisících tun)

Rok	Produkce celkem	Z toho [1)]		
		Prodej živých ryb v tuzemsku	Zpracované ryby (živá hmotnost)	Vývoz živých ryb
2006	20,4	8,5	1,9	10
2007	20,4	8,6	1,9	9,6
2008	20,4	8,4	1,7	9,0
2009	20,1	9,1	1,6	8,9
2010	20,4	9,5	1,8	9,1

Pramen: MZe
Poznámka :1) Zahrnuty zásoby na počátku a konci roku, ztráty a dovoz živých sladkovodních ryb

Včely

Česká republika byla po dlouhá léta v produkci medu jako jedna z mála zemí EU soběstačná. Spotřeba medu v EU je daleko vyšší než jeho produkce a téměř polovina množství pro spotřebu medu se dováží ze třetích zemí. Český trh byl domácí surovinou dobře zásoben a bylo vyváženo více medu, než dováženo. Tato situace se změnila v roce 2010. Přestože tento rok byl z hlediska medného výnosu nadprůměrným, byla vyvezena pouze přibližně polovina medu, než činil jeho dovoz. Mimo jiné to lze přičíst hlavně úspěšné realizaci programu propagace spotřeby medu, kofinancovaného z prostředků EU, ČR a Českého svazu včelařů, novele veterinárního zákona, která umožnila přímý odbyt medu od včelařů koncovým spotřebitelům i tomu, že obchodní řetězce často nabízejí medy, které jsou dodávány jejich tradičními smluvními partnery v rámci celé jejich sítě v Evropské unii.

Stavy včelstev a počet včelstev na včelaře v ČR

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Počet včelstev celkem (ks)	**551 681**	**525 560**	**520 084**	**461 086**	**497 946**	**528 186**
včelařů s 1-15 včestvy	39 315	38 802	38 197	37 145	36 689	36 471
včelařů s 16-30 včestvy	6 442	6 087	5 994	5 140	5 503	6 001
včelařů s 31-150 včestvy	2 661	2 496	2 442	2 133	2 435	2 721
včelařů nad 150 včestev	81	83	90	83	97	100
včelařů mimo ČSV	1 325	1 210	1 243	1 103	1 265	1 280
včelařů celkem	**49 824**	**48 678**	**47 966**	**45 604**	**46 033**	**46 573**
Prům. počet včelstev na včelaře (ks)	**11,7**	**10,80**	**10,84**	**10,11**	**10,82**	**11,34**

Pramen: Český svaz včelařů

Rozložením včelstev je Česká republika celoplošně relativně dobře pokryta. Z hlediska počtu včelstev na jednoho včelaře u nás výrazně převažují zájmoví chovatelé, tedy malovčelaři. K 31. 12. 2010 bylo na území České republiky evidováno 46 573 chovatelů s 528 186 včelstvy. Podařilo se tak, zvláště díky ekonomické podpoře chovu včel, po mnoha letech navýšit počet chovatelů i včelstev. Členy Českého svazu včelařů, o.s. (dále jen ČSV), který je v České republice nejvýznamnější organizací zastupující včelaře a hájící jejich zájmy, je 45 293 chovatelů včel (97,25 %) s 517 327 včelstvy (97,94 %). 1280 chovatelů včel s 10 859 včelstvy nejsou členy ČSV.

V devadesátých letech 20. století došlo v ČR k významnému snížení stavů včelstev a počtu včelařů. Na rozdíl od okolních států k tomu vedly důvody ekonomické a nikoli zdravotní. Stavy včelstev se však podařilo díky ekonomické podpoře od státu i ES nejenom stabilizovat, ale došlo i k jejich nárůstu na úroveň roku 2006. Nejkritičtější byla situace v roce 2008, kdy počty včelstev poklesly až na 461 086 včelstev.

Pokles stavu včelstev se i díky nepříznivým snůškovým podmínkám projevil rovněž na výnosu medu. Ten byl v roce 2008 6 078 t., průměrný výnos tedy byl 13,18 kg na včelstvo. V roce 2009 byly stavy včelstev navýšeny na 497 946 a produkce medu byla vykázána 6 891 t, což znamená průměrný výnos 13,84 kg na včelstvo. V roce 2010 se počet včelstev zvýšil na 528 186, produkce medu byla 7 455 tun a průměrný medný výnos se zvýšil na 14,11 kg na včelstvo.

Jedním z faktorů, který nepříznivě ovlivňuje české včelařství, je relativně nízká spotřeba včelích produktů, zvláště medu. Spotřeba medu v ČR je téměř 0,7 kg na obyvatele a rok. Snahou je zvýšení spotřeby medu, a to kromě tradičního balení medu i větším výběrem výrobků, které obsahují med, jako jsou např. směsi ovoce s medem, masné výrobky (šunky, paštiky), pekárenské výrobky (perníčky a jiné pečivo) a různé druhy medoviny.

Jako negativní lze hodnotit i postupně se snižující saldo zahraničního obchodu, zvláště ve finančním vyjádření, včetně negativních ekonomických dopadů na samotné včelaře. Saldo pokleslo z přebytku ve výši 125,827 milionu Kč v roce 2004 až na záporné hodnoty ve výši 71,6 milionu Kč v roce 2010. Tato situace je způsobena tím, že do České republiky byl dovážen med za průměrnou cenu 64,81 Kč/kg a vyvážen za 58,22 Kč/kg, včetně skutečnosti, že bylo dovezeno dvojnásobné množství medu oproti medu vyvezenému. Největším odběratelem českého medu v roce 2010 bylo Slovensko s 552 t za cenu 56,24 Kč/kg, dále pak Rumunsko s 208 t za 42,22 Kč/kg a Polsko s 159 t za 54,99 Kč/kg. V roce 2010 jsme vyvezli 1 188 t medu za průměrnou cenu 58,22 Kč/kg.

Největšími dovozci v roce 2010 bylo Německo s 305 t za 96,37 Kč/kg, Čína s 304,5 t za 27,31 Kč/kg a Bulharsko s 265 t za 64,13 Kč/kg. Podrobné údaje o objemech obchodu s medem se zahraničím v letech 2006 až 2010 jsou uvedeny v následující tabulce.

Dovoz a vývoz medu

	2006		2007		2008		2009		2010	
	t	Kč/kg	t	Kč/kg	t	Kč/kg	t	Kč/kg	t	Kč/kg
Dovoz	2 390	48,34	1 723	53,17	2 050	55,31	1 781	64,07	2 172	64,81
Vývoz	3 356	45,51	4 357	47,29	2 595	40,82	1 850	52,91	1 188	58,22
Saldo obchodní bilance	**966**		**2 634**		**545**		**69**		**– 984**	

Pramen: MZe

Vosku bylo v ČR v roce 2010 vyprodukováno 239 tun a podle dostupných hlášení bylo vykoupeno 1 620 t medu.

Na území České republiky působí zhruba 90 aktivních šlechtitelských chovů, rozchovávajících výhradně včelu kraňskou, Apis Mellifera Carnica. Činnost těchto chovů koordinuje ČSV jako chovatelské sdružení pro včelu kraňskou. Úroveň chovatelské práce v ČR je na vysoké světové úrovni.

Na základě zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, byla v roce 2010 poskytnuta dotace na dotační program 1.D. „Podpora včelařství“ ve výši 133 Kč na zazimované včelstvo.

V dubnu 2010 byl předložen EU ke schválení třetí Český včelařský program na období 2011 – 2013. Mezi hlavní cíle programu patří zajistit stavy včelstev pro dostatečné opylení zemědělských kultur a planě rostoucích rostlin, k tomu nejen získat nové včelaře, ale i zvýšit počty včelstev stávajících chovatelů jako součást rozvoje venkova a multifunkčního zemědělství. Dále pak zvýšit počet větších včelařských provozů s počtem včelstev nad 20 a zvláště pak zvýšit počty včelařů s více než 150 včelstvy, tedy počty profesionálních včelařů.

V návaznosti na rozhodnutí orgánů Evropské unie pak bylo nařízením vlády č. 373/2010 Sb., novelizováno prováděcí nařízení vlády č. 197/2005 Sb., o stanovení podmínek poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh. Novelizace umožnila snížení limitů investovaných částek pro pořízení zařízení v rámci opatření „technická pomoc“ a „kočování“. Tím došlo k výraznému zpřístupnění dotací i pro menší chovatele. Od roku 2008 je přidělená finanční částka čerpána na 100 %. Přehled je uveden v následující tabulce.

Přehled celkového čerpání dotací za tříleté období podle opatření (v tis. Kč)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010
Technická pomoc	7 040	10 862	24 167	26 792	24 030
Boj proti varoáze	9 267	10 522	13 816	10 198	11 448
Racionalizace kočování	3 108	4 287	7 844	10 765	11 503
Rozbory medu	324	550	505	471	503
Obnova včelstev	5 778	6 231	8 526	8 705	8 903
Celkem čerpáno	**25 518**	**32 434**	**54 859**	**56 931**	**56 387**
Možnost čerpání	38 600	45 720	54 860	56 962	56 389
Čerpání (%)	66,0	71,0	100,0	100,0	100

Pramen: Český svaz včelařů

Koně

Česká republika patří mezi země s tradičním chovem koní. Počet koní se od roku 1996 v naší republice stále zvyšuje. Ke konci roku 2010 bylo v ústřední evidenci koní evidováno přes 74 tis. ks koní. Nejrozšířenějším plemenem je český teplokrevník. Dalšími početnými plemeny koní chovanými v ČR jsou anglický plnokrevník, chladnokrevná plemena – českomoravský belgický kůň, norik, slezský norik, dále slovenský teplokrevník, klusák, starokladrubský kůň, hafling a další.

Speciální úlohu v chovu koní plní dva státní podniky Zemský hřebčinec Písek a Zemský hřebčinec Tlumačov a státní příspěvková organizace Národní hřebčín Kladruby nad Labem.

V oblasti šlechtění je v ČR v současné době činných 12 uznaných chovatelských sdružení (uznaná ministerstvem zemědělství podle § 5 zákona č.154/2000 Sb., plemenářský zákon), která realizují své šlechtitelské programy celkem pro 20 plemen koní. Nejvíce plemen, celkem devět, zastupuje Asociace svazů chovatelů koní ČR, o.s., která je také chovatelským sdružením, které zastupuje nejvíce chovatelů koní.

Původem českými plemeny jsou starokladrubský kůň, český teplokrevník, českomoravský belgický kůň, slezský norik, český sportovní pony, moravský teplokrevník a kůň Kinský. Z toho jsou starokladrubský kůň, českomoravský belgický kůň a slezský norik zařazeni do Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat významných pro výživu a zemědělství. K těmto speciálně chráněným plemenům náleží ještě populace huculského koně, jehož významná část je chována právě v ČR.

Po vstupu ČR do EU jsou tuzemští chovatelé koní jako i chovatelé ostatních druhů hospodářských zvířat vystaveni tvrdé evropské konkurenci. Situaci na domácím trhu s koňmi vyjadřuje jednak statistika zahraničního obchodu (vykazovaná v Kč), kde položka koně, osli, muli a mezci živí (většina je tvořena koňmi) vykazuje za posledních 10 let záporné saldo. Dále podle údajů z ústřední evidence koní je celkový počet vyvezených koní v posledních 7 letech nižší než celkový počet koní dovezených. Aktuálním cílem ve šlechtění koní je zvýšení konkurenceschopnosti českých produktů a tím zlepšení jejich uplatnění na trzích v členských zemích EU a především v Německu, které je našim největším obchodním partnerem v obchodu s koňmi.

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Základní statistické údaje k 31.12.2010

Pravidla v oblasti ekologického zemědělství jsou dána především evropskou legislativou ekologického zemědělství. Konkrétně jde o nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (EHS) 2092/91 a prováděcí nařízení Komise (ES) 889/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) 834/2007. Soubor nové legislativy doplňuje nařízení Komise (ES) 1235/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro dovoz biopotravin ze třetích zemí, nařízení Komise 710/2009, kterým se upravují podmínky v oblasti ekoakvakultury a nařízení Komise (ES) 271/2010, kterým je stanoveno nové evropské logo pro biopotraviny.

Dále platí národní legislativa, zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, který upravuje především proces registrace pro ekologické zemědělství, kontrolní systém a systém sankcí za porušení pravidel ekologického zemědělství. V roce 2010 byl zahájen legislativní proces přípravy novely zákona o ekologickém zemědělství, který reaguje na přijetí nové evropské legislativy ekologického zemědělství. Předpokládaná účinnost novely zákona je od 1.1.2012.

Počet ekologických zemědělců za rok 2010 významně narostl. K 31.12.2010 jich hospodařilo již 3 517, a to na celkové výměře téměř 450 000 ha, což představuje podíl více než 10,55% z celkové výměry zemědělské půdy. Stabilně se zvyšuje výměra orné půdy, která dosáhla 55 000 ha, což znamená nárůst o 10 000 ha za rok 2010. Zvýšila se také výměra vinic v ekologickém zemědělství na současných 803 ha.

Počet ekofarem se tak zvýšil za rok 2010 o 31%, počet výrobců biopotravin o 26% a dosáhl již téměř 630 provozoven. Výměra rybníků v ekologickém zemědělství dosáhla 54 ha.

Srovnání základních statistických ukazatelů EZ

	31.12.2009	31.12.2010	Nárůst za leden-prosinec 2010	Nárůst za leden-prosinec 2010 (%)
Počet výrobců biopotravin	497	**626**	129	26
Počet ekofarem	2 689	**3 517**	828	31
Výměra zemědělské půdy v ekologickém zemědělství (ha)	398 407	**448 202**	49 795	13
Podíl ekologického zemědělství na celkové výměře zemědělské půdy (%)	9,38	**10,55**	1,17	-
Výměra orné půdy (ha)	44 906	**54 937**	10 031	22
Výměra trvalých travních porostů (ha)	329 232	**369 272**	40 040	12
Výměra trvalých kultur (sady) (ha)	3 678	**5 128**	1 450	39
Výměra trvalých kultur (vinice) (ha)	645	**803**	158	25
Výměra trvalých kultur (chmelnice) (ha)	8	**8**	0	0
Ostatní plochy (ha)	19 890	**18 054**	- 1836	-9

Pramen: MZe

Akční plán ekologického zemědělství

Strategický dokument „Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství do roku 2010“ byl přijat vládou ČR usnesením č. 236 v březnu 2004. Mezi hlavní oblasti Akčního plánu patřil vztah EZ k životnímu prostředí a pohodě zvířat, posílení důvěry spotřebitele- propagace, zpracování a marketing, schopnost podnikat a ekonomická životaschopnost, výzkum-vzdělávání-poradenství, nástroje politiky-politická řešení. Hlavním cílem Akčního plánu bylo dosáhnout do konce roku 2010 podíl 10% ploch v ekologickém zemědělství. Tento cíl se podařilo dosáhnout, k 31.12.2010 byl podíl zemědělské půdy v ekologickém zemědělství již 10,55%

V roce 2009 se začal připravovat nový Akční plán na období 2011-2015, který navazuje na současný Akční plán. Akční plán byl připraven MZe v úzké spolupráci s nevládními organizacemi a byl dne 14.12.2010 přijat vládou ČR. Hlavním cílem nového Akčního plánu je dosažení 15% podílu ekologického zemědělství do roku 2015, dosažení podílu 60% českých biopotravin na trhu nebo dosažení podílu 3% biopotravin na trhu s potravinami.

Státní podpora ekologického zemědělství

MZe podporuje ekologické zemědělství již od roku 1998, a to podporou na plochu zařazenou do ekologického zemědělství. Od roku 2007 ale MZe zavedlo zcela nové podpůrné nástroje pro rozvoj ekologického zemědělství, produkce biopotravin i informování spotřebitele.

Podpora ekologických zemědělců

Tradiční podpora pro ekologické zemědělce, dotace na plochu zařazenou do přechodného období, nebo ekologického zemědělství, byla v roce 2010 vyplácena z Programu rozvoje venkova 2007-2013 (PRV), kde je ekologické zemědělství jedním z tzv. agroenvironmnetálních opatření. Podpora se liší podle obhospodařované kultury, výše dotace byla v roce 2009 v porovnání s předchozími lety následující (Kč/ha/rok):

Podpora ekologických zemědělců

Kultura	2004-2006 (HRDP) (Kč/ha)	2010 (PRV) (Kč/ha)
Orná půda	3 520	4 074
Trvalé travní porosty	1 100	1 866/2 339
Zelenina a speciální byliny na orné půdě	11 050	14 824
Trvalé kultury (sady, vinice, chmelnice)	12 235	22 382
Trvalé kultury (extenzivní sady)	12 235	13 405

Pramen: MZe

Vyplacené finanční prostředky v rámci agroenvironmentálního opatření „Ekologické zemědělství“ - dotace na plochu zařazenou do ekolog. zemědělství nebo přechodného období v letech 1998 - 2009

Rok	Vyplacené finanční prostředky (Kč)
1998	48 091 000
1999	84 168 000
2000	89 101 971
2001	167 966 104
2002	210 861 131
2003	230 810 809
2004	292 200 000
2005	285 828 855
2006	304 995 064
2007	536 410 176
2008	687 594 517
2009	980 809 000

Pramen: MZe

Od roku 2007 začalo být ekologické zemědělství podporováno nejenom v rámci dotace na plochu v Ose II PRV, ale také výrazným bodovým zvýhodněním ekologických zemědělců při hodnocení investičních projektů v rámci Osy I a III PRV. Ekologičtí zemědělci tak měli mnohem vyšší šanci, že jejich projekt bude schválen a financován. V Ose I byly ekologičtí zemědělci bodově zvýhodněni v rámci Opatření „Modernizace zemědělských podniků“ a „Zahájení činnosti mladých zemědělců“, v Ose III v rámci opatření „Podpora cestovního ruchu“ (agroturistika) a „Diverzifikace činností nezemědělské povahy“.

Podpora výrobců biopotravin

Podobně jako ekologičtí zemědělci, i výrobci biopotravin byli bodově zvýhodněni v Ose I PRV v rámci opatření „Přidávání hodnoty zemědělským i potravinářským produktům“. V rámci tohoto opatření byli podpořeni i faremní zpracovatelé biopotravin. Výrobci biopotravin tak měli možnost s podporou státu investovat do výstavby nebo rekonstrukce prostor na výrobu nebo skladování biopotravin, nebo do marketingu biopotravin.

Výraznému nárůstu počtu výrobců biopotravin přispěla také zvýšená poptávka spotřebitelů, která přesvědčuje stále více zpracovatelů, že produkce biopotravin je dobrá podnikatelská příležitost.

Trh a obchod s biopotravinami

Češi za biopotraviny v roce 2010 utratili zhruba 2 miliardy Kč, průměrná spotřeba biopotravin na osobu v roce 2010 činila cca 200 Kč. Podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin je cca 1%, podíl biopotravin z dovozu činil cca 55%.

Nejvíce biopotravin nakoupili spotřebitelé v ČR v supermarketech a hypermarketech, drogistických řetězcích, prodejnách zdravé výživy a na internetu. V roce 2010 se začal rozvíjet také přímý prodej biopotravin, a to formou biobedýnek a farmářských trhů. Ukazuje se, že tento přímý způsob prodeje a komunikace se zákazníky je velmi perspektivní, protože umožňuje spotřebitelům koupit biopotraviny za nižší cenu než v maloobchodě a navíc zde není anonymita prodeje, spotřebitel kupuje bioprodukty přímo od producenta a navíc pozná na vlastní oči ekofarmu nebo výrobnu biopotravin, kde se biopotraviny produkují. Farmářské trhy začaly být organizovány v Praze a nyní se rozšiřují i do dalších, menších měst. I zde najdou spotřebitelé producenty biopotravin.

U biopotravin dovážených ze třetích zemí je nezbytné požádat MZe o vydání takzvaného dovozního zmocnění na dovážený bioprodukt. MZe vydá dovozní zmocnění pouze v případě, že produkt byl vyprodukován v souladu s pravidly ekologického zemědělství v rámci EU. Tento soulad je ověřován přímo v dané třetí zemi některou z kontrolních organizací akreditovaných Evropskou komisí. EK vydává aktualizovaný seznam těchto kontrolních organizací jednotlivých členských států v Úředním věstníku EU.

Třetí země mohou požádat EK, aby jejich národní pravidla a kontrolní a certifikační systém ekologického zemědělství uznala za rovnocenný s požadavky evropských předpisů pro ekologické zemědělství. Pokud EK rovnocennost uzná, je tato země zařazena na tzv. seznam třetích zemí a biopotraviny z této země mohou být dováženy do všech členských států EU bez omezení. V současné době je na tomto seznamu Austrálie, Nový Zéland, Argentina, Kostarika, Izrael, Švýcarsko, Indie a Tunisko. Na tomto seznamu byla zařazena před svým vstupem do EU i ČR, která již od roku 2001 mohla bez omezení vyvážet své biopotraviny do všech členských zemí EU.

Dotační titul 1 R.b. – Podpora restrukturalizace ekologických ovocných sadů

Tento dotační titul byl v roce 2010 v rámci „Zásad“ vyhlášen podruhé. Bylo přijato 23 žádostí o dotaci a finančně bylo podpořeno 18 žádostí, v pěti případech žadatelé nesplnili podmínky pro udělení dotace. Celková výměra nově vysázených ekologických sadů byla 244 ha, celkový objem vyplacených finančních prostředků byl 12 559 000 Kč, to znamená, že každý hektar nově vysázeného ekologického sadu byl podpořen částkou 51 000 Kč. Účel dotace byl splněn, podpora přispěla k nárůstu plochy nově založených ekologických sadů o 244 ha.

BIOPALIVA

Výrobní kapacity

Výrobní kapacity MEŘO - FAME zůstaly v ČR na stejné úrovni jako v roce 2009 a jsou uvedeny v následující tabulce.

Výrobní kapacity MEŘO (FARME) v ČR v roce 2009 (využití 330 dní za rok v třísměnném provozu)

	Rok zahájení výroby/ rok navýšení kapacity	Roční produkční kapacita MEŘO – FAME (t)	Rozhodující použitá surovina
AGROPODNIK, a.s. Jihlava	2004 2)	70 000	řepka olejná
Oleo Chemical, a.s. Liberec	2009 1)	70 000	odpadní rostlinné oleje a živočiš. tuky, řepkový olej
Primagra, a.s. Milín	2007 2)	35 000	řepka olejná
Preol, a.s. Lovosice	2009 1)	100 000	řepka olejná
STZ, a.s. Ústí/L.	2007 1)	100 000	řepka olejná
Ostatní	-	50 000	řepka olejná
CELKEM	**-**	**425 000**	**-**

Pramen: MZe
Poznámka: 1) rok zahájení výroby
2) rok navýšení kapacity

Produkční kapacity FAME se v EU zvedly v roce 2010 oproti roku 2009 jen nepatrně.

Bionafta v EU – dodávky v roce 2008 a 2009 a produkční kapacity v roce 2009 a 2010

Země	Dodávky (tis. t)		Produkční kapacity (tis. t)	
	2009	2008	2010	2009
Německo	2517	2695	4933	5200
Francie	1959	1815	2505	2505
Rakousko	310	213	560	707
Španělsko	859	207	4100	3656
Velká Británie	137	192	609	609
Švédsko	233	231	277	251
Itálie	737	595	2375	1910
Polsko	332	275	710	580
Holandsko	323	101	1328	1036
Česká republika	**155**	**77**	**425**	**425**
Slovensko	101	146	156	247
Ostatní 1)	1383	1208	3926	3783
CELKEM	**9046**	**7755**	**21904**	**20909**

Pramen: July 22nd, 2010 - 687/COM/10, EBB
Poznámka: 1) Portugalsko, Bulharsko, Belgie, Řecko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Lucembursko, Slovinsko, Maďarsko, Island, Irsko, Dánsko, Malta, Finsko, Kypr, Rumunsko

Bioethanol (ČSN EN°15376 – 2009)

Produkční kapacita, doba zahájení provozu a základní použitá surovina pro výrobu bioethanolu jako složky automobilových benzinů uvádí následující tabulka. V roce 2010 byly v provozu pouze závod Agroetanol TTD, a.s. Dobrovice a PLP, a.s. Trmice.

Bioetanolové lihovary v ČR a jejich roční kapacita

Název společnosti	Datum zahájení výroby	Roční produkční kapacita		Základní použitá surovina
		hl	t	
Agroetanol TTD, a. s. (lihovar Dobrovice)	říjen 2006	1 000 000	79 000	cukrová řepa
PLP, a. s. (lihovar Trmice)	listopad 2007	1 000 000	79 000	obiloviny, kukuřice
Ethanol Energy, a. s. (lihovar Vrdy)	říjen 2007	700 000	55 200	obiloviny, kukuřice
Korfil, a. s. (lihovar Hustopeče)	srpen 2008	1 000 000	79 000	obiloviny
CELKEM		**3 700 000**	**292 200**	

Pramen: Svaz lihovarů ČR

Povinné minimální množství biopaliv v pohonných hmotách

Zákonem č. 172/2010 ze dne 29.4.2010, kterým se měnil zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění pozdějších předpisů se od 1.6.2010 zvýšil ze 3,5 % na 4,1 % objemových podíl biopaliv, konkrétně bioethanolu v motorových benzinech a ze 4,5 % na 6 % objemových podíl biopaliv, konkrétně FAME - MEŘO v motorové naftě. V následující tabulce je uveden vývoj minimálních podílů biopaliv v ČR v letech 2007 - 2011.

Vývoj minimálních podílů biopaliv v ČR v letech 2007 - 2011

	2007 1)		2008		2009		2010 2)		2011	
	% V/V3)	% e.o.4)	% V/V3)	% e.o.4)	% V/V3)	% e.o.4)	% V/V3)	% e.o.4)	% V/V3)	% e.o.4)
Biopaliva v motorové naftě	0,66	0,61	2	1,84	4,5	4,1	**5,4**	**5,0**	6,0	5,5
Biopaliva v motorových benzinech	-	-	2	1,32	3,5	2,3	**3,9**	**2,6**	4,1	2,7
Biopaliva v pohonných hmotách celkem	**-**	**0,32**	**-**	**1,59**	**-**	**3,3**	**-**	**3,8**	**-**	**4,22**

Poznámka: 1) od 1.9.2007, leden - srpen 0 %, září - prosinec 2 % jen MEŘO - FAME v motorové naftě, 2) od 1.6.2010, leden - květen 4,5 % V/V, červen - prosinec 6 % V/V MEŘO - FAME v motorové naftě, leden - květen 3,5 % V/V, červen - prosinec 4,1 % V/V bioethanolu v motor. benzinech, 3) % objemová, 4)% energetického obsahu

Podpora biopaliv

Přímá podpora na výrobu biopaliv není v ČR poskytována od roku 2006.

Na vysokoprocentní a čistá biopaliva se však vztahuje nižší spotřební daň z minerálních olejů, jejíž výše odpovídá podílu biosložky ve směsi. Mezi biopaliva, která jsou takto zvýhodněna při uvádění do volného daňového oběhu ČR, patří především směsná motorová nafta (SMN30 - 30 % MEŘO), čistý MEŘO/FAME, palivo E85 (až 85 % bioethanolu) a čistý rostlinný olej. Uplatňování výše uvedených biopaliv je podporováno na základě Víceletého programu dalšího uplatnění biopaliv v dopravě, jenž byl implementován do zákona 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

Nízkoprocentní směsi biopaliv, které jsou uplatňovány v rámci povinnosti dle zákona o ochraně ovzduší, nejsou daňově zvýhodněny.

Výroba biopaliv a související spotřeba zemědělských plodin v roce 2010

Bionafta, FAME - MEŘO

Bilanci výroby MEŘO v ČR, jeho vývoz, dovoz FAME do ČR a prodej MEŘO, FAME a směsné motorové nafty SMN 30, resp. SMN 31 v roce 2010 a srovnání s rokem 2009 uvádí následující tabulka.

Bilance výroby, vývozu, dovozu a uplatnění na trhu ČR MEŘO, FAME a SMN 30 v roce 2010 a srovnání s rokem 2009

	2009 (t)	2010 (t)	Index 2010/2009
Výroba MEŘO v ČR	154 923 [1)]	**197 988** [1)]	1,278
Dovoz FAME do ČR	10 866 [1)]	**21 707** [1)]	1,998
Vývoz MEŘO z ČR	24 221 [1)]	**35 232** [1)]	1,455
Hrubá spotřeba v ČR	141 262 [1)]	**99 044** [1)]	1,304
MEŘO jako čistá pohonná hmota	32,6 [2)]	**20 500** [3)]	629
Směsná motorová nafta SMN 31 v roce 2009 a SMN 30 v roce 2010	23 762 [2)] (spotřeba cca 7 691 t MEŘO)	**101 023** [1)] **(spotřeba cca 31 667 t MEŘO)**	4,25 (4,12)

Pramen: 1) sběr výkazem Eng (MPO) 6-12, 2) GŘ cel (k 25.3.2010), 3) odhad SVB Praha
Poznámka: Pro tuto bilanci se použily hodnoty hustot při 15 °C: MEŘO: 891,9 kg.m^{-3}, SMN 30: 853,6 kg.m^{-3}, SMN 31: 854,2 kg.m^{-3}, motorová nafta: 837,2 kg.m^{-3}

Z údajů produkčních kapacit a výroby MEŘO v ČR tak vyplývá, že jejich průměrné využití činilo v roce 2010 pouze 46,5%. Rovněž vyplývá, že výrobní kapacity v EU jsou v průměru využívány na cca 43%, avšak existují rozdíly mezi jednotlivými podniky i zeměmi. Je tedy zřejmé, že výrobci FAME - MEŘO musí čelit stále se zhoršující situaci, která má již v současnosti podobu rostoucího konkurenčního tlaku.

V další tabulce je uvedena výroba MEŘO a orientační podíl řepky olejné zpracované na MEŘO z celkové produkce v marketingových letech (marketingový rok začíná 1.7. a končí 30.6. následujícího roku) 2006/2007 až ½ 2010/2011.

Tuzemská výroba MEŘO a orientační podíl řepky olejné zpracované na MEŘO z celkové produkce

Marketingový rok	2006/2007	2007/2008	2008/2009	**2009/2010**	**½ 2010/ 2011**
Sklizňová plocha řepky olejné [1)] (ha)	292 247	337 500	356 924	**338 633**	**346 677** [2)]
Produkce řepky olejné [1)] (t)	880 172	1 032 000	1 048 943	**1 128 120**	**984 900** [2)]
Výroba MEŘO [3)] (t)	82 520	86 525	108 315	**175 934**	**106 988**
Orientační množství řepky olejné zpracované na MEŘO (t)	231 056	242 270	292 460	**457 000**	**278 169**
Podíl řepky olejné zpracované na MEŘO z celkové produkce (% m/m)	26,3	23,5	27,9	**40,5**	**28,2**

Pramen: 1) ČSÚ, 2) SPZO, listopad 2010, 3)MPO - Eng (MPO) 6-12, 4) VÚZT & SVB s ohledem na účinnost získávání řepkového oleje

Bioethanol

Výrobu, dovoz, vývoz a hrubou spotřebu bioethanolu, dovoz bio-ETBE (ethyl-tercio-buthyl-ether) a spotřebu E85 ve vozidlech k takovému palivu určeným („flexi fuel vehicles“) v ČR v roce 2010 a pro srovnání v roce 2009 uvádí následující tabulka.

Bilance bioethanolu v ČR v letech 2009 a 20010

	2009 (t)	2010 (t)	index 10/09
Výroba [1)]	89 625	**94 523**	1,05
Dovoz [1)]	32 939	**10 361**	0,31
Vývoz [1)]	50 953	**36 556**	0,72
Hrubá spotřeba [1)]	74 936	**69 037**	0,92
Dovoz bio-ETBE [1), *]	9 800	**12 000**	1,22
Spotřeba E85	51 [2]	**2 799** [1)]	55

Pramen: 1)MPO - Eng (MPO) 6-12, 2)GŘ cel
*Poznámka: * jen do automobilových benzinů určených na export*

V další tabulce je uvedena bilance cukrovky a pšenice ozimé využitých na výrobu palivového bioethanolu v roce 2009 a 2010.

Bilance cukrovky a pšenice ozimé využitých na výrobu palivového bioethanolu v roce 2009 a 2010

	2009	**2010**
Spotřeba bioethanolu v ČR (t)	89 625	**94 523**
Orientační poměr [1)]	**cukrovka : pšenice ozimá**	
	60 : 40	
Spotřeba cukrovky [2)] (t)	644 762	**679 998**
Plocha cukrovky (ha) při výnosu 54,6 $t.ha^{-1}$	11 809	**12 454**
Spotřeba pšenice ozimé [2)] (t)	118 305	**124 770**
Plocha pšenice ozimé (ha) při výnosu 5,2 $t.ha^{-1}$	22 751	**23 994**

Poznámky: 1) Podle Svazu lihovarů ČR (Ing. M. Kolář - Cukrovary a lihovary TTD, a.s. Dobrovice)
2)Bilance výtěžnosti: hustota bioethanolu 0,778 $t.m^{-3}$,
Cukrovka: 11,99 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 9,3 kg na 1 l bioethanolu
Pšenice ozimá: 3,3 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 2,6 kg na 1 l bioethanolu

Geneticky modifikované plodiny

Pěstování GM plodin v EU z celosvětového měřítka tvoří zanedbatelné množství, ovšem vědecký přínos jednotlivých členských států je velmi významný. EU zaujímá vůči GM plodinám obezřetný postoj, který je založený na principu předběžné opatrnosti, a nevyužívá tedy GM plodiny v takové míře jako např. USA, kde „nové technologie“ nachází stále větší uplatnění. V EU byly do oběhu pro pěstování povoleny dvě plodiny - GM kukuřice (Bt kukuřice s označením MON-810) a GM brambory Amflora.

Prvenství v pěstování GM kukuřice si v EU s velkým odstupem udrželo Španělsko, v roce 2010 jí zde bylo oseto 67,7 tis. ha, tj. 91 % celkových ploch v EU, meziročně však došlo k celkovému poklesu o 27 %. Vývoj ploch Bt kukuřice v EU zobrazuje následující tabulka:

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Španělsko	53 200	54 000	75 150	79 270	76 000	67 730
ČR	*150*	*1 290*	*5 000*	*8 380*	*6 480*	*4 680*
Rumunsko	0	0	290	7 150	3 240	820
Portugalsko	780	1 250	4 260	4 850	5 090	0
Polsko	0	0	100	3 000	3 000	0
Slovensko	0	30	950	1 900	870	1 250
Francie	500	5 000	23 000	0	0	0
Německo	340	950	2 640	3 170	0	0
CELKEM	55 090	62 520	111 390	107 720	94 680	74 480

Pramen: MZe

Kromě kukuřice se v roce 2010 poprvé vysazovaly GM brambory Amflora se změněným složením škrobu (amylopektin na úkor amylózy). Ve Švédsku a Německu byly GM brambory pěstovány za účelem sadby v následných letech. Pouze v ČR byly na ploše 147 ha pěstovány k výrobě škrobu pro průmyslové využití. GM brambory byly zpracovávány pouze v jedné škrobárně v okrese Žďár nad Sázavou a bylo vyrobeno 720 t škrobu, který se nesmí používat v potravinářství.

V České republice má víceleté praktické zkušenosti (2005 – 2010) s pěstováním Bt kukuřice, která je alternativou k chemickému, případně biologickému ošetření porostů proti zavíječi kukuřičnému (*Ostrinia nubilalis*). Mezi lety 2005 – 2008 každoročně docházelo k nárůstu ploch i počtu pěstitelů. V roce 2009 poprvé oba sledované parametry poklesly. Pokles v roce 2010 lze částečně připsat celkovému poklesu ploch s kukuřicí v ČR, nicméně hlavní důvod uváděný samotnými pěstiteli je problematický odbyt Bt kukuřice mimo podnik. Plochy Bt kukuřice se snížily z 8 380 ha (2008), na 6 480 (2009) a v roce 2010 na 4 680 ha.

V roce 2010 se nejvíce Bt kukuřice pěstovalo v okrese Domažlice 730 ha, dále Vyškov 654 ha, Beroun 492 ha, Litoměřice 374 ha, Znojmo 331 ha, Klatovy 284 ha, Hradec Králové 215 ha. Produkce Bt kukuřice v ČR je ve většině případů využívána jako krmivo pro hospodářská zvířata, z menší části také jako surovina pro výrobu bioethanolu či bioplynu. Bt kukuřice vypěstovaná v ČR není užívána pro potravinářské účely.

Technologii založenou na Bt kukuřici do roku 2010 vyzkoušelo 255 českých pěstitelů, v roce 2010 to bylo 82 pěstitelů.

Výhody spočívají zejména v samotné technologii pěstování Bt hybridů – od jednoduchosti a spolehlivosti ochrany proti zavíječi, přes snížení vstupu do porostů až po výsledný efekt při sklizni (nepolámané, nepolehlé rostliny). Při pěstování Bt kukuřice pěstitelé v ČR v průměru dosahují vyšší výnosy než při pěstování tradičních hybridů a sklizený produkt je kvalitnější vzhledem k nižšímu zaplísnění houbami rodu *Fusarium*. Velkou roli přitom hraje míra lokálního výskytu zavíječe kukuřičného a alternativní přístupy v ochraně tradiční kukuřice (chemická/biologická ochrana či zcela bez postřiku).

Na druhé straně pěstování Bt kukuřice s sebou přináší určité nevýhody. Nespokojenost pěstitelů vychází především z legislativně-administrativní náročnosti, která k pěstování, a obecně k jakémukoliv užívání GM organismů v EU, neodmyslitelně patří. Z ekonomického pohledu pěstitelé identifikují vyšší náklady na vstupech produkce (dražší osiva Bt hybridů) i problémy na výstupu produkce. Stále přetrvávají obavy a neochota odběratelů zkrmovat GM kukuřičným zrnem, neboť vznikají problémy s odbytem např. mléka ze zkrmovaných zvířat GM krmivy. Tyto komplikace souvisejí obecně s negativním vnímáním GMO v EU.

Na základě dosavadních poznatků a s ohledem na stávající situaci v oblasti GMO v EU lze očekávat, že zájem českých pěstitelů o technologii, založenou na GM plodinách se bude vyvíjet úměrně s mírou tolerance GMO evropskými spotřebiteli, a s tím spojeným vývojem legislativy v EU. V ČR bude nadále existovat možnost výběru mezi pěstováním Bt kukuřice a konvenčním či ekologickým pěstováním.

Poznámky:

Připravili:

MZe
Odbor komunikace 11110
Odbor legislativní a právní 11140
Odbor ekonomiky a financování 13210
Sekce rozvoje venkova 14100
Sekce vnějších vztahů 14200
Odbor rybářství, myslivosti a včelařství 16230
Odbor živočišných komodit 17210
Odbor rostlinných komodit 17220
Odbor přímých plateb 17240

PGRLF

SZIF

ÚZEI

Redakční uzávěrka: 31. 3. 2010 *)
Redakce: Ing. Aleš Průša

*) Některé údaje uvedené v publikaci Zemědělství 2010 se mohou lišit od údajů uvedených v publikaci Zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2010 („Zelená zpráva“) z důvodu, že termíny a zdroje podkladů pro tyto publikace jsou odlišné.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ